

Soort doc	map	wat	nummer	Nummer bijlage	Datum	Tijd	Onderwerp	Status	art.10, lid 1, c	art. 10, lid 2, e	art. 10, lid 2, b	art. 10, lid 2, f	art. 10, lid 2, g	art. 11, lid 1
HS 12 NM	1.kb	nota	IENM/BSK-2014/118869	1A	31-5-2014		Gesprek minister Kamp, 10 juni 2014, 9.30-10.00 uur inzake Haalbaarheidstudie Windenergie op Zee	NO		X				X
HS 12 NM	1.kb	nota	IENM/BSK-2014/95905	2A	22-4-2014		23 april: Gesprek met minister Kamp over haalbaarheidstudie Windenergie op Zee binnen 12-mijlszone	NO		X				X
HS 12 NM	1.kb	kamerbrief	IenM/BSK-2014/82227	3A	14-4-2014		Uitstelbericht Tweede Kamer inzake Haalbaarheidsstudie Windenergie op Zee binnen de 12-mijlszone	RO						
HS 12 NM	1.kb	advies MR/OR/VP	IenM/BSK-2014/74434	4A	19-3-2014		Haalbaarheidsstudie Windenergie op Zee binnen 12-mijlszone	NO		X				X
HS 12 NM	1.kb	nota ter informatie	IENM/BSK-2014/59007	5A	3-3-2014		Windenergie binnen de 12-mijlszone: plussen en minnen	DO		X				X
HS 12 NM	1.kb	nota ter informatie	IENM/BSK-2014/33209	6A	28-1-2014		Haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone	DO		X				X
HS 12 NM	1.kb	nota	DGETM-ED/13209284	7A	9-12-2013		Uitkomsten haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone	DO		X				X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IenM/BSK-2013/307214	8A	18-12-2013		Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone	DO		X				X pbo-f
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2013/65020	9A	19-4-2013		Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone : Uitkomst Quick Scan (fase 1)	DO		X				
HS 12 NM	1.kb		IENM/BSK-2013/65020.01	10A	5-4-2013		rapportage Quick Scan	RO						
HS 12 NM	1.kb	presentatie IDON	IENM/BSK-2013-22569	11A	22-1-2013		Haalbaarheidstudie "Windenergie binnen 12 mijlszone" Plan van aanpak	NO						X
	1KB	samenvatting		12A	15-9-2011		shortlist ecologische monitoring effecten woz	RO						
RSV Windenergie op Zee	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2014/8008 1	13A	31-3-2014		Uitstelbericht Tweede Kamer inzake beantwoording feitelijke Kamervragen ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee	DO		X				X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2014/90142 + 44712 + 82227	14A	11-4-2014		Schriftelijke Kamervragen mbt ontwerp- Riksstructuurvisie Windenergie op Zee en Uitsteibrief Tweede Kamer inzake Haalbaarheid- studie 12-mijlszone	DO		X				X
			44712	14B	11-4-2014		Schriftelijke Kamervragen mbt ontwerp- Riksstructuurvisie Windenergie op Zee en Uitsteibrief Tweede Kamer inzake Haalbaarheid- studie 12-mijlszone	DO		X				X

			82227	14C	11-4-2014		Schriftelijke Kamervragen mbt ontwerp- Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee en Uitsteibrief Tweede Kamer inzake Haalbaarheid- studie 12-mijlzone	RO							X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2012/189413	15A	13-9-2013		Onderzoeksresultaten ecologische effecten windmolens op zee; toezegging aan het Kamerlid Ouwehand (PvdD)	DO			X				X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2015/123888	16A	23-5-2015		beantwoording van kamervragen Veldman inzake gebiedsaanwijzing op de Noordzee	DO			X				X
HS 12 NM	1.kb	kamervragen	IENM/BSK-2015/ 123818	17A	2-7-2015		Beantwoording Kamervragen van het lid Veldman (VVD) over gebiedsaanwijzing op de Noordzee	RO							X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2015-102544	18A	21-5-2015		reactie op brief d.d. 18 februari van aantal gemeenteraden en colleges	DO			X				X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2015/92806	19A	7-5-2015		Beantwoording van Kamervragen inzake windmolen-video	DO			X				X
				19B	7-5-2015		Beantwoording van Kamervragen inzake windmolen-video	RO							
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2015/82840	20A	16-4-2015		Aanbieden aan TK van NRD Aanvulling gebied Hollandse Kust	DO			X				X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK-2015/65443	21A	31-3-2015		Voornemen tot aanwijzen en ter inzage legging NRD Aanvulling Hollandse Kust	NO			X				X CONCEPT
				21B	31-3-2015		Voornemen tot aanwijzen en ter inzage legging NRD Aanvulling Hollandse Kust	DO			X				X
				21C	31-3-2015		Voornemen tot aanwijzen en ter inzage legging NRD Aanvulling Hollandse Kust	NO			X				X
HS 12 NM	1.kb	advies	IENM/BSK-2014/77771	22A	24-3-2014		voorlopig toetsingsadvies Commissie MER	RO							
HS 12 NM	1.kb	rapport	IENM/BSK-2014/82667	23A	10-12-2013		Haalbaarheidsstudie wind op zee: vijf potentiële zoekgebieden binnen de 12-mijlzone vergeleken in relatie tot beschermd natuurwaarden	RO							
HS 12 NM	1.kb	rapport	IENM/BSK-2014/82666	24A	6-3-2014		MKBA Windenergie binnen de 12-mijlzone Maatschappelijke afweging van windenergie op zee binnen en buiten de 12-mijlzone	RO							
HS 12 NM	1.kb	rapport	IENM/BSK-2014/82665	25A	nov-13		Effect van offshore windmolenvelden op woningprijsen	RO							

	1KB	Factsheet		26A			Factsheet NRD Aanvulling gebied Hollandse Kust	O						
	1KB	Verslag		27A	27-11-2014		Bijeenkomst Natuur - en Milieuorganisaties mbt Kader Ecologie Cumulatie	NO		X				
	1KB	rapport		28A	19-9-2013		rísico voor de scheepvaart bij aanwijzing windgebied hollandse kust	RO						
	1KB	nota		29A	18-4-2013		Eerste resultaten onderzoek windenergie op zee in de 12-mijlzone	DO		X				X
				30A	18-2-2015		reactie op brief dd 18 feb van aantal gemeenteraden en colleges kustgemeenten over woz	RO						
HS 12 NM	1KB	brief	IENM/BSK-2013/65020.01	31A			rapportage Quick Scan	RO						
	1KB	notitie		32A	geen		notitie reikwijdte en detailniveau	RO						
	1KB	notitie		33A	geen		notitie reikwijdte en detailniveau	RO						
	1KB	brief		34A	26-9-2014		brief minister EZ	RO						
	1KB	brief		35A	22-1-2014		reactie waddeneilanden onderzoek near-shore onderzoek windenergie	RO						
	1KB	nota		36A	18-12-2013		beslisnota haalbaarheidsstudie WOZ binnen de 12 mijls zone	DO		X				X
HS 12 NM	1.kb	beslisnota	IENM/BSK- 2014/82226	37	1-4-2014		Uitstelbericht Tweede Kamer inzake Haalbaarheidsstudie Windenergie op Zee binnen de 12-mijlzone							
HS 12 NM	1.kb	kamerbrief	IENM/BSK-2012/182569	38	6-12-2012		Onderzoeksresultaten ecologische effecten windmolens op zee	RO						
HS 12 NM	1.kb	kamervragen	IENM/BSK-2015/94485	39	21-5-2015		Beantwoording Kamervragen van het lid Madlener (PVV) over het bericht 'Overheid heeft windmolen-video gemanipuleerd'	RO						
HS 12 NM	1.kb	kamerbrief	IENM/BSK-2015/82965	40	23-4-2015		Aanbieden van de NRD Aanvulling gebied Hollandse Kust	RO						
HS 12 NM	1.kb	persbericht	IENM/BSK-2014/77940	41	24-3-2014		Persbericht Commissie MER	RO						
HS 12 NM	1.kb	rapport	IENM/BSK-2014/82672	42	3-12-2013		Eindrapport onderzoek effecten Wind op Zee op recreatie en toerisme	RO						
HS 12 NM	1.kb	rapport	IENM/BSK-2014/82671	43	5-feb-14		CRA advies Haalbaarheidsstudie wind binnen 12-mijlzone	RO						
HS 12 NM	1.kb	verslag	IENM/BSK-2014/82670	44	7-feb-14		Verslag OIM bijeenkomst Windenergie op Zee	RO						
HS 12 NM	1.kb	rapport	IENM/BSK-2014/82669	45	12-11-2013		onderzoek visserij C175 13 HaalbaarheidWind12mijl_V	RO						

HS 12 NM	1.kb	rapport	IENM/BSK-2014/82668	46	9-12-2013		Studie omtrek de mogelijke invloed van een windmolenpark "Wind op Zee - Schouwen" met betrekking tot: de SRK-radarinstallaties de scheepsradar en de marifone communicatie	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2012/65517	47	12-sep-10		The Netherlands Offshore Wind park Navigational Review Report	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2012/58747	48	27-okt-10		MKEA Windenergie op Zee	RO							
		Rapport	VENW/BSK-2010/189925	49	5-nov-10		Second opinion MKEA van ruimtelijke opties voor offshore Windenergie	NO							
		Rapport	IENM/BSK-2012/58744	50	8-nov-10		Aanvullende windenergiegebieden Noordzee	NO							
		Rapport	IENM/BSK-2012/58737	51	feb-11		Eindrapport zoekopdracht aanvullende windenergiegebieden Nationaal Waterplan	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2012/58746	52	19-apr-11		Second Opinion MKEA van ruimtelijke opties voor offshore windenergie	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2012/59846	53	sep-11		Shortlist Ecologische Monitoring Effecten wind op zee	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2012/198462	54	1-okt-12		Offshore Wind Energy community involvement & acceptance	NO							
		Rapport	IENM/BSK-2014/14150	55	apr-13		Scoping and Detailing Memorandum National Structure Vision for Offshore Wind Energy	NO							
		Notitie Reikwijdte en Detailniveau	IENM/BSK-2013/62047	56	apr-13		Notitie Reikwijdte en Detailniveau Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee	RO							
		Ontwerp-Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/112004	57	4-apr-13		Eerste Ontwerp SV WOZ 04-04-13	NO							X
		Rapportage	IENM/BSK-2013/80843	58	5-4-2013		Bijlage bij nota HS 12 NM, Rapportage Quick scan fase 1	RO	X						
		Brief	IENM/BSK-2013/83816	59	1-5-2013		Aanvraag offerte MKEA / MKBA	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2014/42947	60	27-5-2013		Meeting BSH-RWS 27052013 reactie Sanne	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/132267	61	jun-13		20130625 Brief bestuurders DOMUS-#13103539-v2-STUK_RETUR_BEWINDSPERSOON_Haalbaarheidsstudie_windmolen_binnen_de_12_mijlzone	RO							
		Studierapport	IENM/BSK-2013/121857	62	jun-13		Quickscan Haalbaarheidsstudie12-mijlzone	RO							

		Studierapport	IENM/BSK-2013/117610	63	jun-13		Quickscan Haalbaarheidsstudie 12-mijlzone	RO							
		Advies	IENM/BSK-2014/64318	64	4-jun-13		Windenergie op Zee: Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport	RO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/86285	65	14-6-2013		PVA MKBA Windenergie op Zee binnen/buiten 12-mijlzone	NO							
		Mail	IENM/BSK-2014/42946	66	19-jun-13		Mail Quick scan haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlzone / overleg Duitsland	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190078	67	20-6-2013		Offerte aanvraag MKBA	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190075	68	jul-13		Offerte Panteia - MKBA Windenergie op Zee O20130057 A10593	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/180250	69	Jul-13		Scoringstabel MKBA	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/180247	70	2-7-2013		2030702 beoordeling offertes	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/88623	71	5-7-2013		Bureaus	RO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190073	72	11-7-2013		Aanbiedingsbrief Offerte MKBA Panteia	RO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190098	73	12-7-2013		Offerte Decisio_W+B_MKBA Windenergie binnen 12-mijlzone	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190076	74	12-7-2013		Offerte MKBA CE_Delft_7B30_offerte_MB	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190069	75	12-7-2013		SEO ECN offerte WoZ	RO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190066	76	12-7-2013		Offerte p26430 mkba windenergie RIGO	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190065	77	12-7-2013		Aanbiedingsbrief offerte MKBA RIGO	RO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/190251	78	15-7-2013		Beoordeling offertes MKBA Ed Buddenbaum	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/199671	79	16-7-2013		Beoordeling offertes Annemiek Verrips	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/190260	80	16-7-2013		Beoordeling offertes Herman Bijnmans	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/190456	81	17-7-2013		Beoordeling offertes Kees Vlak	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/198616	82	17-jul-13		Beoordeling offertes Lisette Groot Kormelink	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/190079	83	18-7-2013		Offerteverzoek inzake MKEA windenergie op zee	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/185466	84	25-7-2013		20130729 Agenda Startoverleg MKBA	NO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/185465	85	25-7-2013		20130729 Agenda startoverleg MKBA Wind op Zee	NO							
		Brief	IENM/BSK-2013/180248	86	28-7-2013		Offerteverzoek inzake MKBA windenergie op zee	RO							
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/225661	87	3-9-2013		Uitgangspunten voor de KBA Windenergie binnen de 12-mijlzone	NO							

		Rapport	IENM/BSK-2014/209769	88	19-sep-13		Risico voor de scheepvaart bij aanwijzing gebied Ten Noorden van de Wadden	RO							
		Mail	IENM/BSK-2014/36958	89	14-10-2013		20130219 Mail vervolgafspraak quick scan 12 NM zone	NO							
		Conceptrapport	IENM/BSK-2013/273018	90	31-10-2013		MKBA Windenergie in de 12-mijlzone conceptrapport 31 okt 2013 revisie LGK	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/140329	91	15-nov-13		Ontwerp-RSV (versie 15-11-2013)	NO							
		Mail	IENM/BSK-2014/121527	92	18-11-2013		Mail over zuidelijke grens zoekgebied ZH kaartje quickscan	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/273905	93	21-nov-13		Ontwerp RSV WoZ (versie 21-11-2013)	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/273329	94	21-nov-13		Ontwerp RSV WoZ MET REVISIES (versie 21-11-2013)	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/274763	95	22-nov-13		Ontwerp RSV WoZ (versie 22-11-2013)	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/274221	96	22-nov-13		Ontwerp RSV WoZ MET REVISIES (versie 22-11-2013)	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/275757	97	25-nov-13		Ontwerp RSV WoZ, versie 25 november	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/275382	98	25-nov-13		Ontwerp RSV WoZ, versie 25 nov (MET REVISIES)	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/281618	99	28-nov-13		Ontwerp-RSV WoZ, versie 28 november	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/279117	100	28-nov-13		Ontwerp-RSV WoZ versie 28 nov MET REVISIES	NO							
		Rapport	IENM/BSK-2013/283595	101	29-nov-13		Milieueffectrapport Riksstructuurvisie Windenergie op Zee Ten Noorden van de Waddeneilanden	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2013/283594	102	29-nov-13		Passende Beoordeling Windenergie op Zee Ten Noorden van de Waddeneilanden	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2013/283593	103	29-nov-13		Milieueffectrapport Riksstructuurvisie Windenergie op Zee Hollandse Kust	RO							
		Rapport	IENM/BSK-2013/283592	104	29-nov-13		Passende Beoordeling Windenergie op Zee Hollandse Kust	RO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/44514	105	1-dec-13		Ontwerp Riksstructuurvisie Windenergie op Zee	RO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/37237	106	dec-13		Draft White Paper on Offshore Wind Energy	NO							
		Reactiedocument	IENM/BSK-2013/308975	107	dec-13		Reactiedocument op zienswijzen voornemen tot het voorbereiden van de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee	NO							
		Ontwerp-Riksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/287713	108	3-dec-13		Ontwerp-RSV WoZ versie 3 december	NO							

		Ontwerp-Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/290254	109	4-dec-13		Ontwerp-RSV versie 4 december	NO						
		Ontwerp-Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/287972	110	4-dec-13		Ontwerp-RSV versie 4 dec MET REVIES	NO						
		Ontwerp-Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/291687	111	5-dec-13		Ontwerp-RSV WoZ versie 5 december 2013	NO						
		Ontwerp-Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/291365	112	5-dec-13		Ontwerp RSV WoZ versie 5 dec MET REVIES	NO						
		Ontwerp-Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2013/298276	113	11-dec-13		Ontwerp-RSV WoZ wordversie 11 december 2013	NO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2014/17576	114	20-12-2013		Commentaar lenM eindconcept 20 december 2013	NO						
		Reactiedocument	IENM/BSK-2014/36357	115	jan-14		Draft White Paper on Offshore Wind Energy - Response Document	RO						
		Reactiedocument	IENM/BSK-2014/3049	116	jan-14		Reactiedocument Ontwerp Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee	RO						
		Studierapport	IENM/BSK-2014/57748	117	3-3-2014	14:03	Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone	NO						
		Studierapport	IENM/BSK-2014/57747	118	3-3-2014	14:03	Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone	NO						
		Studierapport	IENM/BSK-2014/57743	119	3-3-2014	14:03	Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone	NO						
		Studierapport	IENM/BSK-2014/57742	120	3-3-2014	14:03	Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone	NO						
		Studierapport	IENM/BSK-2014/57740	121	3-3-2014	14:03	Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone	NO						
		Studierapport	IENM/BSK-2014/57736	122	3-3-2014	14:03	Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone	NO						
		Rapport	IENM/BSK-2014/120601	123	14-4-2014		Maatschappelijke effecten Windenergie op Zee voor 5 zoekgebieden binnen de 12-mijlszone, gebiedsgewijze duiding van de resultaten van de MKBA	RO						
		Rapport	IENM/BSK-2014/120599	124	14-4-2014		idem	RO						
		Email	IENM/BSK-2014/120595	125	14-4-2014		Mail Decisio Duiding effecten MKBA per zoekgebied	NO						
		Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/130034	126	jun-14		RSV WoZ_versie_16_juni_2014	NO						
		Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/127175	127	jun-14		RSV WoZ_versie_12_juni_2014_REVIES	NO						
		Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/127152	128	jun-14		RSV WoZ versie 04 juni 2014	NO						
		Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/160258	129	Jul-14		RSV versie 31 juli 2014_schone versie	NO						
		Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/148447	130	Jul-14		RSV-WoZ_versie_17_juli_2014_MET REVIESIES	NO						

	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/145952	131	jul-14	RSV-WoZ_versie_9_juli_2014	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/139199	132	jul-14	RSV-WoZ_versie_3_juli_2014	NO						
	Advies	IENM/BSK-2014/142557	133	3-jul-14	Windenergie op Zee: Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop	RO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/193052	134	aug-14	RSV WoZ_versie xx augustus 2014_MET REVISIES	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/190904	135	aug-14	RSV WoZ_versie 25 augustus 2014_SCHONE VERSIE	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/182525	136	aug-14	RSV WoZ_versie 25 augustus_MET REVISIES	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/170068	137	aug-14	RSV WoZ_versie 07 augustus 2014_SCHONE VERSIE	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/166962	138	aug-14	RSV WoZ_versie 07 augustus 2014_met revisies	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/162104	139	aug-14	RSV WoZ_versie 01 augustus 2014_schone versie	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/162103	140	aug-14	RVS WoZ_versie 01 augustus_met revisions	NO						
	Nota van Antwoord	IENM/BSK-2014/217327	141	1-sep-14	Nota van Antwoord Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee	RO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/210278	142	1-sep-14	Rijkstructuurvisie Windenergie op Zee	RO						
	Rapport	IENM/BSK-2014/251244	143	sep-14	White Paper on Offshore Wind Energy	RO						
	Rapport	IENM/BSK-2014/251243	144	sep-14	White Paper on Offshore Wind Energy, Response Memorandum	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/201882	145	sep-14	RSV WoZ_versie 08 september 2014	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/200762	146	sep-14	RSV WoZ_versie 04 september 2014	NO						
	Rijksstructuurvisie	IENM/BSK-2014/198636	147	sep-14	RSV WoZ_versie 01 september 2014	NO						
	Rapport	IENM/BSK-2014/208666	148	16-sep-14	Milieueffectrapport Rijkstructuurvisie Windenergie op Zee Ten Noorden van de Waddeneilanden	RO						
	Rapport	IENM/BSK-2014/208665	149	16-sep-14	Passende Beoordeling Windenergie op Zee Ten Noorden van de Waddeneilanden	RO						
	Rapport	IENM/BSK-2014/208664	150	16-sep-14	Toelichting aanvullingen planMERren en Passende Beoordelingen Rijkstructuurvisie Windenergie	RO						
	Rapport	IENM/BSK-2014/208662	151	16-sep-14	Milieueffectrapport Rijkstructuurvisie Windenergie op Zee Hollandse Kust	RO						

		Rapport	IENM/BSK-2014/208660	152	16-sep-14	Passende Beoordeling Windenergie op Zee Hollandse Kust	RO						
		Rapport	IENM/BSK-2014/237689	153	16-sep-14	Explanatory Memorandum to the Strategic Environmental Assessments and Appropriate Assessments for the White Paper on Offshore Wind Energy	RO						
		Notitie Reikwijdte en Detailniveau	IENM/BSK-2015/86123	154	apr-15	Notitie Reikwijdte en Detailniveau Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee Aanvulling gebied Hollandse Kust	RO						
		Advies	IENM/BSK-2015/184967	155	3-jul-15	Advies over Reikwijdte en Detailniveau van het milieueffectrapport Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee Aanvulling gebied Hollandse Kust	RO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/190146	156		Bijlage referenties Decisio_W+B_MKBA	NO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/190142	157		Bijlage CV's Decisio_W+B_MKBA	NO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2014/37066	158		20130215 Kaart Quickscan Zeeland IMG00081-20130215-1225	NO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2014/37064	159		20130215 Kaart Quickscan Hollandse Kust IMG00080-20130215-1157	NO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2014/37062	160		20130215 Kaart Quickscan Waddeneilanden IMG00079-20130215-1126	NO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/241052	161		Interne Rapportage Quick scan haalbaarheidsstudie windparken binnen de 12 NM zone_040413.docx	NO						
		Intern Werkdocument	IENM/BSK-2013/118979	162		Bestuurders prov en gemeenten quickscan	RO						
Brief		Brief Tweede Kamer	TK, 2014-2015,33561,12	163	7-11-2014	Relevante studies t.a.v. woz	RO						
Verslag			VENW/BSK-2010/191018	164	15-sep-10	verslag 67e IDON 20100914	DO		x				
bijlage		presentatie ecologische monitoring		165		verslag 67e IDON 20100915	NO						x
bijlage		contouren van besluitvorming zoekopdracht Woz		166		verslag 67e IDON 20100916	NO						x
Verslag			VENW/BSK-2010/212713	167	17-nov-10	Verslag 68e IDON 20101116	DO		x				
bijlage		voorbereidingen besluitvorming aanvullen de windgebieden noordzee		168		Verslag 68e IDON 20101117	NO						x
bijlage		het vinden van ruimte voor WoZ voor de kmm		169			NO						x
Verslag			IENM/BSK-2011/9032	170	19-jan-11	verslag 69e IDON 20110118	DO		x				

		stawa za WoZ ronde 2 en ronde 3		171			verslag 69e IDON 20110118	NO						x
Verslag			IENM/BSK-2011/44426	172	21-mrt-11		Verslag 70e IDON 20110315	DO		x				
bijlage		actieplan WoZ		173			Verslag 70e IDON 20110316	NO						x
Verslag			IENM/BSK-2011/145113	174	14-sep-11		verslag 72e IDON 20110913	DO		x				
bijlage		onderzoek naar mogelijkheden voor windparken tussen 12-10 nm in zoekgebied HR		175			verslag 72e IDON 20110914	NO						x
bijlage		quickscan mogelijkheden windparken binnen 12 nm zone voor de kust van nederland		176			verslag 72e IDON 20110915	NO						x
Verslag			IENM/BSK-2011/156654	177	16-nov-11		verslag 73e IDON 20111115	DO		x				
		Brief: TK: onderzoeksresultaten windmolens op zee		178			verslag 73e IDON 20111115	RO						
		Besluitvorming nav onderzoek naar windgebieden binnen de 12 mijl		179			verslag 73e IDON 20111115	NO						x
		verslag Quicksan windparken voor de nederlandse kust		180			verslag 73e IDON 20111115	NO						x
Verslag			IENM/BSK-2012/6554	181	18-jan-12		Verslag 74e IDON 2012017	DO		x				
Verslag			IENM/BSK-2012/45656	182	14-mrt-12		Verslag 75e IDON 20120313	DO		x				
		presentatie: aanwijzing windenergie gebieden HK en Eemshaven		183			Verslag 75e IDON 20120314	NO						x
Verslag			IENM/BSK-2012/84612	184	21-meи-12		Verslag 76e IDON 20120515	DO		x				
		Brief: TK: partielle herziening NWP: zoekopdrachten HK en TNW concept		185			Verslag 76e IDON 20120515	NO						x
		presentatie: aanwijzing windenergie gebieden HK en TNW		186			Verslag 76e IDON 20120515	NO						x
		memo: stakeholderbijeenkomst WoZ		187	7-jun-12		Verslag 76e IDON 20120515	DO		x				x
Verslag			IENM/BSK-2012/216302	188	22-okt-12		Verslag 77e IDON 20120911	DO		x				
bijlage		memo: aanwijzing windenergie gebieden Hollandse Kust en TNW		189			Verslag 77e IDON 20120912	DO		x				x
bijlage		Aanwijzingen windenergie gebieden HK en TNW		190			Verslag 77e IDON 20120912	RO						x
bijlage		Tweede Kamer partielle herziening NWP zoekopdracht HK en TNW		191			Verslag 77e IDON 20120912	RO						
bijlage		NRD voor aanwijzing gebieden HK en TNW		192			Verslag 77e IDON 20120912	NO						x

bijlage		concept participatie en communicatieplan aanwijzing windenergiegebieden HK en TNW		193			Verslag 77e IDON 20120912	RO							x
bijlage		memo - participatie en specifiek kustgemeenten en provincie		194			Verslag 77e IDON 20120912	DO		x					
Verslag			IENM/BSK-2013/12495	195	23-jan-13		Verslag 79e IDON 20130122	DO		x					
bijlage		windenergie op zee: Tussen droom en daad staan wetten en praktische bezwaren		196			Verslag 79e IDON 20130123	NO							x
bijlage		IDON: Haalbaarheidsstudie 'windenergie binnen 12 mijlzone' plan van aanpak		197			Verslag 79e IDON 20130124	NO							x
Verslag			IENM/BSK-2013/58241	198	14-nov-12		Verslag 80e IDON 20130319	DO		x					
bijlage		stand van zaken beleidsontwikkeling wind energie op zee		199			Verslag 80e IDON 20130320	NO							x
Verslag			IENM/BSK-2013/116300	200	5-jun-13		Verslag 81e IDON 20130604	DO		x					
bijlage		RSV windenergie op zee		201	30-mei-13		Verslag 81e IDON 20130604	DO		x					x
bijlage		memo-Haalbaarheidsstudie 12-mijlzone	30-5-2013	202			Verslag 81e IDON 20130604	DO		x					x
bijlage		Hoofdpunten MER eindconcept		203	27-mei-13		Verslag 81e IDON 20130604	NO		x					x
bijlage		Quickscan haalbaarheidsstudie windparken binnen 12-mijlzone		204			Verslag 81e IDON 20130604	NO							x
Verslag			IENM/BSK-2013/225832	205	25-sep-13		Verslag 82e IDON 20130924	DO		x					
bijlage		plan van aanpak - presentatie		206			Verslag 82e IDON 20130924	NO							x
bijlage		memo ontwerp- riksstructuurvisie wind op zee		207			Verslag 82e IDON 20130924	NO							x
bijlage		concept ontwerp riksstructuurvisie: aanwijzing HK en TNW		208			Verslag 82e IDON 20130924	NO							x
Verslag			IENM/BSK-2013/274527	209	25-sep-13		Verslag 83e IDON 20131119	DO							
bijlage		memo RSV WoZ		210			Verslag 83e IDON 20131119	DO		x					x
bijlage		brief TK ontwerp RSV WoZ		211			Verslag 83e IDON 20131119	NO							
bijlage		ontwerp RSV WoZ concept		212			Verslag 83e IDON 20131119	NO							x
Verslag			IENM/BSK-2014/26719	213	21-jan-14		Verslag 84e IDON 20140121	DO		x					
bijlage		ontwerp RSV WoZ		214			Verslag 84e IDON 20140122	RO							
Verslag			IENM/BSK-2014/72083	215	18-mrt-14		Verslag 85e IDON 20140318	DO		x					
Verslag			IENM/BSK-2014/116750	216	4-jun-14		Verslag 87e IDON 20140520	DO		x					
		windenergie op zee uitrolstrategie en wetgeving			1-mei-14		Verslag 87e IDON 20140521	NO							x

bijlage	1h	Advies milieueffectrapporten ontwerp riksstructuurvisie woz	1A		6-1-2014	13:48		DO	x					
bijlage	1h	Notitie reactie op Oordeel Commissie mer	2A		7-3-2014	14:03		NO	x	x				
bijlage	1h	CONCEPT Projectplan Afwegingskader Ecologie en Cumulatie WoZ versie 31 maart 2014	3A		1-4-2014	14:03		NO	x	x				x
bijlage	1h	woz in relatie tot natuur biodiversiteit	4A		17-4-2014	12:04		O						
bijlage	1h	woz voorlopig toetsingsadvies ver het mer (24-3-2014 rapportnr 2775-78)	5A		7-5-2014	9:15		RO						
bijlage	1h	verslag AO windenergiegebieden	5B		7-5-2014	9:15		DO	x	x				
bijlage	1h	leidraad aanvullingen planMER en Passende beoordeling op basis van voorlopig advies van de comm.mer	6A		23-5-2014	15:59		RO						
bijlage	1h	gevoeligheidskaart ecologie	7A		30-6-2014	16:08		NO	x					x
bijlage	1h	notitie reactie op Oordeel Commissie mer	8A		30-6-2014	17:04		NO	x					
bijlage	1h	projectplan Afwegingskader Ecologie en cumulatie derde ronde woz 7-7-2014	9A		21-7-2014	15:35		NO	x	x				
bijlage	1h	risicoanalyse nav eindadvies vd mer	9B		21-7-2014	15:35		NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	ruggengraat vh kec	9C		21-7-2014	15:35		NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec uitrol woz 2016-2023 (11-9-2014)	9D		21-7-2014	15:35		NO	x					x
bijlage	1h	nota ter informatie eindadvies comm. Vd mer op planMER en ontwerp riksstructuurvisie woz	10A		29-7-2014	9:44		DO	x					x
bijlage	1h	notitie: toelichting aanvullingen planMER en passende beoordeling obv advies vd comm. Mer (7-8-2014)	11A		12-8-2014	10:12		NO	x	x				
bijlage	1h	kec uitrol woz 2016-2013 (11-9-2014)	12A		14-9-2014	23:33		NO						
bijlage	1h	memo welke buitenlandse windmolenvelden te betrekken	13A		15-9-2014	9:16		NO	x					x

bijlage	1h	tki woz proposal for offshore wind test and demonstration facilities in the netherlands 2019-2023	29A		22-12-2014									
bijlage	1h	memo organisatie meerjarig monitoringsprogramma woz	30A		3-3-2015									
bijlage	1h	advies kec	31A		11-3-2015			NO	x	x				x
bijlage	1h	advies resultaten cumulatieberekeningen uit het concept kec en opties voor maatregelen	32A		19-1-2015			NO	x					x
bijlage	1h	aannames kec	33A		geen			NO						x PBOMF
bijlage	1h	nota kec en advies rws (EZ)	34A		12-3-2015			NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec versie 0.4	35A		20-1-2014			NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec lijst van bijlagen	36A		geen			NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec deelrapport A: Methodebeschrijving (versie 0.7)	37A		4-3-2014			NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec deelrapport B: beschrijving en beoordeling van cumulatieve effecten bij uitvoering van de routekaart woz	38A		geen			NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec deelrapport A: Methodebeschrijving (versie 0.6)	39A		25-2-2014			NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec (versie 0.3)	40A		14-1-2014			NO	x					x PBOMF
bijlage	1h	kec (versie 0.2)	41A		8-1-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	42A		16-9-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	43A		1-10-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	44A		7-10-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	verslag	45A		13-10-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	46A		14-10-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	rapport	47A		27-10-2014		DUBBEL: DO		x					
KEC	1h	notulen	48A		28-10-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	49A		5-11-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	50A		11-11-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	verslag	51A		17-11-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	52A		18-11-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	53A		18-11-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	54A		20-11-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	verslag	55A		27-11-2014		DUBBEL							
KEC	1h	verslag	56A		28-11-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	57A		2-12-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	58A		5-12-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	59A		16-12-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	60A		17-12-2014			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	61A		9-1-2015			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	62A		27-1-2015			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	63A		18-2-2015			NO	x					x PBOMF
KEC	1h	notulen	64A		16-4-2015			NO	x					x PBOMF

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

1A

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Commissie voor de milieueffectrapportage
Werkgroep Windenergie op Zee
T.a.v. [redacted]
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

Datum 9 januari 2014
Betreft Onderwerp: Advies milieueffectrapporten ontwerp-
Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Uw kenmerk
Rapportnummer 2775-37
Bijlage(n)
11

Geachte [redacted]

Op 20 december 2013 heeft het kabinet - op voorstel van de minister van Infrastructuur en Milieu (IenM) en de minister en staatssecretaris van Economische Zaken (EZ) - ingestemd met de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (WoZ), zijnde een partiële herziening van het Nationaal Waterplan (NWP) 2009-2015. In de Structuurvisie worden in de Nederlandse Exclusieve Economische Zone gebieden aangewezen waar grootschalige windenergie op zee mogelijk is. Concreet gaat het om het aanwijzen van de gebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden.

In het Energieakkoord voor duurzame groei (september 2013) is met de betrokken partijen afgesproken dat 4.450 MW aan windvermogen op zee operationeel is in 2023. Dit betekent dat er vanaf 2015 nog voor in totaal 3.450 MW dient te worden aanbesteed. Het kabinet streeft hierbij naar een zo kosteneffectief mogelijk opgesteld vermogen. Dit is een belangrijk uitgangspunt bij de belangenafweging en de uitvoering van Europeesrechtelijk verplichtingen. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de in het Nationaal Waterplan reeds aangewezen gebieden 'Borssele' en 'IJmuiden Ver', de in deze Structuurvisie aangewezen gebieden 'Hollandse Kust' en 'Ten Noorden van de Waddeneilanden' alsmede de eventueel aan te wijzen gebieden binnen de 12-mijlszone.

Middels deze brief wil ik de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') verzoeken om een advies uit te brengen over de Ontwerp- Rijksstructuurvisie WoZ en de milieueffectrapporten (inclusief de Passende beoordelingen) voor de aan te wijzen gebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden.

De Commissie heeft, op verzoek van het ministerie van IenM, advies uitgebracht over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Met deze brief geef ik aan op welke wijze met uw advies rekening is gehouden bij het opstellen van het ontwerp-plan en de milieueffectrapporten. Tevens is deze brief bedoeld om u te informeren over het vervolgsproces.

Advies Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Op 2 april 2013 is de 'kennisgeving' gepubliceerd van het 'voornemen' om een

Rijksstructuurvisie voor Windenergie op Zee op te stellen (Staatscourant, nr. 8764). Tevens is de NRD ten behoeve van de planmilieueffectrapportage (planMER) gepubliceerd en zijn adviseurs en bestuursorganen hierover geraadpleegd. In totaal hebben 39 bedrijven, particulieren, organisaties en overheden gereageerd op de kennisgeving of raadpleging met een zienswijze op het voornemen en de NRD.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Datum
9 januari 2014

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

Vanwege de gevoeligheid en complexiteit van windenergie op zee is de Commissie per brief van 29 maart (kenmerk IENM/BSK-2013/32093) verzocht om advies uit te brengen over de NRD. Zoals aangegeven maakten de ontvangen zienswijzen geen onderdeel uit van de adviesaanvraag. Het advies van de Commissie is per brief van 4 juni 2013 (rapportnummer 2775-37) aangeboden aan het ministerie. In bijlage 1 wordt op hoofdlijnen aangegeven op welke wijze met uw advies rekening is gehouden bij het opstellen van het ontwerp-plan en de milieueffectrapporten.

Adviesaanvraag milieueffectrapporten

Conform artikel 7.12 Wet milieubeheer wil ik de Commissie verzoeken advies uit te brengen over de milieueffectrapporten behorende bij de ontwerp-Structuurvisie.

Het ontwerp wordt openbaar aangekondigd. De openbare kennisgeving wordt gepubliceerd in de Staatscourant en diverse kranten. Publicatie is voorzien op donderdag 9 januari 2014, de zienswijzenperiode loopt van 10 januari tot en met 20 februari 2014. Een ieder heeft de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op het ontwerp en de bijbehorende stukken. Maatschappelijke organisaties en marktpartijen worden via het Overleg Infrastructuur en Milieu betrokken. Hiertoe is een bijeenkomst gepland op dinsdag 14 januari. De omringende landen worden via de zogeheten Espoo-contactpersonen geïnformeerd over het ontwerp.

Bijgevoegd zijn de volgende documenten:

- Ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee;
- Kennisgeving besluit ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee;
- Brief Tweede Kamer inzake ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee, d.d. 20 december 2013.
- Milieueffectrapportage gebied Hollandse Kust (planMER);
- Passende beoordeling gebied Hollandse Kust;
- Scheepvaartrisicoanalyse Hollandse Kust (MARIN rapport);
- Milieueffectrapportage gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden (plan-MER);
- Passende beoordeling gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden;
- Scheepvaartrisicoanalyse Ten Noorden van de Waddeneilanden (MARIN rapport);
- Reactiedocument zienswijzen over het voornemen tot het voorbereiden van de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee.

De documenten worden digitaal toegestuurd naar het secretariaat van de Commissie alsmede ook - conform afspraak – meerdere exemplaren van bovenstaande stukken.

De ontvangen zienswijzen op het ontwerp en de bijbehorende stukken maken geen onderdeel uit van de adviesaanvraag.

Vervolgproces

De ontvangen zienswijzen worden, waar mogelijk, betrokken bij de definitieve Rijksstructuurvisie WoZ. In een nota van Antwoord wordt opgenomen of en op

welke wijze de zienswijzen in de definitieve Riksstructuurvisie en de milieueffectrapporten zijn verwerkt.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

De minister van IenM en de minister en staatssecretaris van EZ zullen vervolgens de Structuurvisie vaststellen en aanbieden aan de Eerste en Tweede Kamer. De definitieve Riksstructuurvisie wordt ook bekendgemaakt in de Staatscourant en andere bladen en zal ter inzage worden gelegd. Tegen de vaststelling van de Riksstructuurvisie staat geen beroep open.

Datum
9 januari 2014
Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

Tot slot

In de milieueffectrapporten is de bepaling van cumulatieve ecologische effecten van de ontwikkeling van windenergie op zee aan de orde. Dit is hier, gezien de aard van het plan, op abstract niveau uitgewerkt. Naar verwachting zal dit punt voor de besluiten ter uitvoering van het Energieakkoord over de daadwerkelijke ontwikkeling van windparken op zee nog veel aandacht vragen. IenM wil - in samenwerking met EZ - een 'raamwerk' ontwikkelen voor het in beeld brengen van cumulatieve effecten van nieuwe initiatieven en de betekenis hiervan voor deze besluiten. Ik wil graag een verkennend gesprek met u voeren over uw ideeën hierbij. Hierover zal op korte termijn nader contact worden opgenomen met het secretariaat van de Commissie.

Ik hoop u hiermee voldoende op de hoogte te hebben gebracht. Voor vragen over de Ontwerp-Riksstructuurvisie WoZ kunt u contact opnemen met [REDACTED]

Ik zie met belangstelling uit naar uw advies.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DIRECTEUR GERT DEN EN PROJECTEN

Bijlage 1

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

1.1. Achtergrond

In het Nationaal Waterplan 2009-2015 zijn de gebieden Borssele en IJmuiden Ver aangewezen. Daarnaast is in het Nationaal Waterplan aangekondigd dat het kabinet door middel van een aanvulling van het Nationaal Waterplan extra windenergiegebieden zal aanwijzen voor de Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. Deze gebieden worden in deze ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee (WoZ) aangewezen. De Structuurvisie is daarmee formeel een herziening van het Nationaal Waterplan. Dat wil zeggen dat deze Structuurvisie het Nationaal Waterplan en de bijbehorende Beleidsnota Noordzee op een aantal punten wijzigt en aanvult en dus daarmee in samenhang moet worden gelezen.

Datum
9 januari 2014
Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

In het Energieakkoord voor duurzame groei (september 2013) is afgesproken dat Nederland streeft naar 16% duurzame energie in 2023. Om dit duurzame energiedoel te bereiken zijn forse beleidsinspanningen en investeringen nodig op alle vormen van duurzame energie. Windenergie op zee kan gebruikt worden om een deel van deze doelstelling te halen. In het Energieakkoord is met de betrokken partijen afgesproken dat 4.450 MW aan windvermogen op zee operationeel is in 2023. Het kabinet streeft hierbij naar een zo kosteneffectief mogelijk opgesteld vermogen als een belangrijke randvoorwaarde bij de belangenafweging en de Europese wettelijke verplichtingen. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de reeds in het Nationaal Waterplan aangewezen gebieden 'Borssele' en 'IJmuiden Ver', de in deze Structuurvisie aan te wijzen gebieden 'Hollandse Kust' en 'Ten Noorden van de Waddeneilanden' alsmede de eventueel aan te wijzen gebieden binnen de 12-mijlszone.

1.2 PlanMERren en Passende beoordelingen HK en TNW

1.2.1. Gebiedskeuze Riksstructuurvisie Windenergie op Zee

De ontwerp-Riksstructuurvisie WoZ wijst de gebieden 'Hollandse Kust' en 'Ten Noorden van de Waddeneilanden' concreet aan, conform de zoekopdracht uit het Nationaal Waterplan. Er wordt hierbij niet opnieuw naar andere gebieden gekeken, zoals wordt geadviseerd door de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'). Deze afweging is namelijk al gemaakt in het Nationaal Waterplan. In de ontwerp-Structuurvisie en het bijbehorende planMER is ook geen rekening gehouden met windparken binnen de 12-mijlszone anders dan Offshore Windpark Egmond aan Zee. Voor de gebieden binnen de 12-mijlszone loopt momenteel de Haalbaarheidsstudie.

In het kader van de Haalbaarheidsstudie wordt eerst gekeken of er gebieden zijn waar ruimte is voor windenergie bezien vanuit andere belangen en of die gebieden uit oogpunt van kosten en aansluiting op het elektriciteitsnet op het land mogelijkheden kunnen bieden voor windenergie. Het gaat daarbij nog niet om een concreet voornemen om ook daadwerkelijk gebieden aan te wijzen. Op basis van de Haalbaarheidsstudie neemt het kabinet een besluit of en hoe zij verder wil gaan met planvorming voor windenergie binnen de 12-mijlszone. Als windenergie dichter bij de kust een optie blijkt en daartoe wordt beslist, volgt een formeel proces van het aanwijzen van gebieden. Het aanwijzen van extra windenergiegebieden binnen de 12-mijlszone wordt dan ook uitgewerkt in de vorm van een aanvulling op de structuurvisie van het Nationaal Waterplan.

1.2.2. Uitgangspunten planMERren en Passende beoordelingen

Voor de aan te wijzen gebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden is een planMER en een Passende beoordeling opgesteld door Royal HaskoningDHV. Voor beide gebieden is ook een scheepvaartrisicoanalyse uitgevoerd door het maritiem onderzoeksinstituut MARIN. De resultaten van deze onderzoeken zijn tevens opgenomen in de planMERren. Er is gekozen om geen aparte *Formal Safety Assessment* uit te voeren. Wij achten de huidige rapportages voor dit moment en voor het huidige abstractieniveau voldoende. In de volgende fase, de uitwerking van aangewezen gebieden naar exacte locaties waarbinnen windparken ontwikkeld zullen worden, zullen aanvullende scheepvaartanalyses noodzakelijk zijn. Deze analyses zullen dan in samenspraak met de sector worden uitgevoerd in lijn met de FSA procedure.

**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**

Datum
9 januari 2014

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

Vanwege de veelheid van effecten en de wens om te komen tot een duurzame ontwikkeling van de Noordzee is gekozen voor de milieubeoordeling op basis van *People, Planet, Profit*. De beide gebieden zijn in het planMER onderzocht op mogelijke effecten voor landschap, recreatie, archeologie, bodem en water, natuur, klimaat, de verschillende gebruikersfuncties en kustveiligheid. Bij de beoordeling van de milieueffecten wordt uitgegaan van het voorzorgbeginsel. Daartoe wordt er rekening gehouden met een worst case benadering. Tevens worden mogelijkheden om de effecten van de aanleg en aanwezigheid van windparken op zee te verzachten in de planMERren beschreven, zoals is geadviseerd door de Commissie. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan het beperken van (de effecten van) onderwatergeluid tijdens heien (bv bellenscherm), geluidreducerende funderingstechnieken en maatwerk in ruimte en tijd.

In de planMERren zijn per gebied twee varianten onderzocht, de minimale en maximale variant. Bij de minimale variant wordt een afstand van 2 nautische mijl (NM) aangehouden tussen windparken en scheepvaartroutes en een afstand van 5 NM rondom olie- en gasplatforms. Bij de maximale variant wordt een afstand van 500 meter aangehouden ten opzichte van de scheepvaartroutes en ten opzichte van de olie- en gasplatforms. Op basis van deze twee varianten (minimale en maximale) is per gebied een kwalitatieve effectbeoordeling opgesteld. Op deze manier wordt een 'bandbreedte' onderzocht waarbinnen maatwerk mogelijk is. Tevens is voor elk gebied het Voorkeursalternatief (VKA), het gebied dat wordt aangewezen in de Structuurvisie, beoordeeld. In het VKA is rekening gehouden met het afwegingskader voor veilige afstanden tussen scheepvaartroutes en windparken op zee.

Voor de windenergiegebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden is rekening gehouden met relevante actuele Natura 2000 gebieden binnen de Nederlandse EEZ: Vlake van de Raan, Voordelta, Noordzeekustzone (tussen Bergen en Rottum) en Waddenze, alsmede de eventueel nog aan te wijzen gebieden Klaverbank, Doggersbank en Friese Front. Daarnaast is, zoals geadviseerd door de Commissie, ook rekening gehouden met gebieden met een zogenaamde hogere ecologische waarde (GBEW's), zoals de Bruine Bank en de Borkumse Stenen, alsmede met in buurlanden aangewezen Natura 2000-gebieden. Omdat naar verwachting ook negatieve effecten zijn te verwachten op Natura 2000-gebieden, zijn voor de gebieden ook Passende beoordelingen opgesteld.

De beoordeling van de milieueffecten gaat over de aanleg, het gebruik en de ontmanteling van windturbines en de aanleg van kabels op de zeebodem tot aan

de Noordzeekust. Tijdens de aanleg van windparken zijn drie activiteiten te onderscheiden die fysiek ingrijpen op de omgeving: het transport van de bouw- en restmaterialen, het plaatsen van de pylonen en windturbines én de aanleg (en onderhoud) van kabelnetwerken op de Noordzee. Tijdens het gebruik van windparken zijn de aanwezigheid van turbines voor elektriciteitsproductie, het transport van elektriciteit, én het onderhoud van de windparken van invloed op de omgeving. Daarnaast zijn de windparken als objecten aanwezig. Tijdens de ontmanteling van windparken zijn twee activiteiten te onderscheiden die fysiek ingrijpen op de omgeving: het ontmantelen van de pylonen en windturbines en het transport van materialen.

De beoordeling van de milieueffecten zijn gebaseerd op een windturbine met een individueel vermogen van 6 MW, waarbij voor de as-hoogte en rotordiameter van de turbine wordt uitgegaan van twee verschillende types. De onderlinge afstand tussen windturbines is 1 km, waarbij het hele windenergiegebied wordt gevuld. De beoordeling van de milieueffecten zijn, op basis van advies van ECN, gebaseerd op een vermogensdichtheid van 6 MW/km² en niet op de door de Commissie geadviseerde 8MW/km². Om de alternatieven met de referentiesituatie te vergelijken, is gebruik gemaakt van een kwalitatieve waarderingssystematiek op basis van +/- scores. Vanwege het abstractieniveau van de Structuurvisie is er geen vergelijking gemaakt van de gevolgen van de alternatieven gebaseerd op absolute effecten en effecten per eenheid opgewekte energie.

In de planMERren, inclusief de Passende beoordelingen, worden naast de milieueffecten van de windenergiegebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden ook de cumulatieve effecten met andere te verwachten activiteiten op de Noordzee beoordeeld. Hierbij is ook rekening gehouden met de plannen in de bij ons omringende landen. In het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en België, worden op grote schaal (plannen voor) windparken ontwikkeld, veelal grenzend aan de Nederlandse EEZ. In de planMERren is hierbij geen rekening gehouden met de mogelijke realisatie van een of meer 'stopcontacten op zee,' zoals door de Commissie geadviseerd. In het kader van het Energieakkoord is afgesproken dat, daar waar dit efficiënter is dan een directe aansluiting van windparken op het landelijk hoogspanningsnet, er een net op zee komt. TenneT krijgt hiervoor de verantwoordelijkheid. Over de vormgeving en randvoorwaarden zal op korte termijn een besluit worden genomen door het kabinet. Zo nodig zal dit vervolgens in wetgeving worden verwerkt.

1.2.3. Uitkomsten planMERren en Passende beoordelingen

De planMERren, inclusief de Passende beoordelingen, laten zien dat, met inachtnname van voldoende mitigerende maatregelen op het gebied van het beperken en/of in de tijd zorgvuldig plannen van de aanlegfase van windparken en waarbij rekening wordt gehouden met aanvaringsrisico's voor kustbroedvogels en trekvogels, de met deze Riksstructuurvisie aangewezen gebieden voldoen aan de voor natuur en ecologie geldende wettelijke verplichtingen.

Bij de ontwikkeling van initiatieven voor grootschalige windenergie in de aangewezen gebieden dient rekening te worden gehouden met de in wet- en regelgeving vastgelegde eisen en beperkingen en daarnaast met de inrichtingsprincipes en gebiedsspecifieke aandachtspunten die aan het desbetreffende planMER zijn ontleend. Onder deze omstandigheden vallen bij voorbaat geen delen van de gebieden af, maar zal bij de nadere bepaling van de omvang en de ligging van de locaties voor windparken (die na de aanwijzing van

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Datum
9 januari 2014

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

de gebieden zal plaatsvinden) met de inrichtingsprincipes en aandachtspunten rekening moeten worden gehouden.

Op basis van de Passende beoordelingen die voor de beide gebieden zijn uitgevoerd, kunnen significant negatieve effecten voor natuur niet op voorhand worden uitgesloten. Bij iedere individuele voorgenomen ontwikkeling van grootschalige windenergie moet daarom een project-m.e.r.-procedure worden doorlopen, waarbij ook een Passende beoordeling moet worden opgesteld. Voor het geval significant negatieve effecten nog altijd niet zijn uit te sluiten dient een ADC-toets¹ te worden doorlopen. Uit de Passende beoordelingen van deze Riksstructuurvisie blijkt dat er mogelijkheden zijn om de ADC-toets voor een specifiek project succesvol te doorlopen c.q. dat dit niet op voorhand kansloos is.

Ministerie van
Infrastructuur en Milieu

Datum
9 januari 2014

Ons kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

1.3 Vervolgproces

De ontwerp-Riksstructuurvisie wordt samen met het planMER voor het gebied Hollandse Kust en het planMER voor het gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden ter inzage gelegd. Tevens worden twee scheepvaartrisico-onderzoeken van maritiem onderzoeksinstituut MARIN voor beide gebieden ter inzage gelegd. De stukken worden ook gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl (plan NL.1MRO.0000.1MSv13WindOpZee-2000). Een ieder kan een zienswijze indienen over de ontwerp-Riksstructuurvisie, de milieu-effectrapporten en de onderliggende stukken. De zienswijzenperiode loopt van 10 januari tot en met 20 februari 2014. De overheden van de ons omringende landen (Engeland, België, Duitsland en Denemarken) zullen via de Espoo-contactpersonen ook in de gelegenheid worden gesteld om te reageren op de ontwerp-Riksstructuurvisie.

Mede op basis van de zienswijzen en diverse adviezen, waaronder het toetsingsadvies van de Commissie, stelt de minister van Infrastructuur en Milieu samen met de bewindslieden van Economische Zaken de definitieve Riksstructuurvisie vast. In een Nota van Antwoord bij de Riksstructuurvisie wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen in de definitieve Riksstructuurvisie en de planMERren zijn verwerkt. De Riksstructuurvisie zal op www.ruimtelijkeplannen.nl worden gezet. Van de definitieve Riksstructuurvisie wordt kennis gegeven in de Staatscourant, een landelijke krant en diverse regionale kranten. De definitieve Riksstructuurvisie en de onderliggende stukken worden na de vaststelling ter inzage gelegd. Tegen de vaststelling van de Riksstructuurvisie staat geen mogelijkheid tot beroep open. De Riksstructuurvisie wordt ook aan de Staten-Generaal aangeboden.

¹ In dat geval kan alleen toestemming voor de activiteit gegeven worden als er geen alternatieven voor de activiteit zijn, er dwingende redenen van groot openbaar belang mee gediend zijn en de negatieve gevolgen gecompenseerd worden.

Wind op Zee in relatie tot Natuur Biodiversiteit

De aanleg van Windturbineparken op Zee heeft overal effecten op natuur. Dit geldt voor de gehele Noordzee maar in het bijzonder voor gebieden die zijn/worden aangewezen vanuit de VHR/N2000 (Vogel en Habitatrichtlijn en Natura2000). De gehele Noordzee heeft een "lichte" status van Ecologische Hoofdstructuur. De werking van de Nb-wet en de Flora- en faunawet is uitgebreid naar de gehele Nederlandse Exclusieve Economische Zone (EEZ). Per 1 januari 2014 is de werking van de Nb-wet en de Flora- en faunawet uitgebreid naar de gehele Nederlandse Exclusieve Economische Zone (EEZ).

Over de aard en omvang van de effecten bestaat nog onbekendheid. Conform de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen geldt in dit soort gevallen het voorzorgsbeginsel waarbij op basis van de best beschikbare kennis een veilige marge wordt aangenomen, opdat er redelijkerwijs geen twijfel bestaat over mogelijke schadelijke gevolgen voor de mariene Natura 2000-gebieden. Dit heeft ertoe geleid dat in de vergunningvoorwaarden beperkende voorschriften (met name in relatie tot de geluidsproductie) zijn opgenomen en enkele vergunningen (o.a. in verband met onaanvaardbaar negatieve effecten op Kleine Mantelmeeuwen) zijn afgewezen.

Door toepassing van het voorzorgbeginsel bij vergunningverlening en beleid worden onaanvaardbaar negatieve effecten op het mariene leven bij de bouw en exploitatie van de huidige parken voorkomen. De keerzijde van het toepassen van het voorzorgbeginsel is dat het ruimtegebruik voor wind op zee wordt beperkt en kostprijsverhogende heibeperkingen moeten worden opgelegd.

Als de aanleg negatieve effecten heeft, moeten maatregelen getroffen worden om deze te beperken. De initiatiefnemer dient daartoe een plan in waarin gedetailleerd is beschreven:

- welke (aspecten van de) activiteiten wanneer en onder welke omstandigheden negatieve effecten veroorzaken
- wat die effecten zijn qua aard, omvang, tijd en plaats
- welke maatregelen de negatieve effecten zoveel mogelijk zullen voorkómen (werking, uitvoering en uiteindelijk resultaat).

Het bevoegd gezag toetst of het mitigatieplan voldoende is onderbouwd.

Effect op habitats

In het raamwerk van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn de Voordelta, de Noordzeekustzone, de Westerschelde en de Vlakte van de Raan al aangewezen als Natura-2000 gebied. De Doggersbank, het Friese Front en de Klaverbank volgen binnenkort.

Omdat een individueel windpark relatief een klein areaal zal innemen, is het verlies van beschermd habitats over het algemeen niet wezenlijk in het geding (tenzij het een heel bijzonder habitat is).

Effect op soorten

Van belang zijn de effecten op beschermd soorten die generiek beschermd worden onder de Habitatrichtlijn (bepaalde vissen, zeezoogdieren), de Vogelrichtlijn (trekvogels, inclusief alle zeevogels) of onder specifieke regelingen zoals de bat-agreement als uitwerking van het Bern Verdrag (alle vleermuizen).

Voor de ene groep soorten zullen de effecten het sterkst zijn tijdens de bouwfase (bijvoorbeeld zeezoogdieren); voor andere tijdens de operationele fase (vogels) en voor anderen weer in de decommissioning (opruimen van installaties)(schelpenbanken).

Voor de **bruinvissen** in zijn algemeenheid geldt een behoud-doelstelling voor omvang en

verspreiding van de populatie maar ook een verbeterdoelstelling voor het leefgebied van deze soort (de gehele Noordzee). Precieze aantalen zijn voor geen enkel deel van de Noordzee bekend, evenmin is er precieze kennis over het habitatgebruik. In zijn algemeenheid zullen windparken binnen het leefgebied van de bruinvissen niet bijdragen aan de gewenste kwaliteitsverbetering (bruinvishbeschermingsplan) van het leefgebied. Echter, de omvang van een enkel windpark, dus los van cumulatie, is relatief gering ten opzichte van het totale areaal van de bruinvissen waardoor de instandhoudingsdoelstelling niet in het geding hoeft te zijn.

De Nederlandse kust is een onderdeel van internationale trekvogelroutes. **Trekvogels** die door het meest noordoostelijke zoekgebied (Ameland) trekken en de kust blijven volgen, zullen ons land verlaten (in de herfst, cq binnenvliegen in het voorjaar) via het zoekgebied Zeeland, terwijl ze ook door de tussengelegen zoekgebieden Noord-Holland en Zuid-Holland en Maasvlakte kunnen zijn gevlogen. Of significante effecten op populatieniveau bij trekvogels is nog onvoldoende duidelijk maar met name kleine, kwetsbare populaties (zoals kleine zwanen die vanuit de Kop van Noord-Holland oversteken naar Engeland) kan dit niet uitgesloten worden.

Vleermuizen komen vermoedelijk in alle zoekgebieden voor, maar er is te weinig kennis over aantalen, gedrag en risico's om per gebied uitspraken te doen. Wel kan gesteld worden dat bij de zoekgebieden Zuid-Holland en Maasvlakte, die binnen de mogelijke foerageerrange liggen van de meervleermuizen uit het Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide, ook rekening gehouden moet worden met het instandhoudingsdoel voor deze soort.

Voor de **zeehonden** in de Waddenzee zijn de instandhoudingsdoelen op dit moment niet in het geding: de aantalen van beide soorten nemen al jarenlang sterk toe. Voor de zeehonden in de Delta is de situatie wezenlijk anders: ontwikkeling van windenergie in de zoekgebieden Zeeland en Maasvlakte versturen mogelijk direct belangrijke ligplaatsen. Daarbij zijn de aantalen zeehonden in de Delta afhankelijk van import, en ontwikkeling van meer windparken langs de Hollandse kust en wellicht in de Delta zelf, werpt mogelijk een barrière op voor deze migratie. Of en zo ja in welke mate er daadwerkelijk barrièrewerking zal optreden en van welk park die het meest zal uitgaan, is met de huidige kennis nog niet te zeggen.

Structuurvisie Wind op zee (Buiten de 12 nautische mijl)

Voor de zoekgebieden is op hoofdlijn een planmer uitgevoerd. Op basis hiervan is duidelijk gemaakt of voor de VHR soorten en Habitats op hoofdlijnen problemen te verwachten zijn. De huidige begrenzingen van de zoekgebieden houden hier rekening mee.

Bij de uiteindelijke vergunningverlening/ kavelbesluit is een concretere toets noodzakelijk. (Passende Beoordeling)

De vraag is hoe de ecologische grenswaarden in de nieuw te ontwikkelen kavelbesluiten kunnen worden meegenomen.

Mitigerende maatregelen

Voorkómen effecten onderwatergeluid tijdens aanleg

Gezien de verwachte omvang van de opgave voor windenergie op zee, zijn grootschalige effecten op zeezoogdieren, vissen en vislarven met betrekking tot onderwatergeluid te verwachten.

Het instellen van condities voor heien, zoals soft start en pingen, zijn onvoldoende om significant negatieve effecten op deze grote schaal weg te nemen. Om deze effecten tot een acceptabel niveau terug te brengen zou als conditie opgenomen kunnen worden dat (i) geluidsarme alternatieve funderingstechnieken als gravity based foundations toegepast moeten worden of (ii) maatregelen genomen moeten worden in de tijd (tussen

augustus tot november), en beperkingen moeten worden ingesteld in ruimte en in aantal parken bij de aanleg (via de vergunningverlening of het uitgiftebeleid) op die manier is het mogelijk om op basis van heien twee windparken per jaar aan te leggen (één park dicht bij de 12-mijlszone en één park meer dan 45 km vanaf de kust).

Op dit moment wordt onderzocht op welke schaal tegelijkertijd geheid kan worden zonder dat dit significant effect heeft.

Voorkómen effecten aanvaring vogels tijdens gebruik

Er kunnen condities worden opgenomen om turbines tijdens slecht weer en in combinatie met vogeltrek stil te zetten. Het gebruik van knipperende verlichting of het verminderen van verlichting in een windpark (niet op iedere turbine verlichting) kan het risico op aanvaringslachtoffers verkleinen.

Binnen de 12 nautische mijl (haalbaarheidsstudie)

De kustzone is langs de hele Nederlandse kust een gebied van bijzondere ecologische waarde en de effecten op natuur en ecologie zijn daarom ook nader onderzocht. Uit het ecologieonderzoek blijkt dat alle vijf de potentiële zoekgebieden binnen de 12-mijlszone belangrijke natuurwaarden hebben.

Lopende acties

Onderzoeksprogramma Monitoring Ecologische Effecten windparken

Toepassing van het voorzorgsprincipe heeft geleid tot een onderzoeksprogramma

- Het onderzoek naar de ecologische effecten van windmolens op zee heeft veel kennis opgeleverd, die kan worden benut bij beleid en vergunningverlening.
- Op basis van de verzamelde gegevens over het gedrag en het verspreidingsgebied van de Kleine Mantelmeeuw komt er meer ruimte beschikbaar voor windparken op zee.
- Daarnaast is er meer maatwerk per gebied mogelijk bij de vergunningverlening in aangewezen en aan te wijzen windgebieden, door meer locatiespecifieke informatie over het voorkomen van soorten.
- Met het onderzoek is een belangrijke stap voorwaarts gezet, maar zijn nog niet alle kennisleemtes voldoende ingevuld. Om die reden zijn er vervolgonderzoeken gedefinieerd, waarbij prioriteit is gegeven aan kansrijke onderzoeken die kunnen leiden tot een optimaler ruimtegebruik en kostenreductie voor wind op zee.

Kansen natuur mbt wind op zee

Windparken op zee zijn op dit moment verboden gebied voor scheepvaart en visserij. Daardoor ontstaat de situatie van in de windparken minder verstoring op treedt. Maar doorvaarbaarheid en medegebruik wordt onderzocht. Een versoepeling van medegebruik zou een minder positief effect voor de natuur kunnen leveren in vergelijking met voortdurende beperking van medegebruik.

Verder kan bij de aanleg van windturbineparken nog meer aandacht worden gegeven aan positief ecologische effect zodat de negatieve effect op de korte termijn tenietgedaan kunnen worden.

Ecologische onderzoek (Lindenboom et al, 2011) rondom het Windpark Egmond aan Zee (OWEZ) levert het beeld dat verschillende vissoorten zich in het park begeven. Er zijn meer bruinvissen in het gebied waargenomen dan daarbuiten. Een aantal vogelsoorten mijdt het windpark terwijl voor andere vogelsoorten zijn onverschillig of worden juist aangetrokken. Concluderend kan worden geconstateerd dat de aanleg van windparken kunnen leiden tot nieuwe habitats met een andere natuurwaarden cq. biodiversiteit.

SA

Minister

**Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag**

Contactpersoon

T
F

Datum
3 maart 2014

Kenmerk
IENM/BSK-2014/59007

nota ter informatie

Windenergie binnen de 12-mijlszone: plussen en minnen

Inleiding

Tijdens het actua-overleg heeft u aangegeven dat u naar aanleiding van de nota haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12 mijlszone (IENM/BSK-2014/33209) een notitie wilt ontvangen met de plussen en minnen voor windenergie binnen de 12-mijlszone.

Zo kunt u de voor- en nadelen inschatten van een besluit over de haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone via een voornemen tot aanwijzen door het starten van een structuurvisie.

Advies

Samenvatting, kern of boodschap

kostenvoordelen met zich mee kunnen brengen:

DIRECTEUR-GENERAAL RUIMTE EN WATER,

[REDACTED]

Toelichting

... deel van de voorbereiding op een binnenvaartroute op zee binnen en buiten de 12-

Verslag AO windenergiegebieden

Op 24 april was het zover, het AO windenergiegebieden op land en zee. Hierbij ging het om de vastgestelde structuurvisie Wind op Land en de Ontwerp-structuurvisie Windenergie op Zee. De Haalbaarheidsstudie voor windenergie binnen de 12-mijlszone stond in principe niet op de agenda, maar gezien de grote aandacht in de media werd ook dit dossier standby gehouden.

Het kabinet heeft zich gecommitteerd aan het Energieakkoord en windenergie is hierbij een belangrijk onderdeel. De windenergiedossiers hebben echter wel veel politieke aandacht en ook binnen de samenleving. Inmiddels zijn er ruim 130 actiegroepen die zich tegen windenergie in wat voor vorm dan ook hebben gekeerd. Veel mensen willen de molens niet in de voor- of achtertuin, hebben last van het geluid en vinden het bovendien onacceptabel dat de grondeigenaren en windmaatschappij er aan verdienen. Dit was ook te merken in de zaal waarbij veel mensen zaten vanuit de omwonersverenigingen en de windsector.

Wind op Zee

Tijdens het AO was voornamelijk aandacht voor de zogenaamde Ronde 2-vergunningen. Deze vergunningen zijn in 2009 verleend en de looptijd door de motie Van Veldhoven tot 2020 verlengd. Binnen de ministeries liep de vraag hoe om te gaan met deze vergunningen wanneer het nieuwe wetgevingstraject Windenergie op Zee gaat lopen. Minister Kamp was hier duidelijk over; zijn verwachting is dat de vergunningen niet gerealiseerd gaan worden. De techniek waarop de vergunning is gebaseerd is verouderd, de vergunningen geïsoleerd liggen en een eigen kabel naar land nodig hebben waar een netwerk goedkoper is. Bovendien hebben ze destijds al een tender verloren dus gaf hij aan dat er geen verwachtingen mogen worden geschept. Verder verklapte de minister van EZ dat de uitrol zal starten in Borssele en dat de routekaart voor de uitrol van windenergie op zee voor de zomer naar de Tweede Kamer komt.

Het AO verliep goed. In de ambtenarenkamer werd door EZ en IenM snel gewerkt om de spervuren van vragen van Kamerleden mee te pennen en uit te zetten om beantwoord te worden. De luisterraars werden af en toe afgewisseld en het team dat de vragen beantwoordde hadden het dossier duidelijk goed op orde. De antwoorden was vlot terug bij de ministers en ook zij hielden een duidelijk en helder betoog.

De meest opvallende uitspraken:

Minister van Economische Zaken:

- De Ronde 2 vergunningen voor wind op zee worden niet kansrijk geacht en krijgen ook geen voorkeurspositie.
- De uitrol van windenergie start in Borssele.
- Voor de zomer komt de routekaart voor de uitrol van windenergiegebieden.
- Rijk niet de regie laten nemen voor de gedragscode (na aangenomen motie moet dit alsnog).

Minister van Infrastructuur en Milieu:

-
- De Haalbaarheidsstudie moet in samenhang worden bekeken met de structuurvisie. Windenergie op Zee en de Routekaart uitrol windenergiegebieden op zee.
 - Doet onderzoek naar doorvaart en medegebruik in windparken (wel; aangenomen motie medegebruik voor visserij en recreatie en te sluiten visserijgronden te realiseren in windparken)

Toezeggingen

Onderwerp	Toezegging M	Termijn	Dienstonderdeel
Toezeggingen voorzitter			
	1.		
Windenergie op zee	2. Routekaart	Voor de zomer	EZ
Windenergie op zee	3. Overleggen met defensie over defensiegebied Ten Noorden van de Waddeneilanden		IenM
	4.		EZ
	5.1		
	6.		
Ook toegezegd (tijdens debat)			
Windenergie op zee	7. Routekaart, definitieve RSV, Haalbaarheidsstudie én besluit net op zee	Voor de zomer	IenM: RSV en HS EZ: Routekaart en besluit net op zee
Windenergie op zee	8. Invoering flexibele vergunning		EZ
Windenergie op zee	9. Doorvaart en medegebruik	NWP 2	IenM
Windenergie op zee	10. Wetsvoorstel eind dit jaar TK, graag invoering 1 juli 2015, eind 2015 1 ^e tender, start met Borssele		EZ

Moties (33612)

Nr.	Indiener(s)	Onderwerp	Inhoud	Reactie M	Stemming
24	Van Tongeren (D66)	Windenergie op land	verzoekt de regering in kaart te brengen in hoeverre er bij wind op land sprake is van prijsopdrijvende effecten, en zoja, maatregelen te nemen om te zorgen dat geld voor schone energie ook daadwerkelijk daarvoor wordt ingezet		NIET INGEBRACHT
25	Van Tongeren (D66) en Mulder (CDA)	Windenergie op land	verzoekt de regering ontwikkelingen in het gebied te toetsen aan de mogelijkheid een windpark op de Afsluitdijk te kunnen realiseren		NIET INGEBRACHT
26	Van Tongeren (D66)	Windenergie op land	verzoekt, de regering voorts de provincies te vragen aanvullend daarop voor 1 december 2014 een overzicht te verstrekken van de capaciteit die zij met zekerheid op kleinere locaties kunnen realiseren, van de capaciteit die zij aan oudere molens denken te kunnen saneren en een overzicht te verstrekken van concrete locaties die aanvullend nodig zijn om hun aandeel in de taakstelling ook echt te halen		Verworpen
27	De Vries (PvdA)	Windenergie op land	verzoekt, de regering, om de provincie Groningen, onder de voorwaarde dat deze haar taakstelling voor 2020 realiseert, de ruimte te bieden voor onderzoek naar en realisatie van een betere variant die meer draagvlak geniet en om de lopende RCR-procedure aan te houden totdat dit onderzoek is uitgevoerd,		Aangenomen
28	De Vries (PvdA) en Dik-Faber (CU)	Windenergie op land	verzoekt, de regering bij het windpark in de Drentse Veenkolonien de gebiedsvisie van de provincie als uitgangspunt te nemen mits de provincie garandeert dat de taakstelling voor 2020 wordt gerealiseerd,		Aangenomen
29	De Vries (PvdA)	Windenergie op land	verzoekt, de regering, onder de voorwaarde dat de provincie Fryslân garandeert dat de taakstelling voor 2020 wordt gehaald, ruimte te geven om op land het resterende deel van de Friese taakstelling te realiseren door middel van het initiatief van het comité Hou Friesland Mooi de Friese Milieufederatie en het platform Duurzaam Friesland,		Aangenomen

30	De Vries (PvdA) en Jansen (SP)	Windenergie op land	verzoekt, de regering om initiatiefnemers binnen de gebruikelijke procedures te verplichten bij windprojecten vooraf inschattingen te laten maken door erkende taxatiebureaus over mogelijke plансchade,		Aangenomen
31	Mulder (CDA)	Windenergie op land	verzoekt de regering de regie te nemen in de totstandkoming van de gedragscode zoals neergelegd in het Energieakkoord en daarbij zowel de windsector en milieugroeperingen als omwonenden verenigd in de NLVOV te betrekken, en als Rijk en Provincies deze code ook te ondertekenen,		Aangenomen
32	Mulder (CDA)	Windenergie op land	verzoekt, <i>de regering, onder de voorwaarde dat de provincie Fryslân garandeert dat de taakstelling voor 2020 wordt gehaald, ruimte te geven om lokale gemeenschappen en particulieren te laten voldoen aan de Friese duurzaamheidsnorm van 530,5 MW, binnen de door de Provincie Fryslân gestelde kaders van participatie en draagvlak onder de bevolking,</i>		<i>NIET INGEBRACHT</i>
33	Mulder (CDA) en Dik-Faber (CU)	Windenergie op land	verzoekt de regering om met spoed werk te maken van de verankering in de wet van de verplichting voor energieprojecten om een participatieplan voor bewoners en gemeenschappen, conform de in ontwikkeling zijnde gedragscode, op te stellen zoals overeengekomen in het Energieakkoord,		<i>NIET INGEBRACHT</i>
34	De Graaf (PVV)	Windenergie op land en op zee	verzoekt de regering geen enkele windturbine meer bij te plaatsen zowel op land als op zee		Verworpen
35	De Graaf (PVV) en Klever (Groep Bontes/Van Klaveren)	Windenergie op land en op zee	verzoekt de regering te stoppen met de uitvoering van het energie-akkoord,		Verworpen
36	De Graaf (PVV)	Windenergie op land	verzoekt de regering met gemeenten en provincies in overleg te treden met de doelstelling referenda te organiseren in de plangebieden met als onderwerp de plaatsing van windturbines		Verworpen
37	Litjens (VDD) en De Vries (CDA)	Windenergie op land	verzoekt de regering concrete alternatieven voor grote windmolenvelden serieus een		Aangenomen

			kans te geven, en de bevoegdheid voor de keuze van deze alternatieven bij de provincie te leggen		
38	Klein (50PLUS)	Windenergie op land	verzoekt de regering, het voor provincies mogelijk te maken om naast de locaties voor "wind op land" ook als alternatief voor andere vormen van duurzame energieopwekking te kiezen mits daarbij de voor de desbetreffende provincie in de structuurvisie vastgestelde taakstelling in megawatt gehaald wordt,		Verworpen
39	Dik-Faber (CU)	Windenergie op land	verzoekt de regering de drie locaties in Fryslân in beeld te houden en met de regio te onderzoeken of windmolens op of langs de Afsluitdijk en windmolens op land kunnen dienen als aanvulling of vervanging voor de locatie Usselmeer Noord om te voldoen aan de afgesproken opgave voor Friesland in 2020, waarbij de effecten op draagvlak, natuur en milieu nauwkeurig in kaart worden gebracht,		Verworpen
40	Dik-Faber (CU)	Windenergie op zee	<i>verzoekt de regering de voorgenomen sluiting van delen van de Noordzee voor de visserij zo veel mogelijk te projecteren in de windparken, en verzoekt de regering medegebruik van windparken op zee door de visserijsector en recreatiesector mogelijk te maken,</i>		NIET INGEBRACHT
41	Verhoeven (D66) en Van Veldhoven (D66)	Windenergie op zee	verzoekt de regering met de houders van bestaande vergunningen in gesprek te gaan over het inleveren daarvan in ruil voor een voorkeurspositie bij de uitgifte van nieuwe		Verworpen
42	Verhoeven (D66) en Van Veldhoven (D66)	Windenergie op land	verzoekt de regering om bij de evaluatie van het Energieakkoord in 2016 ook de opgave van reservelocaties per provincie te betrekken		Aangenomen

6A

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Minister

**Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag**

Datum
28 januari 2014
Kenmerk
IenM/BSK-2014/33209

Bijlage(n)
2

nota ter informatie

Haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone

Aanleiding

Op 9 december (DGETM-ED/13209284) en 18 december 2013 (IENM/BSK-2013/307214) bent u, de minister en staatssecretaris van EZ middels een nota geïnformeerd over de uitkomsten van de Haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone.

U heeft toen aangegeven, conform het ambtelijk advies, verder te willen gaan met drie gebieden, te weten de gebieden Noord-Holland, Zuid-Holland en Maasvlakte. De minister van EZ heeft aangegeven met alle vijf gebieden verder te willen gaan.

Planning

Aan de Tweede Kamer is toegezegd om begin 2014 een besluit over de Haalbaarheidsstudie te nemen. Om te voldoen aan deze toezegging wordt gekoerst op een kabinetbesluit op 14 maart 2014.

, DIRECTEUR-~~GENERAL~~ RUIMTE EN WATER,

Ministerie van Economische Zaken

7A

TER BESLUITVORMING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

via SG

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energie en
Duurzaamheid

Auteur

nota

Uitkomsten haalbaarheidsstudie windenergie binnen de
12 mijlzone en vervolg

Datum
9 december 2013
Kenmerk
DGETM-ED / 13209284

Parafenroute

Medeparaaf

Kopie aan

Medeparaaf

Bijlage(n)
Kaart met zoekgebieden
Nota haalbaarheidsstudie
13070627

Aanleiding

Eind 2012 is door de Ministers van EZ en IenM afgesproken om de mogelijkheden voor windenergie binnen de 12 mijlzone te onderzoeken. Via deze nota informeer ik u over de voorlopige resultaten van de haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12 mijlzone.

De nota wordt zowel aan de minister als aan de staatssecretaris voorgelegd.

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededelingen
Directie Energie en
Duurzaamheid**

**Kenmerk
DGETM-ED / 13209284**

Toelichting: Onderzoeken

Toelichting: Ameland

Minister

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

T.O.

Datum
18 december 2013

Kenmerk
IENM/BSK-2013/307214

beslisnota

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

Inleiding

Met de nota inzake 'Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone: uitkomst quick scan (fase 1)' bent u geïnformeerd over de uitkomsten van fase 1 (d.d. 19 april 2013, IENM/BSK-2013/65020). In de 2^e fase van de Haalbaarheidsstudie is gekeken naar de mogelijkheden van windenergie in vijf gebieden binnen de 12 nautische mijl (hierna: 12-mijlszone). Deze uitkomsten leiden tot de vraag of, en zo ja welke, gebieden in aanmerking komen voor aanwijzing voor windenergie binnen de 12-mijlszone. In de tweede helft van januari zal de bestuurlijke consultatie plaatsvinden, waarna besluitvorming via de CEZIM/REZIM conform toezegging aan de Tweede Kamer begin 2014 kan plaatsvinden.

Via deze nota wil ik u informeren over de resultaten van de studie, de ambtelijk adviezen aan u en aan de bewindslieden van Economische zaken en een voorlopig besluit kenbaar te maken.

Geadviseerd besluit

Vervolg

Beslistermijn

DIRECTEUR-GENERAAL RUIMTE EN WATER,

Toelichting

Proces

Informatie is verzameld door het houden van vier werk sessies in de regio met belanghebbenden. Daarnaast zijn verdiepende onderzoeken uitgevoerd met betrekking tot Ecologie, Visserij, Zicht en beleven en Toerisme en Scheepvaartradarverstoring Westerschelde. Ook is een maatschappelijke kosten baten analyse (MKBA) opgesteld.

MKBA

In de MKBA is een maatschappelijke afweging van windenergie op zee binnen en buiten de 12-mijlszone gemaakt. De veronderstelling is dat het realiseren van windenergie dichter bij de kust voordeliger is dan verder weg op zee. De resultaten van de MKBA ondersteunen deze conclusie. Wanneer alle zoekgebieden binnen de 12-mijlszone worden benut dan levert dit een subsidievoordeel van € 1.500 miljoen op (netto contant gemaakt, dus nominaal zijn de kostenvoordeelen nog groter). Als alle maatschappelijke effecten worden meegenomen neemt het kostenvoordeel af, maar is nog steeds € 1.000 miljoen euro ten opzichte van realisatie van de totale opgave buiten de 12-mijlszone. Zoals bij elke MKBA geldt dat deze uitgevoerd is aan de hand van de informatie zoals nu bekend is. Dit betekent dat uiteindelijke kostenvoordeelen lager of hoger kunnen uitvallen wanneer er meer details van gebieden bekend zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de kosten voor mitigerende maatregelen met betrekking tot ecologie of visserij. In deze fase kunnen die niet allemaal gemonetariseerd worden. Dit betekent dat deze mitigerende maatregelen een drukkend effect op het kostenvoordeel kunnen hebben.

Wanneer gekeken wordt naar de verdeeleffecten van de kostenbesparing dan komen deze in eerste instantie terecht bij de overheid en consument: er is minder subsidie nodig, wat doorwerkt in de opslag op de energiebelasting die de consument betaalt. De kostennadelen komen deels terecht bij het rijk, zoals de kosten voor defensie, zandwinning en een extra radarpost en bij specifieke sectoren met name vissers en de horecasector in de kustregio's.

In de MKBA is een gevoeligheidsanalyse toegepast voor onder andere mitigerende maatregelen voor ecologie, een hogere zandvraag, investeringskosten van alternatieve funderingstechnieken met bellenschermen. Het blijkt dat bij de cumulatie van de gevoelheidseffecten het kostenvoordeel voor gebieden binnen de 12-mijlszone minder gunstig kan worden dan buiten de 12-mijlszone.

Gebieden

Specifiek geldt voor de gebieden:

Noord-Holland

Maasvlakte

Zeeland

Ameland

Conclusies

Vervolgtraject

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

9A

Minister

VERKEER
EN WATERSTAAT
Dienstencentrum
WATER- EN ZAKEN

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Algemeen
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

beslisnota

Haalbaarheidsstudie 12-mijlzone: uitkomst quick
scan (fase 1)

REG.NR. 139201/65020

Datum 19 april 2013

Kenmerk IENM/BSK-2013/65020

Bijlage(n) 65020
1

Inleiding

Zoals aangegeven in de nota inzake de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (RSV WoZ) (d.d. 21 maart 2013, kenmerk IENM/BSK-2013/39672) informeer ik u hierbij over de uitkomsten van fase 1 van de Haalbaarheidsstudie 12-mijlzone. (HS 12 NM). Bijgevoegd treft u de conceptrapportage aan.

Geadviseerd besluit

Beslistermijn

paraaf
Bestuursondersteuning

paraaf
DGRW-GP

paraaf
RWS
per 20/04
cikk 2013-2-14

19/4

[
Argumentatie

[
Ad optie 1: Apart RSV WoZ en apart '5 gebieden' 12-mijlszone

[
Ad optie 2: RSV WoZ inclusief '5 gebieden' 12-mijlszone

Advies: optie 1

Kader

Krachtenveld

AO Noordzee en Wadden

Toelichting Haalbaarheidsstudie

Fase 1: Quick scan¹

Overige aandachtspunten

-

¹ De quick scan is uitgevoerd met medewerkers van de ministeries van Infrastructuur en Milieu, Economische Zaken en Defensie, het Institute for Marine Resources & Ecosystem Studies (Imares), ECN en TenneT.

Fase 2

Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (RSV WoZ)

Realisatie windparken

Benutting van (een deel van) de gebieden kan volgens een ambitieuze planning vanaf 2015.
Dat is op tijd om de windparken te realiseren vóór 2020. De aanwijzing van nieuwe gebieden moet daarvoor uiterlijk eind 2014 gereed zijn. Daarnaast moet onder andere de benodigde wetgeving vóór 1 januari 2015 gereed zijn, voorwerk zijn uitgevoerd voor de aanwijzing van concrete locaties waarop marktpartijen kunnen tenderen, en moet TenneT – na aanpassing van de elektriciteitsnet – tijdig kunnen zorgen voor de aansluitingen op het landelijke elektriciteitsnetwerk. Voor de wetgevingstrajecten heeft het ministerie van EZ de lead en werkt hierbij samen met het ministerie van IenM.

Parallel hieraan zoekt Rijkswaterstaat samen met het ministerie van EZ en vertegenwoordigers van de sector naar mogelijkheden om vergunningen flexibeler te maken met behoud van rechtszekerheid en borging van andere belangen op de Noordzee. Dit zodat bedrijven zo goed mogelijk in kunnen spelen op de stand der techniek van de windmolens.

Bestuurlijke conferentie

De op 13 februari 2013 gehouden bestuurlijk conferentie met vertegenwoordigers van de kustoverheden is positief ontvangen. Door de aanwezigen is aangegeven graag in een vroegtijdig stadium te worden geïnformeerd over onder andere de HS.

Het voorstel is om twee bestuurlijke consultaties met de kustoverheden te organiseren:

1. Bespreken van de uitkomsten van fase 1 en opzet van fase 2.
Planning: tweede helft mei.
2. Bespreken van de uitkomsten van fase 2 en voorbereiding van de besluitvorming.
Planning: eind 2013/begin 2014.

Wellicht wilt u zelf een rol spelen bij een bestuurlijke conferentie met bestuurders van kustprovincies en -gemeenten.

IenM is samen met EZ bevoegd gezag voor de RSV WoZ. Daarnaast wordt ook de HS 12 NM door IenM en EZ gezamenlijk opgepakt. Wel is er verschil in rol:

- IenM:
 - primair verantwoordelijk voor het ruimtelijke proces.
 - belang bij goede afweging van alle belangen.
- EZ
 - Energiemix zo kostenefficiënt
 - noodzaak van goedkope gebieden.

Minister

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon
T _____
F _____

nota ter informatie

Eindadvies Commissie voor de m.e.r. op planMERen
ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Datum
2 juli 2014
Kenmerk
IENM/BSK-2014/142185
Bijlage(n)
2

Inleiding

Per nota van 19 maart (kenmerk IENM/BSK-2014/65625) bent u nader geïnformeerd over het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie) op de milieueffectrapporten behorende bij de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (hierna: het ontwerp). Met het ontwerp worden de windenergiegebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden aangewezen. Beide gebieden liggen buiten de 12-mijlszone.

De Commissie heeft op 24 maart 2014 het voorlopig toetsingsadvies uitgebracht (met persbericht). Per brief van 2 mei 2014 zijn de door de Commissie geadviseerde aanvullingen op de milieueffectrapporten aangeleverd bij de Commissie (zie bijlage en toelichting).

Op 1 juli 2014 vond het eindgesprek plaats met de Commissie over het concept eindadvies (hierna: eindadvies, zie bijlage). De Commissie is voornemens het eindadvies op donderdag 3 juli uit te brengen. Bijgevoegd het concept persbericht. Ter voorbereiding hierop worden in overleg met DCO enkele QenA's opgesteld.

Samenvatting, kern of boodschap

De Commissie is van oordeel dat ook het aangepaste MER nog een aantal tekortkomingen bevat. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming over de RSV-WoZ. De Commissie adviseert voorafgaande aan de besluitvorming daarover:

1. de samenvatting aan te passen vanwege de aangepaste conclusies over de (cumulatieve) gevolgen van het voornemen voor de natuur, waardoor de samenvatting een correcte afspiegeling vormt van de inhoud van het MER;
2. aannemelijk te maken dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast of de ADC-toets met succes kan worden doorlopen, en aannemelijk te maken dat het plan (ook buiten de Natura 2000-gebieden) geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van

zeezoogdieren en trekvogels. Maak daarbij gebruik van het nog op te stellen 'toetsingskader ecologie en cumulatie'.

Ad 1. Samenvatting

De samenvattingen van de milieueffectrapporten worden aangepast. Hierin worden ook de aanpassingen n.a.v. het eindadvies verwerkt.

Ad 2. Beoordeling cumulatieve gevolgen en toepassing voorzorgbeginsel (eindadvies § 2.2.5)
Belangrijkste bezwaar van de Commissie is dat zij, vanwege het ontbreken van duidelijkheid over de status van het 'toetsingskader ecologie en cumulatie' (hierna: toetsingskader), geen inzicht krijgen hoe natuur- en milieueffecten worden meegewogen in het verdere besluitvorming over windparken en te nemen mitigerende maatregelen en dat het dus niet duidelijk is of er wel of geen significante effecten zullen optreden. Het gaat hierbij dan om effecten op zeezoogdieren en vogels. Indien dergelijk effecten niet zijn uit te sluiten, dient de ADC-toets te worden doorlopen.

Tijdens het gesprek op 1 juli hebben wij een nadere toelichting gegeven op het toetsingskader. Onder verantwoordelijkheid/in opdracht van ministerie van Economische Zaken - Natuur wordt door RWS Zee en Delta een toetsingskader opgesteld. Betrokkenheid RWS is vanwege de ecologische kennis over windenergie op zee. De planning is dat het toetsingskader in november wordt opgeleverd. Dit is te laat voor de besluitvorming over de Rijksstructuurvisie. De uitkomst van het toetsingskader is wel tijdig beschikbaar om mee te kunnen nemen in de toekomstige besluitvorming over kavelbesluiten¹. De bij de kavelbesluiten bijbehorende milieueffectenrapporten zullen te zijner tijd worden voorgelegd aan de Commissie.

In reactie op het eindadvies hebben wij aangegeven duidelijker aan te geven hoe de nu reeds opgenomen mitigerende maatregelen kunnen worden ingezet om te voorkomen dat er significante effecten zullen optreden. Daarnaast zal in procestermen worden verwezen naar het toetsingskader en andere trajecten waar momenteel aan wordt gewerkt en de producten die daarin worden vervaardigd om daarmee te borgen dat het plan geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van zeezoogdieren en trekvogels.

Vervolg

Eindadvies Commissie

Het punt van het toetsingskader is niet explicet geformuleerd in het concept eindadvies. De Commissie voegt dit nog toe aan het eindadvies. Verwachte formulering: "De Commissie adviseert om aan te geven wat de beoogde status zal zijn van het 'toetsingskader ecologie en cumulatie'."

¹ De minister van EZ is bevoegd gezag voor de te nemen kavelbesluiten; de minister van Infrastructuur en Milieu is medebevoegd gezag.

Milieueffectrapporten en definitieve Rijksstructuurvisie

De milieueffectrapporten inclusief de bijbehorende Passende beoordelingen voor de beide windenergiegebieden zullen worden aangepast n.a.v. het eindadvies. Waar aan de orde zal ook de Rijksstructuurvisie op deze punten worden aangepast. In de Nota van Antwoord zal nader worden toegelicht op welke wijze het eindadvies van de Commissie is verwerkt in de diverse stukken.

De planning is om het besluit over de definitieve Rijksstructuurvisie tezamen met het besluit over de routekaart betreffende de uitrol van windenergie op zee en het besluit over de Haalbaarheidsstudie naar windenergie binnen de 12-mijlszone direct na de zomer aan de Tweede Kamer aan te bieden. Dit betekent CEZIM 26 augustus en REZIM 8 september. De desbetreffende stukken zullen in augustus voor akkoord aan u worden voorgelegd.

DIRECTEUR-GENERAAL RUIMTE EN WATER,

TOELICHTING

Ruimtelijke invulling van en binnen aangewezen gebieden

De discussie n.a.v. het voorlopig toetsingsadvies betrof de 'Ruimtelijke samenhang van en binnen de aangewezen gebieden'. De Commissie adviseerde een aanvulling op beide MER'en de (optimale) ruimtelijke invulling van en binnen de aangewezen gebieden te onderzoeken door de consequenties voor energieopbrengst en natuur- en milieueffecten aan te geven van verspreid gelegen windparken versus zoveel mogelijk aaneengesloten windparken.

In reactie op dit advies is per brief van 2 mei toegelicht waarom de MER'en niet op dit punt zijn aangepast.

Ordeel Commissie

In het aangepaste MER is geen invulling gegeven aan het advies van de Commissie. Het bevoegd gezag heeft in een brief aan de voorzitter van de werkgroep, d.d. 2 mei 2014, aangegeven dat onderzoek naar de (optimale) ruimtelijke invulling van en binnen de aangewezen gebieden buiten de scope van de RSV-WoZ valt. Aangegeven is dat de locaties van windparken en de volgorde van uitgifte bepaald zullen worden op basis van een afweging waarin alle aangewezen gebieden worden betrokken, dus naast HK en TNW ook Borssele, IJmuiden VER en de eventueel aan te wijzen gebieden binnen de 12-mijlszone. Het zal daarbij gaan om een ruimtelijk-economische en -ecologische afweging. De wijze waarop deze afweging zal plaatsvinden zal de komende tijd worden uitgewerkt.

De Commissie constateert dat deze ruimtelijke afweging essentieel is om individuele activiteiten en de activiteiten daarvan te kunnen wegen. Daarom adviseert zij deze afweging te maken voordat besluitvorming over individuele windparken plaatsvindt (bijvoorbeeld gelijktijdig met het opstellen van het nieuwe NWP). Hiermee wordt voorkomen dat deze afweging telkens opnieuw bij iedere vervolgbesluit over een concreet windpark gemaakt hoeft te worden (zorgt voor minder onderzoekslasten) en/of dat achteraf geconcludeerd moet worden dat niet de vanuit energieopbrengst en natuur- en milieugevolgen optimale (ruimtelijke) combinatie van windparken is gerealiseerd.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

13A

Minister

INKOMEND
 UITGAAND

REG.NR.

BSK-B0081

003434 01.04.14 13:33

INKOMEND
 UITGAAND

REG.NR.

30167

003435 01.04.14 13:33

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Algemeen
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

Datum
31 maart 2014
Kenmerk
IENM/BSK-2014/80081
Bijlage(n)
1

beslisnota

Uitstelbericht Tweede Kamer inzake beantwoording
feitelijke Kamervragen ontwerp-Riksstructuurvisie
Windenergie op Zee

Inleiding

Per brief van 5 februari 2014 (Kenmerk 33561-7/2014D03871) heeft de vaste
commissie voor Infrastructuur en Milieu in totaal 84 feitelijke vragen gesteld over
de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op zee (Kamerstuk 33561, nr. 7).

[]

Ik adviseer u om

[]

Beslistermijn

[]
1
2
3

DIRECTEUR-GENERAAL RUIMTE EN WATER,

[REDACTED]

drs. [REDACTED]

paraaf
DGRW-GP

/

14A

Minister

REG.NR. 2014/90142

000000 11.04.14 14:04

44713

+
82227

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebleden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

T

F

Datum
11 april 2014
Kenmerk
IENM/BSK-2014/90142
Bijlage(n)
3

beslisnota

- Schriftelijke Kamervragen mbt ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee en
- Ultstelbrief Tweede Kamer inzake Haalbaarheidstudie 12-mijlzone

Inleiding

Kamervragen ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Per brief van 5 februari 2014 (kenmerk 33561-7/2014D03871) heeft de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu 84 feitelijke vragen gesteld over de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie (Kamerstuk 33561, nr. 7). Per nota van 20 maart 2014 (kenmerk: IENM/BSK-2014/44712) bent u geïnformeerd over de beantwoording van de Kamervragen.

Per brief van 7 april 2014 is de Tweede Kamer vervolgens geïnformeerd over het uitstel van de beantwoording van de Kamervragen. Aangepaste planning: uiterlijk half april.

Haalbaarheidstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlzone

In het AO Noordzee op 24 april 2013 en per brief van 20 december 2013 (kenmerk: IENM/BSK-2013/231254) heeft u de toezegging gedaan de Tweede Kamer begin 2014 te informeren over de resultaten van de Haalbaarheidsstudie.

In verband met uw gesprek met de minister van EZ en de eerstvolgende REZIM in

Ik adviseer u om

-
-

Beslistermijn

DIRECTEUR-GENERAAL RUIMTE EN WATER,

drs.

Minister

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

T

F

Datum
20 maart 2014

Kenmerk
IENM/BSK-2014/44712
Bijlage(n)
2

beslisnota

Schriftelijke Kamervragen mbt ontwerp-
Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Inleiding

Bijgaand treft u de brief aan de Tweede Kamer inzake de beantwoording van de vragen ten aanzien van het ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee alsmede ook de antwoorden op de Kamervragen. Deze vragen zijn aan u gesteld in de commissiebrief d.d. 5 februari 2014 (Kenmerk 33561-7/2014D03871). In totaal zijn 84 vragen gesteld.

Ik adviseer u om

-

Beslistermijn

Afstemming

Toelichting

paraaf
DGRW-GP

paraaf
RWS

Paraaf
DGB

DIRECTEUR-GENERAAL RUIMTE EN WATER,

15A

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

VERKEER
EN WATERSTAATDIRECTIE ALGEMEEN BELEIDSAVVIS
STUKKEN INSTRUMENTEN
PARLEMENTARISCH ZAKEN

Minister
 Ter advisering en tekening
 REG.NR. _____

004724 20.11.12 12:31

INCOMEND
 UITGAAND

REG.NR. 35K-2012/1844/13
 102569

004723 20.11.12 12:31

Ministerie van
 Infrastructuur en Milieu
 Plesmanweg 1-6
 Den Haag
 Postbus 20901
 2500 EX Den Haag
 Contactpersoon

Datum
 13 september 2012
 Kenmerk
 IENM/BSK-2012/189413

beslissnota

Onderzoeksresultaten ecologische effecten
 windmolens op zee; toezegging aan het Kamerlid
 Ouwehand (PvdD)

Doel

U te informeren over de onderzoeksresultaten naar de ecologische effecten van windmolenvelden op zee en u tevens de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer voor te leggen naar aanleiding van de toezegging aan het Kamerlid Ouwehand (PvdD). Deze brief wordt aangeboden mede namens de bewindspersonen van Economische Zaken.

Advies**Aanleiding**

Tijdens het Algemeen Overleg over het MIRT, onderdeel Water, op 13 december 2010 heeft toenmalig Staatssecretaris Atsma de Kamer toegezegd de resultaten van het onderzoek naar de ecologische effecten van windmolens op zee toe te zenden.

Met vriendelijke groet,

De DIRECTEUR-GENERAAL RUIMTE EN WATER,

paraaf
 Dg RW Kuijpers

paraaf
 Dg RWS Dronkers

paraaf
 D G&P Slangen

paraaf
 Hfd. Projecten Smaak

Toelichting

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

16A

Minister

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Contactpersoon

INKOMEND
 UITGAAND

REG.NR. 2015/123 888
123 818
011143 24.06.15 10:32

Datum
23 juni 2015
Kenmerk
IENM/BSK-2015/123888

beslisnota

beantwoording van kamervragen Veldman Inzake
gebiedsaanwijzing op de Noordzee

Inleiding

Het Tweede Kamerlid Veldman (VVD) heeft op 15 juni onder nummer 2015Z11217 vragen gesteld over gebiedsaanwijzing op de Noordzee.

Geadviseerd besluit
A'

Ba istermijn

Kader

Afstemming

paraaf
DG RW

paraaf
D GenP 12/6

retour D61217
21/5

10A

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Minister

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

INKOMEND
 UITGAAND

REG.NR. BSK-102544

U10333 21.05.15 13:23

beslisnota

reactie op brief d.d. 18 februari van aantal
gemeenteraden en colleges

Datum
21 mei 2015
Kenmerk
1enm/BSK-2015/102544
Bijlage(n)
1

Inleiding

Op 18 februari 2015 hebben de gemeenteraden en colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Noordwijk, Katwijk en Zandvoort een brief aan de vaste Commissie van EZ verstuurd over de informatievoorziening over de zichtbaarheid van de voorgenomen windenergie op zee binnen de 12-mijlszone (kenmerk 2015Z02958/2015D10722). De vaste Kamercommissie heeft deze brief op 25 maart 2015 aan EZ doorgestuurd. De minister van EZ heeft daarop een uitstelbrief verzonden.

In de bijgaande brief vindt u de reactie op de ingediende brief van de minister van EZ.

Geadviseerd besluit

[Redactionele markering]

Beslistermijn

[Redactionele markering]

Araumentatie

DGRW

DGRW

21/5

21/5

Kader

Krachtenveld, afstemming, financiële en juridische implicaties, communicatie

verzenden
vq15

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

19A

Minister

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Contactpersoon

INKOMEND
 UITGAAND

REG.NR. 205/92806

Datum

7 mei 2015

010182 07.05.15 15:05

Kennmerk

IENM/BSK-2015/92806

Bijlage(n)

1

beslisnota

Beantwoording van Kamervragen inzake windmolen-video

Inleiding

Het Rijk heeft naar aanleiding van Wob-verzoeken van RTL-nieuws en de VVD-fractie van Zandvoort (IENM/BSK-2015/81182 en 81187) op 15 april de visualisatie-tool van windparken voor de Hollandse Kust vrijgegeven en op internet gezet.

Naar aanleiding van deze beelden heeft het PVV-kamerlid Madlener op 21 april schriftelijke Kamervragen aan u gesteld. Eerder heeft het CDA-kamerlid Mulder Kamervragen gesteld (IENM/BSK-2015/53537) over inzage in deze visualisatietool.

Geadviseerd besluit

Beslistermijn

[REDACTIE]

Argumentatie

[REDACTIE]

Afstemming

[REDACTIE]

paraaf
DG RW

75/15

Minister

Bestuurskern
Contactpersoon

INKOMEND
 UITGAAND

REG.NR. 2015/82840

009765 26.04.15 15.47 82965

Datum
16 april 2015

Kenmerk
IENM/BSK-2015/82840
Bijlage(n)
1

beslisnota

Aanbieden aan TK van NRD Aanvulling gebied
Hollandse Kust

Inleiding

Bij de beantwoording van de Kamervragen van CDA-lid Mulder (IENM/BSK-2015/53537) heeft u aangegeven de Kamer te informeren als de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee Aanvulling gebied Hollandse Kust gepubliceerd wordt.

Geadviseerd besluit

Beslistermijn

Argumentatie

Afstemming

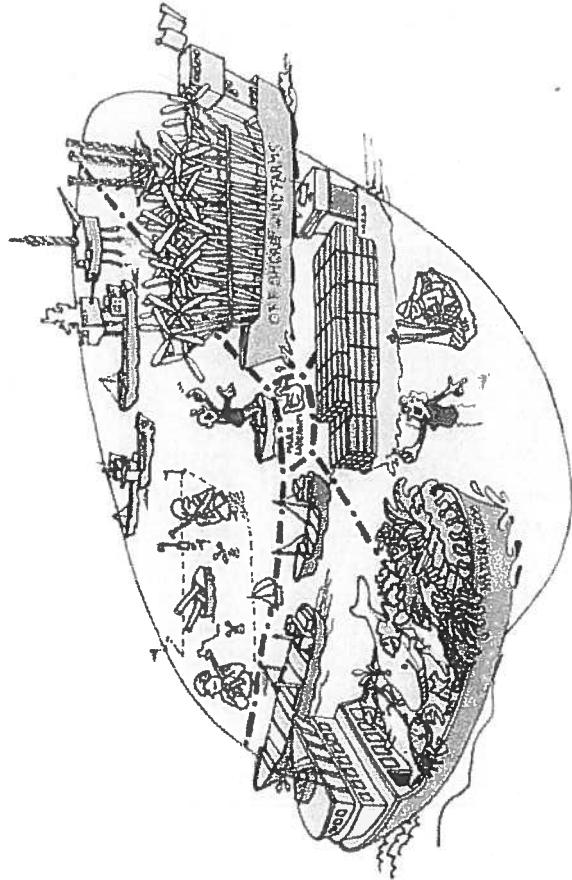
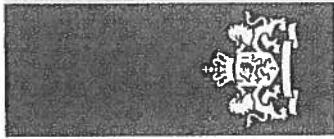

Paraaf
DG RW

paraaf
GenP

Kader Ecologie en Cumulatie

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Doelen KEC

1. Generieke methode voor bepalen cumulatieve effecten .
2. Kader Wind op Zee – methodiek voor bepalen van cumulatieve effecten voor Ruimtelijke besluiten Wind op Zee.
3. Inzicht cumulatieve effecten uitrol Wind op Zee uit SER akkoord (routekaart)
 - strategisch advies voor proactief handelen.

Uitkomsten:

- Wat zijn de cumulatieve effecten van uitrol Wind op Zee (routekaart)
- Wat zijn acceptabele grenzen van effecten (in cumulatie)?
- Wat zijn mogelijkheden voor mitigatie?
- Advies over voorschriften voor kavelbesluiten t.a.v. ecologie
- Overzicht kennisleemten - basis voor monitoringsprogramma kavelbesluiten

Ontwikkelingssporen

Drie samenhangende sporen:

1. Algemeen kader met de benadering van de bepaling van cumulatieve effecten.

Uitwerking hiervan voor prioritair geachte effecten:

2. Effecten van onderwatergeluid in de aanlegfase op zeezoogdieren.
3. Effecten van de exploitatie van windparken op vogels en vleermuizen.

Status en vorm van het KEC

Status:

In Nationaal Waterplan 2 op te nemen dat KEC toegepast moet worden bij het nemen van ruimtelijke besluiten over Windenergie op zee (voorstel tbv. voornemen).

Vorm:

- Levend document (periodiek aan te passen aan actuele kennis en inzichten)
- Uit te breiden vanuit ambitie
- Openbaar beschikbaar.

Acceptabele grenzen

Keuze voor Potential Biological Removal

- Internationaal geaccepteerde methode
- Schatting mogelijk met weinig bekende populatieparameters
- Geeft een schatting van het maximale aantal dieren (natuurlijke sterfte niet inbegrepen) dat kan worden verwijderd uit een populatie waarbij deze populatie niet belemmerd wordt in het bereiken van het optimale duurzame populatieniveau

Relevante populatieniveaus toetsen

Verschil tussen juridisch en ecologisch relevante populatieniveaus

Juridisch:

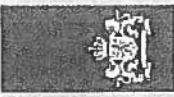
- Natuurbeschermingswet: Individuele N2000-populaties
- Flora- en faunawet: Regionale of nationale populaties, Staat van Instandhouding (Levensvatbare populatie en "Natuurlijk" verspreidingsgebied)

Ecologisch

- Biogeografische populatie: ecologisch relevante verspreiding van soort

Effecten van onderwatergeluid in de aanlegfase op zeezoogdieren.

Onderwatergeluid

Wat is er onderzocht?

Het effect van heien op bruinvissen, zeehonden, vissen.
(aanname; met bescherming bruinvissen liften zeehonden en vissen mee)

- Ruimtelijke weergave voortplanting onderwatergeluid
- Effectbepaling in cumulatie voor alle te ontwikkelen parken (SER akkoord) vanuit scenario's (te gebruiken technieken), ook inclusief buitenlandse parken.
- Effect andere geluidsbronnen (*seismisch onderzoek*)
- Bepaling acceptabele grenzen van effecten (PBR)
- Effectevaluatie
- Advies mitigatie/compensatie

Discussie verstoringsdrempel

Huidige berekeningen uitgevoerd met verstoringsdrempel van 136 dB

- Gebaseerd op experimenten in een stil bassin

Een aantal berekeningen ook uitgevoerd met een verstoringsdrempel van 144 dB

- Gebaseerd op waarnemingen in het veld.

A

Berekeningen worden opnieuw uitgevoerd met een verstoringsdrempel van 140 dB. Gemiddelde van de twee gebruikte waarden. Ook vanuit onderzoek lijken hier aanwijzingen voor.

Stappenplan berekeningen

1. Geluidverspreiding per hei klap of seismische airgun puls
2. Verstoringssoppervlak
3. Aantal verstoerde dieren
4. Dierverstoringsdagen per offshore project en totaal
5. Populatieontwikkeling over de jaren via Interim PCoD model

Scenario's

In totaal 14 verschillende scenario's

4 variaties in heischema

- Aanleg in voorjaar, najaar of beide

• Met of zonder geluidsnorm

6 variaties in parameters voor bepaling gevoeligheid model

- Grootte gevoelige subpopulatie

• Verstoringsduur

• Verstoringsdremel

4 variaties in cumulatie met internationale windparken

• Verstoringsdremel

• Met of zonder geluidsnorm

• Inclusief of exclusief Nederlandse windparken

Dia 10

AA1 4

Potentiële mitigerende maatregelen

Planning in tijd

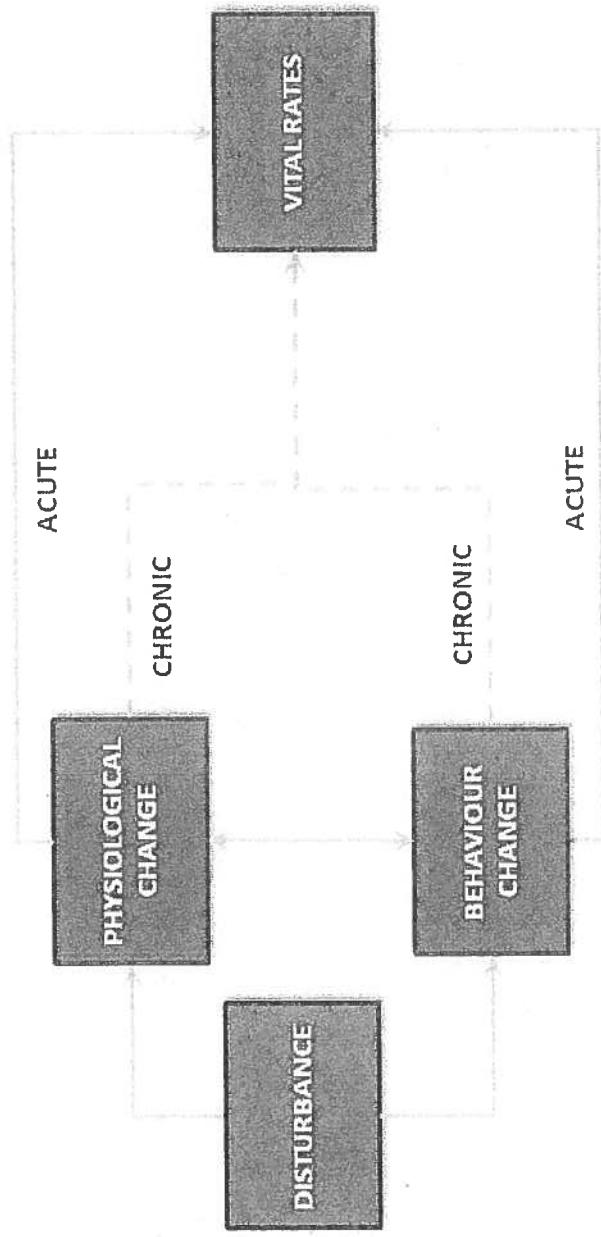
- Seizoensrestricties voor heiactiviteiten
- Gelijktijdig heien op meerdere locaties

Geluidsreductie

- De sector heeft een voorkeur geuit voor een geluidslimiet in tegenstelling tot voorschrijven van reductiemethoden.
- Er zijn praktische oplossingen beschikbaar die kunnen voldoen aan de Duitse norm (op 750m van hei $SEL_{SS} \leq 160 \text{ dB re } 1 \mu\text{Pa}^2\text{s}$)

Interim Pcod model

Omrekening op basis van expert judgment van aantal verstoorde bruinvissen naar populatie effecten door berekening van “bruinvissverstoringssdagen”

Maximum acceptabel niveau van effecten

- ASCOBANS
 - Herstellen en/of behouden van populaties op 80% of meer van de "carrying capacity"
 - Anthropogene mortaliteit gelimiteerd tot 1,7% of 1% (visserij)
 - NCP 802 of 472 dieren
- Potential Biological Removal gebaseerd op ASCOBANS doel
 - NCP 272 dieren

Effecten van de exploitatie van windparken op vogels en vleermuizen

Vogels en vleermuizen

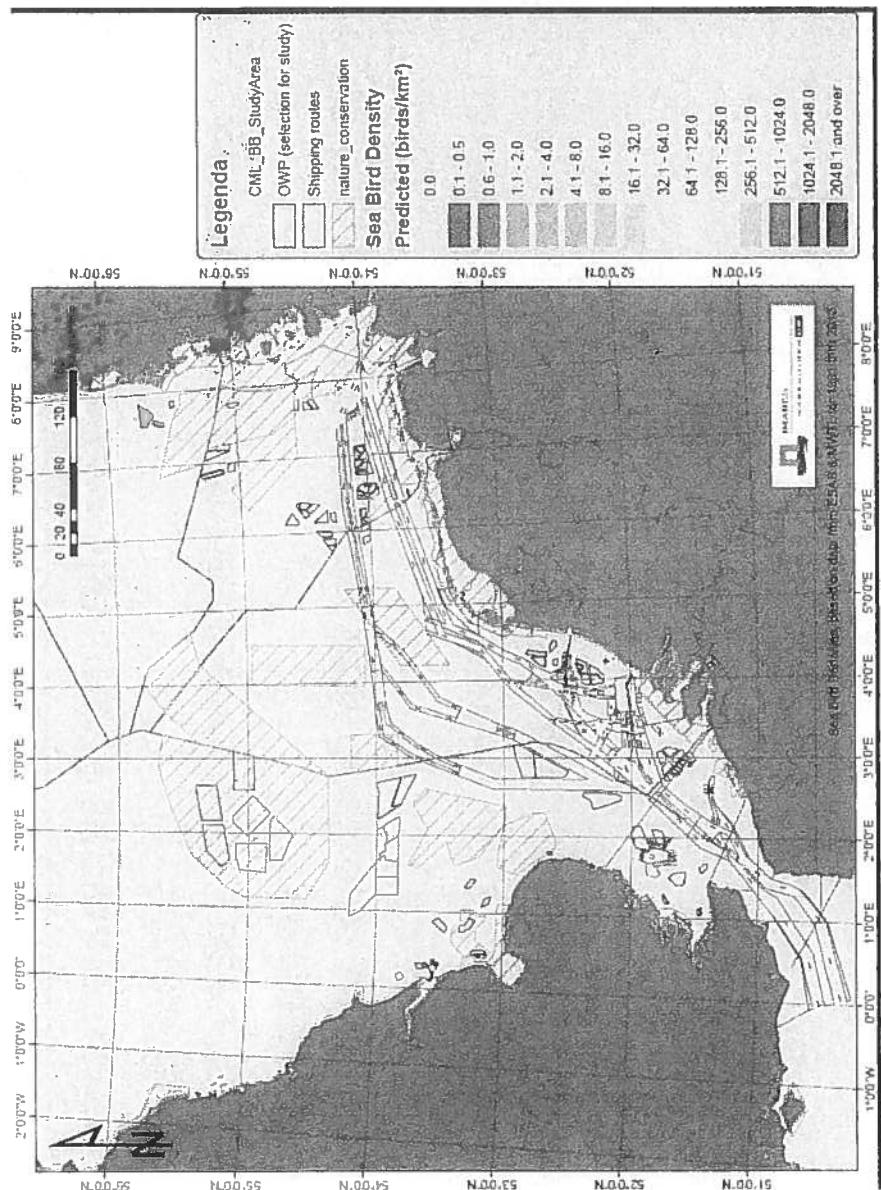
Wat is er onderzocht?

Aandacht voor effecten door aanvaring en verlies van leefgebied

Aandacht voor zeevogels en over zee trekkende vogels en vleermuizen

- Welke soorten zijn relevant, wat is hun verspreiding en wat is gevoeligheid (kaarten)
- Wat zijn (worst case) mee te nemen windturbines en windparkconfiguraties
- Effectbepaling in cumulatie voor alle te ontwikkelen parken (SER akkoord). Buitenlandse parken zijn hierbij een gegeven.
- Bepaling acceptabele grenzen van effecten (PBR)
- Effect evaluatie
- Mitigatie/compensatie advies

Posities van windparkplannen en scheepsroutes

Dichtheidkaarten

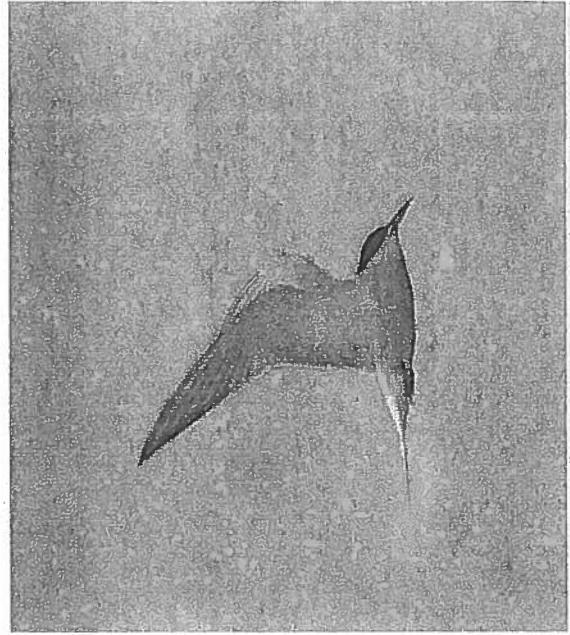
29 soorten zeevogels
6 "seizoenen"
Verspreidingskaarten op basis
van ESAS in combi met MWTL

Aanvaringsmodel

Drie scenario's

- 3 MW, D = 100 m
- 3 MW, D = 121 m
- 10 MW, D = 221 m

Effectbepaling met behulp van Band Model
(best beschikbare kennis, internationaal erkend)

Habitatverlies

Worst case scenario:

4 MW,7D: maximalisatie van verlies van leefgebied

Aanname: 10% van de “ontheemde” vogels overlijdt
(gebaseerd op Bradbury et al., 2014)

OPEN ACCESS freely available online

PLOS ONE

Mapping Seabird Sensitivity to Offshore Wind Farms

Gareth Bradbury^{1*}, Mark Trinder², Bob Furness², Alex N. Banks³, Richard W. G. Caldow³, Duncan Hume⁴

¹ Wildfowl & Wetlands Trust, Slimbridge, United Kingdom, ² MacArthur Green Glasgow, United Kingdom, ³ Natural England, Exeter, United Kingdom,

⁴ Marine Management Organisation, Newcastle, United Kingdom

Abstract

We present a Geographic Information System (GIS) tool, SeaMaST (Seabird Mapping and Sensitivity Tool), to provide evidence on the use of sea areas by seabirds and inshore waterbirds in English territorial waters, mapping their relative sensitivity to offshore wind farms. SeaMaST is a freely available evidence source for use by all connected to the offshore wind industry and will assist statutory agencies in assessing potential risks to seabird populations from planned developments. Data were compiled from offshore boat and aerial observer surveys spanning the period 1979–2012. The data were analysed using distance analysis and Density Surface Modelling to produce predicted bird densities across a grid covering English territorial waters at a resolution of 3 km × 3 km. Coefficients of Variation were estimated for each grid cell density, as an indication of confidence in predictions. Offshore wind farm sensitivity scores were compiled for seabird species using English territorial waters. The comparative risks to each species of collision with turbines and displacement from operational turbines were reviewed and scored separately, and the scores were multiplied by the bird density estimates to produce relative sensitivity maps. The sensitivity maps reflected well the amassed distributions of the most sensitive species. SeaMaST is an important new tool for assessing potential impacts on seabird populations from offshore development at a time when multiple large areas of development are proposed which overlap with many seabird species' ranges, it will inform marine spatial planning as well as identifying priority areas of sea usage by marine birds. Example SeaMaST outputs are presented.

Bedankt voor uw aandacht

Vragen?

Discussie!

- Suggestie verdere aandachtspunten?

- Hoe belangrijk is het onderwerp ecologische effecten door Wind op Zee voor NGO's?
- Als belangrijk, wat moet dan prioriteit krijgen? (ecologie, halen van SER akkoord, internationale afstemming, verschuiven van energiedragers naar minst schadelijke,...)

Minister

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Contactpersoon

ur

beslisnota

Voornemen tot aanwijzen en ter Inzage legging NRD
Aanvulling Hollandse Kust

Datum
31 maart 2015
Kenmerk
IENM/BSK-2015/65443
Bijlage(n)
3

Inleiding

De routekaart voor windenergie op zee (Staten-Generaal, vergaderjaar 2014-2015, 33 561, nr. 11) gaat uit van drie gebieden waar windparken komen: één voor Borssele en twee voor de Hollandse Kust. Bij de laatste twee is het voornemen dat er ook in de 10-12 nautische mijlzone (NM) windturbines geplaatst worden. Hiervoor is een Rijksstructuurvisie Aanvulling Hollandse Kust nodig. De eerste stap daartoe is een voornemen tot aanwijzen en een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Uw collega van Economische Zaken (EZ) ontvangt een nota van gelijke strekking.

Geadviseerd besluit

-
-

Beslistermijn

Argumentatie

UW-NW

per e-mail
aftekond

DG RWS

per e-mail
aftekond

per e-mail SP

per e-mail SP
aftekond

Risico's

- D. M. L. T. R. H. A. D. VI

Factsheet NRD Aanvulling gebied Hollandse Kust

- In 2013 en 2014 zijn in de Haalbaarheidsstudie 5 gebieden dichtbij de kust onderzocht. Op basis daarvan heeft het kabinet een afweging gemaakt en in september 2014 besloten drie gebieden niet te gebruiken. Van de overgebleven gebieden is de intentie om 2 stroken aan te wijzen tussen 10 en 12 nautische mijl. Dit is vanaf 18,5 KM.
- De gemaakte keuze in de routekaart maakt de uitrol volgens berekeningen van ECN € 1,2 miljard goedkoper dan wanneer de windparken verder weg op zee worden gebouwd.
- In een formele procedure wordt nu onderzocht of de stroken daadwerkelijk kunnen worden aangewezen. De procedure is eind april gestart met de publicatie van het Voornemen en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, waarin wordt beschreven wat onderzocht zal gaan worden. Inspraak loopt t/m 4 juni. Begin 2016 wordt de ontwerp structuurvisie ter inzage gelegd, waarbij opnieuw zienswijzen kunnen worden ingediend. Verwachting is definitieve aanwijzing in 2016.
- Tijdens de inspraakprocedure zijn er informatiebijeenkomsten georganiseerd, om alle belanghebbenden te informeren over het proces en de inhoud van de procedure.
- Windenergie op 10 nautische mijl ligt gevoelig bij enkele landelijke politieke partijen, bij kustoverheden en de kustrecreatiesector. Critici zijn bang voor "een hekwerk" voor de kust aangezien het gebied met windturbines zich ultiestrekt over een groot deel van de Hollandse kust. Ook zijn zij bang voor negatieve effecten op recreatie en toerisme.
- Op 26 maart 2015 is een motie van de Tweede Kamerleden Van Veldhoven (D66) en Mulder (CDA) aangenomen waarin wordt aanbevolen om nog nader te kijken naar enerzijds de vraag in welke gebieden de risico's dat de maatschappelijke nadelen de kostenvoordelen teniet zullen doen het grootst zijn, en anderzijds de vraag wat de effecten op de werkgelegenheid en economie van de kustgemeenten zullen zijn.
- Onderzocht wordt op welke wijze input vanuit de regio bij het onderzoek kan worden betrokken. De resultaten zullen, zoals gevraagd, uiterlijk vóór het voorgenomen besluit over het al dan niet aanwijzen van de gebieden naar de Kamer gestuurd worden.
- Op basis van metingen van het KNMI is de verwachting dat in de zomer de windparken voor de Noord- en Zuid-Hollandse kust op die afstand bij daglicht ongeveer 16% geheel zichtbaar zijn, 50% niet zichtbaar en 34% van de tijd gedeeltelijk zichtbaar. Gedurende een heel jaar is de verwachting dat de windparken op 18,5 km van de kust bij daglicht ongeveer 8% van de tijd geheel zichtbaar zijn, 65% niet zichtbaar, en 27% van de tijd gedeeltelijk zichtbaar.

folger van STAATSSECRETARIS
d.d. :

Ministerie van Economische Zaken

TER BESLUITVORMING

Aan de Minister
→ Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededeling
Directie Energie en
Duurzaamheid

Auteur

nota

eerste resultaten onderzoek windenergie op zee in de 12-mijlszone

Datum
18 april 2013
Kenmerk
DGETM-FD / 13070627

Kopie aan

Parafenroute

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Op uw verzoek onderzoeken wij samen met collega's van I&M of windparken in de 12-mijlszone goedkoper te realiseren zijn dan wind verder weg op zee. Deze nota en de bijgevoegde rapportage geven de eerste resultaten van dat onderzoek weer. Tevens worden u beslispunten voorgelegd die richting geven aan het vervolg.

Beslispunten

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededeling
Directie Energie en
Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM ED / 13070627

C
-

Toelichting

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededeling
Directie Energie en
Duurzaamheid**

**Kenmerk
DGETM EO / 13070627**

3
1

2

3
2

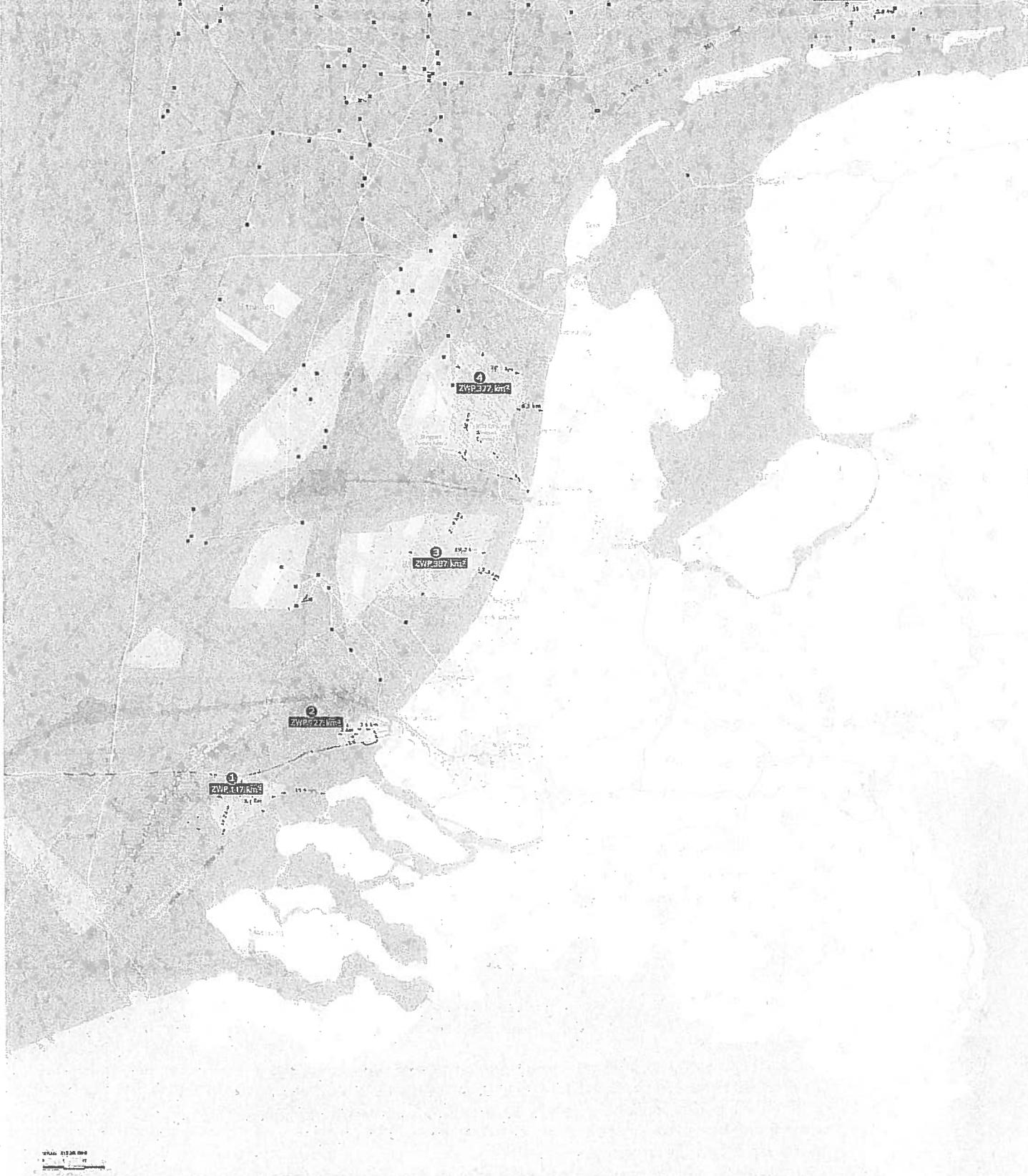
Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energie en
Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 13070627

ZBA

Windenergie Op Zee

Zoekgebied binnen de 12-mijlszone

BorPPlatorms (NL Cont. Plat)

- BoorPlatforms

Windparken

Eestrand

Vergund

- In procedure

Windgebieden

Borssele en Ouddorp

Windenergie op zee

- WPZ Zoekgebied binnen de 12 mijlszone
- Windenergiegebieden België (aangewezen, in constructie, operationeel)
- Veerkursusvariant RVS - gebied Hollandse Kust

Electra-Telecom kabels

- Electro kabels
- In gebruik

Telecom kabels

- In gebruik

Pijpleidingen

- In gebruik

Zandwin gebieden

- Zandwinning reserveringsgebieden

Scheepvaart

- Scheepvaartroutes

Intensiteit Scheepvaarroutes

- < 100 > 20000

Ankergebieden

Beloeidingsgebieden

Verkeersscheidingsstelsel (vaarroutes)

Miniatuurkaart van Infrastructuur en Milieu

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

36A

Minister

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

beslisnota

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

Datum
18 december 2013
Kenmerk
IenM/BSK-2013/307214

Inleiding

Met de nota inzake 'Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone: uitkomst quick scan (fase 1)' bent u geïnformeerd over de uitkomsten van fase 1 (d.d. 19 april 2013, IENM/BSK-2013/65020). In de 2^e fase van de Haalbaarheidsstudie is gekeken naar de mogelijkheden van windenergie in vijf gebieden binnen de 12 nautische mijl (hierna: 12-mijlszone).

Via deze nota wil ik u informeren over de resultaten van de studie, de ambtelijk adviezen aan u en aan de bewindslieden van Economische zaken en een voorlopig besluit kenbaar te maken.

Geadviseerd besluit

paraaf
EGRW-SP

paraaf
RWS

19/12

Vervolg

Beslistermiin

Krachtenveld

L
DIRECTEUR-GENERAL RUIMTE EN WATER,

[REDACTED]

Toelichting

Proces

MKBA

Gebieden

Specifiek geldt voor de gebieden:

Zuid-Holland

Noord-Holland

- Onderhoudsbeleid -

Maasvlakte

Zeeland

Ameland

Conclusies

Vervolgtraject

verslag

IDON 10-68 verslag

Verslag van	67 ^e vergadering IDON	Bijlage(n)
Datum besprekking	14 september 2010	
Deelnemers	XXX (Def), XXX (LVN), XXX (RWS-NZ), XXX (DGLM), XXX (Fin), XXX (DGW, vz), XXX (RWS-NZ), XXX (DGW, secr.) en XXX (DGW, vs). XXX (DGW, ap 4), XXX (DGW, ap 5). XXX (DGLM, ap. 6), XXX (PZH ap 6).	
Afschrift aan	XXX (EZ), XXX (VROM), XXX (LVN), XXX (VenW), XXX, contactpersonen IDON.	
Status	Concept om vast te stellen op 16 november 2010	

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda
2. Verslag 66e IDON 25 mei 2010 en actiepuntenlijst
3. Masterplan Ecologische Monitoring wind
4. Contouren van besluitvorming zoekopdracht wind op zee
 XXX geeft een toelichting. Alle informatie die nodig is voor besluitvorming is er, alleen geen kabinet. Wel kan een ambtelijk standpunt worden ingenomen en kunnen gesprekken gevoerd worden met stakeholders. De no regret gebieden (ten noorden van de Wadden en variant 5 en 6 voor de Hollandse kust) kunnen worden aangewezen met daarbij welke uitwerkingsvraagstukken per gebied spelen, zoals uitwerking ronde 2 in 3, Kleine mantelmeeuw en routes voor de scheepvaart. Deze contouren kunnen vanaf oktober met stakeholders besproken worden als voorbereiding op de besluitvorming. VenW stelt voor om onverkort door te gaan met het proces om windgebieden aan te kunnen wijzen.

Water
Directoraat-Generaal Water

Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
T 070 351 6171
F 070 351 8417
www.dgw.minvenw.nl

Contactpersoon

Datum
15 september 2010

Nummer

Bijlage(n)

Water
Directoraat-Generaal Water

Datum
15 september 2010

Nummer
IDON 10-68-verslag

5. Kaderrichtlijn Mariene Strategie: verantwoordelijkheden en bevoegde gezagen
 6. Voortgang uitvoering actieplan Blauwboek EU Maritiem Beleid
Regionale strategie voor de Noordzee
 7. Rondvraag en sluiting
- - - - -

68^e IDON vergadering 16 november 2010

IDON 10-69-

Water
 Directoraat-Generaal Water
 Plesmanweg 1-6
 Den Haag
 Postbus 20904
 2500 EX Den Haag
 T 070 351 6171
 F 070 351 9078
www.dgw.minvenw.nl

Contactpersoon

Datum
 17 november 2010

Bijlage(n)Aanwezig:

XXX (Def), XXX (EL&I), XXX (EL&I), XXX (RWS-NZ), XXX(DGLM), XXX (Fin), XXX (EL&I), XXX (DGW, vz), XXX (DGW), XXX (I&M), XXX (RWS-NZ), XXX (DGW, secr.) en XXX (DGW, vs).
 XXX (EL&I, ap 4), XXX (DGW, ap 5), XXX (DGLM, ap. 7), XXX (PZH ap 7), XXX (EC, ap 7), XXX (EC, ap 7).

Afschrift aan: XXX (EL&I), XXX (Kustwacht), contactpersonen IDON.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda2. Verslag 67e IDON 14 september 2010 en actiepuntenlijst3. Informatiehuis Marien: stand van zaken pilot shortlist onderzoek Wind op Zee en vervolg4. Presentatie N2000 gebieden op zee, stand van zaken en vervolg5. Bespreking voortgang en vervolg zoekopdracht gebieden voor windenergie op zee ronde 3: stand van zaken en implicaties ambities regeerakkoord

Notitie besluitvorming aanvullende wingegebieden op zee

Water
Directoraat-Generaal Water

Datum
17 november 2010

Notitie Kleine mantelmeeuw

Als wind op zee op de langere termijn wordt geschoven werkt dat in het voordeel voor het onderzoek m.b.t. de Kleine mantelmeeuw. Er zijn dan meer gegevens bekend uit het IMARES onderzoek. Men is het er desondanks over eens dat voortvarend moet worden doorgegaan met het onderzoek naar mitigerende maatregelen en andere, zonodig juridische oplossingen. Er moeten parallelle processen plaatsvinden.
Regionale doelen zijn niet mogelijk.

6. Uitkomsten quick scan eventuele kansen van een Noordzeestrategie in EU verband en voorbesprekking gesprek

Water
Directoraat-Generaal Water

7. Gesprek met de heer ... van DG Mare over stand van zaken richtlijn Maritime Spatial Planning en een EU Noordzeestrategie

Datum
17 november 2010

8. Rondvraag en sluiting

XXX bedankt de aanwezigen en sluit de vergadering.

IDON 11-70-2

Directie Communicatie

Plesmanweg 1-6
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
T 070 351 7636
F 070 351 6736

Contactpersoon

Datum 19 januari 2011

Bijlage(n)-
1 - presentatie
zandwinstrategie
2 - actielijst

verslag

Verslag van	69 ^e IDON vergadering
Datum besprekking	18 januari 2011
Deelnemers	XXX (Def), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (DGLM), XXX (EL&I), XXX (DGW, vz), XXX (DGW), XXX (I&M), XXX (RWS-DNZ), XXX (DGW, secr.) en XXX (DGW, vs). XXX (RWS-DNZ, ap 3).
Afschrift aan	XXX (EL&I), XXX (Fin), XXX (Kustwacht), contactpersonen IDON.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda
2. Verslag IDON 16 november 2010
3. 1e besprekking zandwinstrategie
4. Stand van zaken wind op zee

Datum
19 januari 2011
Nummer

Bijlage:
1 - presentatie
zandwinstrategie
2 - actielijst

5. Informatiehuis Marien – planning 1^e helft 2011
6. IDON werkprogramma 2011
7. IDON financiën 2011 en verder
8. Uitkomsten onderzoek naar 1 beheerplan in 2015
9. Stand van zaken acties NWP/IDON
10. Nieuw ontwerp Euro/Maas geul
11. Rondvraag en sluiting

IDON 11-71-2

DG Water
Directie DGW II
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Adviseur/Specialistisch medewerk.

Datum
21 maart 2011

verslag

Betreft	70e IDON vergadering
Vergaderdatum en tijd	15 maart 2011 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Den Haag
Deelnemers	XXX (Def), XXX (EL&I), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (DGLM), XXX (EL&I), XXX (DGW, vz), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (I&M), XXX (DGW, secr.), XXX (DGW, vs.). XXX (DGW, ap 3), XXX (EL&I, ap 3), XXX (ap. 8), XXX (ap. 10)

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

2. Verslag IDON 18 januari 2011 en actiepunten

3. Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM)

4. Actieplan wind op zee 2011

XXX geeft een toelichting op het actieplan wind op zee. Het is een weergave van een bespreking tussen EL&I en I&M.

5. Uitwerking motie Van Veldhoven (verlengen ronde 2 vergunningen wind)

6. Uitwerking zandwinstrategie

7. Integraal beheerplan Noordzee
8. Informatiehuis marien (IHM)
9. Memo voortgang internationale activiteiten
10. Presentatie Caribisch Nederland
11. Rondvraag en sluiting

DG Water
Directie DGW II

Datum
21 maart 2011

DG Water
Directie DGW II
Waterkwaliteit/Waterkwantiteit
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Adviseur/Specialistisch medewerk.

Datum
14 september 2011

verslag

Betreft	72e IDON vergadering
Vergaderdatum en tijd	13 september 2011
Aanwezig	XXX (DGW, vz) XXX (EL&I) XXX (EL&I) XXX (EL&I) XXX (I&M secr.) XXX (I&M) XXX (I&M agendapunt 4) XXX (WD agendapunt 5) XXX (RWS-DNZ) XXX (RWS-DNZ) XXX (Fin) XXX (I&M) XXX (PBL) XXX (Imares) XXX (I&M)

1. Opening, mededelingen en vaststelling van de agenda

2. Verslag IDON 17 mei 2011

3. Presentatie Natuurverkenning

4. Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM)

5. Wind op zee.

Twee notities met betrekking tot aanpak onderzoek bouwen in de Noordzee worden toegelicht.

Het betreft hier:

1. De aanpak tussen 12 en 10 mijl (besluit), en
2. Verkenning binnen 10 mijl.

XXX geeft een korte toelichting op de vragen van de deelnemers aan het IDON.

6. Wind op zee – verlenging ronde 2 vergunningen

7. Wind op zee – motie Van Veldhoven

8. Wind op zee – shortlist onderzoek

9. IDON conferentie op 28 september a.s.

DG Water

Directie DGW II

Gebieden

Plesmanweg 1-6

Den Haag

Postbus 20904

2500 EX Den Haag

Contactpersoon*Adviseur/Specialistisch
medewerk.***Datum**

16 november 2011

verslag

Betreft	73e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	15 november 2011 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.15
Deelnemers	XXX (IenM, vz), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (I&M), XXX (Fin), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (IenM), XXX (I&M), XXX (I&M, vs) XXX (I&M, ap 2), XXX (I&M, ap 2), XXX (EL&I, ap 6)

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda**2. Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM)****3. Wind op zee:** onderzoek binnen 12 mijl, aanwijzing Wadden n.a.v. SVIR
besprekking commissie m.e.r.

XXX geeft aan dat bij de vaststelling van de ontwerp-SVIR door de bewindslieden
is afgesproken om onderzoek te doen naar windgebieden binnen de 12 nm.

DG Water
Directie DGW II
Gebieden

Datum
16 november 2011

4. Reactie advies raden Leefomgeving en Infrastructuur

Wind op zee stand van zaken verlenging ronde 2 vergunningen

5. Toekomst CO2 opslag op zee

6. Structuurvisie ondergrond (Strong)

7. Vooruitblik 2012

Verslag IDON 13 september en actiepuntenlijst
vervallen.

8. Afsluiting

DG Water

Directie DGW II

Gebieden

Plesmanweg 1-6

Den Haag

Postbus 20904

2500 EX Den Haag

Contactpersoon*Adviseur/Specialistisch medewerk.***Datum**

18 januari 2012

verslag

Betreft	74e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	17 januari 2012 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.15
Deelnemers	XXX (IenM, vz), XXX (Defensie); XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (IenM), XXX (EL&I), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX(IenM), XXX (IenM, vs) XXX (WD, ap. 2)

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda**2. Informatiehuis Marien (IHM)****3. Wind op zee: stand van zaken motie Van Veldhoven****4. Wind op zee: aanwijzing Hollandse Kust en gebied Eemshaven boven Wadden in 2012**

XXX geeft een toelichting op dit agendapunt in plaats van XXX .

De vraag aan het IDON is hoe groots het proces opgetuigd moet worden om gebied Hollandse Kust en gebied Eemshaven aan te wijzen voor windenergie. Er is veel informatie beschikbaar uit de vorige fase waar gebruik van gemaakt kan worden.

DG Water
Directie DGW II
Gebieden

Datum
18 januari 2012

- 5. Reactie advies raden Leefomgeving en Infrastructuur**
- 6. Norther windpark België**
- 7. IMSA – Living North Sea Initiative**
- 8. Agenda 2012**
- 9. Verslag en acties IDON 15 november 2011**
- 10. Afsluiting**

DG Water
Directie DGW II
Gebieden
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Adviseur/Specialistisch medewerk.

Datum
14 maart 2012

verslag

Betreft	75e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	13 maart 2012 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.37
Deelnemers	XXX (IenM, vz), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (IenM), XXX (EL&I), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM, vs) XXX , XXX (IenM, ap. 4), XXX , XXX (IMSA, ap. 6)

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

2. Zandwinstrategie

3. Vangnet wind op zee

4. Aanwijzing windgebieden op zee ronde 3

XXX geeft een presentatie die als stuk ook toegevoegd was aan de vergaderstukken.

Opmerkingen:

DG Water
Directie DGW II
Gebieden

Datum
14 maart 2012

- 5. Internationale IDON vertegenwoordiging Geïntegreerd Maritiem Beleid**
- 6. IMSA – Living North Sea Initiative**
- 7. Norther windpark België**
- 8. Verslag en acties IDON 17 januari 2012**
- 9. Rondvraag en afsluiting**

=====

DG Water
Directie DGW II
Gebieden
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Adviseur/Specialistisch medewerk.

Datum
21 mei 2012

verslag

Betreft	76e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	15 mei 2012 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.37
Deelnemers	XXX (IenM, vz), XXX (EL&I), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM, vs) XXX (RWS-DNZ, ap. 3), XXX , (IenM, ap. 4)

- 1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda**
- 2. Betekenis demissionaire status kabinet voor Noordzee dossiers**
- 3. Ontwikkelingen in de buurlanden: VK, België en Duitsland**
- 4. Aanwijzing windgebieden op zee ronde 3**

DG Water
Directie DGW II
Gebleden

Datum
21 mei 2012

5. Verslag en acties IDON 13 maart 2012

6. Rondvraag en afsluiting

IDON 76-12-4c

IDON

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. MIRT
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

memo

Stakeholdersbijeenkomst Wind op Zee d.d. 7 juni

P
10 ... 2012**DOEL**

Het doel van deze notitie is om:

1. uw akkoord te vragen inzake het organiseren van de stakeholdersbijeenkomst Wind op Zee op donderdag 7 juni;
2. uw akkoord te vragen inzake de uitnodigingsmail (bijlage 1) en deze namens het IDON te versturen.

Na akkoord wordt de mail verstuurd.

TOELICHTING

Bijlage: Uitnodigingsmail

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij nodig ik u uit voor een bijeenkomst over de ontwikkelingen rond Wind op Zee op **donderdag 7 juni a.s. van 12.00 tot 16.30 uur** (inloop inclusief lunch vanaf 12.00 uur). Ik verzoek u om uiterlijk woensdag 30 mei aan
door te geven of u bij deze bijeenkomst aanwezig wilt zijn.

Op dit moment spelen er diverse ontwikkelingen in verschillende stadia van planvorming en uitvoering. Het betreft concreet:

- De uitvoering van de motie Van Veldhoven: aanpassing van de scheepvaartroutes, behouden van de ronde 2 windvergunningen en verplaatsen van de vergunning Scheveningen Buiten naar Q4 west (onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat)
- Het opstellen van een afwegingskader voor veilige afstanden tussen windparken en scheepvaartroutes (onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, DG Bereikbaarheid).
- De herstart van de aanwijzing van de windgebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden conform het Nationaal Waterplan (onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, DG Ruimte en Water).
- De follow up van de verkenning Varen en Vissen in Windparken: onderzoek naar de mogelijkheid om windparken open te stellen voor medegebruik door kleine scheepvaart en verschillende vormen van visserij (onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat).
- De Green Deal tussen NWEA en de rijksoverheid (onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Economie, Landbouw en Innovatie).

Doel van de bijeenkomst is om u te informeren over deze ontwikkelingen en uw eventuele opmerkingen voor vervolgtrajecten te verzamelen. Medewerkers van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat en het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie zullen de uitgangspunten, het proces en de procedure van de verschillende trajecten toelichten.

Velen van u zijn eerder betrokken geweest bij de ontwikkelingen rond wind op zee en eind vorig jaar nog rond de motie Van Veldhoven. Toen heeft u kenbaar gemaakt het op prijs te stellen om betrokken te blijven bij de voortgang. Anderen zijn nog niet eerder betrokken geweest, maar wil ik bij deze in de gelegenheid stellen om geïnformeerd te worden.

Locatie en programma worden u ongeveer een week van tevoren toegestuurd (locatie zal omgeving Den Haag zijn). van zal als facilitator van de middag optreden. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met . Wanneer u geen belangstelling (meer) heeft voor bovengenoemde ontwikkelingen dan verzoek ik u om dit eveneens aan haar door te geven.

Bijgevoegd treft u de structuurvisiekaart uit het Nationaal Waterplan met de aangewezen windgebieden en de zoekgebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. Voor het gebied Ten Noorden van de wadden ligt er op basis van

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. MIRT

Datum
10 mei 2012

de eerdere zoekopdracht inmiddels een kabinetsvoorstel, waarbij aansluiting is gezocht bij de reeds verleende vergunningen. Dat kaartje voeg ik eveneens bij. Voor meer informatie over de motie Van Veldhoven verwijjs ik naar het Noordzeeloket

(http://www.noordzeeloket.nl/nieuws/vergunningen_windparken_op_de_noordzee_behouden_tot_2020.asp). Meer informatie over de Green Deal treft u aan op: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2011/09/23/factsheets-31-45-van-green-deals-uit-de-1e-ronde-2011.html>

Tot op 7 juni!

Met vriendelijke groet,

voorzitter Interdepartementaal Directeurenoverleg Noordzee (IDON)

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. MIRT

Datum
10 mei 2012

Bijlage: Programma

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. MIRT

12.00 – 12.30	Inlooplunch	
12.30 – 12.40	Welkom en doel bijeenkomst	
12.40 - 12.45	Toelichting programma	
12.45 – 13.15	Uitvoering motie Van Veldhoven, stand van zaken: Scheepvaartrouw- tering, verlengingsbesluiten, Q4 west.	
13.15 – 14.10	Veilige afstanden 1	
14.10 – 14.30	Green Deal	
14.30 – 14.50	Pauze	
14.50 – 15.10	Aanwijzing Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden	
15.10 – 15.30	Varen en vissen in windparken	
15.30 – 15.50	Shortlist onderzoeken	
15.50 – 16.00	Afronding en conclusies	
16.00 – 16.30	Borrel	

Locatie: Den Haag (actie DGRW)

Verdere uitwerking van het programma komende weken.

DG Water
Directie DGW II
Gebieden
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon
Adviseur/Specialistisch
medewerk.

Datum
22 oktober 2012

verslag

Betreft	77e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	11 september 2012 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.15
Deelnemers	XXX (IenM, vz), XXX (Defensie), XXX (EL&I), XXX (EL&I), XXX (RWS-DNZ), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM) XXX , (IenM, ap. 2), XXX (RWS-DNZ, ap. 3), XXX (I&M, ap. 4), XXX (IenM, ap. 5)

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

2. Aanwijzing windgebieden Ronde 3

3. Plan van Aanpak Varen en Vissen

4. Omgevingswet

5. Kaderrichtlijn Mariene Strategie

DG Water
Directie DGW II
Gebieden

6. Kennisuitwisseling

Datum
22 oktober 2012

7. Verslag vorige IDON

8. Rondvraag

IDON 12-77-3 I

189

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

IDON

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

memo

Aanwijzing Windenergiegebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden

Doel

Het doel van deze notitie is om u te informeren over de stand van zaken omtrent de aanwijzing van de windenergiegebieden Hollandse Kust (HK) en Ten Noorden van de Waddeneilanden (TNW);

Advies

Toelichting

Datum
5 september 2012
Bijlage(n)

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. MIRT

Datum
5 september 2012

Planning

Kaarten

IDON

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersonen

memo

Participatie en specifiek kustgemeenten en -provincies

Doe

Het doel van deze notitie is om:

1. u reactie te vragen op de hoofdlijnen van het Participatie- en Communicatieplan Aanwijzing windenergiegebieden Hollandse Kust (HK) en Ten Noorden van de Waddeneilanden (TNW);
2. u reactie te vragen op het voorstel om voor de kustgemeenten en -provincies een bestuurlijke bijeenkomst te organiseren.

Datum
5 september 2012

Bijlage(n)
1

Toelichting

Ad 1. Participatieplan

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten

Datum
5 september 2012

Ad 2. Participatie kustgemeenten en -provincies

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten

Datum
5 september 2012

Voorstel

IDON 13-80-2

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon
Beleidsondersteuner

Datum
23 januari 2013

verslag

Betreft	79e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	22 januari 2013 12.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.08
Deelnemers	XXX IenM, vz), XXX (EZ-energie), XXX (EZ-natuur), XXX (Defensie), XXX (RWS-DNZ, vz), XXX (IenM), XXX (Fin), XXX (Kustwacht), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM, vs), XXX (IenM, ap. 5), XXX (IenM, ap. 6), XXX (IenM, ap. 7)

- 1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda**
- 2. Verslag en acties IDON 12 november 2012**
- 3. Stand van zaken: werkgroep veilige afstanden scheepvaart en windparken**
- 4. EU richtlijn maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer**
- 5. Stand van zaken structuurvisie Wind op Zee**

Op 6 december 2012 is tijdens een overleg over Wind op Land met IenM, EZ en IPO de uitspraak gedaan om ter invulling van het doel om 16% duurzame energie in 2020 te realiseren onderzocht wordt of er mogelijkheden zijn voor windenergie binnen de 12-mijlszone (langs de kustlocaties). De Minister van EZ heeft dit bij de begrotingsbehandeling van EZ op 16 januari 2013 eveneens toegezegd.

Volgens de geschatte planning is in het najaar van 2013 duidelijk of en op welke wijze de 12-mijlszone wordt meegenomen in de structuurvisie Wind op Zee (SV WoZ).

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
14 november 2012

- 6. Innovatie en kennisagenda Noordzee**
- 7. Startbijeenkomst gebiedsagenda Noordzee**
- 8. Presentatie en discussie: windenergie op zee (presentatie als bijlage bijgevoegd bij dit verslag)**
- 9. Rondvraag en sluiting**

Actielijst

Nr	Onderwerp	Initiator
1.		
2.		
3.		

198

IDON 13-81-01

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon
Beleidsondersteuner

Datum
14 november 2012

verslag

Betreft	80e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	19 maart 2012 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.15
Deelnemers	XXX (IenM, vz), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (RWS-DNZ), XXX (Defensie), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (IenM, vs), XXX (IenM, ap. 3), XXX (RWS-DNZ, ap. 4), XXX (EZ, ap. 6).

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda

2. Verslag en acties IDON 22 januari 2013

3. Stand van zaken Windenergie op Zee

Scenario's

Vinden van extra ruimte

Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Op 13 februari jl. heeft de bestuurlijke conferentie plaatsgevonden die heel positief ontvangen is. Op 3 april start de ter inzagelegging van de kennisgeving van het voornemen tot het opstellen van de Rijksstructuurvisie. Op 11 en 16 april worden in dit kader informatieavonden georganiseerd.

Haalbaarheidsstudie 12 mijlszone

Op 15 maart heeft EZ een bijeenkomst georganiseerd waarin een quick scan is gedaan naar alle factoren die spelen binnen de 12-mijlszone en welke gebieden er dan nog overblijven als mogelijke windgebieden. Er blijven een paar gebieden over, maar overal zijn kanttekeningen.

Wetgevingstrajecten

Net op zee

Uitgiftebeleid

Financiële stimulering

4. Medegebruik windparken: varen en vissen

5. Internationale zaken

6. Concept- Plan van Aanpak Gebiedsagenda Noordzee

7. Uitnodiging werkbezoek SAIL Den Helder

8. Rondvraag en sluiting

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
14 november 2012

Actielijst

Nr	Onderwerp	Initiator
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

IDON 13-

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Beleidsondersteuner

Datum
5 juni 2013

verslag

Betreft	81e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	4 juni 2013 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.10
Deelnemers	XXX (Voorzitter, RWS-ZD), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (Kustwacht), XXX (IenM), XXX (Defensie), XXX (Secretaris, IenM), XXX (IenM, verslag), XXX (IenM, ap. 3), XXX (IenM, ap. 3),

- 1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda**
- 2. Verslag en acties IDON 19 maart 2013**
- 3. Internationale zaken**
- 4. Terugblik AO en VAO Noordzee en Wadden**
- 5. Stand van zaken windenergie op zee**

- SvZ project Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee
XXX deelt mee dat er 38 reacties zijn gekomen uit de zienswijzenperiode op het voornemen. Ook is vandaag het advies van de Commissie voor de m.e.r. ontvangen met een persbericht. Er zijn veel vragen gekomen over energiebeleid, kabels en leidingen, uitbreiden van het gebied ten noorden van de Wadden naar het westen en zuiden (het westen is mogelijk, het zuiden niet in verband met defensiegebied). Nu loopt het traject om te komen tot een voorkeursalternatief (vka). Op 11 juni vindt een bijeenkomst plaats over het vka (buiten de 12-mijlszone) om de diverse belangen bij elkaar te brengen. Het doel van deze bijeenkomst is om inzicht te krijgen in elkaars belangen en met elkaar te komen tot een vka. Een kaart met alle belangen er op zal laten zien dat als iedereen van het maximale uitgaat er niets mogelijk is.

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
5 juni 2013

- Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone

XXX meldt dat tijdens het AO Noordzee en Wadden de minister heeft aangegeven begin 2014 te komen met uitkomsten van de haalbaarheidsstudie 12-mijlszone, dus daar wordt naar toegeworst. De regio wordt middels een brief van de ministers van EZ en IenM geïnformeerd over de uitkomsten van de quick scan. [NB brief is 25 juni verstuurd.] Daarna worden aparte gesprekken georganiseerd met de regio om het verhaal toe te lichten. Vervolgens komen er werksessies per specifiek gebied om te kijken naar de mogelijkheden en onmogelijkheden en om te kijken of we alle informatie beschikbaar hebben om een afweging te maken. Ook wordt een MKBA opgesteld.

- Varen en vissen
- Organisatie en planning
- Veilige afstanden

6. Overige dossiers

7. Rondvraag en sluiting

Actielijst

Nr	Onderwerp	Initiator
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

201

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

IDON

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

memo

RSV Windenergie op Zee

DOEL

Doel van het memo is om u te informeren over de stand van zaken betreffende Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (aanwijzing gebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden).

TOELICHTING

Datum
30 mei 2013
Bijlage(n)
1

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
30 mei 2013

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

2013

IDON

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

memo

Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone

DOEL

Doel van het memo is om u te informeren over de stand van zaken betreffende de Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone.

Datum
30 mei 2013
Bijlage(n)

TOELICHTING

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
30 mei 2013

IDON 13-

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon*Beleidsondersteuner*

Datum
25 september 2013

verslag

Betreft	82e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	24 september 2013 13.30 - 16.00 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.15
Deelnemers	XXX (voorzitter, IenM), XXX (RWS-ZD), XXX (Kustwacht), XXX (IenM), XXX (Defensie), XXX (OCW), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (IenM), XXX (IenM), XXX (Secretaris, IenM), XXX (IenM, verslag), XXX (EZ, ap. 3), XXX (EZ, ap. 3), XXX (RWS-ZD, ap. 5), XXX (IenM, ap. 5)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda**2. Verslag en acties IDON 4 juni****3. Doelendocument mariene natura 2000-gebieden****4. Internationale zaken****5. Special windenergie op zee****• Dossier windenergie op zee**

XXX geeft een toelichting op het plan van aanpak windenergie op zee (*presentatie bijgevoegd*).

In het SER akkoord staat een opschaling naar een operationeel windvermogen op zee van 4.450 MW in 2023 (inclusief bestaande en in ontwikkeling zijnde 1.000 MW). Aanbestedingen moeten in 2015 van start gaan. Andere punten in het SER akkoord aangaande windenergie op zee zijn onder andere: wettelijk kader op 1 januari 2015, kostenreductie uit Greendeal herbevestigd, ronde 2 onder voorwaarden meenemen, allocatie of aparte categorie SDE+, en een evenwichtige belangenafweging t.o.v. ander ruimtegebruik op de Noordzee.

Het doel van het plan van aanpak is om tijdig voldoende kavels ter beschikking te kunnen stellen voor aanbesteding. Hiervoor vragen de volgende onderwerpen aandacht: aanwijzing gebieden, te gebruiken kavels, aansluiting op het landelijke netwerk, financiering en subsidieregeling en juridische kader.

Kritieke paden qua planning zijn het juridische kader (wetgeving windparken), aansluiting op het landelijk net (land) en de kavelbesluiten 1^e tranche (waarvoor nodig: besluit omgaan met ronde 2^e vergunningen, uitrolstrategie,

verkavelingplan).

De rol van het IDON in dit proces is het bewaken van de samenhang met andere dossiers op zee die van invloed zijn op het windenergie op zee dossier.

XXX eindigt zijn presentatie met het benadrukken van het belang om stakeholders tijdig te betrekken en vast te houden. Iets moet worden gemaakt.

Bestuurskern

Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum

5 juni 2013

• Rijksstructuurvisie windenergie op zee

XXX licht de toegestuurde presentatie toe.

In de Rijkstructuurvisie Windenergie op zee worden de gebieden aangewezen die in het Nationaal Waterplan zijn aangeduid als zoekgebieden. Het gaat om het gebied Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. Gebieden krijgen na de aanwijzing mede de functie voor windenergie. Voor beide gebieden geldt dat de beschikbare ruimte afhankelijk is van een aantal factoren, namelijk mijnbouw (veiligheidsafstand, uitfasering mijnbouwplatforms en prospects), kabels en leidingen, ronde 2 vergunningen en scheepvaart (routes en veiligheidsafstand). Bij de Hollandse Kust speelt ook de kolonie van de kleine mantelmeeuw nog een rol.

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
5 juni 2013

6. Rondvraag en sluiting

Actielijst

Nr	Onderwerp	Initiator
1.		
2.		
3.		

IDON 13-

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Beleidsondersteuner

Datum
25 september 2013

verslag

Betreft	83e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	19 november 2013 13.30 - 16.00 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.15
Deelnemers	XXX (voorzitter, IenM), XXX (RWS-ZD), XXX (Kustwacht), XXX (IenM), XXX (OCW), XXX (EZ), XXX (IenM), XXX (Secretaris, IenM), XXX (IenM, verslag), XXX (RWS-ZD, ap. 3), XXX (RWS-ZD, ap. 4), XXX (IenM, ap. 5), XXX (IenM, ap. 7 en 9).

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda**2. Verslag en acties IDON 24 september 2013****3. KRM****4. Informatiehuis Marien (IHM)****5. Windenergie op Zee****• Ontwerp-Rijksstructuurvisie**

XXX geeft een korte toelichting. In het IDON van september heeft zij de hoofdlijnen geschetst van de Ontwerp-Rijksstructuurvisie (RSV). In het IDON van vandaag liggen de teksten voor van de ontwerp-RSV en een voorstel voor de aanbiedingsbrief hierbij aan de Tweede Kamer.

XXX meldt verder dat er stakeholdersessenties zijn geweest in Haarlem en in Leeuwarden. In Haarlem ging het vooral over mijnbouw en in Leeuwarden over defensiegebieden. Ook zijn er gesprekken gevoerd met Duitse en Engelse overheden. Het buitenland stelt het zeer op prijs dat ze in deze fase al op de hoogte worden gebracht.

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
5 juni 2013

- 6. Monitoring en evaluatie NWP 2009-2015**
- 7. Stand van zaken 'Noordzee 2050 Gebiedsagenda'**
- 8. Noordzeecongres 2014**
- 9. Internationale zaken**
- 10. Rondvraag en sluiting**

Actielijst

Nr	Onderwerp	Initiator
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

IDON 13-83-05.1

IDON

Bestuurskern

Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

memo

RSV Windenergie op Zee

DoeI

Doel van het memo is om u:

- te informeren over uitvoering van de afspraken uit het vorige IDON en de verdere planning van de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (RSV WoZ);
- enkele bespreekpunten voor te leggen.

Datum

15 november 2013

Bespreekpunten

1. Brief Tweede Kamer (TK)
2. Concept ontwerp-RSV WoZ

Nav IDON 19 september

Bijeenkomst stakeholders

Verdere planning

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
15 november 2013

IDON 14-**Bestuurskern**

Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
*Beleidsondersteuner***Datum**
21 januari 2014

verslag

Betreft	84e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	21 januari 2014 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.15
Deelnemers	XXX (voorzitter, IenM), XXX (RWS-ZD), XXX (Kustwacht), XXX (IenM), XXX (Defensie), XXX (OCW), XXX (IenM), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (secretaris, IenM), XXX (IenM, verslag). XXX (IenM, ap 3), XXX (ap. 4, 5 en 6)

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda**2. Verslag en acties IDON 19 november 2013****3. Windenergie op zee**

- Ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee
XXX meldt dat er een Wob-verzoek is ontvangen voor de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee. Het verzoek is gedaan om verslagen aan te leveren van overleggen waarin over dit onderwerp is gesproken. Dit betekent dat de IDON verslagen van 2012 en 2013 worden aangeleverd. De IDON leden worden hierover verder per mail nader ingelicht.

- Haalbaarheidsstudie 12-mijlzone
XXX geeft een presentatie over de haalbaarheidsstudie 12-mijlszone.
Begin 2013 is het project gestart met de opdracht om te onderzoeken of windenergie binnen de 12-mijlszone mogelijk is en of deze ruimte goedkoper is. Ook in het SER akkoord is aandacht gevraagd voor de kostenbesparing.
Bij het zoeken naar ruimte voor windenergie zijn een aantal randvoorwaarden vastgesteld, namelijk het afwegingskader scheepvaart voor de veilige afstanden ten opzichte van de scheepvaartroutering, 3NM van de kust, uitsluiting van artikel 20 gebieden (natuurbeschermingswet) en de 12-mijlszone.
In de afgelopen periode zijn vijf zoekgebieden op verschillende zaken beoordeeld.

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
5 juni 2013

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
5 juni 2013

- 4. NWP-1 en NWP-2**
- 5. Svz Gebiedsagenda en Noordzeecongres**
- 6. Internationale Zaken**
- 7. Rondvraag en sluiting**

Actielijst

Nr	Onderwerp	Initiator
1.	-	
2.		
3.	-	
4.		
5.		
6.		

IDON 14-

Bestuurskern
Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Beleidsondersteuner

Datum
18 maart 2014

verslag

Betreft	85e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	18 maart 2014 10.00 - 11.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal A03.38
Deelnemers	XXX (voorzitter, IenM), XXX (IenM), XXX (RWS-ZD), XXX (Defensie), XXX (DGB), XXX (IenM), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (IenM), XXX (secretaris, IenM), XXX (IenM, verslag).

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda**2. Verslag en acties IDON 21 januari 2014****3. Vervolg Gebiedsagenda Noordzee, doorkijk naar beleidsnota Noordzee in NWP-2**

- Brief Tweede Kamer
- Afstemming IenM – EZ

4. AO Windenergiegebieden – 24 april 2014**• Proces****• Stand van zaken rsv WoZ en HS 12:**

➤ WoZ totaal:

➤ Rsv WoZ:

De rsv heeft ter inzage gelegen. In totaal zijn 50 zienswijzen ontvangen. Verder zijn er 84 Kamervragen binnen gekomen.

➤ Haalbaarheidsstudie wind op zee binnen 12 nautische mijl:

Bestuurskern
Dir. Gebleden en Projecten
Afd. Projecten

Datum
18 maart 2014

➤ Medegebruik en doorvaart in windparken:

➤ Uitrol wind op zee buiten 12 nm

Gevraagd wordt aan EZ om dit onderwerp te agenderen voor het IDON in mei.

(NB Wetsvoorstel windenergie op zee: op 19 maart is de internetconsultatie gestart. Einddatum is 16 april 2014.)

• **Afwegingskader mijnbouw - WoZ**

5. Ruimtelijke verkenning spanning visserij – natuur – windenergie

6. Internationale Zaken

- EU richtlijn maritieme ruimtelijke ordening, inclusief land-zee verbindingen
- Eu maritieme veiligheid strategie
- Overige EU zaken
- Uitkomsten internationale bijeenkomst Noordzee (6/7 maart)

7. Rondvraag en sluiting

Actielijst

Nr	Onderwerp	Initiator
1.	-	
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

IDON 14-88-2**Bestuurskern**

Dir. Gebieden en Projecten
Afd. Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Beleidsondersteuner

Datum

4 juni 2014

verslag

Betreft	87e vergadering IDON
Vergaderdatum en tijd	20 mei 2014 13.30 - 15.30 uur
Vergaderplaats	Ministerie van IenM, Plesmanweg 1, zaal F00.10
Deelnemers	XXX (voorzitter, IenM), XXX (Kustwacht), XXX (DGB), XXX (Defensie), XXX (EZ), XXX (OCW), XXX (IenM), XXX (RWS), XXX (EZ), XXX (EZ), XXX (IenM), XXX (secretaris, IenM), XXX (IenM, verslag). XXX en XXX (OCW, ap 3), XXX (IenM, ap 4), XXX en XXX (IenM, ap. 5),

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda**2. Verslag en acties IDON 23 april 2014****3. Cultureel Erfgoed****4. Beleidsnota Noordzee (BNZ) in NWP-2****5. Windenergie op Zee**

- Terugkoppeling AO 24 april 2014
- Svz Riksstructuurvisie WoZ

Project loopt volgens planning. Op 1 juli is het eindgesprek met de Cie mer.

- Svz Uitrolstrategie en Wetgevingstraject

6. Gebiedsagenda**7. Rondvraag en sluiting****Actielijst**

Nr	Onderwerp	Initiator

DGRW

Van: [REDACTED] DGW
Verzonden: dinsdag 14 september 2010 15:44
Aan: [REDACTED] - DGW; [REDACTED] (DNZ);
- ET/EM (Min. van E) [REDACTED] (VVD); [REDACTED] (DNZ);
[REDACTED] DGLM, [REDACTED] RF/BUDEZ (Min. van FIN) [REDACTED] (LVN);
[REDACTED] DGW; [REDACTED] DGW
Onderwerp: IDON akkoord met contouren besluitvorming

Beste mensen,

Het IDON is vanmiddag akkoord gegaan met de contouren van besluitvorming voor de zoekopdracht wind op zee. De volgende nuanceringen zijn erbij gemaakt:

-

We kunnen nu het procesplan uit de IDON-notitie gaan uitwerken.

Ter info: morgen is er een AO wind op land.

gr

Van: [REDACTED] - DGW
Verzonden: donderdag 3 mei 2012 15:29
Aan: [REDACTED] milieudienst-iJmond.nl'
CC: [REDACTED] DGMo; [REDACTED] (DNZ); [REDACTED]
(DNZ)
Onderwerp: Betrokkenheid KIMO bij aanwijzing windgebieden

Geachte heer [REDACTED]

Naar aanleiding van ons overleg 25 april jl. hebben we onder meer afgesproken dat ik u nog per mail zou informeren op welke wijze KIMO-Nederland respectievelijk de betreffende Nederlandse kustgemeenten en kustprovincies zouden worden betrokken bij het participatietraject voor de aanwijzing van het windgebieden "Hollandse Kust" en "Ten Noorden van de Waddeneilanden". In aansluiting op hetgeen ik reeds meldde op 25 april jl. voorziet het ministerie de volgende mogelijkheden:

1. de bevoegde bestuursorganen zullen worden gevraagd hun opvattingen te geven over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Het gaat hier om de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland, Friesland en Groningen. Verder gaat het om de betrokken kustgemeenten. Graag maken we van uw aanbod gebruik om de betreffende adressen te leveren zodat wij de NRD - zoals vereist - schriftelijk kunnen aanbieden aan de betrokken bestuursorganen.
2. De NRD zal ook voor advies worden aangeboden aan het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu (OIM). Ik heb van u begrepen dat KIMO-Nederland ook zitting heeft in het OIM.
3. De NRD zal middels een kennisgeving in de Staatscourant openbaar worden gemaakt waarop binnen een bepaalde termijn door een ieder kan worden ingesproken.
4. Het Plan-MER (incl. Passende Beoordeling) voor het windgebied "Hollandse Kust" en het Plan-MER (incl. Passende Beoordeling) voor het windgebied "Ten Noorden van de Waddeneilanden" zullen t.z.t. samen met de ontwerp-structuurvisie (ter wijziging van de betreffende onderdelen van het Nationaal Waterplan) ter inspraak worden gelegd.
5. Tot slot zijn we van plan zogenoemde stakeholder-bijeenkomsten te organiseren.

We verwachten dat we de NRD voor de zomer te kunnen publiceren voor kennisgeving en commentaar. Ook voorzien we dan de eerste stakeholderbijeenkomst. Dit najaar wordt dan vervolgens de ontwerp-structuurvisie met het Plan-MER (incl. PB) voor het windgebied "Hollandse Kust" en het Plan-MER (incl. PB) voor het windgebied 'Ten Noorden van de Waddeneilanden" ter inspraak gelegd.

Ik hoop u hiermee met het oog op uw Dagelijks Bestuur vergadering van 11 mei a.s. te Knokke voldoende te hebben geïnformeerd. Zoals afgesproken op 25 april jl. volgt binnenkort de schriftelijke reactie op uw brief 21 maart jl. In mijn mail (met helaas onjuiste adressering) van 29 maart had ik u al uitgenodigd voor overleg met het ministerie, met uiteindelijk het overleg van 25 april jl. als resultaat.

Voor de volledigheid meld ik u dat het bovenstaande onder voorbehoud is van akkoord van de staatssecretaris van IenM.

Graag ontvang ik nog een ontvangstbevestiging van deze mail.

Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 16 april 2013 13:22
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Factsheet windmolens 12 zeemijl

aangepast fiche

Factsheet windmolenparken binnen de 12 zeemijl

- Ministers van EZ en IM hebben afgesproken dat het Rijk zich zal inzetten voor mogelijkheden voor windenergie binnen de 12-mijlszone in verband met het kostenaspect.
- Begin 2013 heeft de minister van EZ tijdens de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer een haalbaarheidsstudie aangekondigd naar windparken binnen de 12 (nautische) mijlszone – een strook van bijna 23 km breed uit de kust. Deze studie is per brief d.d. 12 februari 2013 door de minister van I&M bevestigd aan de Tweede Kamer.
- Aanleiding voor die studie is de veronderstelling dat windparken dichter bij de kust goedkoper zijn dan verder uit de kust.
- Het doel van de Haalbaarheidsstudie is om inzicht te krijgen in de mogelijkheden van en het draagvlak voor windenergie binnen de 12-mijlszone:
 - Fase 1: bekeken in welke gebieden windenergie kansrijk is, uit ruimtelijk oogpunt en uit oogpunt van kosteneffectiviteit en aansluiting op het elektriciteitsnet
 - Fase 2: een verdiepfingsfase, waarin openstaande vragen die kritisch zijn voor de haalbaarheid verder worden uitgewerkt en regionale belangen worden ingebracht via werkssessies met stakeholders (kustgemeenten, brancheorganisaties en natuurorganisaties).
- Bij het zoeken van de geschikte lokaties zal rekening moeten worden gehouden met nationale en internationale afspraken en wettelijke, juridische kaders (zoals Natura 2000, NB-wet, Flora en Fauna wet, IMO en internationale afspraken over windmolens boven de waddenzee).
- Voor elke toekomstige locatie (binnen en buiten de 12 nmijl) geldt dat er bij de vergunningverlening een toetsing moet komen voor VHR en NBwet.
- Op korte termijn wordt u geïnformeerd over de uitkomsten van fase 1

Natuur en ecologie

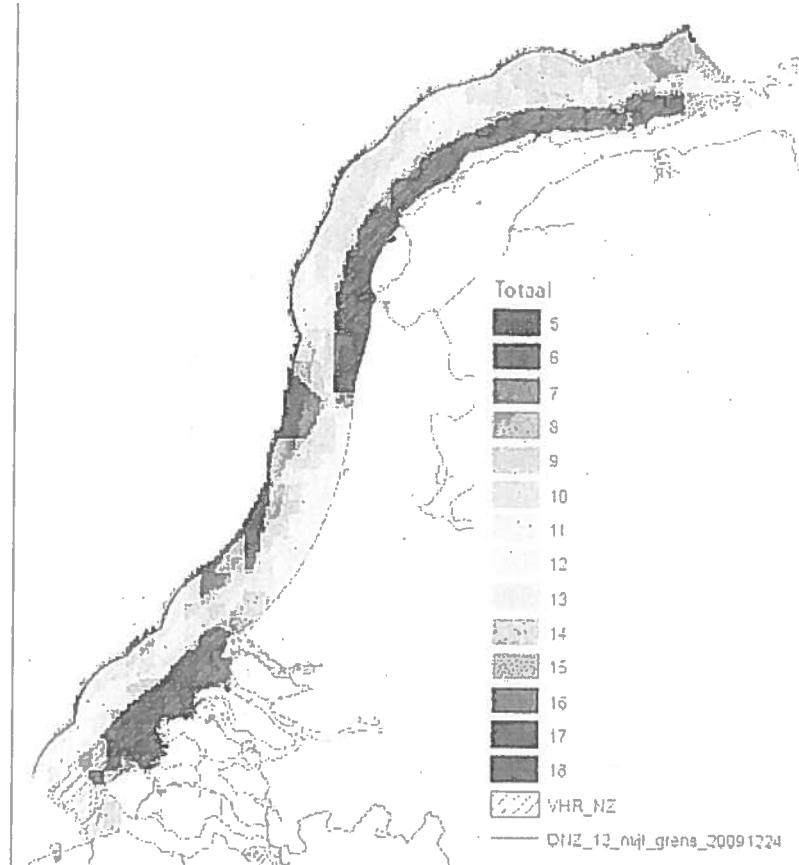
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

- Het gaat hier om zeezoogdieren (zeehonden en bruinvissen), vissen en vislarven, vogels (trekvogels, broedvogels en overwinteraars) vleermuizen en schelpdierbanken.
- [REDACTED]
- De laagste natuurwaarden worden langs de buitenrand van de 12 mijlszone aangetroffen: in een band benoorden de Waddeneilanden en in een aantal gebieden ten westen van de Hollandse kust (Figuur 20).
- Gecumuleerde natuurwaarden zijn in dit rapport (Figuur 20) weergegeven op een schaal van groen (minimale scores), via oranje naar rood (maximale scores).

- Deze moeten in een vervolgfase worden uitgewerkt.
- Voor elke toekomstige locatie (binnen en buiten de 12 nmijl) geldt dat er bij de vergunningverlening een toetsing moet komen voor VHR en NBwet.

Van: [REDACTED] (WVL)
Verzonden: maandag 22 juli 2013 14:38
Aan: [REDACTED] (WVL)
Onderwerp: FW: Inhoud SV + negatief Commissie Mer advies + ter inzagelegging

213
Ter informatie!

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M [REDACTED]
E [REDACTED]

Van: [REDACTED] DGRW
Verzonden: maandag 22 juli 2013 14:33
Aan: [REDACTED] HBJZ; [REDACTED] (WVL); [REDACTED] (ZD); [REDACTED] - DGRW
[REDACTED] - DGRW
Onderwerp: RE: Inhoud SV + negatief Commissie Mer advies + ter inzagelegging

214
Van: [REDACTED] - HBJZ
Verzonden: woensdag 17 juli 2013 13:19
Aan: [REDACTED] - DGRW; [REDACTED] (WVL); [REDACTED] (ZD); [REDACTED] - DGRW; [REDACTED] - DGRW
Onderwerp: Inhoud SV + negatief Commissie Mer advies + ter inzagelegging

Hoi,

Op mijn lijstje heb ik een aantal punten staan die ik nog zou beantwoorden.

Inhoud SV:

In de Wet milieubeheer is een bepaling opgenomen die eisen stelt aan de inhoud van de SV.

Artikel 7.14 Wet milieubeheer bepaalt dat de SV moet vermelden/bevatten:

- a. de wijze waarop rekening is gehouden met de in het milieueffectrapport beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de activiteit waarop het plan betrekking heeft;
- b. hetgeen is overwogen omtrent de in het milieueffectrapport beschreven alternatieven;
- c. de reactie op de zienswijzen die naar voren zijn gebracht tegen het MER;
- d. hetgeen is overwogen over het advies van de Commissie voor de m.e.r.

2. Indien van toepassing wordt in het plan tevens vermeld:

- a. hetgeen in het milieueffectrapport of in het advies van de Commissie voor de m.e.r. omtrent mogelijke belangrijke nadelige grensoverschrijdende milieugevolgen is overwogen;
- b. hetgeen is overwogen omtrent de uitkomsten van het overleg met de buurlanden bij grensoverschrijdende milieugevolgen.

N.B. De RV WOZ is een herziening van het NWP. De uitgangspunten die in het NWP en de Beleidsnota Noordzee zijn beschreven gelden dus ook voor de herziening van het NWP. Wordt hiermee al rekening gehouden bij het opstellen van de SV WOZ?

Kortom: er moet goed in de gaten worden gehouden wat in het NWP en de Beleidsnota Noordzee is beschreven over windenergie en in deze lijn moet ook bij de herziening overeenkomstig worden gehandeld. Hou er bij het schrijven van de RS WOZ rekening mee dat de RS WOZ wordt geïntegreerd in het NWP en de Beleidsnota Noordzee.

Negatief Commissie m.e.r. advies:

De Commissie voor de m.e.r. toetst de MER. De Commissie bekijkt of het MER voldoet aan de wettelijke inhoudseisen en of het MER onjuistheden bevat.

De Commissie voor de m.e.r. onderscheidt drie categorieën:

1. Gebreken die essentieel zijn voor de besluitvorming (negatief toetsingsadvies). De Commissie adviseert om de noodzakelijke milieu-informatie te vergaren voordat het plan wordt vastgesteld.
2. Niet-essentiële gebreken die wel relevant voor de realisering van de voorgenomen activiteit. Ten aanzien daarvan adviseert de Commissie om de aanvullende informatie buiten het MER om te vergaren en te betrekken bij de vaststelling van het plan (er wordt in die gevallen wel een positief toetsingsadvies gegeven).
3. Niet-essentiële gebreken die niet relevant zijn voor de besluitvorming (positief toetsingsadvies).

Indien de Commissie voor de m.e.r. ernstige (essentiële) gebreken constateert (situatie 1) en het MER niet toereikend is om te worden gebruikt voor besluitvorming, zal de Commissie niet gelijk een negatief toetsingsadvies geven, maar zal het bevoegd gezag in de gelegenheid stellen het MER zodanig aan te vullen dat wel een positief toetsingsadvies kan worden gegeven. Het bevoegd gezag geeft hieraan meestal gehoor omdat dit anders gevolgen kan hebben bij de beroepsprocedure voor een rechter.

Ter inzage legging stukken bij ontwerp SV

Alle op het ontwerp van het plan betrekking hebbende stukken moeten ter inzage worden gelegd. Ik verstaal dat altijd naar alle stukken die ten behoeve van dat plan zijn opgesteld, dus ook de Nota van Antwoord, de NRD en het advies van de Commissie voor de m.e.r. evenals eventuele rapporten en adviezen die ten behoeve van het vaststellen van het plan zijn opgesteld en nodig werden geacht.

Groet,

[REDACTED]
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Sector Water, Infrastructuur en Ruimte

Koningskade 4
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

Telefoon [REDACTED]
Mobiel [REDACTED]
Fax [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]

Van: [REDACTED] (WVL)
Verzonden: woensdag 9 oktober 2013 14:34
Aan: [REDACTED] (ZD)
Onderwerp: Kleine Mantelmeeuw
Bijlagen: Notitie over kleine mantelmeeuw Larus fuscus en totstandkoming
Voorkeursalternatief.doc; MaximaleVariant_VKA_KleineMantelmeeuw.pdf; BuWa
mantelmeeuwen ronde 2 2013 12-735 eindrapport.pdf

H [REDACTED]

Bijgevoegd de redeneerlijn voor de Kleine Mantelmeeuw. Deze redeneerlijn willen wij gebruiken voor de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee.

Daarnaast een kaartje bijgevoegd met de 50km grens en Helmstedt. Helmstedt valt binnen de 50km-grens.

Tevens bijgevoegd het rapport van Bureau Waardenburg m.b.t. de kleine mantelmeeuw berekeningen. Daarin staat de volgende conclusie:

Voor de kolonies op Texel komt 1% van de natuurlijke sterfte overeen met 25,20 individuen (op basis van Camphuysen & Gronert 2012: 0,91 als overleving voor kleine mantelmeeuwen in de kolonie op Texel). De berekeningen volgens route 2, route 3 of het SOSS Band model 2012, geven dus als resultaat dat voor alle parken in 'set 2' (vergund incl. wijzigingen en twee parken toegevoegd) in cumulatie de aantallen slachtoffers onder deze grens liggen.

Ik ga er vanuit dat dit de laatste inzichten zijn. Voor meer ecologisch inhoudelijke vragen kan je het beste bij [REDACTED] recht.

Ik hoop dat je wat aan deze informatie hebt.

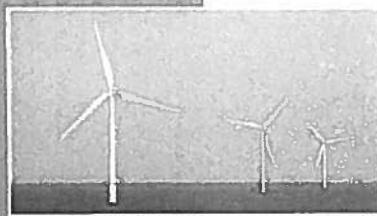
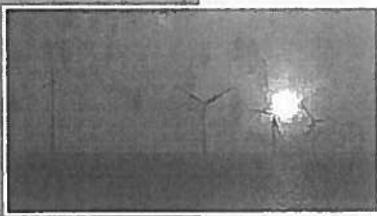
Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M [REDACTED]

E [REDACTED]

Schattingen van aanvaringsslachtoffers onder kleine mantelmeeuwen uit de kolonies op Texel in nieuwe offshore windparken in Nederland

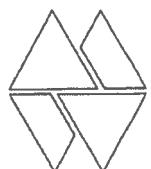
M.P. Collier
A. Gyimesi
S. Dirksen

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Schattingen van aanvaringsslachtoffers onder kleine mantelmeeuwen
uit de kolonies op Texel in nieuwe offshore windparken in Nederland

M.P. Collier
A. Gyimesi
S. Dirksen

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl

opdrachtgever: Rijkswaterstaat, Dienst Noordzee

12 maart 2013
rapport nr. 12-238

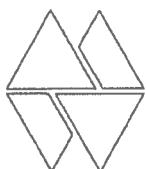
Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 12-238
Datum uitgave: 12 maart 2013
Titel: Schattingen van aanvaringsslachtoffers onder kleine mantelmeeuwen uit de kolonies op Texel in nieuwe offshore windparken in Nederland
Samenstellers M.P. Collier MSc
dr. A. Gyimesi
drs. S. Dirksen
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 30
Project nr.: 12-735
Projectleider: drs. S. Dirksen
Naam en adres opdrachtgever: Rijkswaterstaat Dienst Noordzee
Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk
Referentie opdrachtgever: Orderbon nr. 4077289 – 0010 dd 29 november 2012
Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. T.J. Boudewijn
Paraaf.

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Rijkswaterstaat Dienst Noordzee
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
2 Materiaal en methoden.....	9
2.1 De twee 'sets' windparken voor berekeningen	9
2.2 Overzicht windparken in foageerbereik van kolonie op Texel	10
2.3 Gebruikte rekenmodellen voor aanvaringsslachtoffers	11
2.4 Gebruikte informatie per windpark	11
3 Aantal aanvaringsslachtoffers per windpark	17
4 Discussie en conclusies	19
4.1 Effect van flux op het geschatte aantal aanvaringsslachtoffers	19
4.2 Betekenis geschatte aantallen aanvaringsslachtoffers.....	20
4.3 Verschil tussen route 2 en route 3	21
4.4 Het SOSS Band model 2012	22
4.5 Conclusies	22
5 Literatuur.....	25
Bijlage 1 Berekeningsformules.....	27
Bijlage 2 SOSS Band model 2012.....	28

Samenvatting

Mogelijke effecten van nieuwe offshore windparken op kleine mantelmeeuwen, die broeden in Natura 2000-gebieden langs de Nederlandse kust, hebben in de afgelopen jaren om verschillende redenen volop in de belangstelling gestaan. In 2012 is als resultaat van een gezamenlijk traject van RWS Noordzee en Eneco een drietal rapporten verschenen, waarin nieuwe informatie en een verbeterde populatiemodeluitwerking zijn gepresenteerd (Dirksen *et al.* 2012; Gyimesi & Lensink 2012; Lensink & van Horssen 2012).

Na de afronding van deze rapporten over kleine mantelmeeuwen is duidelijk dat de te verwachten effecten geringer zijn dan destijds in de Passende Beoordelingen voor 'ronde 2' windparken werden ingeschat. Rijkswaterstaat Dienst Noordzee heeft nu behoefte aan een actueel overzicht voor alle momenteel vergunde parken. Aan Bureau Waardenburg is verzocht deze berekeningen uit te voeren.

Gebaseerd op nieuwe kennis verkregen over de foageerbereik van kleine mantelmeeuwen vanuit de kolonie in het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel (Dirksen *et al.* 2012) kan de vliegintensiteit (flux) voor geplande offshore windparken berekend worden. Deze nieuwe fluxen zijn gebruikt om het potentiële aantal aanvaringsslachtoffers opnieuw voor offshore windparken te schatten door middel van empirische modellen.

De berekeningen van de aantallen aanvaringsslachtoffers zijn uitgevoerd voor alle in 'ronde 2' vergunde windparken, waarvan er drie in het foageerbereik van de kleine mantelmeeuwen uit de kolonies op Texel liggen. Voor twee van deze parken zijn ook berekeningen uitgevoerd voor de gewijzigde versies van deze windparken, evenals voor twee later voorgestelde windparken. Het potentiële aantal aanvaringsslachtoffers van kleine mantelmeeuwen is volgens het 'route 2' model (zoals gebruikt in de Passende Beoordelingen) berekend, maar ook volgens de alternatieve 'route 3' (Troost 2008) en het SOSS Band model 2012 (Band 2012).

Het aantal aanvaringsslachtoffers komt volgens de nieuwe berekeningen aanzienlijk lager uit dan gepresenteerd in de Passende Beoordelingen. Indien alle andere invoerparameters (b.v. uitwijking, propotie op rotorhoogte, etc.) gelijk blijven is de afname in aanvaringen namelijk proportioneel met de lagere fluxgetallen. Deze lagere fluxen vloeien voort uit de nieuwe kennis verschafft door Dirksen *et al.* (2012), namelijk: een kleiner foageerbereik; een lager aantal foageervluchten per dag die niet evenredig verspreid zijn binnen het foageerbereik; en een kleinere fractie van de vluchten gericht op de Noordzee. In de nieuwe modelberekeningen zijn ook nieuwe inzichten verwerkt over ontwikkeling en vlieghoogte van kleine mantelmeeuwen conform Dirksen *et al.* (2012) en Cook *et al.* (2012). Tussen de uitkomsten van de verschillende modellen worden geen grote verschillen aangetroffen. Het aantal aanvaringsslachtoffers dat met route 3 en het SOSS Band model 2012 wordt

berekend komt redelijk overeen met die van de route 2 berekeningen (de methode gebruikt in de oorspronkelijke PB's).

1 Inleiding

Mogelijke effecten van nieuwe offshore windparken op kleine mantelmeeuwen, die broeden in Natura 2000-gebieden op de Nederlandse kust, hebben in de afgelopen jaren om verschillende redenen volop in de belangstelling gestaan. In 2012 is als resultaat van een gezamenlijk traject van RWS Noordzee en Eneco een drietal rapporten verschenen, waarin nieuwe informatie en een populatiemodel-uitwerking zijn gepresenteerd (Dirksen *et al.* 2012; Gyimesi & Lensink 2012; Lensink & van Horssen 2012).

Na de afronding van deze rapporten over kleine mantelmeeuwen is duidelijk dat de voorspelde effecten geringer zijn dan voorheen zijn ingeschat. Rijkswaterstaat Dienst Noordzee heeft nu behoefte aan een actueel overzicht voor alle momenteel vergunde parken. Aan Bureau Waardenburg is verzocht deze berekeningen uit te voeren.

De aantallen te verwachten aanvaringsslachtoffers in de kolonie kleine mantelmeeuwen in het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel zijn bepaald voor twee 'sets' van offshore windparken. De eerste bestaat uit de windparken zoals ze in 'ronde 2' oorspronkelijk vergund zijn. De tweede houdt rekening met daarna doorgevoerde wijzigingen in sommige van deze vergunde windparken.

De berekeningen worden uitgevoerd met gebruik van zowel 'route 2', 'route 3' en het SOSS Band model 2012 voor het bepalen van aantallen aanvaringsslachtoffers. De verspreiding van kleine mantelmeeuwen zoals vastgelegd in Dirksen *et al.* (2012) is daarbij het uitgangspunt. Voor de berekende aantallen aanvaringsslachtoffers wordt met behulp van het recente populatiemodel van Lensink & van Horssen (2012) eventuele populatie-effecten besproken.

Er zal in dit rapport ook dieper worden ingegaan op de overeenkomsten en verschillen in uitkomsten van berekeningen volgens 'route 2', 'route 3' en het SOSS Band model 2012, zodat Rijkswaterstaat hier meer inzicht in krijgt.

2 Materiaal en methoden

2.1 De twee 'sets' windparken voor berekeningen

Het aantal aanvaringsslachtoffers van kleine mantelmeeuwen is berekend voor twee 'sets' van offshore windparken. Feitelijke berekeningen zijn alleen voor windparken uitgevoerd die binnen het foageerbereik van de broedkolonie van kleine mantelmeeuwen van het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel vallen.

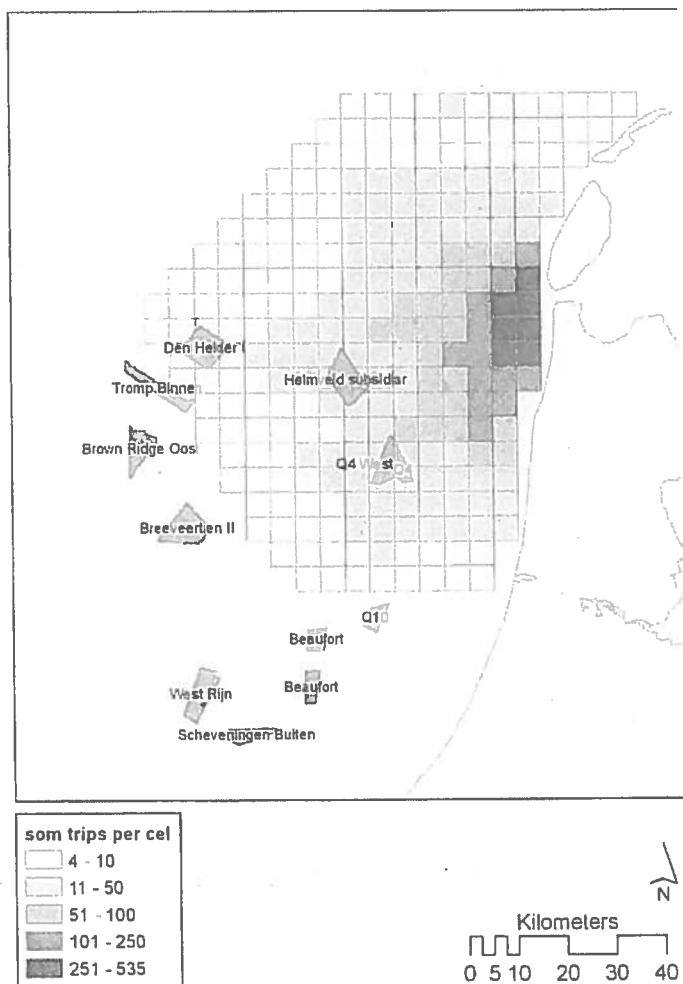
De eerste set windparken bestaat uit de windparken zoals ze in 'ronde 2' oorspronkelijk vergund zijn. In de tweede set is rekening gehouden met daarna doorgevoerde wijzigingen in sommige van deze vergunde windparken. Ook zijn twee windparken toegevoegd: Helm veld subsidiair, waarvoor een vergunningsprocedure loopt, en Q4 West, de 'vervanger' van Scheveningen-Buiten. Deze worden verder in dit rapport als 'actuele windparken' genoemd.

Tabel 2.1 Overzicht van de twee sets windparken (zie tekst). Met '+' en 'x' zijn windparken aangegeven die in de sets opgenomen zijn. Daarvan zijn de windparken die binnen het foageerbereik van kleine mantelmeeuwen vallen van de kolonies in het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel, en daarom gebruikt zijn in de berekeningen, met 'x' aangegeven.

windpark	vergund	set actueel	gewijzigd	in bereik Texel kolonie
vergund:				
Breeveertien II	+	+	-	-
West Rijn	+	+	-	-
Den Helder I	x	x	-	+
Brown Ridge Oost	+	+	-	-
Tromp Binnen	x	x	+	+
Beaufort	+	+	-	-
Q10	+	+	+	-
Q4	x	x	+	+
Scheveningen Buiten	+	-	nvt	-
Buitengaats	+	+	+	-
Clearcamp	+	+	-	-
ZeeEnergie	+	+	+	-
(nog) niet vergund:				
Helm veld subsidiair		x	nvt	+
vergund maar wordt verplaatst:				
Q4 West		x	nvt	+

2.2 Overzicht windparken in foerageerbereik van kolonie op Texel

Van alle windparken vallen vijf geheel of deels binnen het foerageerbereik van kleine mantelmeeuwen die in de kolonies in het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel broeden (tabel 2.1). Het foerageerbereik is bepaald door Dirksen *et al.* (2012), gebaseerd op gedetailleerde GPS-logger gegevens verzameld door K. Camphuysen (NIOZ) van adulte broedende meeuvens tijdens het broedseizoen in 2011 (Camphuysen 2011).

Figuur 2.1 Ligging van de vergunde windparken, Helmveld subsidiair en Q4 West ten opzichte van het foerageerbereik (gekleurde gridcellen van 5x5 km) van broedende kleine mantelmeeuwen van de kolonies in het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel. Het foerageerbereik is gebaseerd op data van 15 met GPS-loggers uitgeruste vogels. De kleurintensiteit geeft het totaal aantal foerageertrips (uit een totaal van 8944) per gridcel weer (zie Dirksen *et al.* 2012).

Vanuit deze gegevens komt naar voren dat 98% van de foerageertrips binnen 80 km van de kolonie plaatsvinden. Binnen het foerageerbereik van de kleine mantelmeeuwen vallen derhalve de windparken Den Helder I, Tromp Binnen, Q4, Q4 West en Helmveld subsidiair. Van deze windparken betreft het voor Tromp Binnen een kleine fractie van de totale oppervlakte. De andere windparken vielen in het geheel buiten het foerageerbereik van kleine mantelmeeuwen van Texel.

2.3 Gebruikte rekenmodellen voor aanvaringsslachtoffers

Enkele bestaande rekenmethoden voor het schatten van aantallen aanvaringsslachtoffers bij windturbines zijn door Troost (2008) nader uitgewerkt en geformaliseerd voor gebruik bij offshore windparken. De door haar beschreven 'route 2' en 'route 3' zijn, met enkele kleine aanvullingen, gebruikt in de serie Passende Beoordelingen die in 2009 zijn geschreven voor de 'ronde 2' offshore windparken. In route 3 wordt het SNH-Band model (Band 2000, Band *et al.* 2007) gebruikt om te berekenen hoeveel van de vogels die het rotorvlak bereiken als aanvaringsslachtoffer eindigen. In 2012 is er in SOSS¹-verband een uitgebreide versie van 'het Band-model' gepubliceerd (Band 2012; zie ook bijlage 2), die vergelijkbare functionaliteit biedt als route 3 in Troost (2008), maar in verschillende varianten de mogelijkheid biedt om bijvoorbeeld hele grote parken of zeer verschillende hoogteverdelingen te gebruiken (zie bijlage 2). In dit project zijn zowel 'route 3' als dit 'SOSS Band model 2012' gebruikt.

2.4 Gebruikte informatie per windpark

De aanvaringsslachtofferberekeningen zijn gebaseerd op data vanuit de relevante Passende Beoordelingen en eventuele vergunningswijzigingen aangeleverd door RWS (tabellen 2.2 en 2.3). Indien mogelijk zijn voor niet-beschikbare data schattingen op basis van andere windparken gebruikt.

¹ Strategic Ornithological Support Services (SOSS): stuurgroep van The Crown Estate (UK).

Tabel 2.2 Overzicht van gebruikte parameters voor windparken vergund in 'ronde 2'.

	Den Helder I	Tromp Binnen	Q4
MW	6	5	3
rotor diameter (m)	126	126	90
ashoogte (m)	100	89	65
afstand tussen turbines (m)	776,096	818,688	688,82
max. chord (m)	4,6	4	3,6
aantal turbines	78	59	40
aantal rotorbladen	3	3	3
rotatieduur (s)	4,3	4,3	3,7
noord-zuid lengte (km)	8,914	10,908	7,744
breedtegraad (dd,d)	52,8	52,8	52,6

Tabel 2.3 Overzicht van gebruikte parameters voor actuele windparken.

	Den Helder I	Tromp Binnen	Q4	Helmveld subsidiair	Q4 West
MW	6	6	3	3,6	3
rotor diameter (m)	126	126	90	104	112
ashoogte (m)	100	89	65	77	80,8
afstand tussen turbines (m)	776,096	1.008	1.060 ¹	575,535	611,255
max. chord (m)	4,6	4	3,6	4,2	4
aantal turbines	78	48	26	90	70
aantal rotorbladen	3	3	3	3	3
rotatieduur (s)	4,3	4,3	3,7	4,6	4,3
noord-zuid lengte (km)	8,914	10,908	7,744	9,650	9,885
breedtegraad (dd,d)	52,8	52,8	52,6	52,8	52,6

¹ schatting op basis van andere windparken

Een aantal van de windparken is in configuratie of qua type turbine sinds de Passende Beoordeling voor 'ronde 2' veranderd. Zo nam het aantal turbines in Tromp Binnen en Q4 af, wat resulteerde in een grotere nominale afstand tussen de turbines (tabel 2.3). De specificaties voor Den Helder I bleven ongewijzigd.

In de route 3 en het SOSS Band model 2012 berekeningen is een puur theoretische benadering gebruikt, die een schatting van de kans op aanvaring met de rotor vereist (zie bijlage 1). In route 3 is deze kans berekend volgens het SNH-Band model (Band 2000). Het SOSS Band model 2012 maakt ook gebruik van deze berekening, maar met een kleine aanpassing in de rotorvorm. In de praktijk betekent dit een minimale verandering in de berekeningen en blijven de uitkomsten dezelfde. Het model is per soort en per type turbine toepasbaar om tot een schatting van de aanvaringsslachtoffers te komen. De parameters gebruikt voor kleine mantelmeeuwen

in deze modellen zijn in tabel 2.4 weergegeven, en de geschatte kans op aanvaringen berekend door het SNH-Band model en door het SOSS Band model 2012 in tabel 2.5.

In de verschillende modellen om aanvaringsslachtoffers te berekenen is het aantal slachtoffers proportioneel gerelateerd aan het aandeel vogels dat op rotorhoogte vliegt. Dit wordt veroorzaakt door de directe invloed van dit aandeel op de flux, dat wil zeggen het aantal vogels dat door het rotoroppervlak vliegt. Uit Krijgsfeld *et al.* (2011) bleek 66% van de kleine mantelmeeuwen op rotorhoogte te vliegen in het OWEZ windpark, hetgeen goed overeen kwam met de 67% die in 2009 in de Passende beoordelingen was aangehouden. Recent is door Cook *et al.* (2012) echter in een review op basis van onderzoeksgegevens van scheeps-, vliegtuig- en punttellingen en radargegevens een model gemaakt om vanuit deze diversiteit aan vlieghoogteverdelingen de hoogteverdeling van diverse soorten vogels te bepalen. Hieruit bleek dat 25.2% van de kleine mantelmeeuwen op rotorhoogte vliegen. Hierin zijn de OWEZ gegevens ook als bron meegenomen. De informatie uit Cook *et al.* (2012) is hier aangehouden.

Tabel 2.4 Overige parameters gebruikt in aanvaringsslachtofferberekeningen.

parameter	waarde
pitch ($^{\circ}$)	30
aandeel vogels op rotorhoogte	0,252 ¹
macro-uitwijking	0,18 ²
micro-uitwijking	0,976 ²
macro- en micro-uitwijking gecombineerd	
$1 - ((1 - 0,18) * (1 - 0,976))$	0,98032
lengte kleine mantelmeeuw (m)	0,56 ³
vleugelspanning kleine mantelmeeuw (m)	1,34 ³
vliegsnelheid kleine mantelmeeuw (m/s)	13,1 ⁴
nachtelijke activiteit factor (1-5)	3 ⁵
gemiddeld aantal aanvaringen per	
vlucht door referentie windpark	0,0037

¹ uit Cook *et al.* (2012)

² uit Krijgsfeld *et al.* (2011)

³ uit Snow & Perrins (1997)

⁴ uit Alerstam *et al.* (2007)

⁵ uit Garthe & Hüppop (2004)

Tabel 2.5 Geschatte kans op aanvaring tijdens een enkele vlucht door het rotor-bestreken gebied van een windturbine. Gebaseerd op het SNH-Band model (Band 2000) en het SOSS Band model 2012 (Band 2012).

windpark	geschatte kans op aanvaring tijdens vlucht door rotor-bestreken gebied SNH-Band model (route 3)	SOSS Band model 2012
Den Helder I	0,105	0,103
Tromp Binnen	0,096	0,094
Q4	0,107	0,106
Helmveld subsidiair	0,097	0,097
Q4 West	0,098	0,097

Het jaarlijkse aantal vluchten van kleine mantelmeeuwen door elk windpark werd bepaald op basis van berekeningen zoals beschreven door Dirksen *et al.* (2012). Er wordt uitgegaan van gemiddeld 4 vluchten per paar per dag, gedurende 15 (12-18) weken. Dit moet vermenigvuldigd worden met de 14.000 paren die in de kolonie broeden om het jaarlijkse totaal aantal vluchten van broedvogels te verkrijgen. Van deze vluchten was 57,1% naar de Noordzee gericht, gemiddeld over de twee geslachten. De berekening resulteert in 3.357.480 vogelvluchten boven de Noordzee voor de hele kolonie op Texel. Van deze vluchten ging slechts een bepaalde fractie door de verschillende windparken (tabellen 2.6 – 2.7). Deze fractiegetallen werden berekend op basis van de oppervlakte van de verschillende windparken en de daar geldende vluchttintensiteiten van kleine mantelmeeuwen bepaald door Dirksen *et al.* (2012).

Tabel 2.6 Overzicht van parameters voor fluxberekeningen van kleine mantelmeeuwen voor windparken vergund in 'ronde 2'.

windpark	foorageer trips op Noordzee	fractie trips door windpark	bird flux
Den Helder I	3.357.480	0,00148	4.952,69
Tromp Binnen	3.357.480	0,00001	21,91
Q4	3.357.480	0,00221	7.436,64

Tabel 2.7 Overzicht van parameters voor fluxberekeningen van kleine mantelmeeuwen voor de nu actuele windparken.

windpark	foerageer trips op Noordzee	fractie trips door windpark	bird flux
Den Helder I	3.357.480	0,00148	4.952,69
Tromp Binnen	3.357.480	0,00001	21,91
Q4	3.357.480	0,00221	7.436,64
Helmveld subsidiair	3.357.480	0,00657	22.062,19
Q4 West	3.357.480	0,00344	11.549,45

Het SOSS Band model 2012 maakt gebruik van de dichtheid van vliegende vogels om het aantal vluchten door het rotor-bestreken gebied te berekenen. Verder zijn de aantallen aanvaringsslachtoffers op maandbasis berekend, wat kennis over de maandelijkse dichtheid van vliegende vogels vereist. De maandelijkse dichthesden van vliegende kleine mantelmeeuwen van de kolonies op Texel zijn gebaseerd op de fluxen (tabellen 2.6 en 2.7) en de grootte van het windpark (zie bijlage 1). Hiervoor zijn ten eerste de 15 weken broedtijd van kleine mantelmeeuwen omgerekend naar maanden verspreid over de periode vanaf de laatste week van april t/m de tweede week van augustus. De maand en breedtegraad van het windpark geven samen de actuele daglengte. Dit, gepaard met een correctie factor voor nachtelijke activiteit, resulteert in de tijd dat kleine mantelmeeuwen actief zijn in een windpark. Uiteindelijk levert dit een maandelijkse dichtheid van vliegende kleine mantelmeeuwen per windpark op (tabellen 2.8 en 2.9).

Tabel 2.8 Dichtheid (vogels/km²) van kleine mantelmeeuwen uit de kolonies in het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel in windparken vergund in 'ronde 2'.

	Den Helder I	Tromp Binnen	Q4
januari	0	0	0
februari	0	0	0
maart	0	0	0
april	0,0022	0,00001	0,0038
mei	0,0080	0,00003	0,0138
juni	0,0081	0,00003	0,0140
juli	0,0079	0,00003	0,0136
augustus	0,0041	0,00001	0,0071
september	0	0	0
oktober	0	0	0
november	0	0	0
december	0	0	0

Tabel 2.9 Dichtheid (vogels/km²) van kleine mantelmeeuwen uit de kolonies in het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel in de nu actuele windparken.

	Den Helder I	Tromp Binnen	Q4	Helmveld subsidiair	Q4 West
januari	0	0	0	0	0
februari	0	0	0	0	0
maart	0	0	0	0	0
april	0,0022	0,00001	0,0038	0,0089	0,0046
mei	0,0080	0,00003	0,0138	0,0329	0,0168
juni	0,0081	0,00003	0,0140	0,0332	0,0170
juli	0,0079	0,00003	0,0136	0,0325	0,0166
augustus	0,0041	0,00001	0,0071	0,0169	0,0086
september	0	0	0	0	0
oktober	0	0	0	0	0
november	0	0	0	0	0
december	0	0	0	0	0

3 Aantal aanvaringsslachtoffers per windpark

Het jaarlijkse aantal aanvaringsslachtoffers van kleine mantelmeeuwen van de kolonies van Duinen en Lage Land van Texel, berekend met behulp van 'route 2', 'route 3' en het SOSS Band model 2012 (zie § 2.3) zijn weergegeven in de tabellen 3.1 en 3.2. Daarvan zijn het jaarlijkse aantal aanvaringsslachtoffers voor windparken uit 'ronde 2' in tabel 3.1 weergegeven. Tabel 3.2 presenteert de resultaten voor de actuele windparken. Bij Tromp Binnen en Q4 zijn veranderingen in de windpark configuraties opgetreden (zie §2.4). De configuratie van Den Helder I bleef ongewijzigd en dus ook de schatting van het aantal aanvaringsslachtoffers.

Tabel 3.1 Het jaarlijkse aantal aanvaringsslachtoffers berekend met behulp van 'route 2', 'route 3' en het SOSS Band model 2012 voor windparken vergund in 'ronde 2' (set 1).

windpark	aantal berekende aanvaringsslachtoffers per jaar		
	route 2	route 3	SOSS Band model 2012
Den Helder I	1,72	2,25	3,46
Tromp Binnen	0,01	0,01	0,01
Q4	2,09	2,10	2,25
totaal	3,82	4,36	5,72

Tabel 3.2 Het jaarlijkse aantal aanvaringsslachtoffers berekend met behulp van 'route 2', 'route 3' en het SOSS Band model 2012 voor de nu actuele windparken (set 2).

windpark	aantal berekende aanvaringsslachtoffers per jaar		
	route 2	route 3	SOSS Band model 2012
Den Helder I	1,72	2,25	3,46
Tromp Binnen	0,01	0,01	0,01
Q4	1,10 ¹	1,10 ¹	1,46 ¹
Helmveld subsidiair	11,07	11,56	12,64
Q4 West	4,95	5,51	5,41
totaal	18,85	20,43	22,98

¹ berekend uit deels geschatte gegevens.

4 Discussie en conclusies

4.1 Effect van flux op het geschatte aantal aanvaringsslachtoffers

Het aantal aanvaringsslachtoffers wordt het meest bepaald door het aantal vluchten door het gebied. Als alle andere parameters ongewijzigd blijven, is de verhouding één op één. Bijvoorbeeld een tweevoud aan vogels dat een windpark kruist, zal een tweevoud aan aanvaringsslachtoffers betekenen. De nieuwe inzichten verkregen door de studie van Dirksen *et al.* (2012) leiden tot een lager aantal vluchten van broedende kleine mantelmeeuwen boven de Noordzee dan eerder aangenomen werd. De redenen hiervoor zijn:

- 98% van de vluchten gebeurt binnen een foageergebied tot 80 km van de kolonie (eerder is een gebied van 100 km aangenomen);
- de meeuwen verspreiden zich niet evenredig over hun foageergebied: de dichtheid is dichtbij Texel aanzienlijk hoger dan verder weg;
- gemiddeld 57,1% van de vluchten gaat naar de Noordzee (in plaats van 95%, zoals eerder aangenomen).

Het tweede punt weegt extra zwaar omdat er geen windparken dichtbij de kolonie liggen. Op basis van deze nieuwe kennis wordt het duidelijk dat het geschatte aantal vluchten door windparken lager is dan aangenomen voor de Passende Beoordelingen. In het geval van de al vergunde windparken is de afname in het aantal vluchten rond de 97% (Den Helder I en Q4) tot meer dan 99% (Tromp Binnen; tabel 4.1). Als gevolg van de afname in het aantal vluchten is er een afname in het geschatte aantal aanvaringsslachtoffers waar te nemen (tabel 4.2). Let wel dat dit aantal niet in eenzelfde verhouding kleiner wordt als de afname van het aantal vluchten, omdat ook andere parameters van de modellen gewijzigd zijn in de nieuwe berekeningen ten op zichte van de oorspronkelijke PB's.

Tabel 4.1 De jaarlijkse flux van kleine mantelmeeuwen uit de kolonie op Texel gebruikt in route 2 aanvaringsslachtofferberekeningen voor de Passende Beoordelingen (PB) en actuele waarden geschat op basis van nieuwe kennis (Dirksen *et al.* 2012).

windpark	jaarlijks flux van kleine mantelmeeuwen uit kolonie Texel PB route 2	route 2 actuele waarden
Den Helder I	198.178	4.953
Tromp Binnen	158.352	22
Q4	346.674	7.437

Tabel 4.2 Het jaarlijkse aantal aanvaringsslachtoffers van kleine mantelmeeuwen uit de kolonie op Texel berekend met behulp van route 2 voor de Passende Beoordelingen (PB) en voor de huidige studie voor dezelfde (eventueel gewijzigde: zie tabel 2.1) windparken.

windpark	jaarlijks aantal aanvaringsslachtoffers kleine mantelmeeuwen uit kolonie Texel	
	PB route 2	huidige studie route 2
Den Helder I	22,27	1,72
Tromp Binnen	15,63	0,01
Q4	31,61	1,10 ¹

¹ berekend uit deels geschatte gegevens

4.2 Betekenis geschatte aantallen aanvaringsslachtoffers

Voor een afweging van de betekenis van de nu geschatte aantallen aanvaringsslachtoffers voor de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel moet allereerst worden nagegaan of er kans is op significante effecten. Wanneer de additionele sterfte onder 1% blijft is er sowieso geen sprake van een significant effect. Daarboven is de kans op een significant effect aanwezig en moet nader worden onderzocht wat het effect van deze additionele sterfte zou kunnen zijn.

Voor de kolonies op Texel komt 1% van de natuurlijke sterfte overeen met 25,20 individuen (op basis van Camphuysen & Gronert 2012: 0,91 als overleving voor kleine mantelmeeuwen inde kolonie op Texel)². De berekeningen volgens route 2, route 3 of het SOSS Band model 2012, geven dus als resultaat dat voor alle parken in 'set 2' (vergund incl. wijzigingen en twee parken toegevoegd) in cumulatie de aantallen slachtoffers onder deze grens liggen.

Hoewel voor deze uitkomsten nu niet relevant, is het toch goed te vermelden dat uit de studie van Lensink & van Horssen (2012) duidelijk is dat een waarde boven de 1% niet ook automatisch een significant effect hoeft te betekenen op populatieniveau. In populaties als die van kleine mantelmeeuwen zijn namelijk altijd 'floaters' (niet-broedende adulte vogels) aanwezig, die snel de door sterfte openvallende plekken in een broedpopulatie kunnen innemen (Gyimesi *et al.* 2012). Al in de Passende Beoordelingen in 2009 is op basis hiervan beargumenteerd dat een hoger percentage dan 1% niet tot significant effecten zal leiden en ook op basis van de modelberekeningen van Lensink & Van Horssen (2012), is nu met zekerheid duidelijk dat een additionele sterfte die boven de 1% ligt niet tot significant effecten op

² In eerdere rapporten is een waarde van 0.914 gehanteerd op basis van beschikbare literatuur vanuit andere gebieden. Omdat deze waarde uit de kolonie op Texel nu beschikbaar is wordt dit iets lagere getal nu aangehouden.

populatieniveau zal leiden. Bij welk percentage wel populatie effecten optreden is niet eenduidig aan te geven, omdat hierbij onder andere het schaalniveau (een individuele populatie in een Natura 2000-gebied of de gehele Nederlandse broedpopulatie) een rol speelt in de keuze van de verschillende modelparameters. Echter, een waarde van minimaal 5% additionele sterfte alvorens significante effecten optreden, is op basis van Lensink & Van Horssen (2012) zeker verantwoord om aan te houden.

4.3 Verschil tussen route 2 en route 3

Het belangrijkste verschil tussen 'route 2' en 'route 3' is de manier waarop de kans op aanvaringen berekend wordt (voor de berekeningsformules van beide routes zie bijlage 1). In route 2 is een correctiefactor gebruikt die gebaseerd is op empirisch verzamelde data, opgeschaald naar het betreffende windpark. Route 3 gebruikt echter een theoretische kans op aanvaringen, gebaseerd op een wiskundige formule, het SNH-Band model (Band 2000).

Het SNH-Band model schat de kans op aanvaring voor een bepaalde vogelsoort tijdens een enkele vlucht door het rotor-bestreken gebied van een bepaalde windturbine. De grootte en snelheid van de vogelsoort, samen met de grootte en rotatiesnelheid van de windturbine vormen de basis voor de aanvaringskansberekeningen. Binnen route 3 (Troost 2008) wordt deze aanvaringskans in combinatie met flux, vlieghoogte, fractie van vluchten in het rotor-bestreken gebied en twee ontwijkingsfactoren (macro- en micro-ontwijkingsfactor) gebruikt om tot het jaarlijkse aantal aanvaringen te komen.

Route 2, daarentegen, gebruikt naast de flux, vlieghoogte en fractie van vluchten in het rotor-bestreken gebied maar één enkele ontwijkingsfactor (macro-ontwijkingsfactor). Desalniettemin wordt wel gebruik gemaakt van data over het aantal aanvaringen per vlucht bij bestaande windparken, en van data over het aantal en grootte van de turbines, om te corrigeren voor de verschillen met het windpark in kwestie. Met behulp van deze correctiefactor wordt in feite voor micro-ontwijkingsfactor gecorrigeerd.

In route 2 en ook in route 3 wordt voor macro-ontwijkingsfactor (ontwijkingsfactor van het hele windpark) en voor micro-ontwijkingsfactor (ontwijkingsfactor van windturbines binnen het windpark) getallen uit Krijgsfeld et al. (2011) gebruikt. De fractie van vogels die het hele windpark ontwijkt (macro-ontwijkingsfactor) is soortsafhankelijk. Krijgsfeld et al. (2011) hebben gedocumenteerd dat meeuwen geregeld het OWEZ windpark binnenvlogen, wat erop wijst dat voor deze soorten ontwijkingsfactor van individuele turbines (micro-ontwijkingsfactor) een belangrijkere factor is. Ontwijkingsfactor is een belangrijke component van de route 3 berekeningen en kan grote effecten hebben op het geschatte aantal aanvaringen. Een toename in de micro-ontwijkingswaarde van 0,98 naar 0,99 resulteert bijvoorbeeld in een 50% afname in het geschatte aantal aanvaringen. De data afkomstig van studies bij de eerste Nederlandse offshore windpark bij Egmond aan Zee (OWEZ) suggereren dat de fractie van vogels die micro-ontwijkingsfactor vertoont op minstens 0,976 ligt (Krijgsfeld et al. 2011). En daarmee is dus ook gerekend in de

huidige modellen. Dat de resultaten van route 2 en route 3 vergelijkbaar zijn, suggereert dat de resultaten verkregen met gebruik van deze waarde voor micro-ontwikkeling (in route 3), vergelijkbaar is resultaten die verkregen worden met empirisch verzamelde gegevens in referentie parken (zoals in route 2).

4.4 Het SOSS Band model 2012

Het SOSS Band model 2012 werkt in principe op dezelfde manier als 'route 3'. In beide modellen is de kans op aanvaring tijdens een vlucht door het rotor-bestreken gebied geschat op basis van dezelfde theoretische berekening. Deze aanvaringskans wordt opgeschaald naar het windpark. De grootte en het aantal van de turbines in het park, samen met het aantal vogels levert het aantal vluchten door het rotor-bestreken gebied op. Hierop wordt nog een bepaalde mate van ontwijking toegepast. In deze tweede stap verschillen de twee methodes. Route 3 maakt gebruik van het aantal vluchten door het windpark (flux), de verhouding van het rotor-bestreken gebied en de windpark en twee niveaus van ontwijking. Het SOSS Band model 2012 maakt echter gebruik van de dichtheid van vliegende vogels, het aantal turbines en slechts één ontwijkingsniveau. Hoe het aantal vluchten door de rotor-bestreden gebieden berekend zijn levert kleine verschillen tussen windparken op. De ruimte tussen turbines heeft effect op het aantal slachtoffers berekend met Route 3 maar niet op het aantal berekend met het SOSS Band model 2012.

Ondanks het verschil in de berekeningsmethode van de twee modellen komen de berekende aantalen slachtoffers redelijk overeen. Verder komen de schattingen voor het aantal aanvaringen ook grotendeels overeen komen met die van route 2.

4.5 Conclusies

De informatie vanuit Dirksen *et al.* (2012) gaf nieuwe inzichten in het foerageergedrag en foerageerbereik van broedende kleine mantelmeeuwen. Dit was van belang voor het schatten van het aantal aanvaringsslachtoffers in offshore windparken. Het lagere aantal foerageervluchten boven de Noordzee en het kleinere foerageerbereik resulterden voor alle beoordeelde windparken in een afname in het aantalen vluchten door het windpark. Daarmee werden in alle rekenmethodes ook het aantal aanvaringsslachtoffers kleiner doordat deze proportioneel gerelateerd zijn aan het aantal vluchten door het windpark. Aanvullende nieuwe informatie uit Krijgsfeld *et al.* (2011) over parameters als uitwijking en uit Cook *et al.* (2012) over vlieghoogtes zorgen ook voor aangepaste gevonden aantalen aanvaringsslachtoffers. In tegenstelling tot in de oorspronkelijk PB's werd in de huidige berekeningen een lagere macro-uitwijking, een hogere micro-uitwijking, en een marginaal lager percentage vogels op rotor hoogte gebruikt. Het verschil in macro- en micro-uitwijking leverde ongeveer een halvering van de aantalen uitwijkende vogels op, waardoor een verdubbeling in het aantal slachtoffers werd gevonden in de nieuwe berekeningen.

Daarnaast leverde een lager percentage vogels op rotor hoogte ook in verhouding een kleiner aantal aanvaringsslachtoffers op.

In het algemeen bleek het geschatte aantal aanvaringsslachtoffers weinig te variëren tussen de drie verschillende berekenmethodes. De nu berekende aantallen voor de vergunde en nog in procedure zijnde 'ronde 2' parken zijn zodanig dat significante effecten op het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land van Texel kunnen worden uitgesloten.

5 Literatuur

- Alerstam, T., M. Rosén, J. Bäckman, P.G.P. Ericson & O. Hellgren, 2007. Flight speeds among bird species: Allometric and phylogenetic effects. *PLoS Biol* 5(8): e197. doi:10.1371/journal.pbio.0050197.
- Band, W.M., 2000. Windfarms and birds: calculating a theoretical collision risk assuming no avoiding action. Guidance Note. Scottish Natural Heritage
- Band, W., M. Madders and D.P. Whitfield, 2007. Developing field and analytical methods to assess avian collision risk at windfarms. In De Lucas, M., G. Janss & M. Ferrer (eds). 'Birds and Wind Power', ISBN 978-84-87610-18-9.
- Band, W.M., 2012. Using a collision risk model to assess bird collision risks for offshore windfarms. March 2012. SOSS, The Crown Estate, London.
- Camphuysen, C.J., 2011. Lesser Black-backed Gulls nesting at Texel. Foraging distribution, diet, survival, recruitment and breeding biology of birds carrying advanced GPS loggers. NIOZ-Report 2011-05. Royal Netherlands Institute of Sea Research, Den Burg, the Netherlands.
- Camphuysen, C.J. & A. Gronert, 2012. Apparent survival and fecundity of sympatric Lesser Black-backed Gulls and Herring Gulls with contrasting population trends. *Ardea* 100(2): 113-122.
- Cook, A.S.C.P., L.J. Wright & N.H.K. Burton, (2012). A Review of flight heights and avoidance rates of birds in relation to offshore windfarms. Crown Estate Strategic Ornithological Support Services (SOSS), project SOSS-02.
- Dirksen, S., M. Japink & J.C. Hartman, 2012. Kleine mantelmeeuwen en offshore windparken: nieuwe informatie voor schatting aantal aanvaringsslachtoffers. Rapport 12-087. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Garthe, S. & O. Hüppop, 2004. Scaling possible adverse effects of marine wind farms on seabirds: developing and applying a vulnerability index. *J. Appl. Ecol.* 41: 724-734.
- Gyimesi, A. & R. Lensink, 2012. Non-breeding adults or 'floaters' in bird populations. Rapport 11-200. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Krijgsveld, K.L., R.C. Fijn, M Japink, P.W. van Horssen, C. Heunks, M.P. Collier, M.J.M. Poot, D. Beuker & S. Dirksen, 2011. Effect Studies Offshore Wind Farm Egmond aan Zee. Flux, flight altitude and behaviour of flying birds. Rapport 10-219. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Lensink, R. & P.W. van Horssen, 2012. Een matrixmodel om effecten op een populatie te voorspellen van slachtoffers door windturbines. Rapport 11-198. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Snow D.W. & C. Perrins 1997. Birds of the Western Palearctic. Concise edition. Volume 1, Non-passerines. Oxford University Press, Oxford.
- Troost, T., 2008. Estimating the frequency of bird collisions with wind turbines at sea. Guidelines for using the spreadsheet 'Bird collisions Deltares v.1-0.xls'. Deltares, 2008.

Bijlage 1 Berekeningsformules

Berekeningsformules van route 2 en route 3 (cf. Troost, 2002):

Route 2

$$c2 = b * h * a_{macro} * r/r_{ref} * e/e_{ref} * pcor * p2$$

c2 = no. collisions per year calculated with Route 2

b = no. of bird crossings per year

h = fraction of birds flying at turbine height

a_macro = fraction of birds avoiding the farm as a whole

r = ratio of rotor area and passage area per turbine

r_ref = ratio of rotor area and passage area per turbine in ref. farm

e = average no. of turbines encountered per crossing

e_ref = average no. of turbines encountered per crossing in the reference farm

p_cor = correction of p2 for differences in rotor size with reference farm

p2 = average no. of collisions per crossing of the reference farm at turbine height

Route 3

$$c3 = b * h * a_{macro} * r * e * a_{micro} * p3$$

c3 = no. collisions per year calculated with route 3

b = no. of bird crossings per year

h = fraction of birds flying at turbine height

a_macro = fraction of birds avoiding the farm as a whole

r = ratio of rotor area and passage area per turbine

e = average no. of turbines encountered per crossing

a_micro = fraction of birds at collision course avoiding the rotors

p3 = estimated no. of collisions per crossing the rotor of a single turbine

Berekeningsformule van flux naar dichtheid (aangepast van Band 2012):

$$D = ((\pi/2) F / V) * 1000000$$

D = density (birds/km²)

$\pi/2$ = correction factor for angle of flight

F = Flux (birds/m/sec)

V = flight speed of bird (m/sec)

N.B. De maand en breedtegraad van het windpark geven samen de actuele daglengte. Dit, gepaard met een correctie factor voor nachtelijke activiteit, resulteert in de tijd dat kleine mantelmeeuwen actief zijn in een windpark.

Bijlage 2 SOSS Band model 2012

In 2012 heeft The Crown Estate's Strategic Ornithological Support Services (SOSS) stuurgroep een leidraad document en bijhorende spreadsheets gepubliceerd om het aanvaringsrisico-model en het gebruik daarvan voor offshore windparken te beschrijven. De leidraad erkent een onzekerheid in het modelleren van aanvaringsrisico's, met name wat betreft de invoer-data. De leidraad voorziet in een reeks voorstellen voor de belangrijkste input parameters, in het bijzonder voor ontwijkingsfracties. Daarnaast worden ook een aantal optionele model-uitbreidingen gegeven in het document.

Eén van deze optionele uitbreidingen is te gebruiken bij windparken met een groot aantal turbinelijnen achter elkaar. Hier kan gecorrigeerd worden voor het afnemende aantal vogels dat het passeren van het eerste turbinelijn overleeft maar is geconfronteerd met de aanvaringsrisico met de volgende lijnen. Deze berekening is vermoedelijk slechts relevant bij een zeer groot aantal turbines (minstens honderden) en bij lage ontwijkingsfracties. Het effect van deze component van het model is relatief klein en zelfs in gevallen van honderden turbines neemt het geschatte aantal aanvaringsslachtoffers met een fractie van een procent af. Omdat het verschil in resultaat als verwaarloosbaar beschouwd kan worden, vooral in verhouding met de onzekerheid omtrent andere parameters, wordt deze uitbreiding van het model hier niet gebruikt.

Een andere uitbreiding betreft vlieghoogtes van vogels en omvat componenten die gerelateerd zijn aan a) getijden en b) de verdeling van vogels op rotorhoogte. Deze berekening vereist informatie aan vlieghoogtes die op een relatief hoge resolutie (1 m intervallen) verzameld zijn, en het gebruik van standaard data zoals gepresenteerd door Cook *et al.* (2012). Het eerste aspect betreft het gebruik van gedetailleerde data over getijen-cycli. Deze gegevens zijn gebruikt om de vlieghoogte van vogels aan te passen, relatief tot het water niveau en de turbine in een gekozen periode (bijvoorbeeld een jaar). Het tweede aspect is een herberekening van de aanvaringsrisico per passage door het rotor-bestreken gebied, wat gebaseerd is op de verdeling van vogels op rotorhoogte. Deze berekening veronderstelt een lagere trefkans en lagere aanvaringsrisico bij het uiterste einde van de rotors. Volgens de leidraad kan dit de geschatte aanvaringen met 50% en 10%, respectievelijk, reduceren.

De component gerelateerd aan de getijen past de veronderstelde risico-vlieghoogtes aan op de frequentie van getijhoogtes. De leidraad benadrukt dat het effect van deze component in het algemeen klein is en daarom buiten beschouwing gelaten kan worden.

Het niveau van onzekerheid in de uitkomsten van het aanvaringsrisico-model kan afgeleid worden van de onzekerheid in de gebruikte input parameters en van de

selectie van standaard getallen, zoals voor ontwijking, turbine snelheid, vliegsnelheid, enz. Het is belangrijk dat de traceerbaarheid van onzekerheid niet verloren gaat in de details, om een helder beeld te bewaren over de betrouwbaarheid van de resultaten. Het niveau van onzekerheid van de belangrijkste input parameters heeft een grotere invloed op de resultaten dan de optionele uitbreidingen. Om deze reden is het simpelste model, met realistische maar conservatieve data gebruikt.

Cook, A.S.C.P., Wright, L.J., & Burton, N.H.K. (2012). A Review of flight heights and avoidance rates of birds in relation to offshore windfarms. Crown Estate Strategic Ornithological Support Services (SOSS), project SOSS-02.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu
Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345-512710, Fax 0345-519849
E-mail info@buwa.nl, www.buwa.nl

Offshore Wind Energy

Announcement of intention to revise the National Water Plan in respect of Offshore Wind Energy including preparation of an Environmental Impact Report

The Minister of Infrastructure and the Environment and the Minister of Economic Affairs intend to revise the National Water Plan in respect of the section on Offshore Wind Energy (hereafter 'National Structure Vision for Offshore Wind Energy'). This will set out the spatial framework for offshore wind energy projects. In preparation for the National Structure Vision, the Dutch government will commission a study into the environmental effects (a Strategic Environmental Assessment, SEA). The Netherlands Commission for Environmental Assessment will be asked for its advice on the scoping and detailing of the environmental impact assessment. Activities proposed in the National Structure Vision may impact on Natura 2000 areas. The consequences for those areas will be addressed by means of an Appropriate Assessment.

Why this intention?

Offshore wind energy can play an important role in achieving the government's target of generating 16% of our energy from renewable sources. The government wants to provide space at sea for 6,000 MW of wind energy. A few areas were designated in 2009 in the National Water Plan. The same plan includes two search areas for finding additional space for offshore wind energy, namely 'Off the Holland Coast' and 'North of the Dutch Wadden Sea Islands'. The National Structure Vision will definitely designate these areas. The government will indicate the matters that it considered and the conditions for constructing wind farms in the North Sea. Wind farm locations and configurations will not yet be laid down. These matters will be dealt with only after there is a concrete initiative.

Public consultation

From 3 April 2013 you can make your views known on the government's intention to produce this National Structure Vision by sending them to the Public Participation Centre. Civil society organisations, relevant sectors of trade and industry and the coastal authorities are also involved in this intention, among other things

through the Infrastructure and Environment Consultative Body, and will be given an opportunity to respond to it.

What do we want to know from you?

To produce the National Structure Vision as carefully as possible, the Ministry of Infrastructure and the Environment invites you to give some thought to the following questions:

- after reading the background information, are there any subjects, interests or points of view that in your opinion have not been covered?

If so, can you say what they are? Information about the government's intention and some charts will be downloadable from 3 April 2013 until 1 May 2013 from www.centrumpp.nl under 'Actuele zienswijzeprocedures' (Current consultation procedures). You will also find information there about the further process.

Inspection of documents

You can also inspect the government's intention and the charts at the Ministry of Infrastructure and the Environment and at the Ministry of Economic Affairs in The Hague. You will find more information about offshore wind energy at www.infrastructuur.nl and www.rijksoverheid.nl. If you have any questions after visiting the websites, send an e-mail to windopzee@mininfra.nl. For questions about the procedure, you can phone the Public Participation Centre on +31 (0)70 456 80 16.

How can you respond?

You can respond to the intention stated above from 3 April 2013 up to and including 1 May 2013. We would prefer to receive your views via the digital consultation form available at www.centrumpp.nl. Alternatively, you can post your response by ordinary mail to: Centrum

Publieksparticipatie (stating as a reference 'Windenergie op Zee'), P.O. Box 30316, 2500 GH Den Haag, the Netherlands.

Public information meetings
Public information meetings will be held about the government's intention on 11 April (at Noordwijkerhout) and on 16 April (at Egmond aan Zee). Details of the venues and starting times can be found on www.centrumpp.nl.

Next steps

At the end of the period allowed for the submission of views, all the views received will be gathered together and will be considered during preparation of the Strategic Environmental Assessment and the draft National Structure Vision. In due course these documents will be made available for public inspection. At that time you may again make your views known. Ultimately, the Minister of Infrastructure and the Environment and the Minister of Economic Affairs will decide on adoption of the National Structure Vision.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

24 C

> Retouradres Postbus 20904 2500 EX Den Haag

See mailinglist

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

[Redacted]
sr beleidsmedewerker
T 070 - 456 8506
M +31(0)6-15359674

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Bijlage(n)
3

Date: 24 april 2013
Re: Announcement of intention to revise the National Water Plan in respect of Offshore Wind Energy including preparation of an Environmental Impact Report

Dear Sir, Madam,

The Minister of Infrastructure and the Environment and the Minister of Economic Affairs intend to revise the National Water Plan in respect of the section on Offshore Wind Energy (hereafter 'National Structure Vision for Offshore Wind Energy'). In the National Water Plan research areas have been designated for offshore energy. In the preparation of the National Water Plan in 2009 consultation has taken place with neighboring countries. The National Structure Vision will further specify and designate the search areas indicated in the National Water Plan.

In preparation for the National Structure Vision, the Dutch government will commission a study of the environmental effects (a Strategic Environmental Assessment, SEA). The Netherlands Commission for Environmental Assessment will be asked for its advice on the scoping and detailing of the environmental impact assessment. Activities proposed in the National Structure Vision may impact on Natura 2000 areas. The consequences for those areas will be addressed by means of an Appropriate Assessment.

This notification letter is primarily to inform you of the proposed development and to enable you to notify us whether your State wishes to participate in the procedure or just wishes to be kept informed. If your State wishes to participate, we would like to receive a confirmation of your country before May 22, 2013, together with any comments you may have on the Scoping and Detailing Memorandum, a starting document for the SEA. This SEA will be assessing the designation of extra wind energy areas called 'Holland Coast' and North of the Dutch Wadden Sea Islands.

Information about the proposed development

Enclosed we send you the relevant documents:

- Scoping and Detailing Memorandum (April 2013).
- Proposed National Structure Vision for Offshore Wind Energy, Background information (April 2013).

- Announcement of intention to revise the National Water Plan in respect of Offshore Wind Energy including preparation of an Environmental Impact Report.

The current status of the proposed development

The Intended production of a National Structure Vision and the application of the SEA procedure was announced in the *Staatscourant*, the newspaper *De Volkskrant* and various regional newspapers on April 2. The announcement of the intention to develop a National Structure Vision for Offshore Wind Energy and make an environmental report marks the formal start of the strategic environmental assessment (SEA) and gives information how interested parties will be involved and when they may submit views on the intention to draw up a National Structure Vision for Offshore Wind Energy.

The Ministry of Infrastructure and the Environment will consult the relevant administrative bodies (i.e. the coastal provinces of Zeeland, North Holland, South Holland, Friesland and Groningen and all relevant coastal municipalities) regarding the scope and detailing of the environmental strategic assessment. The Commission for Environmental Assessment will also be involved at an early stage in the National Structure Vision for Offshore Wind Energy.

At the end of the period for the submission of views, all the views received will be gathered together and will be considered during preparation of the Strategic Environmental Assessment and the draft National Structure Vision. In due course these documents will be made available for public inspection. According to the current planning this is expected in the last quarter of this year. Ultimately, the Minister of Infrastructure and the Environment and the Minister of Economic Affairs will decide on adoption of the National Structure Vision in the first half of 2014.

Responding to this notification

We would be grateful if you could acknowledge receipt of this notification and indicate whether your State intends to participate. Your reply should be sent electronically to windopzee@minenm.nl and arrive no later than 4 weeks from the date of this letter. Please note that if no response is received by May 22, 2013, then we will assume that your State does not wish to participate.

If you have any queries regarding any of the above, please contact us via the above email address.

Yours faithfully,

**Directoraat-Generaal
Ruimte en Water**

Datum
24 april 2013

Ons kenmerk
IENM/BSK-2013/73421

BELGIUM

Dienst MER
Koning Albert II – laan 20, bus 8
1000 Brussel

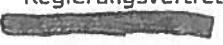

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water

Datum
24 april 2013
Ons kenmerk
IENM/BSK-2013/73421

GERMANY

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit
Referat ZG III 4

Alexanderstrasse 3
10178 BERLIN

Niedersächsisches Umweltministerium
Regierungsvertretung Oldenburg

Theodor-Tanzen-Platz 8
26122 OLDENBURG

Wasser- und Schiffartsdirektion Nordwest
Schlossplatz 9
26603 Aurich

Wasser- und Schiffartsdirektion West
Cheruskerring 11
48135 Münster

UNITED KINGDOM

Department for Communities and Local Government
Planning - Infrastructure and Environment
Zone 1/J5, Eland House
Bressenden Place
LONDON SW1E 5DU

DENMARK

Nature Agency
Danish Ministry of the Environment
Haraldsgade 53
DK-2100 COPENHAGEN K

Van: [REDACTED] (ZD)
Verzonden: dinsdag 3 december 2013 14:26
Aan: [REDACTED] (ZD)
Onderwerp: FW: verkavelingsplan irt cumulatie van vogels

En nog een aardige quote uit rapport van [REDACTED] (owez & pawp voegtellingen):

Although the distances from the coast of the wind farms may seem trivial on this relatively small scale, this turned out to have important consequences on the impact on local seabirds, simply because PAWP is situated just outside the realm of a suite of coastal seabirds (divers, grebes, seaduck, and to a lesser extent, several terns and gulls), while OWEZ is just touching this zone of coastal avifauna. Indeed, significant negative effects were found for a suite of coastal seabirds: divers, Great Crested Grebe, Common Scoter and 'commic' terns (Table 24). Effects on these species further offshore, i.e. of PAWP, were not detected, likely due to low background densities. For these species, PAWP is thus ecologically better placed than OWEZ.

Groet

Van: (WVL)
Verzonden: donderdag 6 maart 2014 11:50
Aan: ihdhv.com
Onderwerp: Fw: reactie op scheepvaartvragen Commissie mer

H2

5 Hieronder de eerdere reactie richting de Commissie mer.

Groeten

Van: (WVL)
Verzonden: Wednesday, February 12. 2014 12:04 PM W. Europe Standard Time
Aan: 'eia.nl'
Cc: - DGRW; ! - DGRW; ! 'WVL);
 (ZD); (ZD)
Onderwerp: reactie op scheepvaartvragen Commissie mer

Geachte heer

Op woensdag 5 februari hebben wij een startgesprek gehouden over de Ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee. Tijdens dit gesprek had de Commissie mer een aantal vragen over het thema scheepvaart. Wij hebben beloofd hierop met een schriftelijke reactie te komen. Hieronder vindt u onze reactie op deze vragen.

Vraag m.b.t. extrapolatie scheepvaart 2020

In de MARIN onderzoeken is rekening gehouden met zowel een groei van het aantal schepen alsmede een groei in de grootte van de schepen. MARIN heeft een verkeersdatabase bepaald voor het jaar 2020, op basis van extrapolatie uit de ontwikkeling die heeft plaatsgevonden tussen 2000-2008 in de range Antwerpen-Hamburg. Dit heeft geresulteerd in een groei van 0,5% in het aantal schepen, en een groei van 3,9% in de grootte van het schip. Deze groei is toegepast vanaf 2008 tot aan 2020, waarbij onderscheid is gemaakt in de groeicijfers van de verschillende scheepstypen.

Er is in de MARIN onderzoeken geen rekening gehouden met de extra groei van Rotterdam door de ontwikkeling van Maasvlakte 2. De voornaamste reden hiervoor is dat de omvang van de groei nogal onzeker is. Daarnaast is het onzeker ten koste van welke havens die groei zal plaats vinden (zie ook het MARIN rapport over de Hollandse Kust op pagina 27). Wij hebben deze argumentatie van MARIN tevens voorgelegd aan een scheepvaartexpert binnen Rijkswaterstaat. Onze scheepvaartexpert kan zich vinden in de argumentatie van MARIN.

Het is volgens hem inderdaad lastig vooruitkijken. Zo voorspelt Rotterdam een groei in aantallen schepen maar is het de vraag of dat ook leidt tot grotere drukte op zee. Sinds 1980 is het aantal scheepsbewegingen op zee alleen maar afgenomen, en die ontwikkeling zet zich ook de laatste jaren door. Schaalvergroting en de uitfasering van vissersschepen zijn hiervoor de voornaamste redenen. Ook voor de Rotterdamse haven is het aantal calls afgenomen de laatste jaren. Dat laatste wordt volledig toegeschreven aan de schaalvergroting, immers de totale omzet (goederenoverslag) is toegenomen. De ontwikkeling van Maasvlakte 2, de verwachting van het havenbedrijf qua groei van het scheepvaartverkeer naar de haven zelf en het effect daarvan op het aantal schepen dat zich op de Noordzee bevindt, is bijna niet te voorspellen. In die zin, en in gedachten de ontwikkelingen van de afgelopen jaren zoals geschatst, is het moeilijk om de impact op de veiligheid te schatten.

Vraag m.b.t. onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied (figuur 6.1.) waarmee in de MARIN onderzoeken rekening is gehouden, is te vinden op pagina 29 van het MARIN rapport over de Hollandse Kust. Het is begrijpelijk dat de Commissie mer de indruk heeft dat de scheepvaarteffecten over het hele gebied worden uitgesmeerd/verdund. Het gebied is echter zo groot gekozen om er zeker van te zijn dat alle locaties waar het effect kan hebben, worden meegenomen.

De scheepvaarteffecten worden niet uitgedrukt in vaarkilometers of oppervlakte eenheden, maar in aantallen per jaar waardoor de effecten niet over het hele gebied worden uitgesmeerd. De effecten aan de rand van dat gebied zijn echter nihil, en de gevoeligheid voor het gekozen gebied is te verwaarlozen.

Voor sommige studies bekijkt MARIN ook de effecten op een of meerdere kleinere gebieden (bijvoorbeeld apart voor België en Nederland). Het kan dan zo zijn dat in België bijvoorbeeld het aantal ongevallen toeneemt en aan Nederlandse zijde afneemt, doordat de routes zich verplaatsen. In die zin kan het zijn dat beschouwd in een groter gebied, de effecten deels tegen elkaar wegvalLEN, maar dat is iets anders dan verdunning.

Daarnaast willen wij u verder meegeven dat bij de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee rekening is gehouden met het 'Afwegingskader voor veilige afstanden tussen scheepvaartroutes en windparken op zee.' In dit afwegingskader is ook rekening gehouden met de scheepvaart in 2020. Daarnaast zal in de volgende fase, de uitwerking van aangewezen gebieden naar exacte locaties waarbinnen windparken ontwikkeld zullen worden, aanvullende scheepvaartanalyses noodzakelijk zijn. Deze analyses zullen dan in samenspraak met de sector worden uitgevoerd in lijn met de FSA procedure.

Wij hopen dat deze toelichting op de scheepsvragen voor nu afdoende is. Mocht u aanvullende vragen hebben dan horen wij dat uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: (ZD)
Verzonden: dinsdag 15 juli 2014 9:16
Aan: (ZD)
Onderwerp: Re: Terugmelding gesprek over Kader ecologie en cumulatie

Van: (ZD)
Verzonden: Monday, July 14, 2014 06:28 PM
Aan: - (ZD); (ZD); (WVL)
Onderwerp: Fw: Terugmelding gesprek over Kader ecologie en cumulatie

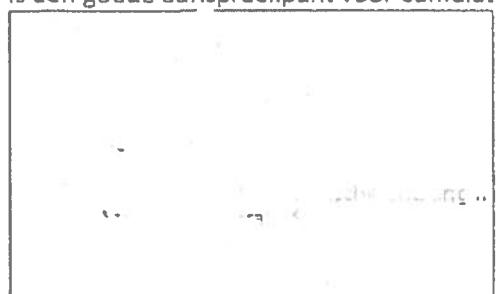
Dit bericht is verstuurd met Blackberry en daarom kort.

Van: nuon.com
Verzonden: Monday, July 14, 2014 06:05 PM
Aan: (ZD); (ZD); (ZD)
Cc: @nuon.com
Onderwerp: RE: Terugmelding gesprek over Kader ecologie en cumulatie

Beste en allen,

Volgens mij is je samenvatting van ons bespreking volledig. Hierbij alvast wat aanvullende informatie:

Het onderwerp cumulatieve effecten voor offshore wind word ook in Duitsland besproken en onderzocht. Een goed voorbeeld is de recente studie over onderwatergeluid bij parallel lopende heiwerkzaamheden tijdens de bouw van Global Tech 1, Nordsee Ost en Dan Tysk. De studie zelf kan ik helaas niet verspreiden. Wellicht is het sowieso verstandiger om direct met de verantwoordelijke onderzoeker in contact te treden. Hij is een goede aanspreekpunt voor cumulatieve effecten mbt onderwatergeluid:

I had een goed overzicht over alle lopende onderzoeken mbt cumulatieve effecten en omgang met deze effecten in de offshore wind vergunning. Hier zijn haar contactgegevens:

Tel: 040-3190-3580
Fax: 040-3190-5000

Email:

Homepage:

Afgelopen jaar was tijdens de Stuk plus conferentie veel nieuwe ecologische kennis gedeeld en de presentaties online beschikbaar gemaakt:

<http://stukplusconference.com/conference-material/>

Wat betreft UK's envelop met randvoorwaarden is hier de link naar de al langer bekende 'Rochdale approach' die in het kader van flexibiliteit in het vergunningen proces aanhouden toegepast word. Ik heb de vraag naar ervaringen met het proces nog bij mijn Britse collega's uitstaan. Interessant is dat de 'Offshore Wind Cost Reduction Task Force' het Rochdale approach als een van de core recommendations heeft aangegeven: "The UK Government should ensure that flexibility is maintained in the consenting process through (a) continued acceptance of the Rochdale Envelope approach and (b) provision for developers to be able to make reasonable, non-material amendments during the examination phase." (pp6 [Link](#))

Sinds er nog geen emailgroep voor informele kennisuitwisseling bestaat stuur ik deze email naar een handvol mensen. Als er nog meer geïnteresseerde zijn, dan graag deze email doorsturen.

Voor vragen ben ik telefonisch of via email altijd bereikbaar.

Kind regards, Met vriendelijke groet, Mit freundlichen Grüssen,

Nuon Wind (part of Vattenfall), BU Renewables
Hoekenrode 8, Amsterdam
Postbus 41920, 1009 DC Amsterdam, The Netherlands
PAC 1DA5210
H:
E:
www.nuon.nl/wind

From: (ZD)
Sent: Thursday, July 10, 2014 3:22 PM
To: nwea.nl; eneco.nl; eneco.com; minez.nl (ZD); cr-cn@nwea.nl (CR-CN);
Subject: Terugmelding gesprek over Kader ecologie en cumulatie

H.A.
Hallo allemaal
Hierbij kort de besproken punten van gisterochtend tijdens de bijeenkomst mbt Kader Ecologie en Cumulatie.

Aanwezig waren van NWEA, van Nuon/Vattenfall, en
van Eneco, en

44

Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 18 juli 2014 11:08
Aan: (ZD)
CC: (ZD)
Onderwerp: RE: afwegingskader ecologie

Is idd goed, nog paar inieeminiepuntjes

Van:
Verzonden: vrijdag 18 juli 2014 9:38
Aan: (ZD); (ZD)
CC: (ZD)
Onderwerp: RE: afwegingskader ecologie

Ha

Met vriendelijke groet,

Van: (ZD) [@rws.nl]
Verzonden: woensdag 16 juli 2014 15:21
Aan: (ZD)
Onderwerp: Fw: afwegingskader ecologie

Van: '
Verzonden: Wednesday, July 16, 2014 03:10 PM
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: afwegingskader ecologie

From: @rws.nl
To:
Subject: Fw: afwegingskader ecologie
Date: Wed, 16 Jul 2014 11:44:45 +0000

Van: (ZD)
Verzonden: Wednesday, July 16, 2014 11:06 AM
Aan: (ZD); (ZD)
Cc: (ZD); (ZD)
Onderwerp: RE: afwegingskader ecologie

In de tekst hieronder heb ik een paar opmerkingen neergezet.

Groet,

Van: (ZD)
Verzonden: dinsdag 15 juli 2014 16:48
Aan: (ZD)
CC: (ZD); (ZD); (ZD)
Onderwerp: afwegingskader ecologie

51

Van: DGRW
Verzonden: dinsdag 22 juli 2014 14:56
Aan: - SSO-HRM;
- DGRW; - SSO-HRM;
Onderwerp: DGRW
FW: Tekstvoorstel kader ecologie

21.5
Ook even op de hoogte.

Groetjes,

Van: [redacted] Dominez.nl]
Verzonden: dinsdag 22 juli 2014 14:53
Aan: (ZD)'; HBJZ
CC: (WVL); - DGRW
Onderwerp: RE: Tekstvoorstel kader ecologie

Ha

Bedankt voor je analyse en tekstvoorstel,
Zie een paar kleine opmerkingen hieronder.

Groet,

Van: (ZD)
Verzonden: dinsdag 22 juni 2014 13:25
Aan: - HBJZ
CC: (WVL); - DGRW
Onderwerp: Tekstvoorstel kader ecologie

Beste collega's,

Van: (ZD)
Verzonden: dinsdag 29 juli 2014 10:38
Aan: (ZD)
Onderwerp: FW: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Hierbij de reactie van op mijn voorstel.

Van: (WVL)
Verzonden: dinsdag 29 juli 2014 9:42
Aan: (ZD)
Onderwerp: FW: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Van: (WVL)
Verzonden: woensdag 23 juli 2014 10:51
Aan: (WVL)
CC: - DGRW; (ZD)
Onderwerp: RE: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Ha Maarten,

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M

E

 Van: (WVL)

Verzonden: woensdag 23 juli 2014 10:35

Aan: (WVL)

Onderwerp: RE: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Hoi

Groet,

 Van: (WVL)

Verzonden: woensdag 23 juli 2014 10:30

Aan: (WVL)

Onderwerp: RE: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Ha

Dank voor jouw reactie! Ik zie jouw commentaar wel tegemoet.

Groeten

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: (WVL)
Verzonden: woensdag 23 juli 2014 10:28
Aan: (WVL)
Onderwerp: RE: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Groet,

Van: (WVL)
Verzonden: woensdag 23 juli 2014 10:23
Aan: (WVL)
Onderwerp: FW: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Ter informatie

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

28

Van: minez.nl
Verzonden: woensdag 23 juli 2014 10:11
Aan: (WVL)
Onderwerp: RE: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Van: (WVL) **Verzonden:** woensdag 23 juli 2014 9:27
Aan: DGRW; - DGRW;
HRM; HBIZ; - DGRW; (ZD); (WVL)
CC: (WVL); (WVL) **Onderwerp:** FW: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciemer

Beste allemaal,

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: hdhv.

Verzonden: dinsdag 22 juli 2014 17:20

Aan: (WVL); (WVL)

CC: - DGkvW; (ZD);

Onderwerp: planMER en PB Wind op Zee - aanvullingen op basis Ciener

Beste

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs of rijkspas) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

60

Van:
Verzonden: dinsdag 2 september 2014 11:55
Aan: - DGRW
CC: - DGRW;

Onderwerp: Teksten ecologie

Urgentie: Hoog

60
Beste allen,

Directie Natuur en Biodiversiteit

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73, 2594AC Den Haag
Postbus 20401, 2500EK Den Haag
@minez.nl

tel.

Van: - DGRW @minienm.nl]

Verzonden: dinsdag 2 september 2014 11:25

Aan: HBJZ;
CC: - DGRW;

Onderwerp: RE: DOMUS-#14130884 Nota Kamerbrief routekaart en structuurvisie

Hoi

Hierbij onze reactie.

Wij hebben getracht de context toe te voegen in de nota.

1.

2.

3.

Het is belangrijk dat we het met elkaar eens worden over de teksten en de conclusies die worden getrokken.

Groet,

Van: @minez.nl
Verzonden: maandag 1 september 2014 16:56
Aan: DGRW
Onderwerp: FW: DOMUS-#14130884 Nota Kamerbrief routekaart en structuurvisie

Met vriendelijke groet,

Directie Natuur en Biodiversiteit

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73, 2594AC Den Haag
Postbus 20401, 2500EK Den Haag
@minez.nl
te'

Van:
Verzonden: maandag 1 september 2014 16:32
Aan:
Onderwerp: FW: DOMUS-#14130884 Nota Kamerbrief routekaart en structuurvisie

Hoi

Hierbij mijn aanzet voor een aangepaste nota.

Met vriendelijke groet,

Directie Natuur en Biodiversiteit

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73, 2594AC Den Haag
Postbus 20401 2500FK Den Haag
@minez.nl
tel.

Van:

Verzonden: donderdag 28 augustus 2014 14:16

Aan: · DGRW; - HBJZ

Onderwerp: DOMUS-#14130884 Nota Kamerbrief routekaart en structuurvisie

Hoi en

Hierbij de conceptnota aan Minister en Stas. Graag jullie commentaar.

In dit geval stuur ik deze tekst eerst naar jullie, kunnen jullie dit vandaag van commentaar voorzien? Dan stuur ik alle teksten: Kamerbrief, RSV en nota aan het einde van de middag naar

Met vriendelijke groet,

Directie Natuur en Biodiversiteit

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73, 2594AC Den Haag
Postbus 20401, 2500EK Den Haag
@minez.nl

tel.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs of rijkspas) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van:
Verzonden: vrijdag 5 september 2014 14:58
Aan: DGRW
@minienm.nl;
CC:
Onderwerp: Re: Aanpassing ecologie passages in RSV en nota van antwoord

- HBJZ

66
Dag allen,

M.v.g.

Var.: DGRW [REDACTED] @minienm.nl]
Verzonden: Friday, September 05, 2014 02:35 PM
Aan: DGRW
@minienm.nl> HBJZ
Cc:
Onderwerp: RE: Aanpassing ecologie passages in RSV en nota van antwoord

Hoi

Groetjes,

Van: .@minez.nl]
Verzonden: vrijdag 5 september 2014 13:59
Aan: DGRW; - DGRW;
HBJZ
Cc:
Onderwerp: RE: Aanpassing ecologie passages in RSV en nota van antwoord

Groet,

Van: DGRW minienm.nl
Verzonden: vrijdag 5 september 2014 9:32
Aan: - DGRW, S, dhr., mevr.
CC: - HBJZ
Onderwerp: Re: Aanpassing ecologie passages in RSV en nota van antwoord

Goedemorgen allemaal,

Even gelet op het advies van de cie mer. Wordt dan nu wel of niet voldaan aan artikel 19j van de Nb-wet?

Bij ja, geen probleem.

Bij nee, wat betekent dat dan voor het vaststellen van de Riksstructuurvisie en voor vervolg besluitvorming?

Groetjes,

Van: na mw. [mailto:[@minez.nl"\]
Verzonden: Thursday, September 04, 2014 01:36 PM
Aan: - DGRW; \[@minez.nl>; \\[@minez.nl
Cc: \\\[@minez.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassing ecologie passages in RSV en nota van antwoord\\\]\\\(mailto:@minez.nl\\\)\\]\\(mailto:@minez.nl\\)\]\(mailto:@minez.nl\)](mailto:@minez.nl)

Beste allen,

I heeft al gereageerd: is akkoord.

Met vriendelijke groet,

Drs. @minez.nl

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73, 2594AC Den Haag
Postbus 20401, 2500EK Den Haag
@minez.nl
tel.

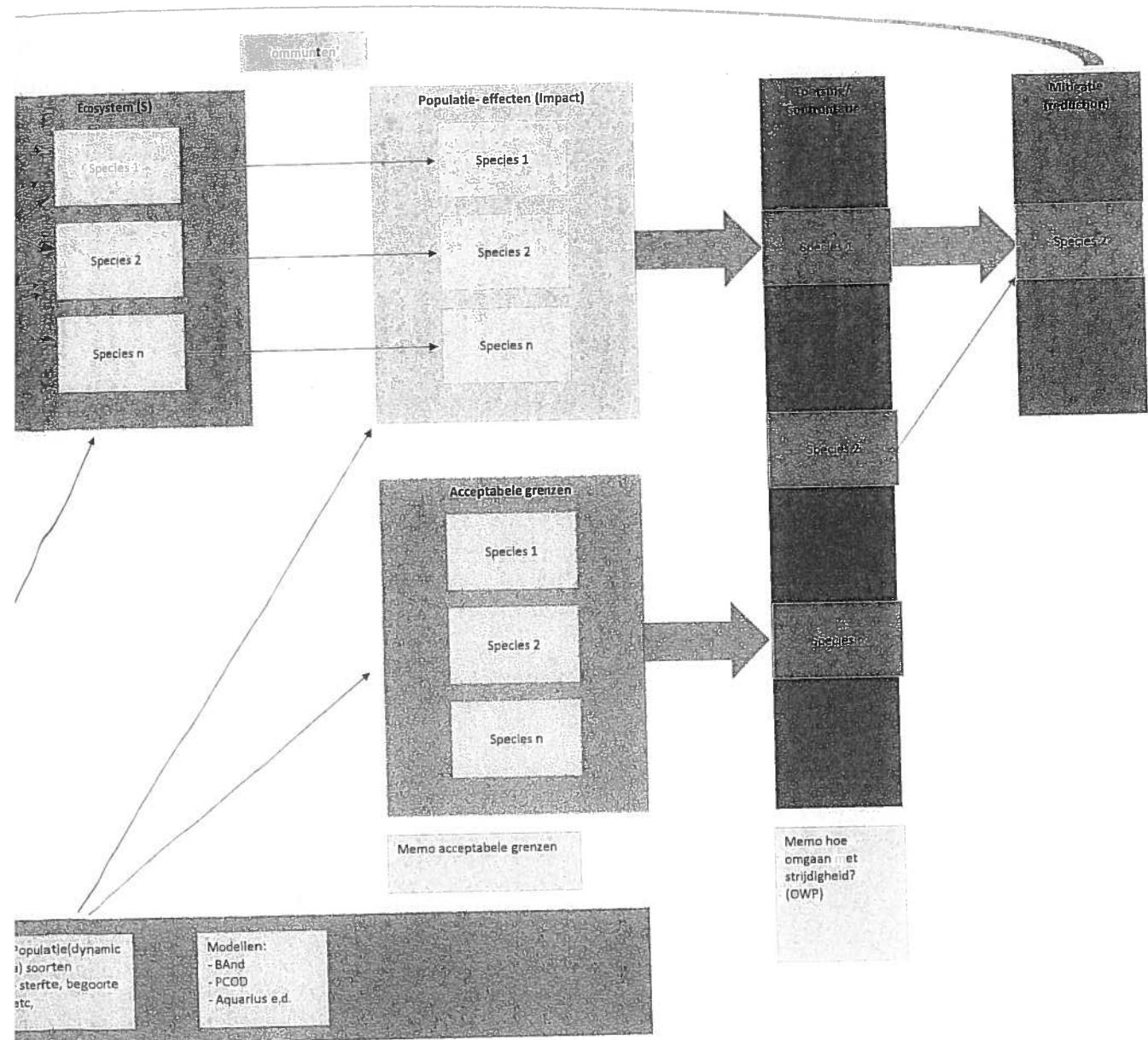
Van:
Verzonden: donderdag 4 september 2014 13:17
Aan: DGRW; [@minez.nl
CC:
Onderwerp: Aanpassing ecologie passages in RSV en nota van antwoord](mailto:@minez.nl)

Beste allen,

Hierbij mijn suggesties ter aanpassing.

Kunnen jullie de gearceerde en aangepaste passages ook even bekijken en indien nodig correcties/ nuanceringen aanbrengen?

71/11

Van: (ZD)
Verzonden: donderdag 2 oktober 2014 9:51
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: Stukje biogeografische populatie

Biogeografisch niveau is de gehele verspreiding van een soort, populatieniveau is van 1 populatie (dus bijv. 1 broedkolonie).

Met vriendelijke groet,

RWS Zee en Delta
Lange Kleiweg 34 | 2288 GK Rijswijk
Postbus 5807 | 2280 HV Rijswijk

E: @rws.nl

T:

www.rijkswaterstaat.nl

Volg ons op [Twitter](#) en [Facebook](#)

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 1 oktober 2014 17:31
Aan: (ZD)
Onderwerp: Fw: Stukje biogeografische populatie

Hoi

Hierover nog even een vraag

Wat wordt hier bedoeld met population level (als onderscheid met biogeogr level)

Groet

Van: (ZD)
Verzonden: Wednesday, October 01, 2014 05:03 PM
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: Stukje biogeografische populatie

Dank je

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 1 oktober 2014 16:56
Aan: (ZD)
CC: (WVL)
Onderwerp: Stukje biogeografische populatie

Hoi

Ik heb even gezocht in het guidance document van de Habitattrichtlijn, hierin staat het volgende:

The status of species should be determined at biogeographical level in Member States (for overviews, national/regional strategies, targets and reporting purposes) and at population level where appropriate (for defining requisite measures, management and derogations). In the case of transboundary populations and species that migrate across the frontiers of the EU, their overall natural range, including migration zones outside the EU, should be considered as well where this is feasible. Repeated or regular monitoring will give an indication as to the appropriateness and effectiveness of the conservation measures chosen.

RWS Zee en Delta

Lange Kleiweg 34 | 2288 GK Rijswijk
Postbus 5807 | 2280 HV Rijswijk

E: @rws.nl

T:

www.rijkswaterstaat.nl

Volg ons op [Twitter](#) en [Facebook](#)

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Van: D)
Verzonden: dinsdag 21 oktober 2014 13:02
Aan: ... (ZD); I ... (WVL); (ZD)
Onderwerp: Artikel vleermuizen
Bijlagen: Behavior of bats at wind turbines.pdf

Bijgevoegd het artikel over vleermuizen en wind turbines waar ik het vanochtend even over had. Weet niet of deze al bekend was bij jullie.

Met vriendelijke groet,

RWS Zee en Delta
Lange Kleiweg 34 | 2288 GK Rijswijk
Postbus 5807 | 2280 HV Rijswijk

E: [@rws.nl](mailto:rws.nl)

T:

www.rijkswaterstaat.nl

Volg ons op [Twitter](#) en [Facebook](#)

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Behavior of bats at wind turbines

Paul. M. Cryan^{a,1}, P. Marcos Gorresen^b, Cris D. Hein^c, Michael R. Schirmacher^c, Robert H. Diehl^d, Manuela M. Huso^e, David T. S. Hayman^{f,g}, Paul D. Fricker^h, Frank J. Bonaccorsoⁱ, Douglas H. Johnson^j, Kevin Heist^k, and David C. Dalton^l

^aFort Collins Science Center, United States Geological Survey (USGS), Fort Collins, CO 80526; ^bHawaii Cooperative Studies Unit, University of Hawaii, Hilo, HI 96720; ^cBat Conservation International, Austin, TX 78716; ^dNorthern Rocky Mountain Science Center, USGS, Bozeman, MT 59715; ^eForest and Rangeland Ecosystem Science Center, USGS, Corvallis, OR 97330; ^fDepartment of Biology, Colorado State University, Fort Collins, CO 80523; ^gDepartment of Biology, University of Florida, Gainesville, FL 32611; ^hThe MathWorks, Inc., Natick, MA 01760; ⁱPacific Island Ecosystems Research Center, USGS, Hawaii National Park, HI 96718; ^jNorthern Prairie Wildlife Research Center, USGS, Saint Paul, MN 55108; ^kConservation Biology Graduate Program, University of Minnesota, Saint Paul, MN 55108; and ^lWildlife Engineering, Tucson, AZ 85745

Edited by James H. Brown, University of New Mexico, Albuquerque, NM, and approved September 3, 2014 (received for review April 11, 2014)

Wind turbines are causing unprecedented numbers of bat fatalities. Many fatalities involve tree-roosting bats, but reasons for this higher susceptibility remain unknown. To better understand behaviors associated with risk, we monitored bats at three experimentally manipulated wind turbines in Indiana, United States, from July 29 to October 1, 2012, using thermal cameras and other methods. We observed bats on 993 occasions and saw many behaviors, including close approaches, flight loops and dives, hovering, and chases. Most bats altered course toward turbines during observation. Based on these new observations, we tested the hypotheses that wind speed and blade rotation speed influenced the way that bats interacted with turbines. We found that bats were detected more frequently at lower wind speeds and typically approached turbines on the leeward (downwind) side. The proportion of leeward approaches increased with wind speed when blades were prevented from turning, yet decreased when blades could turn. Bats were observed more frequently at turbines on moonlit nights. Taken together, these observations suggest that bats may orient toward turbines by sensing air currents and using vision, and that air turbulence caused by fast-moving blades creates conditions that are less attractive to bats passing in close proximity. Tree bats may respond to streams of air flowing downwind from trees at night while searching for roosts, conspecifics, and nocturnal insect prey that could accumulate in such flows. Fatalities of tree bats at turbines may be the consequence of behaviors that evolved to provide selective advantages when elicited by tall trees, but are now maladaptive when elicited by wind turbines.

energy development | sensory perception | video surveillance | wildlife | wind energy

Bats are long-lived mammals with low reproductive potential and require high adult survivorship to maintain populations (1, 2). The recent phenomenon of widespread fatalities of bats at utility scale wind turbines represents a new hazard with the potential to detrimentally affect entire populations (3, 4). Bat fatalities have been found at wind turbines on several continents (3–6), with hypothesized estimates of fatalities in some regions ranging into the tens to hundreds of thousands of bats per year (4, 6). Before recent observations of dead bats beneath wind turbines, fatal collisions of bats with tall structures had been rarely recorded (7). Most fatalities reported from turbines in the United States, Canada, and Europe are of species that evolved to roost primarily in trees during much of the year ("tree bats"), some of which migrate long distances in spring and late summer to autumn (8). In North America, tree bats compose more than three-quarters of the reported bat fatalities found at wind-energy sites (6, 9), although there is a paucity of information from the southwestern United States and Mexico. Similar patterns occur in Europe (4). Another prominent pattern in bat fatality data from northern temperate zones is that most fatalities are found during late summer and autumn, sometimes with a much smaller peak of fatality in spring (4, 6). Concurrent involvement of species with shared behaviors suggests that behavior plays a key

role in the susceptibility of bats to wind turbines, and that tree bats might somehow be attracted to wind turbines (8).

The causes of bat collisions with wind turbines are unknown, and many explanations for this phenomenon remain unexplored (8). Proposed causes of susceptibility range from bats randomly being struck by turbine blades while migrating past in large numbers to bats being attracted to wind turbines while searching for important resources, such as food, shelter, and social opportunities (8). Although causes of susceptibility remain unknown, altering turbine operations under certain conditions during periods of high risk can reduce bat deaths. Fatalities during late summer and autumn tend to occur when average wind speeds are lower than about 5–6 m/s (4, 9, 10), and studies in Canada (11), the United States (12), and Germany (4) demonstrated that bat deaths can be substantially reduced by preventing turbine blades from turning until winds reach such speeds. Such operational modifications at wind facilities bring logistical and financial costs but may prove to be effective at reducing bat fatalities in many areas (11, 12). Discovering the underlying reasons why bats are susceptible to wind turbines could help improve the efficiency of existing strategies and potentially uncover new ways of further reducing fatalities while maximizing power production.

In late summer and autumn of 2012, we observed the behaviors of bats at a wind facility in northwest Indiana using thermal video-surveillance cameras, supplemented with near-infrared video, acoustic detectors, and radar. Our aim was to better understand how wind and turbine blade movement influence behaviors of

ECOLOGY

Significance

Bats are dying in unprecedented numbers at wind turbines, but causes of their susceptibility are unknown. Fatalities peak during low-wind conditions in late summer and autumn and primarily involve species that evolved to roost in trees. Common behaviors of "tree bats" might put them at risk, yet the difficulty of observing high-flying nocturnal animals has limited our understanding of their behaviors around tall structures. We used thermal surveillance cameras for, to our knowledge, the first time to observe behaviors of bats at experimentally manipulated wind turbines over several months. We discovered previously undescribed patterns in the ways bats approach and interact with turbines, suggesting behaviors that evolved at tall trees might be the reason why many bats die at wind turbines.

Author contributions: P.M.C., P.M.G., C.D.H., M.R.S., R.H.D., M.M.H., F.J.B., D.H.J., K.H., and D.C.D. designed research; P.M.C., P.M.G., C.D.H., M.R.S., R.H.D., and M.M.H. performed research; D.T.S.H., P.D.F., and D.C.D. contributed new reagents/analytic tools; P.M.C., P.M.G., C.D.H., M.R.S., R.H.D., M.M.H., D.T.S.H., and P.D.F. analyzed data; P.M.C., P.M.G., C.D.H., M.R.S., R.H.D., M.M.H., F.J.B., D.H.J., and K.H. wrote the paper.

The authors declare no conflict of interest.

This article is a PNAS Direct Submission.

Freely available online through the PNAS open access option.

¹To whom correspondence should be addressed. Email: cryan@usgs.gov

This article contains supporting information online at www.pnas.org/lookup/suppl/doi/10.1073/pnas.1406672111/DCSupplemental.

bats around turbines, and thus fatality risk. Turbine operation was manipulated so that we could observe if bat behaviors and activity patterns differed around rotating versus stationary blades, and how bats interact with turbines under various operating and environmental conditions. Specifically, we tested the hypotheses that wind and blade rotation speed influenced the way that bats approached turbines.

Results

We recorded bat activity in the rotor-swept zones of three turbines on 163 camera-nights (one camera deployed for one night at a turbine) during July 29 to October 1, 2012, for a total of 1,304 h of thermal imagery. Video detections of bats were treated as the same event when detected within 1 min or less of other bat observations (Fig. 1). Bats were detected at turbines throughout the study period (Fig. S1) and throughout the night without any apparent trend toward later or earlier activity over the study period (Fig. S1).

Approximately 3–4 million animals were detected by radar flying through the monitored portions of the wind facility at or below about 200 m above ground level during this study (*S1 Results*). Of this number, about a quarter were vertebrates occurring within the range of heights swept by turbine blades (≤ 200 m) (*S1 Results*). Among a total of 1,261 video detections of flying animals, a large proportion were identified as bats (79%), with fewer detections of bat-like targets (15%), birds (2%), likely insects (3%), and unidentified objects (1%); only the bat detections ($n = 993$) were included in this analysis. Adjusting for the number of thermal cameras operating per night, the average number of animal detections on video per turbine-night was 7.8 (min: 0; first quartile: 2; third quartile: 12; max: 31) and the average number of bat detections per turbine-night was 6.2 (min: 0; first quartile: 1; third quartile: 12; max: 26).

Most (88%) video detections of bats involved flight trajectories indicating the individual was moving toward the turbine, hereafter referred to as “focal” behavior. We observed multiple focal behaviors of bats at turbines, several of which have not been previously reported (Table S1 and Movie S1–S9) (13). Behaviors included close approaches to the monopole and nacelle (enclosure of machinery on top of monopole to which rotor and blades are attached), close approaches to slowly moving blades, flight loops and dives centered on the turbine, distant hovering, and chasing other bats toward or near the turbines. Focal behaviors often involved bats closely (<2 m) approaching the turbine monopole (13%), nacelle (30%), and occasionally blades (6%;) (Table S1).

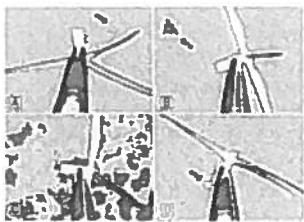

Fig. 1. Still images of night-flying bats (green arrows) at wind turbines that were detected in thermal-infrared video footage. Cameras were positioned 12 m from the base of the turbine, looking up the 80-m monopole toward the nacelle (rectangular machinery enclosure) and rotor, to which three 40-m blades attach. Red circles represent the object identified as a bat by the automated software used for finding their presence in nightly (~10 h) video recordings. A variety of detection conditions are illustrated, including a bat approaching fast rotating (14 rpm) turbine blades at about midtower height (A), a bat flying low (<10 m) above the camera (B), a bat approaching the leeward side of a turbine monopole in cloudy conditions (C), and a bat flying at about nacelle height in the leeward airspace on the far side of a turbine with blades rotating at full speed (D).

Most bats exhibiting focal behavior made single approaches and then moved away (72%), but many (27%) approached turbines multiple times during a detection (Table S1) and such interactions at times lasted several minutes. Bat detections within a night at a turbine were found to be significantly clustered in time for 23 of the 163 camera-nights (14%), as measured by an index (14) applied to bat counts in sequential 10-min periods. Bats were more frequently detected during periods when the moon phase was more than half full and visible above the horizon (Kolmogorov-Smirnov test, $D = 0.0822$, $P < 0.0001$) (Fig. S2). Because the thermal cameras do not rely on reflected light, we assume this relationship with moonlight was attributable to biological causes rather than detection bias.

Twelve fresh bat fatalities were found under turbines after nights when video imagery was recorded (*S1 Results*). Possible strikes or bats being moved by air around turbine blades were observed on video during two of the nights after which fatalities were found, and during only 18 of the 993 bat video detections (2%). Because of this low frequency of video-observed strikes and other rarely observed interactions and behaviors (<1% prevalence in Table S1), we were unable to adequately test the effects of wind and turbine blade speed on these phenomena. Based on the species composition of fatalities and acoustic calls recorded on the turbines (*S1 Results*), it is likely that most of our video detections involved tree bats.

Bats were detected more frequently at lower relative to higher wind speeds, and this pattern was evident regardless of whether the turbine blades were spinning (Kolmogorov-Smirnov test, $D = 0.2365$, $P < 0.0001$) or not ($D = 0.1937$, $P < 0.0001$) (Fig. S3). When the wind was blowing > 1 m/s (96% of the time), bats exhibiting focal behaviors were observed significantly more often (~80% of detections) on the leeward (downwind) compared with the windward side of the turbine (χ^2 test = 329.3, $df = 1$, $P < 0.0001$), regardless of turbine nacelle orientation. When the wind was blowing ≤ 1 m/s, observed activity between leeward and windward areas (gauged relative to nacelle orientation) was approximately equal and the strong prevalence of leeward bat activity was not evident (Fig. 2A). However, the propensity for leeward activity at higher wind speeds was also influenced by the rotation of turbine blades. Similar to the general trend observed in video detections, logistic regression revealed a significant interaction between wind speed and blade rotation that resulted in opposite patterns of leeward activity ($P = 0.0196$). For example, when turbine blades were prevented from rotating, the observed frequency of leeward approaches to the nacelle increased from 65% to >90% as wind speeds increased from 0 to >8 m/s, whereas the proportion of leeward activity declined from >85% to <70% with a similar increase in wind speed when the turbine blades were spinning (Fig. 2B).

Focal bat behaviors, including close approaches to the monopole, blades, and nacelle, were observed across a range of wind speeds (0–9.6 m/s), but were detected more frequently at low blade-rotation speeds and less frequently at intermediate and high speeds (classed as 0 to <1 rpm, 1–10 rpm, >10 rpm). For example, of the 55 detections that involved apparent investigations of turbine blades, 31% occurred when the blades were stationary, 69% occurred when blades were spinning very slowly (<1 rpm, a speed typical of near-windless conditions or when the blade edges were pointed into the wind), and none were detected when blades were spinning at ≥ 1 rpm (χ^2 test = 27.5, $df = 2$, $P < 0.0001$). Similarly, about 41% of the 110 monopole approaches occurred when the blades were stationary, 51% occurred when blades were spinning very slowly, and only 8% of detections were noted at higher rotation speeds (χ^2 test = 31.6, $df = 2$, $P < 0.0001$). Nacelle approaches demonstrated a similar pattern, with 42%, 40%, and 18% of the 258 detections in the stationary, very slow, and higher rotation-speed categories, respectively (χ^2 test = 28.6, $df = 2$, $P < 0.0001$). These findings are all consistent

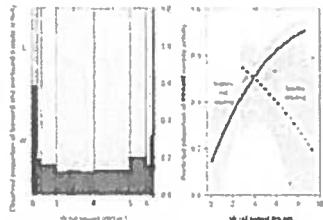

Fig. 2. Spineplot (Left) depicts the proportion of observed bat activity as a function of wind speed (m/s) in leeward (L, light gray) and windward (W, dark gray) areas near the turbine nacelle. Spineplot bar widths are proportional to the number of observations within each wind speed interval, with wider bars representing more observations ($n = 208$ in the 3–4 m/s category) and narrower bars representing fewer observations ($n = 6$ in the >8 m/s category). Predicted proportion of leeward activity (mean and 95% confidence interval) derived from logistic regression (Right) illustrates the significant interaction of wind speed and blade rotation (where curtailment prevented turbine blades from rotating on some nights).

with the hypotheses that wind speed and blade rotation speed influenced the way that bats approached turbines.

Most video detections of bats involved single individuals, although a small proportion (3%; $n = 29$) included pairs of bats. Bats were seen chasing or following each other during 48% ($n = 14$) of the observations involving pairs. On a few occasions, bats chasing each other near turbines appear to touch in flight. One video event revealed two hoary bats (*Lasiurus cinereus*; identified from concurrent acoustic recordings) hovering next to each other in the airspace near the turbine nacelle for over 10 s after a prior sequence in which they interacted in the lee of the turbine tower (Movie S10).

Discussion

Our video observations indicate that many bats passing close (<50 m) to wind turbines with stationary or slow-moving blades during late summer and autumn are attracted to and actively approach them using minimally turbulent air currents, vision, and to some degree echolocation for orientation. In contrast, radar observations indicate that nocturnally migrating vertebrates, presumed to be mostly birds, likely far outnumbered bats in the airspace, yet their near absence from video observations suggests that birds did not interact with turbines in the same way as bats, possibly avoiding them. Furthermore, acoustic detectors pointing upward from the tops of the turbine nacelles regularly detected the calls of bats not observed by video cameras, indicating that some bats passed high in the airspace above the turbines without closely approaching. It remains to be determined what proportion of passing bats approach turbines and whether they might respond to the presence of turbines over greater distances than those we observed with video cameras.

Bats likely can sense and respond to air currents. We saw no preference in the directions from which they approached turbines when the wind was not blowing or was blowing very gently, but bats consistently approached from leeward at wind speeds >1 m/s. The downwind direction of activity only when air was moving suggests that bats know which way the wind blows and approach tall structures in a patterned way that is independent of cardinal direction. As do many animals that move through air (15), bats orient by sensing and responding to flows through which they fly. Bats sometimes commute and forage on the leeward sides of windbreaks, such as tree rows and cliffs, with the postulated benefits of leeward activity including lower risk of predation, favorable conditions for energy-efficient flight, and greater availability of insect prey, particularly during high winds (16, 17). Being able to follow flows can provide substantial selective advantages to animals, particularly when other sensory cues are limited and

when important resources can be predictably found within flows (15). It was once believed that bats made their way through darkness with the help of highly sensitive touch receptors in their wings and ears (18), but this concept of landscape orientation received little subsequent attention after the discovery of echolocation (19). Highly evolved hair-cell receptors on the skin surfaces of bat wings recently have been studied in detail; hair receptors in bat wings are now known to play an important role in flight control by sensing minute changes in airflow across the wing surfaces (20). Whether wing receptors help bats to sense subtle patterns of airflow at larger spatial scales is unclear, but Brazilian free-tailed bats (*Tadarida brasiliensis*) show evidence of orienting through wind currents and exploiting migrating insects concentrated in airflows in the absence of other visual or acoustic cues at high altitudes [up to 3,000 m above ground level (21, 22)]. In light of previous general observations of bat activity in the lee of windbreaks and our observations of consistent leeward bat activity at turbines, we suspect that bats are well adapted for sensing and orienting by airflows at landscape scales and that going with the flow, or against in the case of bats at turbines, may be an underappreciated sensory modality that evolved in these night-flying mammals.

Our thermal video cameras detected bats at turbines more often during periods of night with bright moon illumination and less often during periods with lower levels of moonlight, suggesting that vision plays a role in bats perceiving and approaching wind turbines. Bats rely on vision for long-distance orientation (23–25), are known or suspected to orient through landscapes using light cues, such as stars and postsunset glow (26, 27), and use visual cues to help them find roosts in trees (28). The effects of moonlight on bat activity and fatality at turbines are not well understood, but a study in Alberta, Canada, reported higher fatality rates of silver-haired bats (*Lasionycteris noctivagans*) at wind turbines on nights when the moon was fully illuminated (29). There is no evidence that tree bat activity in the absence of, or distant from, turbines varies with lunar cycles or illumination (30). Acoustic data gathered on the turbines we monitored, which included many calls from bats passing higher in the airspace than our cameras could image, did not show a trend toward proportionally more activity under moonlit conditions (SI Results), further indicating general activity levels are not influenced by moonlight. The patterns we observed on video could be attributable to the visual conspicuity of the wind turbines waxing and waning with the moon, affecting the probability of passing bats seeing and moving closer to them to investigate.

Despite our observations that suggest bats orient toward wind turbines using flow and visual cues, the reasons why they do so remain unknown. Although we could not determine why bats behaved the way they did around turbines, we suspect that such behaviors evolved in association with trees. At a fundamental level, tree bats may not be able to discriminate wind turbines from trees (3). Both trees and turbines have tall and cylindrical “trunks” (monopoles), visually conspicuous “crowns” (nacelles), and radially extending “limbs” (blades). Bats are rarely reported interacting or colliding with other tall structures (7), as might be expected if the behaviors we observed were a general response to structural stimuli. However, a recent study revealed higher activity of tree bats during late summer and autumn at tall communication towers compared with surrounding habitats (31). Bats may not have the cognitive ability to differentiate wind turbines or other tree-like structures from real trees either at a distance or at close range, particularly if visual cues, such as similar silhouettes against the night sky, are accompanied, reinforced, or overwhelmed by other perceptual cues, such as similar downwind airflow patterns. For example, the predatory beetle (*Rhizophagus grandis*) responds to disturbance of airflow around a simulated tree more than the tree’s visual silhouette (32). We do not know if the patterns of behavior we observed apply to cave-roosting species of

bats that die at wind turbines [e.g., genera *Myotis* and *Tadarida* (6)], but even cave-roosting bats may occasionally visit trees for the reasons discussed below.

Key findings of our study were that wind speed and blade rotation speed influenced the way that bats approached turbines. Bats approached turbines less frequently when their blades were spinning fast and the prevalence of leeward approaches to the nacelle increased with wind speed at turbines with slow-moving or stationary blades. A plausible explanation for these patterns (see SI Discussion for others) is that airflow profiles around tall trees and turbines with stationary blades may be very similar to each other (e.g., oscillating swirling patterns, called a Kármán vortex street), whereas the spinning blades of turbines cause chaotic downwind turbulence (33) that is unlikely to resemble any natural airflow patterns that bats might associate with trees. If tree bats find and orient toward trees by sensing and moving into upstream airflows, turbines may resemble trees only when the blades are moving slowly or are stationary. In other words, airflow paths that bats potentially follow may not be present downwind of turbines with fast-spinning blades. Nighttime flight behaviors of bats around tall trees during late summer and autumn have not been reported, but finding and observing such behaviors if they exist might help explain why tree bats are susceptible to wind turbines.

Compounding the potential for bats to mistake wind turbines for trees is the possibility that they expect important resources when they arrive at the "trees." Such possible expectations may not apply to concurrently migrating birds, which radar detected in apparently high abundance in the surrounding airspace yet were infrequently observed on video near turbines. Bats may exploit streams of air flowing downwind from trees, turbines, and perhaps other tree-like structures [e.g., communication towers (31)] at night while searching for roosts, conspecifics, and possibly feeding on nocturnal insects that could accumulate in such flows. Many of the hypothesized causes of tree bat susceptibility to turbines involve attraction (8). Our observations are consistent with the possibility that bats are attracted at close distances (<50 m) to turbines with stationary or slow-moving blades, but the potential source of attraction remains unknown. We did not see evidence of close-scale attraction based solely on physical phenomena, such as heat, electromagnetic fields, or sounds generated by specific parts of the turbines, because focal behaviors were dispersed across many different parts of the turbine structure, often involving motionless blades and inert monopoles. A prior study also reported bats focusing attention on monopoles, nacelles, and blades of wind turbines, but no part stood out as attracting disproportionately more bats than others (13). The variety of turbine parts toward which bats focus their attention suggests a general close-range attraction, but the strong leeward component to these varied focal behaviors may offer clues as to what bats might be trying to find.

Resource-based hypotheses of attraction include bats seeking shelter, social opportunities, or food at turbines (3, 8, 9, 13), all of which may occur more often on the leeward sides of tall, tree-like structures. The simplest explanation for bats closely approaching turbines may be that they are seeking places to roost in what they perceive as trees while migrating. We regularly observed hoary bats and eastern red bats (*Lasiurus borealis*) flying in under the bottom of the leeward nacelle and making close approaches to the recessed exhaust port (Movie S4). Although we did not see clear evidence of bats consistently trying to land on turbines, we frequently observed bats approaching the monopoles very closely, as previously reported (4, 13, 34). The high proportions of close approaches focused on nacelles and monopoles (Table S1) are consistent with bats trying to find places to land. After not finding suitable places to alight upon (e.g., close investigations reveal turbine surfaces too smooth), bats may simply move on.

Bats might also closely approach turbines while looking for social opportunities. Similarities in the social behaviors of tree bats in North America and Europe led to speculation that bats might use the tallest trees in landscapes as flocking or gathering places (35). Tree bats tend to begin mating during the time when most mortality is documented at turbines (36), and bats seeking mates at trees may be drawn toward turbines (37) and other tall structures (31). We observed pairs of bats in 3% of our observations, and in about half of those cases they appeared to be following or chasing each other. In one case we observed two hoary bats in the lee and recorded social calls (Movie S10), but did not see evidence of larger social aggregations that were hypothesized for this species (37). Many species of tree bats in Europe exhibit mating flight displays centered on trees during late summer and autumn, but such flight behaviors have not been reported for any temperate North American bats (37). We speculate that some of the sustained leeward focal behaviors that we observed at turbines in our study, such as repeated looping returns and dives (Movie S2), might be associated with mating displays that could occur at trees. The "upstream orientation" we frequently observed is common in other types of flying and swimming organisms during foraging and mate-searching movements (15).

Bats may be drawn in by insects whose distribution is concentrated around wind turbines. Empirical data demonstrating the consistent presence and aggregation of insects at turbines during the night are lacking, but insects are known to foul turbine blades (38), be attracted to certain turbine paint colors (39), and migrate in large numbers during periods of bat fatality at turbines (40). In addition, bats have been observed foraging near turbines (4, 34) or found dead beneath them with full stomachs (41, 42), highlighting the plausibility of the feeding hypothesis. Although we regularly observed insects in the video imagery, we did not observe the frequent presence of insects with bat detections or record any unambiguous feeding calls of bats at turbines (SI Results), nor did we regularly observe what we would consider typical foraging behaviors of bats during our study. However, this observed lack of insects and typical foraging patterns does not preclude the possibility that bats expected to find insects at the turbines they approached.

There are several general patterns of insect behavior and distribution that give us reason to suspect the leeward behaviors we observed at turbines might be associated with bats expecting insects at the structures as they approached, irrespective of the actual presence of insects. Insects often accumulate on the leeward sides of artificial and natural structures, and behind windbreaks insects tend to increase in number and density with wind speed (43, 44). Many diurnal and crepuscular insects swarm above prominent high points in landscapes during calm conditions and such aggregations often blow leeward in windy conditions (45, 46). Certain nocturnal insects, such as gypsy (*Lymnia dispar*) and spruce-budworm (*Choristoneura* spp.) moths, lay eggs in and disperse from the tops of tall trees during late summer and autumn (47, 48). Bats sometimes feed on insects dispersing from trees. For example, Lloyd et al. (49) reported bats feeding on emerging spruce-budworm moths, and Lewis (50) reported eastern red bats feeding on moths in the airflows leeward of human-made structures: "When a moderate, steady wind is blowing over a moth-infested [corn] crib I have seen bats strung out in a narrow belt to a distance of 200 yards or more, catching moths that were carried by the wind." Given the likelihood of insects accumulating at night above and in the lee of tall trees in natural environments, the leeward focus of bat behaviors at tree-like structures may not be coincidental.

Resource-based attraction hypotheses involving shelter, social opportunities, and food all seem plausible in the light of our results, but gathering direct evidence of such resource use by bats may not be possible at wind turbines or other anthropogenic structures. The roosts, conspecifics, and insect prey that bats might expect at turbines or other tree-like artificial structures would not necessarily have to occur there to draw them in and put them at

risk. Bats may be acting upon the expectation of resources rather than the actual presence of resources. Fatalities of bats at turbines may be the consequence of behaviors that evolved to provide selective advantages when elicited by tall trees, but are now maladaptive when elicited by wind turbines. Paradoxically, direct evidence of the causes of tree bat susceptibility to wind turbines may not be observable at wind turbines, but instead at the trees and their associated resources where potentially causal behaviors evolved.

Our observations have practical implications. Although our scope of inference is limited to certain tree bats (*L. borealis*, *L. cinereus*, and *L. noctivagans*), areas of turbines from the rotor-swept zone around the nacelle to near the ground (different behaviors may occur higher in the airspace), and are based on observations from just three turbines in midwestern North America, efforts to monitor bat activity near turbines (e.g., acoustic detectors and video cameras), or deter bats from turbines [e.g., devices producing startling sounds (S1)] may benefit by aiming instruments from the back of the nacelle into the leeward airspace, an area where we consistently observed higher bat activity regardless of changing wind directions. Strategies for minimizing fatalities of bats at turbines currently focus on preventing blades from spinning during low wind periods (4, 11, 12). Our observations that tree bats show a tendency to closely investigate inert turbines and sometimes linger for minutes to perhaps hours (in the cases of clustered observations) highlight the plausibility of a scenario in which bats are drawn toward turbines in low winds, but sometimes remain long enough to be put at risk when wind picks up and blades reach higher speeds. Therefore, the frequency of intermittent, blade-spinning wind gusts within such low-wind periods might be an important predictor of fatality risk; fatalities may occur more often when turbine blades are transitioning from potentially attractive (stationary or slow) to lethal (fast) speeds. Efforts to minimize bat fatalities at wind facilities might benefit by averaging wind-speed curtailment thresholds over longer periods of time (e.g., >10 min) to prevent gusts from intermittently pushing blades to lethal speed during low-wind periods. Finally, fatalities may be reducible by altering the appearance of turbines. Fewer fatalities of eastern red bats were found under turbines with flashing red aviation lights at a large wind facility in Texas (52), hinting at the possibility that supplemental lighting of turbines might make some bats less likely to mistake them for trees.

Methods

Study Area and Experimental Design. We conducted this study at a wind turbine facility (Fowler Ridge Wind Farm, BP Alternative Energy, Oakland, CA and Dominion Resources Inc., Richmond, VA) in Benton County, IN, which consisted of 355 wind turbines with a total nameplate capacity of 600 megawatts (MW). The 20,234-ha site is dominated by agricultural lands (mostly soybean and corn fields) with buildings and forested areas composing <5% of the total area. The topography is mostly flat with elevations ranging from about 210–225 m. The three turbines monitored (Model V82, Vestas Wind Systems) each had a nameplate capacity of 1.65 MW, 82 m rotor diameter, and 80-m-high monopole.

To observe bat interactions with turbines across a range of weather and operating conditions, turbines were run under three different scenarios: (i) blades never rotating, (ii) blades not rotating (curtailed) until wind speeds reached 6.5 m/s, and (iii) blades rotating under normal operating conditions (begin rotating at about 2 m/s wind speed). We randomly assigned operation treatments each night so that on any given night, one of the three turbines was randomly assigned to be never rotating, curtailed, or fully operational.

Recording Video Imagery. We monitored the three turbines using video surveillance cameras with sensors that operate in the "thermal" spectrum of infrared light (~9,000–14,000 nm; Model Q1921-E with a 19-mm lens, Axis Communications) and which require no supplemental illumination. The effective sensor-array size of the cameras was 384 × 288 pixels, and we recorded digital video at a rate of 30 frames per second using netbook computers (Model 1104 A7K67UT, Hewlett-Packard) equipped with external hard drives. We positioned these cameras 12 m from the base of each turbine so that they imaged about two-thirds of the rotor-swept zone. Video

recording began within 1 h of sunset and continued until ~1 h after sunrise. In addition to the thermal cameras, we simultaneously recorded supplemental near-infrared (NIR) video imagery (SI Methods).

Review of Video Imagery. We manually reviewed video imagery at high speed (scan speed ~1 min/h of recorded imagery) with viewing software (VirtualDub, www.virtualdub.org; VLC, www.videolan.org) and then a second time using custom-written code (Dataset S1) and matrix-based statistical software (Matlab with Image Processing Toolbox, Mathworks) that automatically detected events in which animals flew through the thermal video scenes. Automatic processing algorithms identified frames with motion of small objects not associated with the moving turbine blades. Although video was recorded at 30 frames per second, only every 30th video frame was analyzed because of time constraints on automated processing, resulting in detection of events mostly lasting ≥1 s. However, because bats usually took several seconds to traverse the tens of meters of airspace around the turbine, we saw no evidence that this sampling rate consistently missed bats when they were present. Species of bats we observed likely fly at speeds ≤7 m/s (53). The size of the field of view was about 55 × 40 m given the ~110-m resolution range of the cameras. We estimate that a bat at that height would require at least 5–6 s to traverse the imaged area and would be detected in as many video frames. Therefore, any bias associated with missing bats passing through the video scenes in <1 s would involve those passing relatively close to the camera and not affect the detection of bats at nacelle height.

All potential flying objects detected by high-speed scanning or software algorithms were visually reviewed and characterized by at least two observers (P.M.C. and P.M.G.). These detections included insects flying close to the cameras (which were ignored and not tabulated), as well as bats and small birds flying around the turbines up to the airspace above the nacelle, larger birds flying higher above the rotor-swept zone, and airplanes and clouds much higher. Based on the pixel resolution of the thermal cameras and the distance at which a bat could be resolved with more than 1 pixel, we estimate our range of detecting bats with the cameras was upwards of 110 m. With the thermal cameras situated 12 m from the base of the turbine and the nacelles sitting atop 80 m towers, the distance from camera to nacelle was 81 m. Our video observations from the thermal cameras and supplementary imagery from the NIR cameras (SI Methods) revealed that smaller bats (for example, eastern red bats, identified acoustically) (SI Methods) were easily detectable up to nacelle height but tended to become much less detectable as they moved higher than the nacelle, whereas larger bats (for example, hoary bats, identified acoustically) were detectable in the airspace 20–40 m above the nacelle. Although spatial positions of objects are sometimes difficult to determine in 2D video imagery, we were typically able to judge locations of bats in the airspace using reflections in the thermal imagery (e.g., during close approaches thermal reflections of bats could be seen on the turbine tower), shadows in the corresponding NIR imagery (e.g., bat passing close under bottom of nacelle), and by visually observing the parallax of the bat from the different view angles of the thermal and NIR cameras.

For each detection of a bat in the thermal imagery we recorded the following information: number of individuals present, orientation of the nosecone on the turbine nacelle, predominant area of bat activity relative to direction the turbine nose was pointing (leeward, windward), rotor speed (rpm), whether the bat altered course in response to the presence of the turbine (focal behavior), whether the bat made close (<2 m) approaches to the turbine monopole, nacelle, or blades during the event, whether the bat appeared to be struck or displaced by a moving turbine blade, as well as descriptive comments about the event. Turbine orientation was characterized from video, but we also analyzed meteorological and operational data gathered at the turbine nacelle. These data included wind speed (m/s) and rotor speed. Moon illumination was recorded as the proportion of lunar disk illuminated given that it was visible above the horizon. Moon illumination data were obtained from the Astronomical Applications Department of the US Naval Observatory (aa.usno.navy.mil/index.php).

Analysis of Bat Behavior from Video Detections. Patterns of bat detection in relation to behavior, wind speed, and turbine operation were examined with Kolmogorov-Smirnov and χ^2 tests and logistic regression. Kolmogorov-Smirnov tests of bat behavior compared conditions (e.g., moon illumination) during bat detections relative to that recorded throughout the study period for all nighttime 10-min intervals. All statistical analyses were performed in program R (v2.15.1; R Development Core Team, R: A Language and Environment for Statistical Computing, 2011). The temporal clustering of bat detections within a night at each turbine was evaluated with an index developed for use with temporal sequences where the data are grouped into equally-spaced intervals (14). Detections were grouped by 10-min intervals,

and a conservative measure of closeness was specified by limiting the identification of a cluster of detections to those occurring in adjacent time intervals. An α -level of 0.05 was used to determine statistical significance. Temporal cluster analysis was performed with the R script "TangoT.index" (accessed 10/11/13 from www.niph.go.jp/soshiki/gijutsu/download/Rfunctions).

Supplemental Monitoring with Other Techniques. In addition to monitoring the three wind turbines with thermal and near-infrared video surveillance cameras, we concurrently monitored them with acoustic detectors mounted on the turbine nacelles and radar, as described in SI Methods. See Movies S11 and S12 for examples of bats flying close to turbines with fast-moving blades.

ACKNOWLEDGMENTS. We thank C. Willis and two anonymous reviewers for helpful input on earlier drafts of the manuscript; B. Gunderman, B. Gibson, S. Tompkins, C. Newton, C. Wehkamp, R. Linzner, K. Sowers, K. Owens, J. Richards, and the Remote Operations Center Staff for giving us the opportunity to do this research at the Fowler Ridge Wind Farm and for helping with the daily logistics of working at the site; S. Pruitt, L. Pruitt, and T. J. Miller of the US Fish and Wildlife Service provided helpful guidance when we were designing the study; and the field crew and analysis technicians, without whom none of this would have been possible: J. Foster, E. Anstedt, C. Wilkins, K. Scherr, J. Wagner, L. Smith, R. Price, and J. Johnson. This study was supported in part by the Fowler Ridge Wind Farm, the US Geological Survey; Bat Conservation International; and a David H. Smith Fellowship from the Cedar Tree Foundation and Society of Conservation Biology (to D.T.S.H.).

1. Barclay RMR, Harder LD (2003) Life histories of bats. *Bat Ecology*, eds Kunz TH, Parsons S (Univ of Chicago Press, Chicago), pp 209–253
2. Racey PA, Entwistle AC (2000) Life-history and reproductive strategies of bats. *Reproductive Biology of Bats*, eds Crichton EG, Krutzsch PH (Academic, New York), pp 363–414
3. Kunz TH, et al (2007) Ecological impacts of wind energy development on bats: Questions, research needs, and hypotheses. *Front Ecol Environ* 5(6):315–324
4. Rydell J, et al (2010) Bat mortality at wind turbines in northwestern Europe. *Acta Chiropt* 12(2):261–274
5. Parsons S, Battley P (2013) Impacts of energy developments on wildlife: A southern hemisphere perspective. *NZ J Zool* 40(1):1–4
6. Arnett EB, Baerwald EF (2013) Impacts of wind energy development on bats: Implications for conservation. *Bat Evolution, Ecology, and Conservation*, eds Adams RA, Pedersen SC (Springer, New York), pp 435–456
7. Cryan PM (2011) Wind turbines as landscape impediments to the migratory connectivity of bats. *Environ Law* 41(2):355–370
8. Cryan PM, Barclay RMR (2009) Causes of bat fatalities at wind turbines: Hypotheses and predictions. *J Mammal* 90(6):1330–1340
9. Arnett EB, et al (2008) Patterns of bat fatalities at wind energy facilities in North America. *J Wildl Manage* 71(1):61–78
10. Amorim F, Reboleiro H, Rodrigues L (2012) Factors influencing bat activity and mortality at a wind farm in the Mediterranean region. *Acta Chiropt* 14(2):439–457
11. Baerwald EF, Edworthy J, Holder M, Barclay RMR (2009) A large-scale mitigation experiment to reduce bat fatalities at wind energy facilities. *J Wildl Manage* 73(7):1077–1081
12. Arnett EB, Huso MMP, Schirmacher MR, Hayes JP (2011) Altering turbine speed reduces bat mortality at wind energy facilities. *Front Ecol Environ* 9(4):209–214
13. Horn JW, Arnett EB, Kunz TH (2008) Behavioral responses of bats to working wind turbines. *J Wildl Manage* 72(1):123–132
14. Tango T (2010) *Statistical Methods for Disease Clustering* (Springer, New York)
15. Chapman JV, et al (2011) Animal orientation strategies for movement in flows. *Curr Biol* 21(20):R861–R870
16. Limpens HUGA, Kapteyn K (1991) Bats, their behaviour and linear landscape elements. *Myotis* 29:39–48
17. Verboon B, Spoelstra K (1999) Effects of food abundance and wind on the use of tree lines by an insectivorous bat, *Pipistrellus pipistrellus*. *Can J Zool* 77(9):1393–1401
18. Allen GM (1939) *Bats: Biology, Behavior and Folklore* (Dover, Mineola, New York)
19. Griffin DR (1958) *Listening in the Dark: The Acoustic Orientation of Bats and Men* (Yale Univ Press, New Haven, CT)
20. Sterbing-D'Angelo S, et al (2011) Bat wing sensors support flight control. *Proc Natl Acad Sci USA* 108(27):11291–11296
21. Williams TC, Ireland LC, Williams JM (1973) High altitude flights of the free-tailed bat, *Tadarida brasiliensis*, observed with radar. *J Mammal* 54(4):807–821
22. McCracken GF, et al (2008) Brazilian free-tailed bats (*Tadarida brasiliensis*; Molossidae, Chiroptera) at high altitude: Links to migratory insect populations. *Integr Comp Biol* 48(1):107–118.
23. Griffin DR (1970) Migration and homing of bats. *Biology of Bats*, ed Wimsatt WA (Academic, New York), Vol 1, pp 233–264
24. Boonman A, Bar-On Y, Cvikel N, Yovel Y (2013) It's not black or white on the range of vision and echolocation in echolocating bats. *Front Physiol* 4:248
25. Altringham J, Fenton MB (2003) Sensory ecology and communication in the Chiroptera. *Bat Ecology*, eds Kunz TH, Fenton MB (Univ of Chicago Press, Chicago), pp 90–127
26. Holland RA, Wikelski M (2009) Studying the migratory behaviour of individual bats: Current techniques and future directions. *J Mammal* 90(6):1324–1329.
27. Cryan PM, Diehl RM (2009) Analyzing bat migration. *Ecological and Behavioral Methods for the Study of Bats*, eds Kunz TH, Parsons S (Johns Hopkins Univ Press, Baltimore), 2nd Ed, pp 477–488.
28. Ruczyński I, Szarlik A, Siemers BM (2011) Conspicuous visual cues can help bats to find tree cavities. *Acta Chiropt* 13(2):385–389.
29. Baerwald EF, Barclay RMR (2011) Patterns of activity and fatality of migratory bats at a wind energy facility in Alberta, Canada. *J Wildl Manage* 75(5):1003–1114
30. Lima SL, O'Keefe JM (2013) Do predators influence the behaviour of bats? *Biol Rev Camb Philos Soc* 88(3):626–644.
31. Jameson JW, Willis CKR (2014) Activity of tree bats at anthropogenic tall structures: Implications for mortality of bats at wind turbines. *Anim Behav*, in press.
32. Wyatt TD, Phillips ADG, Grégoire JC (1993) Turbulence, trees and semiochemicals: Wind tunnel orientation of the predator, *Rhizophagus grandis*, to its barkbeetle prey, *Dendroctonus micans*. *Physiol Entomol* 18(2):204–210.
33. Porté Agel F, Lu H, Wu YT (2014) Interaction between large wind farms and the atmospheric boundary layer. *Procedia IUTAM* 10:307–318.
34. Ahlén I, Baagøe HJ, Bach L (2009) Behavior of Scandinavian bats during migration and foraging at sea. *J Mammal* 90(6):1318–1323
35. Cryan PM, Brown AC (2007) Migration of bats past a remote island offers clues toward the problem of bat fatalities at wind turbines. *Biol Conserv* 139(1):1–11.
36. Cryan PM, et al (2012) Evidence of late-summer mating readiness and early sexual maturation in migratory tree roosting bats found dead at wind turbines. *PLoS ONE* 7(10):e47586
37. Cryan PM (2008) Mating behavior as a possible cause of bat fatalities at wind turbines. *J Wildl Manage* 72(3):845–849.
38. Corten GP, Veldkamp HF (2001) Aerodynamics: Insects can halve wind-turbine power. *Nature* 412(6842):41–42
39. Long CV, Flint JA, Lepper PA (2011) Insect attraction to wind turbines: Does colour play a role? *Eur J Wildl Res* 57(2):323–331.
40. Rydell J, et al (2010) Mortality of bats at wind turbines linked to nocturnal insect migration? *Eur J Wildl Res* 56(6):823–827
41. Reimer JP, Baerwald EF, Barclay RMR (2010) Diet of hoary (*Lasiurus cinereus*) and silver-haired (*Lasionycteris noctivagans*) bats while migrating through southwestern Alberta in late summer and autumn. *Am Mid Nat* 164(2):230–237
42. Valdez EW, Cryan PM (2013) Insect prey eaten by hoary bats (*Lasiurus cinereus*) prior to fatal collisions with wind turbines. *West N Am Nat* 73(4):516–524
43. Lewis T (1965) The effects of an artificial windbreak on the aerial distribution of flying insects. *Ann Appl Biol* 55(3):503–512.
44. Lewis T (1969) The distribution of flying insects near a low hedgerow. *J Appl Ecol* 6(3):443–452
45. Downes JA (1969) The swarming and mating flight of diptera. *Annu Rev Entomol* 14:271–298
46. Wickram PO, Rutowski RL (1999) The evolution of mating dispersion in insects. *Oikos* 84(3):463–472
47. Greenbank DO, Schaefer GW, Rainey RC (1980) Spruce budworm (Lepidoptera: Tortricidae) moth flight and dispersal: New understanding from canopy observations, radar, and aircraft. *Mem Entomol Soc Can* 110:1–45
48. Weseloh RM (1972) Spatial distribution of the gypsy moth (Lepidoptera: Lymantriidae) and some of its parasitoids within a forest environment. *Entomophaga* 17(3):339–351
49. Lloyd N, Wilson JA, Barclay RMR (2006) Behaviors of western spruce budworm moths (*Choristoneura occidentalis*) as defences against bat predation. *J Insect Behav* 9(4):533–544.
50. Lewis JB (1940) Mammals of Amelia County, Virginia. *J Mammal* 21(4):422–428
51. Arnett EB, Hein CD, Schirmacher MR, Huso MM, Szewczak JM (2013) Evaluating the effectiveness of an ultrasonic acoustic deterrent for reducing bat fatalities at wind turbines. *PLoS ONE* 8(6):e65794
52. Bennett VJ, Hale AM (2014) Red aviation lights on wind turbines do not increase bat-turbine collisions. *Anim Conserv* 17(4):354–358.
53. Hayward B, Davis R (1964) Flight speeds of western bats. *J Mammal* 45(2):236–242.

Van: L. (ZD)
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 18:03
Aan: ZD)
Onderwerp: Re: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Ik ben akkoord!

Van: (ZD)
Verzonden: Friday, October 17, 2014 05:36 PM
Aan: L. (ZD); J. (ZD); Frk. lin (ZD); (WVL); (ZD); @minez.nl; (ZD)
Onderwerp: RE: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Zonder tegentekstvoorstellen gaat de oude tekst maandag rond 9 uur naar DGRW

Groet,

Dit is de oude tekst:

Kader Ecologie en cumulatie

In het kader Ecologie en Cumulatie geeft het Rijk aan hoe bij de ontwikkeling van windenergie op zee cumulatieve ecologische effecten in beeld moeten worden gebracht en welke maatregelen genomen kunnen worden teneinde significant negatieve effecten op natuurdoelstellingen te voorkomen. Het kader moet worden toegepast bij ruimtelijke besluitvorming ten aanzien van windenergie op zee, zoals de toekomstige aanwijzing van windenergiegebieden en kavelbesluiten. Aan de hand van dit kader zal bij het nemen van deze besluiten worden bekeken of kan worden uitgesloten dat een windpark op zee afzonderlijk, of in cumulatie met andere windparken (en andere activiteiten), significant negatieve effecten op de ecologie zal hebben. Om eventueel optredende negatieve significante effecten te voorkomen, zullen voorschriften worden opgenomen in het kavelbesluit. In het uiterste geval kunnen onderzochte locaties worden uitgesloten voor verdere ontwikkeling. Bij de ontwikkeling van het kader worden relevante partijen (windparkontwikkelaars en natuurorganisaties) betrokken. Het document waarin het kader wordt uitgewerkt zal beschikbaar zijn op.... Het betreft een dynamisch document dat periodiek zal worden aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Groet,

Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 16:12
Aan: (ZD); (ZD); (ZD); (WVL);
(ZD);
Onderwerp: Re: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Door zorgen van en opmerking van heb ik tekst aangepast.

Zie hieronder

Graag snel commentaar.

Kader Ecologie en cumulatie

In het kader Ecologie en Cumulatie geeft het Rijk aan hoe bij de ontwikkeling van windenergie op zee cumulatieve ecologische effecten in beeld moeten worden gebracht en welke maatregelen genomen kunnen worden teneinde significant negatieve effecten op natuurdoelstellingen te voorkomen. Het kader moet worden toegepast bij ruimtelijke besluitvorming ten aanzien van windenergie op zee, zoals de toekomstige aanwijzing van windenergiegebieden en kavelbesluiten.

Het kader bepaalt hoe cumulatie in de MER/Passende beoordeling bepaald moet worden en welke maatregelen getroffen kunnen worden. Om eventueel optredende negatieve significante effecten te voorkomen, zullen voorschriften moeten worden opgenomen in het kavelbesluit. In het uiterste geval kunnen onderzochte locaties worden uitgesloten voor verdere ontwikkeling. Aan de hand van de passende beoordeling wordt beoordeeld of significant negatieve effecten door cumulatie uitgesloten kunnen worden.

Bij de ontwikkeling van het kader worden relevante partijen (windparkontwikkelaars en natuurorganisaties) betrokken. Het document waarin het kader wordt uitgewerkt zal beschikbaar zijn op.... Het betreft een dynamisch document dat periodiek zal worden aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

O.J.!!
Van: : (ZD)
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 15:22
Aan: ; L ; (ZD); in (ZD); (WVL); (ZD);
(ZD)

Onderwerp: RE: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Mijn zorg is dat men adhv deze tekst kan zeggen: oh dan hoeven we geen mer meer te maken want dat heeft het KEC al gedaan ;-)

Ik heb ook geen betere suggesties hoor.....

O.J.!!
Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 15:20
Aan: (ZD); ; (ZD); E ; (ZD); (WVL);
(ZD); ; (ZD)

Onderwerp: RE: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Daar waar KEC stopt en MER/PB begint is niet helemaal met een lijntje af te bakenen. Om dat onderscheid toch aan te geven gebruik ik hier het woord bekijken; in een PB wordt een stap verder gezet, n.l. beoordeeld. Dit zal ook gebeuren door detailering met locatie specifieke mitigerende maatregelen.

Voor wat betreft afzonderlijk of in combinatie; met de balkjes van brengen we het voor de parken afzonderlijk en gezamenlijk in beeld. Hoe we hiermee precies de komende maanden (richting routekaart) omgaan geven we niet aan in NWP2, want die komt daarvoor te laat uit.

O.J.!!
Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 15:13
Aan: ; (ZD); E ; n (ZD); F ; (WVL); k (ZD);
mw. ; (ZD)

Onderwerp: RE: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

vraagje:

Aan de hand van dit kader zal bij het nemen van deze besluiten worden bekeken of kan worden uitgesloten dat een windpark op zee afzonderlijk, of in cumulatie met andere windparken (en andere activiteiten), significant negatieve effecten op de ecologie zal hebben.

We bekijken het niet afzonderlijk natuurlijk, je kan natuurlijk wel redeneren dat als ze gezamenlijk geen effect opleveren ze dat in hun eentje ook niet gaan doen. Dat is natuurlijk wel zo.
Ik vind deze wel lastig omdat je heel erg schurkt met deze opmerking tegen de MER/PB

O.J.!!
Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 13:38
Aan: (ZD); E ; (ZD); (ZD); (ZD); mw. ; (WVL); mr.
(ZD); E ; (ZD)

Onderwerp: FW: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

O.J.!!
Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 13:29
Aan: (ZD)
Onderwerp: Re: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Ik heb geen opmerkingen. Onder andere activiteiten zoals in de tekst staat kan je ook het platform en de kabel

scharen.

Groet,

Van: (ZD)

Verzonden: Friday, October 17, 2014 10:46 AM

Aan: l (WVL); e (ZD); ZD); e (ZD);

Cc: @minez.nl; k (ZD); mw. <@minez.nl>

Onderwerp: RE: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Beste mensen,

Ik sluit me aan bij opmerking.

Ik heb nog wel op basis van opmerkingen en vragen van het stuk aangepast. Graag snel vandaag reaCTIE

GROET,

Kader Ecologie en cumulatie

In het kader Ecologie en Cumulatie geeft het Rijk aan hoe bij de ontwikkeling van windenergie op zee cumulatieve ecologische effecten in beeld moeten worden gebracht en welke maatregelen genomen kunnen worden teneinde significant negatieve effecten op natuurdoelstellingen te voorkomen. Het kader moet worden toegepast bij ruimtelijke besluitvorming ten aanzien van windenergie op zee, zoals de toekomstige aanwijzing van windenergiegebieden en kavelbesluiten. Aan de hand van dit kader zal bij het nemen van deze besluiten worden bekeken of kan worden uitgesloten dat een windpark op zee afzonderlijk, of in cumulatie met andere windparken (en andere activiteiten), significant negatieve effecten op de ecologie zal hebben. Om eventueel optredende negatieve significante effecten te voorkomen, zullen voorschriften worden opgenomen in het kavelbesluit. In het uiterste geval kunnen onderzochte locaties worden uitgesloten voor verdere ontwikkeling.

Bij de ontwikkeling van het kader worden relevante partijen (windparkontwikkelaars en natuurorganisaties) betrokken. Het document waarin het kader wordt uitgewerkt zal beschikbaar zijn op.... Het betreft een dynamisch document dat periodiek zal worden aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Van: (ZD)

Verzonden: vrijdag 17 oktober 2014 10:21

Aan: (); ne (ZD); , , , , (WVL)

CC: (ZD)

Onderwerp: RE: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Hoi,

Formeel gezien moeten activiteiten zoals de aanleg/exploitatie van kabels, leidingen en platforms mee worden genomen in een cumulatie-toets.

De uitwerking van het kader voor het SER-akkoord richt zich nu echter alleen op prioritaire effecten (of eigenlijk prioritaire combinaties van pressures-soorten). In de onderbouwing moeten we wel aangeven waarom we al die andere effecten nu niet (kwantitatief) beschouwen. Dat zal mijn inziens ook voor de effecten van de aanleg/exploitatie van kabels, leidingen en platforms moeten gebeuren (treft deels andere soorten, omvang beperkt). Ik denk niet dat de, vrij algemene, tekst voor het NWP2 aangepast hoeft te worden.

Met groet

Van: (ZD)

Verzonden: donderdag 16 oktober 2014 16:05

Aan: (ZD); (ZD); en (WVL)

CC: (ZD)

Onderwerp: Re: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Ja, dat denk ik wel. Maar we beschouwen deze effecten nu helemaal niet. Ws! ook omdat ze meevalen. Je ontkomt er echter niet aan om daar iets over op te nemen. Na het lezen van onze scenario's kan men duidelijk zien dat ze er

niet in zitten.

Groeten

JK **Van:** ' (ZD)

Verzonden: Thursday, October 16, 2014 03:52 PM W. Europe Standard Time

Aan: I (ZD); I (ZD); I (ZD); I (WVL)

Cc: ' (ZD)

Onderwerp: FW: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Beste mensen,

Hierin een vraag aan ons van

Zojuist een bijeenkomst met I&M, EZ en TENNET. Daarbij is geconcludeerd dat voor de platforms, kabels en leidingen weliswaar een andere procedure wordt gevolgd maar dat het afwegingskader ecologie in ieder geval voor wat betreft cumulatie wel van toepassing zal zijn. Moeten we daarvoor nog iets aanpassen in het afwegingskader en in de tekst van het NWP2?

Graag jullie mening hierover

Zie verder mail van

JK **Van:** ' mw. [mailto:]

[minez.nl](#)

Verzonden: donderdag 16 oktober 2014 11:50

Aan: ' ; evr. mr. ;) ; ' ; (WVL); ' s, (ZD); ' (ZD)

Onderwerp: Tekst KEC in NWP2 + juridisch overleg procedurele inbedding en aandacht voor compensatie

Beste I en ,

In onderstaande tekst van voor het NWP2 heb ik een paar aanpassingen gedaan.

Graag ook de jurist van I&M meenemen in deze conversatie, wie is dat in dit geval? Ik ben zo akkoord met de inhoud. Is de tekst ook goed genoeg om ons als beleid te binden aan dit kader?

Zojuist een bijeenkomst met I&M, EZ en TENNET. Daarbij is geconcludeerd dat voor de platforms, kabels en leidingen weliswaar een andere procedure wordt gevolgd maar dat het afwegingskader ecologie in ieder geval voor wat betreft cumulatie wel van toepassing zal zijn. Moeten we daarvoor nog iets aanpassen in het afwegingskader en in de tekst van het NWP2?

Kader Ecologie en cumulatie

In het kader Ecologie en Cumulatie zal het Rijk dieper ingaan op de cumulatieve ecologische effecten en de mitigerende maatregelen. Het doel van dit kader is om aan te geven hoe cumulatieve ecologische effecten in beeld moeten worden gebracht. Dit kader moet worden toegepast bij ruimtelijke besluitvorming ten aanzien van windenergie op zee. Aan de hand van dat toetsingskader zal bij het nemen van ruimtelijke besluiten voor windenergie op zee, zoals de toekomstige aanwijzing van windenergiegebieden en kavelbesluiten, worden beoordeeld of kan worden uitgesloten dat een windpark op zee afzonderlijk, of in cumulatie met andere windparken en andere activiteiten, significante effecten op de ecologie zal hebben. Om eventueel optredende significante effecten te voorkomen, zullen voorschriften worden opgenomen in de kavelvoorwaarden. In het uiterste geval kunnen locaties worden uitgesloten voor verdere ontwikkeling. De kennis die wordt opgedaan bij het ontwikkelen van het kader zal worden betrokken bij toekomstige besluitvorming over aan te wijzen gebieden voor windenergie op zee. Bij de ontwikkeling van het kader worden relevante partijen (windparkontwikkelaars en natuurorganisaties) betrokken. Het document waarin het kader wordt uitgewerkt zal beschikbaar zijn op.... Het betreft een dynamisch document dat periodiek kan worden aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Voorts: Weten de juristen elkaar te vinden voor het in het SDO afgesproken overleg over de procedurele inbedding en aandacht voor de compensatie? Voor de snelheid waarin dit moet gebeuren verwijst ik graag naar de planning van I&M, het schijnt wel haast te hebben.

Met vriendelijke groet,

Drs.

Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73, 2594AC Den Haag
Postbus 20401, 2500EK Den Haag

tel.

ju
Van: [mailto:]
Verzonden: donderdag 16 oktober 2014 10:28
Aan: mw.
Onderwerp: tekst NWP2

Hoi

Dit is nu tekst voorstel NWP2 over KEC (met mijn aanvullingen).

Kun je hiermee instemmen?
Graag voor vrijdagmiddag laat een reactie

Groet,

Kader x Ecologie en cumulatie

PM TEKST AANPASSEN NAV VERDERE UITWERKING KADER ECOLOGIE EN CUMULATIE

In 2015 af te ronden kader Ecologie en Cumulatie zal het Rijk dieper ingaan op de cumulatieve ecologische effecten en de mitigerende maatregelen. Het doel van dit kader is om aan te geven hoe cumulatieve ecologische effecten beter en eenduidiger in beeld moeten worden gebracht. Dit kader moet worden toegepast bij ruimtelijke besluitvorming ten aanzien van windenergie op zee. Aan de hand van dat toetsingskader zal bij het nemen van ruimtelijke besluiten voor windenergie op zee, zoals de toekomstige aanwijzing van windenergiegebieden en kavelbesluiten, worden beoordeeld of kan worden uitgesloten dat een windpark op zee afzonderlijk, of in cumulatie met andere windparken en andere activiteiten, significante effecten op de ecologie zal hebben. Om eventueel optredende significante effecten te voorkomen, zullen voorschriften worden opgenomen in de kavelvoorwaarden. In het uiterste geval kunnen locaties worden uitgesloten voor verdere ontwikkeling. De kennis die wordt opgedaan bij het ontwikkelen van het kader zal worden betrokken bij toekomstige besluitvorming over aan te wijzen gebieden voor windenergie op zee. Bij de ontwikkeling van het kader worden relevante partijen (windparkontwikkelaars en natuurorganisaties) betrokken. Het document waarin het kader wordt uitgewerkt zal beschikbaar zijn op.... Het betreft een dynamisch document dat periodiek kan worden aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs of rijkspas) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en loogangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

g2

Van: ZD
Verzonden: dinsdag 4 november 2014 17:21
Aan: (ZD); (CD); (ZD); (ZD);
 (WVL) (ZD); (ZD);
Onderwerp: (WVL) compensatie en mitigatie

Beste

Het stukje over **mitigatie en compensatie** is vanuit juridisch opzicht niet meer zo spannend sinds de uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 15 mei 2014. Daarin heeft het Hof bepaald dat mitigerende maatregelen erop gericht zijn om de schadelijke gevolgen die rechtstreeks uit het project voortvloeien te voorkomen of te verminderen, teneinde ervoor te zorgen dat het betrokken project de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied niet aantast.

De maatregelen binnen een zogeheten natuurinclusief ontwerp, bijvoorbeeld door de aanleg van een nieuw natuurgebied, zijn daarmee niet aan te merken als mitigerende maatregelen maar als compenserende maatregelen. Immers, deze maatregelen strekken er niet toe om significante gevolgen van een project te voorkomen of te verminderen, maar deze nadelen te compenseren. Hierdoor worden de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied wel aangetast door het project. Met deze uitspraak is de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in zoverre op de vingers getikt door het Hof. Eerder had namelijk de ABRS wel geoordeeld dat natuurinclusief ontwerpen zijn toegestaan (vgl. de uitspraken IJburg).

Tot morgen! Groeten,

Van: (WVL)
Verzonden: vrijdag 7 november 2014 10:24
Aan: (ZD); (ZD);
Onderwerp: FW: Seabird avoidance and attraction at an offshore wind farm in the Belgian part of the North Sea
Bijlagen: Vaneremen_et_al_2014_Hydrobiologica_online first.pdf

Leuk leesvoer voor het weekeinde

Van: [redacted] @buwa.nl
Verzonden: vrijdag 7 november 2014 10:22
Aan:
CC: (WVL)
Onderwerp: Seabird avoidance and attraction at an offshore wind farm in the Belgian part of the North Sea

pdf in bijlage,
groeten,

Seabird avoidance and attraction at an offshore wind farm in the Belgian part of the North Sea

Nicolas Vaneremen · Thierry Onkelinx · Wouter Courtens · Marc Van de walle · Hilbran Verstraete · Eric W. M. Stienen

Through before-after control-impact designed ship-based seabird surveys, seabird displacement occurring after the installation of an offshore wind farm at the Belgian Bligh Bank in 2010 was studied. Results demonstrate that northern gannet (*Morus bassanus*), common guillemot (*Uria aalge*) and razorbill (*Alca torda*) avoided the wind farm area, and decreased in abundance with 85, 71 and 64%, respectively. Lesser black-backed gull (*Larus fuscus*) and herring gull (*Larus argentatus*) were attracted to the wind farm, and their numbers increased by a factor 5.3 and 9.5. Other gull species too were found to frequent the turbine-built area, most notably common gull (*Larus canus*), black-legged kittiwake (*Rissa tridactyla*) and great black-backed gull (*Larus marinus*). The ecological incentives behind the observed attraction effects are still poorly understood, but on top of the increase in roosting possibilities it is plausible that offshore wind farms offer enhanced feeding opportunities. Importantly, attraction of seabirds to offshore wind farms implies an increased collision risk.

Bureau Waardenburg bv
Postbus 365
4100 AJ Culemborg
Tel:
Fax:
website
email:
=====

DISCLAIMER

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking aan derden is niet toegestaan. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. U wordt verzocht bij onjuiste adressering de afzender direct te informeren door het bericht te retourneren.

 denk aan het milieu voordat u dit bericht print

gg

Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 14 november 2014 11:23
Aan: (ZD) (ZD)
Onderwerp: Fw: bruine bank als N2000 in de vergunningen voor wind??

RWS ZD

Dit bericht is verstuurd met Blackberry en daarom kort.

Van:
Verzonden: Friday, November 14, 2014 11:21 AM
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: bruine bank als N2000 in de vergunningen voor wind??

Hoi

de status van de bruine bank is nog steeds GBEW, in de kamerbrief staat

Bruine Bank (Vogelrichtlijn)

Het onderzoek stelt de regelmatige aanwezigheid in grote dichthesden en aantalen van zeezoeten en alken vast conform de geldende selectiecriteria. Het onderzoek geeft meerdere mogelijke begrenzingen van het gebied om deze vogelwaarden te dekken. Er wordt echter nog nader onderzoek aanbevolen om inzicht te verkrijgen in de mechanismen die zorgen voor de relatief hoge vogelwaarden van het gebied. Beter inzicht in de daadwerkelijke ecologische interferentie tussen economisch gebruik van het gebied en de aanwezigheid van vogels is ook nodig. Ik wil daarom vervolgonderzoek laten uitvoeren om in de opvolger van het Nationaal Water Plan (2015) te besluiten over begrenzing en aanwijzing. Tot die tijd wordt de status als mogelijk ecologisch waardevol gehandhaafd.

als een gebied is aangemeld in Brussel, dan moet je hem meenemen, ook al is hij in NL nog niet aangewezen.

eigenlijk heeft gebied dus nog geen status omdat het nog in de onderzoeksfase zit.

Echter de cMER geeft in haar advies bij het SV Woz aan:

Zie p. 87 van de Passende beoordeling HK. Daarbij zijn geen Natura 2000-gebieden met name genoemd. De Commissie vermoed dat kan vooral gaan om een eerste risicobeoordeling voor de Bruine Bank, waarvan aanwijzing als Natura 2000-gebied overwogen wordt.

het gaat hierbij specifiek om het MER, dus niet PB. maar ze kijken er wel naar.

From: [...@rws.nl](mailto:<u>...</u>@rws.nl)

To: [...@rws.nl](mailto:<u>...</u>@rws.nl)

Subject: FW: bruine bank als N2000 in de vergunningen voor wind??

Date: Fri, 14 Nov 2014 09:27:55 +0000

Van: : (ZD)

Verzonden: vrijdag 14 november 2014 10:27:54 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen

Aan: : (ZD)

Onderwerp: Fw: bruine bank als N2000 in de vergunningen voor wind??

Van: : (ZD)

Verzonden: Friday, November 14, 2014 10:20 AM

Aan: : (ZD)

Onderwerp: bruine bank als N2000 in de vergunningen voor wind??

Ha

Rijkswaterstaat Zee en Delta
Afdeling vergunningverlening

E [...@rws.nl](mailto:<u>...</u>@rws.nl)
N

- BSK

107.6
Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 5 december 2014 9:42
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: Als geen sign effecten dan geen nbwetvergunning klopt niet

107.5
Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 5 december 2014 9:29
Aan: (WVL)
CC: (ZD); (ZD); (CD)
Onderwerp: RE: Als geen sign effecten dan geen nbwetvergunning klopt niet

Mee eens

107.4
Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 5 december 2014 8:30
Aan: (ZD); (ZD); (WVL); (ZD); (WVL)
CC: (ZD); (ZD); (CD)
Onderwerp: RE: Als geen sign effecten dan geen nbwetvergunning klopt niet

Ha

-----Oorspronkelijk bericht-----

107.2
Van: (ZD)
Verzonden: donderdag 4 december 2014 18:50
Aan: (ZD); (WVL); (ZD); (ZD); (WVL)
CC: (ZD); (ZD); (CD)
Onderwerp: Re: Als geen sign effecten dan geen nbwetvergunning klopt niet

Groeten

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: (ZD)
Verzonden: Thursday, December 04, 2014 06:40 PM W. Europe Standard Time
Aan: (WVL); (ZD); 'ZD); (WVL)
Cc: (ZD); (ZD); (ZD); (CD)
Onderwerp: Fw: Als geen sign effecten dan geen nbwetvergunning klopt niet

Dit bericht is verstuurd met Blackberry en daarom kort.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van:
Verzonden: Thursday, December 04, 2014 06:37 PM
Aan: (ZD)
Onderwerp: Als geen sign effecten dan geen nbwetvergunning klopt niet

Hallo allemaal

Ook voor "gewone" negatieve effecten moet je een vergunning aanvragen. Zie onderstaande bronnen, en trouwens ook de MvT bij artikel 19d.
Groetjes

http://www.natura2000.nl/files/toepassing_begrippenkader.pdf

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 2 maart 2015 8:50
Aan: (WVL) (ZD); (ZD); (ZD);
(ZD); (WVL); (ZD); (ZD);
(CD)
Onderwerp: review birds
Bijlagen: CUMULEO_Review_AU.pdf; CUMULEO_Summary review.docx

Beste mensen,
Hierbij de review van Aarhus University.

Groet,

DGRW

Van: (WVL)
Verzonden: dinsdag 3 maart 2015 10:29
Aan: berlin.de
Onderwerp: PowerPoint presentation for Conference on Wind energy and Wildlife impacts Berlin 10 March 2015
Bijlagen: presentation CWW Berlin 10032015_MP_03032015.ppt

Dear Sir/Madam,

With pleasure I include hereby the PowerPoint presentation I intend to present on the CWW conference on 1 March 2015. Please let me know when you receive it in good order.

Thanks in advance.

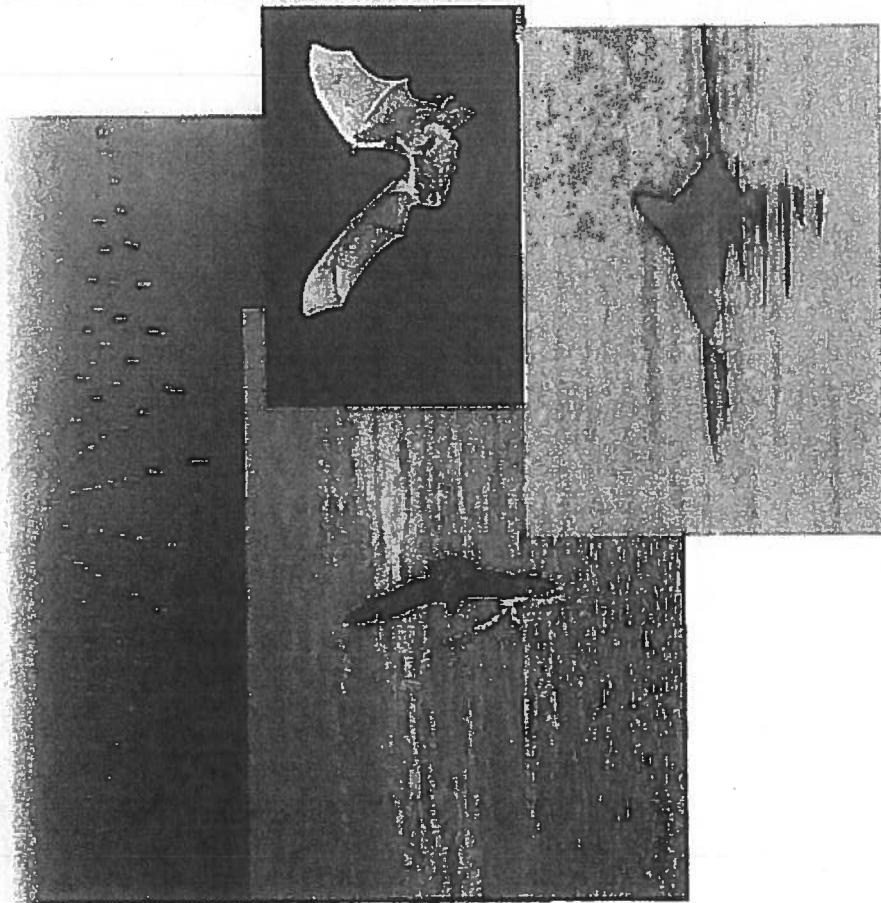
Best regards,

Rijkswaterstaat
@rws.nl
Phone:

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

A framework for describing and assessing cumulative effects of offshore wind farms on birds, bats and marine mammals in the southern North Sea

Rijkswaterstaat, Ministry of
Infrastructure and Environment
commissioned by: Ministry of Economic
Affairs

Based on research by:

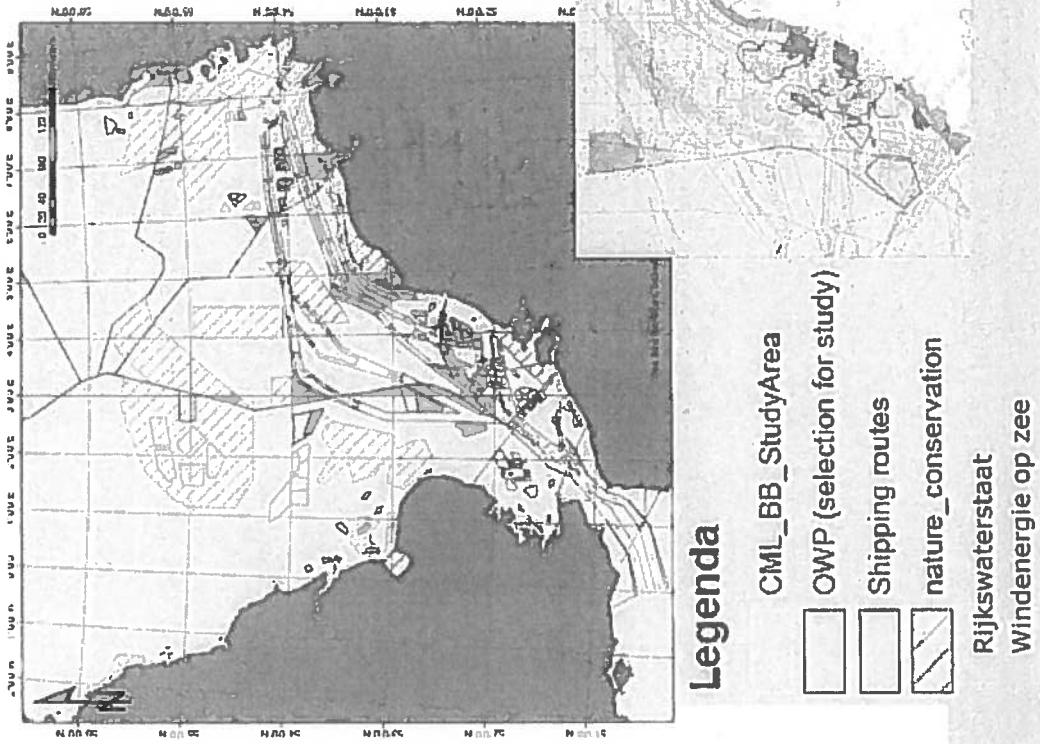
IMARES, Wageningen UR, Bureau Waardenburg
bv, The Fieldwork Company, HWE Onderzoeken
advies in Waterbeheer en Ecologie, TNO

Why a framework for assessing cumulative effects?

Plans for OWF until 2023 in entire Southern North Sea area (OWF only considered > 12 NM):

- 10 large (350 MW) and 5 smaller OWF in NL (total 4450 MW)
- OWF in neighbouring countries, up to c. 8000 turbines

Leading to potentially unacceptable cumulative effects on (marine) wildlife (harbour porpoise, seals, birds, bats)

Concern for (legal) consequences for nature conservation (EU guidelines)

A stepwise approach, based on DPSIR framework

1. 'pressures' from 'driver' offshore wind farms

2. 'state' potentially affected species groups

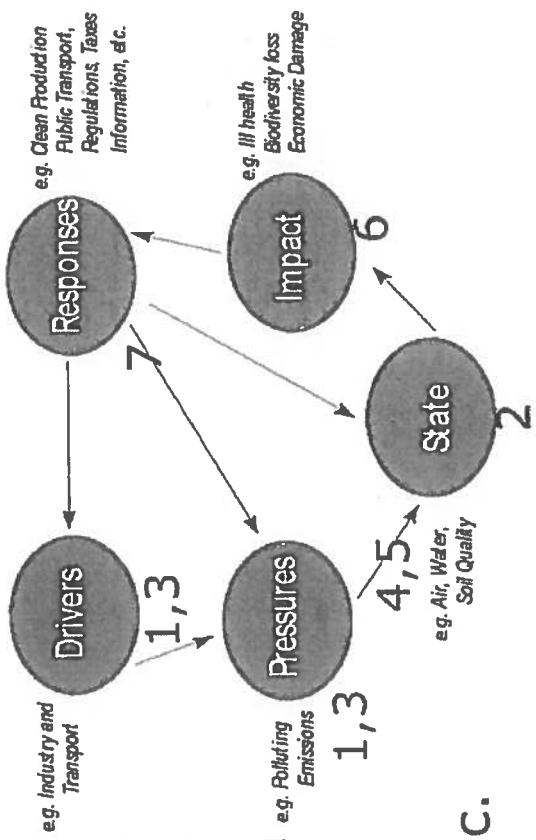
3. other 'drivers' & 'pressures' affecting same species groups

4. cumulative effect 'pressures' on 'state' relevant species groups

5. cumulative effect significant?

6. effect on ecosystem services (i.c. biodiversity on scale S North Sea)

7. (if needed) 'response' measures (mitigate/compensate)

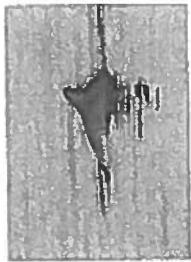
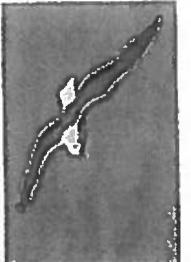
Steps 1 and 2: pressures by offshore wind farms - potentially vulnerable species groups & models used for quantifying

Over entire North Sea

- Construction wind farms:
 - underwater noise production by pile driving
 - Operational wind farms
 - presence of OWF
- displacing harbour porpoise → effect on vital rates (noise propagation and PCoD); *return assumed after 24 h*
- habitat loss certain seabirds (Bradbury *et al.* 2014); *10% extra mortality assumed*
- barrier effects for coastal birds moving to and from sea
- collision risks all birds (Band 2012) and bats
- rotation of wind turbine rotor blades

Step 3: other 'drivers' and 'pressures' for relevant species

- Underwater noise: several sources; additional: (gillnet) fisheries (*not yet quantified*)

- Disturbance by main shipping routes (*included*); additional: fisheries, (oil) pollution, sand extraction, etc. (*not yet quantified*)

- Land-based wind farms & any other threats within distribution area (*not yet quantified, easily underestimated*)

- Largely unknown as yet (*not yet considered*)

Steps 4, 5 and 6: assessing cumulative effects

Choice for Potential Biological Removal (PBR) as maximum acceptable impact, allows for scanty population data

- **PBR exceeded by unmitigated noise pile driving** (cumulation with other noise sources)
- PBR unlikely exceeded by habitat loss at least until 2023
- Barrier effects unlikely
- **PBR exceeded for 3 *Larus gulls* (with 3-4 MW turbines in Dutch waters)**
- 40-60% PBR in some species (waders, swans)
- **significant effects not excluded** (huge knowledge gaps)

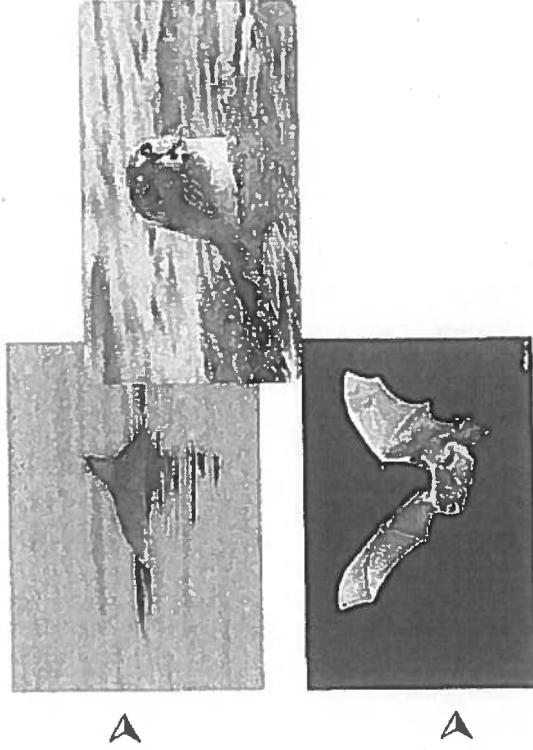

Step 7: options for mitigation of wind farm impacts

Urgent needs for porpoise (and seals):

- Technical means of noise reduction by pile driving
- Consider legal threshold value for noise

For bats:

- Stop turbines during low wind periods in late summer and autumn → bats

For (all) birds:

- Larger (10MW) turbines: less piling, less turbines, wider corridors
- Be careful with OWF at less than 12-10 NM from Dutch coast

All birds and mammals

- Coastal birds and 'land'birds

Towards conclusions for policy-makers

Ecological findings, urgent:

- Harbour Porpoise: significant effects
 - Consider noise threshold value
 - Stop turbines when bats migrate
- Bats: poss. significant effects
 - Take up bat research at sea and desk study on population trends

Ecological findings, longer-term :

- Seabirds: no significant habitat loss till 2023
 - No urgency; precautionary mitigation?
 - Investigate future (> 2023) impact habitat loss on seabirds
- Migrating 'land'birds: maximum 40-60% PBR in scarce species
 - Be careful with OWF < 10-12 NM
 - Need more insight in nearshore and onshore wind farms and other pressures

Ambitions for the future (2015-2023 and further...)

- Coordination with neighbouring countries (North Sea wide?): governance, piling agenda, maintenance, monitoring & research, Natura 2000
- Include Marine Strategy Framework Directive indicators
- Extend framework to more activities (*fisheries, oil and gas production, shipping, sand-extraction, land-based threats...?*)
- Investigate options for adaptive management (e.g. for time windows beyond 2023)
- ...

Points for further discussion...

1. Expensive research vs. effective preventive mitigation
2. PBR sufficient as tool for assessing effects?
3. Need for 'worst case' scenarios in applying precautionary principle?
4. Possible forgotten aspects and future options for mutual learning internationally

More information, see www.noordzeeloket.nl from April onwards

Van: WVL
Verzonden: donderdag 5 maart 2015 9:52
Aan:
CC:
Onderwerp: de reviews uit DK en D
Bijlagen: Review_Leopold_CumulativeEffects_2015-02-16.pdf; CUMULEO_Summary review.docx;
CUMULEO_Review_AU.pdf

Hallo

Zoals telefonisch afgesproken, hierbij de in opdracht van RWS door Duitse en Deense deskundigen uitgevoerde reviews van het oorspronkelijke product.

Met vriendelijke groeten,

134

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 6 mei 2015 12:06
Aan:
Onderwerp: Kader ecologie en cumulatie openbaar beschikbaar
Bijlagen: Reviewformulier zeezoogdieren.docx

Beste

Ecologie is een belangrijk onderwerp voor de belangenafweging bij het realiseren van windparken op zee. Daarom is in opdracht van het ministerie van Economische Zaken een toetsingskader gemaakt dat wordt toegepast bij het nemen van ruimtelijke besluiten over de ontwikkeling van Windenergie op zee; het Kader ecologie en Cumulatie. Vanaf eind april is het Kader ecologie en cumulatie openbaar toegankelijk op het Noordzeeloket; www.noordzeeloket.nl. Eind van de maand mei zal ook een Engelstalige versie beschikbaar zijn op deze website.

Met het Kader Ecologie en Cumulatie is een wetenschappelijke methode ontwikkeld om de ecologische effecten van windparken op zee te bepalen. Die methode is toegepast op de zogenaamde "Routekaart", waarin de kabinetssplannen om het Energieakkoord voor windenergie op zee te realiseren, zijn uitgewerkt. Windparken op zee kunnen negatieve effecten hebben op verschillende soortengroepen. Het meest gevoelig zijn bruinvissen, verschillende soorten vogels en mogelijk vleermuizen. Uit het onderzoek blijkt dat de Routekaart - gezien vanuit ecologie - kan worden uitgevoerd, mits een aantal mitigerende maatregelen wordt genomen. Via die mitigerende maatregelen kunnen de effecten van windparken zodanig beperkt worden, dat de populaties niet in gevaar komen. Daarbij gaat het met name om het beperken van onderwatergeluid door heien en het beperken van aanvaringsslachtoffers door elsen te stellen aan turbines. Deze maatregelen worden uitgewerkt in de kavelbesluiten. Het Kader Ecologie en Cumulatie kijkt vooruit naar de effecten van de realisatie van alle geplande windparken. Om schade aan de natuur te voorkomen zullen daarom bij de eerste windparken al maatregelen genomen worden. Dit is verstandig, omdat de ecologische gebruiksrultme hiermee in de tijd gewaarborgd blijft en hiermee ook de afgesproken 40% kostenbesparing in tien jaar gerealiseerd kan worden.

Met vriendelijke groet

Rijkswaterstaat Zee en Delta

tel.

e-mail

RWS@RWS.NL

14

4

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 3 juni 2015 12:08
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: korte terugmelding meeuvens

Hoi

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 3 juni 2015 9:32
Aan: (ZD); (ZD);
CC: (ZD); (ZD); (ZD); (ZD)
Onderwerp: korte terugmelding meeuvens

Hello allemaal

als ik iets vergeten ben, of onjuist geïnterpreteerd, graag aanvullingen....

Hierbij een korte terugmelding van het meeuvensoverleg van gisteren.

Aanwezig waren:

We begonnen met een toelichting door en een toelichting/bespreking van de 4 scenario's.

Daarna kon iedereen zijn eigen scenario toevoegen of gewenste scenario aangeven.
oegde nog het scenario: "laten we het maar op ons afkomen" (maw vergunnen van negatief significante effecten) toe

Er was een goede discussie waarbij scenario zonder ADC eigenlijk gelijk verd afgeschoten.
aten vooral op wat voor RvS houdbaar zou blijven, en of je als NL niet toch aangesproken zal gaan worden op buitenlandse parken.

Mbt het sceanrio NL lostrekken kwam naar boven dat je dan eigenlijk ook alle andere NL soorten nog moet doornemen om te kijken of er daar niet ook nog een significante soort komt oppoppen, omdat je ziet dat internationaal (KMMs veelal significant) en NL loskoppelen (zilvermeeuw significant) toch wel kan wijzigen, dus dat je daar nog een analyse over moet doen. Dit is dan gezien de tijd wel weer ene knelpunt (eea over 2 weken bij de bewindspersonen)

kwam nog wel met een cumulatieboekhouding, dat bv als een park 8 wordt dat je later meer ruimte hebt, maar zag zelf ook in dat dit qa planning in de doorlooptijd van de uitrol niet zo goed te doen was.

Dok omdat dit het meest recht doet aan het KEC.

Toen kwam nog de discussie 5 of 4 - 6. Daarbij hebben we nog aangedragen: waar bestuurlijk/juridisch vastleggen en let op: HK Noord: helicotters: dat laatste ging oplossen.

Uiteindelijk is er besloten dat we internationaal uit gaan werken, zowel 5 als 4 - 6, en dat we dat op gaan beschrijven in het kavelbesluit, zodat het bestuurlijke voornemen is vastgelegd, en dat we en marge de NL loskoppeling meenemen. Maar dan nog niet de analyse met de andere soorten voor de NL loskoppeling doen. En dat in de update KEC naar mogelijkheden voor compensatie gekeken wordt.

Als nu 4 - 6 niet gaat lukken dan was de tendens om naar 5 te gaan, iig bij EZ en RVO
RVO was nog wel een beetje twijfelachtig over dez aanpak, liever hadden ze enkel NL losgekoppeld, maar een goede oplossing hadden ze ook niet, dus ze zijn ook akkoord.

Uitgangspunt voor de berekeningen wordt nu Borssele 1 tm 4: 4 MW, rest 6 MW: als dit tenminste zo uit de berekeningen komt.

Hiervoor moet nog het volgende werk worden verricht:

- Geplande internationale parken nog bekijken en upgraden naar 5
- Doorrekenen
- Opvragen parkindeling NL parken ivm 4 en 6 doorrekening
- Doorrekenen 4 - 6, of dat überhaupt zelfde resultaten geeft, of dat je in HK naar 7 moet.
- Opnemen van de berekeningen in besluit en MER/PB: addendum lijkt de goede plaats
- De berekeningen die nu doet moet worden gevalideerd/opnieuw gedaan door BuWa en in een onafhankelijk rapport worden opgeschreven
- Hiervoor direct contact met BuWa en zeggen Prio 1 is stilstand, daarna prio 2 dit berekenen: de rest moet dan maar even wachten.
- Tekst in besluit opnemen over Beleidmatige vastlegging van huidige molens 4 en later 6 (of iets anders wat uit de berekeningen komt)

zou woensdag 3 juni alvast wat eerste berekeningen doen, en er zou direct contact met BuWa opgenomen worden.

Groetjes

Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 16 januari 2015 15:59
Aan: (WVL)
CC: (ZD); (WVL); (ZD)
Onderwerp: RE: mitigerende maatregelen

- Add zit in ander frequentie, namelijk de optimale gevoelighedsfrequentie voor de desbetreffende zeezoogdieren. Die is dus voor bruinvissen anders dan voor zeehonden
- De ADD reikt van 0,5 tot 1,5 km rondom de paal.
- om permanente gehoordrempelverschuiving te voorkomen, wat een zwaarder, permanent, effect is dan tijdelijk habitatsverlies is het toch goed een ADD in te zetten.
- Er zijn proeven gedaan dat ze voldoende verjaagd worden, effectiviteit is dus aangetoond.
-
-

Van: (WVL)
Verzonden: vrijdag 16 januari 2015 15:35
Aan: (ZD)
CC: (ZD); (WVL); (ZD)
Onderwerp: RE: mitigerende maatregelen

Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 16 januari 2015 15:28
Aan: (WVL)
Onderwerp: RE: mitigerende maatregelen

Add is Acoustic Deterrent Device en die jaagt de zeezoogdieren uit de PTS -zone (500 meter rond de paal)

Van: (WVL)
Verzonden: vrijdag 16 januari 2015 15:26
Aan: (ZD); (ZD); (ZD); (ZD);
CC: (WVL) (ZD); (ZD); (ZD);
Onderwerp: RE: mitigerende maatregelen

Hallo mensen,

Het lijkt me dat standaard mitigerende maatregelen
wel ergens genoemd moeten worden

veel van de potentiële

locatiespecifieke mitigerende maatregelen er juist wel in.

Groet,

(M01)
Van: (ZD)

Verzonden: vrijdag 16 januari 2015 14:28

Aan: (ZD); WVL)

CC: (WVL); (ZD); (ZD); (ZD)

Onderwerp: mitigerende maatregelen

Hoi

We hebben nu niks gezegd over de standaard mitigerende maatregelen die we altijd op nemen, namelijk

- ADD (ter voorkoming van permanente gehoorschade)
- Start stop procedure bij grote vogeltrek (ter voorkoming van grote slachtofferaantallen)

Daarnaast staan natuurlijk de locatiespecifieke mitigerende maatregelen er niet in.

Groetjes

- DGRW

Van: - DGRW
 Verzonden: donderdag 19 februari 2015 11:35
 Aan: - DGRW;
 BSK; - DGRW;
 DGRW; - DGRW;
 DGRW; DGRW
 Onderwerp: terugkoppeling begeleidingscje KEC

Aan allen,

Bij deze de belangrijkste punten uit het overleg van de begeleidingscje KEC. Aanwezig:

- Er komt nog een aanvulling op de scenariostudie m.b.t. onderwatergeluideffect van aanleg windparken op bruinvissen. Ook het – ecologisch waarschijnlijk – meest gunstige scenario (aanleg twee windparken in najaar met hantering Duitse norm) wordt meegenomen
- Is is een internationale review geweest van een concept-versie van het KEC-rapport. Deskundigen op met name het terrein van onderwatergeluid, aanvaringen vogels en vleermuizen hebben commentaar geleverd. Geen schokkende uitkomsten. Belangrijkste commentaar is dat onze aannames m.b.t. sterfte door verlies aan leefruimte voor vogels wel eens aan de lage kant kunnen zijn en verder dat de effecten van aanvaringen door (zwermen van) trekvogels wel eens hoger zouden kunnen zijn dan door ons aangenomen. Commentaar wordt verwerkt.
- Er komen uiteindelijk twee rapporten: 1. Een rapport waarin de KEC-methodiek wordt beschreven en 2. Een rapport waarin de KEC-effecten op de gehele routekaart zijn doorgerekend. Dit laatste rapport geeft dus met name aan wat de totale ecologische gebuiksruimte is waarbinnen de aanleg van alle windparken van de routekaart moet blijven. Met name gaat het dan om de 'bruinvis-gebuiksruimte'en de 'kleine mantelmeeuw-gebuiksruimte'. Beide documenten zijn straks openbaar. Dit laatste rapport kan vervolgens bij de opstelling – met toepassing van de KEC-methodiek (eerste rapport) – van een PlanMer en ProjectMer voor betreffende kavel(s) gebruik worden om te beoordelen hoeveel van de gebuiksruimte gebruikt wordt bij de aanleg van de windparken in betreffende kavel(s). Zo wordt dan ook duidelijk hoeveel ecologische gebuiksruimte nog over is voor de resterende uitrol.
- Geruime tijd gesproken over de resterende planning van het KEC-werk. I

Het commentaar van de begeleidingsgroep wordt nu door samen met de uitkomsten van nog lopende onderzoekstrajecten. Er liggen zoals gezegd straks twee rapporten, waarbij de huidige bijlage 1 (doorrekening routekaart) straks een zelfstandig document wordt. Begin maart komt de begeleidingscommissie weer bijeen. De week erop komt het kernteam bijeen die dan de beide rapporten zou kunnen vaststellen. Cf. de afspraak in het laatste 5-DO zou bij overeenstemming in begeleidingscje en kernteam beide KEC-rapporten niet meer hoeven te worden geagendeerd in het 5DO. Het is de bedoeling dat dan daarop (uiterlijk 18 maart) het advies van de CieMER wordt gevraagd. Beide KEC-rapporten zijn dan openbare stukken. De CieMER adviesaanvraag heeft vooral een ecologische invalshoek en niet zozeer een juridische invalshoek (hoewel het KEC-methodiekrapport ruime aandacht aan de jurisdic peace aspecten zal gaan besteden).

- Ook geruime tijd gesproken over het aanvragen van het CieMER-advies en of we zelfstandig over het KEC (de twee rapporten) advies zouden moeten vragen dan wel dat deze adviesaanvraag zou kunnen meelopen met de geplande tussentijdse adviesaanvraag over het

PlanMER van Borssele-kavel II. Voordelen van een zelfstandige adviesaanvraag is dat we dan een algemeen standpunt van de Cie.MER krijgen over ons oordeel over de ecologische effecten van de routekaart waarmee ook dan voor de komende periode duidelijkheid is wat de CieMER vindt. Nadeel is met name het beslag dat een dergelijke exercitie op MER-secretariaat en Cie-leden zou doen, aangezien deze advisering dan zou plaatsvinden in de periode dat ook tussentijds advies wordt gevraagd over de PlanMER van Borssele-kavel II. Uiteindelijk vanwege laatstgenoemde reden er voor gekozen om het oordeel van de Cie MER over de twee KEC-rapporten mee te laten lopen in genoemde tussentijdse adviesaanvraag. Aangezien de PlanMER in onze opdracht wordt gemaakt kunnen we ook aangeven hoe beide KEC-rapporten hierin worden opgenomen.

heeft nog contact met het CieMER-secretariaat over onze keuze.

- Volgende week is er overleg met de milieu-NGO's en NWEA over de voorlopige KEC-uitkomsten.

- Ook gesproken over de status van het KEC in de tijd. Het KEC zal een 'living document' worden. Op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten, meetgegevens bij aanleg en exploitatie van de eerste windparken, nieuwe databestanden en nieuwe meetgegevens voor met name vleermuizen zal de KEC-methodiek en de doorrekening van de effecten van de (resterende) routekaart periodiek gaan plaatsvinden, en wel op een aantal vaste momenten. Frequent aanpassing moet worden vermeden om verwarring en onzekerheid bij betrokken partijen te vermijden. In het begin van het KEC-methodiek-rapport zal dit worden uitgelegd.
- Ook gesproken over de opstelling door de overheid van de ProjectMER voor Borssele II-kavel. Dit document is dus sterk locatie gericht. Ook zal dan in dit document meer in detail op te nemen mitigatiemaatregelen worden ingegaan, zoals de normstelling voor onderwatergeluid. Het kan mogelijk zijn dat de ProjectMER duidelijk maakt dat er toch nog significante ecologische effecten kunnen optreden die bij de opstelling van de KEC-methodiek en de doorrekening op de routekaart niet waren voorzien. En tevens niet voorzien in de PlanMER. Een genoemd voorbeeld is het effect van windpark op zeehonden die zich op een specifieke locatie bevinden. Een dergelijke constatering – waardoor aanvullend mitigatiebeleid vereist is – moet niet als een verrassing komen. In de huidige KEC-versie komt een dergelijk effect bij een ProjectMER pas aan het einde van het KEC-document kort aan de orde. In de volgende versie van het KEC-methodiek-rapport zal aan deze mogelijke uitkomst (dus bij een Project-MER uiteindelijk toch nog significante effecten) direct aan het begin aandacht worden besteed.
-
-
-
- Ook de uitkomsten tot dusver voor bruinvissen, vogels en vleermuizen besproken. Het gepresenteerde cijfermateriaal voor bruinvissen is nu nog tamelijk verwarrend en hier moet nog een verbeteringsslag worden gemaakt. De conclusie is in ieder geval dat sprake zal zijn van een stringent mitigatiebeleid willen we binnen de 'bruinvisgebruiksruimte' blijven bij de gehele uitrol. Voor vogels is een herrekening gemaakt van het bestaande cijfermateriaal om met name tot reële getallen voor de aanwezigheid van de Kleine Mantelmeeuw te komen. Ook dan blijkt dat sprake blijft van significante effecten. Ook hier is dus mitigatiebeleid nodig. Met name zal het dan gaan om voorschriften m.b.t. de range waarbinnen turbines moeten blijven. Eerder 5-10 MW dan 3-10 MW. Voor vleermuizen gaan er studies lopen. Uit het oogpunt van het voorzorgsbeginsel zal ook hier sprake moeten zijn van mitigatiebeleid. Welke maatregelen dan genomen zouden kunnen worden, wordt nog uitgezocht.

N.B.

Met vriendelijke groet,

Directie Gebieden en Projecten
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
2597 IG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

.....
M

F:

T

T:

T:

minienm.nl
www.rijksoverheid.nl/ienm

DGRW

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 2 maart 2015 12:51
Aan: (ZD);
CC:
Onderwerp: RE: bruinvissen op het NCP

Ha

Vermoed dat die density een afronding is waardoor opp NCP steeds net iets anders is; 280 km2 op ruim 59000 is ook vrij kleine afwijking.

twee zaken afgesproken:

- Dat een gemiddelde op basis van verschillende seizoenen het meest logisch lijkt om deze waarde in te vullen
- Dat Meike nog een keer de getallen in zou duiken

graag in alle correspondentie mbt de bruinvissen zowel als betrekken. Project Borssele/KEC begint nu zodanig aan elkaar te raken dat het nauwelijks meer uit elkaar is te houden.

Groet

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 2 maart 2015 12:01
Aan: (ZD)
CC:
Onderwerp: RE: bruinvissen op het NCP

Dat klopt maar het kolom bij aantal dieren heeft als kop: "Abundance (N animals plus C.I.)"

Een detail: ik iedere keer dat ik het aantal dieren deel door density (n/km^2), krijg ik een ander oppervlakte van het NCP. Het verschil is tussen hoogste en laagste waarde is 280 km2. Waar komt dat verschil vandaan?

Groeten

Van: [hwe.nl]
Verzonden: maandag 2 maart 2015 11:52
Aan: (ZD)
CC: (ZD)
Onderwerp: Re: bruinvissen op het NCP

Ho'

Het 95% CI staat in de kolom rechts van de gemiddelde waarde.

Groet,

Op 02-03-15 11:40,

@rws.nl> schreef:

Ha :

Dank hiervoor. Ik snap alleen niet helemaal dat er bij "Abundance" wordt aangegeven : "(N animals plus C.I.) ". Die confidence interval zit er toch juist niet bij of mis ik hier wat..??
Heb jij dat helder voor ogen?

Groet

Van:

Verzonden: maandag 2 maart 2015 11:12

Aan: (ZD)

CC:

Onderwerp: bruinvissen op het NCP

Ha

We hebben net afgesproken dat we voor de NCP populatie zullen uitgaan van 51.000 dieren (gemiddelde van het gemiddelde over de sezoenen).

Inderdaad, weer een knoop doorgehakt!

Groeten,

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 2 maart 2015 15:47
Aan: (ZD)
Onderwerp: FVV: conceptadvies RVO + reactie

Let jij er nog even goed op??!!

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 2 maart 2015 15:45
Aan: (ZD)
CC: (ZD)
Onderwerp: RE: conceptadvies RVO + reactie

Zal ik nog verwerken.

Groet,

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 2 maart 2015 15:40
Aan: (ZD)
CC: (ZD)
Onderwerp: RE: conceptadvies RVO + reactie

Ha

Kortom: Advies nadrukkelijk niet neerzetten als volledig maatregelen pakket & aangeven dat op basis van de volledige afweging inhv de juridische afweging extra maatregelen nodig kunnen zijn (dat was nl geen doel van het KEC).

Met groet

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 2 maart 2015 13:39
Aan: (WVL); (WVL); (ZD);

(ZD); (ZD)

Onderwerp: FW: conceptadvies RVO + reactie

Beste mensen,

Hierbij het commentaar op hoofdlijnen van RVO op het advies KEC.

+

Mijn voorstel van hoe hiermee om te gaan.

Graag vandaag nog reactie

Groet,

[Handtekening]
Van: (ZD) [@rws.nl]

Verzonden: donderdag 26 februari 2015 22:16

Aan:

Onderwerp: FW: conceptadvies

Beste

Groet,

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen. RVO.nl is per 2014 ontstaan uit de fusie van Agentschap NL en Dienst Regelingen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: - DGRW 24.2
Verzonden: donderdag 13 juni 2013 17:37
Aan: (ZD); - DGRW;
DGMI
CC: - DGRW
Onderwerp: FW: Uitnodiging overleg over tweede fase Haalbaarheidsstudie 12 NM

Ter info; zojuist verstuurd vanuit de postbus Windopzee.

Gr

Van: Windopzee

24.1

Verzonden: donderdag 13 juni 2013 17:36

Aan: 'jwerkorganisatieuivenvoorde nl'; '@bloemendaal.nl'; '@gemeentewestland.nl'; '@hetnet.nl'; '@milieudienst-ijmond.nl'; '@bergen-nh.nl'; '@rotterdam.nl'; '@denhelder.nl'; '@pzh.nl'; '@castricum.nl'; '@schagen.nl'; '@beverwijk.nl'; '@katwijk.nl'; '@portofrotterdam.com'; 'k@zandvoort.nl'; '@pzh.nl'; '@velsen.nl'; '@denhaag.nl'; '@katwijk.nl'; '@heemskerk.nl'; '@noord-holland.nl'; '@noordwijk.nl'

CC: Windopzee

Onderwerp: Uitnodiging overleg over tweede fase Haalbaarheidsstudie 12 NM

Beste mensen,

Zoals aangekondigd in de mail waarmee we de conferentie van 5 juni hebben geannuleerd, zullen we de bestuurders van de regionale overheden schriftelijk informeren over de resultaten van de quickscan in de haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlzone. Uiteraard sturen we jullie de quickscan ook zo spoedig mogelijk toe.

We willen – zoals ook aangekondigd in de mail - graag ambtelijke bijeenkomsten per regio organiseren om de aanpak van de tweede fase in de haalbaarheidsstudie te bespreken. Dat willen we nog vóór de zomervakantie doen. We hebben daar de volgende data voor gereserveerd:

- **Donderdag 27 juni van 13.30 – 15.30 uur** - kustgemeentes en provincie Noord-Holland in het provinciehuis Noord-Holland, locatie Dreef (commissiekamer 2).
- **Woensdag 3 juli van 14.00 – 16.00 uur** - kustgemeentes en provincie Zuid-Holland in het Stadhuis Den Haag, Spui 70 (Wittebrugzaal A04.15)

Ook in Zeeland en het Waddengebied organiseren we bijeenkomsten.

Mocht je verhinderd zijn op de datum die we gepland hebben voor jouw provincie, laat het ons dan weten. Dan kun je wellicht aansluiten bij de andere bijeenkomst.

Met vriendelijke groet,

25

25.7

Van: @goeree-overflakkee.nl
Verzonden: dinsdag 18 juni 2013 9:04
Aan:
Onderwerp: RE: haalbaarheidsstudie wind in 12 mijlzone

Beste

Voor mij in ieder geval wel.

Groeten

Van: DGMI [mailto: .@minienm.nl]
Verzonden: maandag 17 juni 2013 17:49
Aan: ; t@westvoorne.nl'
CC: (ZD);) - DGRW;
Onderwerp: RE: haalbaarheidsstudie wind in 12 mijlzone

25.6

DGRW

Beste

Naar aanleiding van onderstaande mailwisseling zou ik graag met jullie een datum prikken voor een afspraak over de haalbaarheidsstudie windenergie in de 12-mijlzone.

Tijdens deze afspraak is het de bedoeling dat we de resultaten van de quick scan toelichten en de verdere aanpak met jullie te bespreken.

Graag wil ik jullie vragen of 10 juli vanaf 10.30u ook een mogelijkheid is.

Met vriendelijke groet,

haalbaarheidsstudie windenergie 12-mijlzone

M

Van: [mailto: .@rws.nl]
Verzonden: maandag 17 juni 2013 14:14
Aan: :@goeree-overflakkee.nl'; :@westvoorne.nl'
CC: DGRW;) - DGRW; @zeeland.nl';
DGMI
Onderwerp: Re: haalbaarheidsstudie wind in 12 mijlzone

25.5

Beste en
Groet

} zal contact opnemen voor een afspraak!

RWS Zee en Delta
Tel. '

Dit bericht is verstuurd per blackberry.

Van: [mailto: @goeree-overflakkee.nl]
Verzonden: Monday, June 17, 2013 01:32 PM

25.4

Aan: <mailto:@westvoorne.nl>;)
Cc:) - DGRW; - DGRW <
<mailto:@zeeland.nl>

Onderwerp: RE: haalbaarheidsstudie wind in 12 mijlszone

Beste

In de week van 4 juli ben ik, op de genoemde dag na, nog geheel vrij van afspraken.

Vriendelijke groeten,

Van: [@westvoorne.nl"\]](mailto:nailto)

25.3

Verzonden: woensdag 12 juni 2013 10:51

Aan:

CC: - DGRW;) - DGRW;

Onderwerp: RE: haalbaarheidsstudie wind in 12 mijlszone

Beste

Ik zou op 4 juli kunnen, maar als je toch een aparte afspraak maakt met [] kan ik daar wellicht bij aanschuiven.
Bespant me een reisje Middelburg.

Jullie van harte welkom in het gemeentehuis van Westvoorne in Rockanje.

Met vriendelijke groet,

beleidsmedewerker team gebiedsontwikkeling

Gemeente Westvoorne

T: Doorkiesnr: F: (.J
E: .nl | W: www.westvoorne.nl | Raadhuislaan 6, 3235 AP Rockanje | Postbus 550, 3235 ZH Rockanje

Houd alstublieft rekening met het milieu en print deze mail alleen indien het strikt noodzakelijk is.

Westvoorne is de tuin van de regio Rijnmond. De gemeente Westvoorne biedt een zeer aantrekkelijk dorps woonmilieu en een natuurlijke omgeving. Voor vragen, klachten of meldingen over de gemeente kunt u mailen naar gemeente@westvoorne.nl.

PROCLAIMER GEMEENTE WESTVOORNE

Op dit e-mailbericht is de disclaimer van de gemeente Westvoorne van toepassing zoals weergegeven op de website.

25.2

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 'ZD) [mailto:[@rws.nl"\]'](mailto:@rws.nl)

Verzonden: dinsdag 11 juni 2013 9:32

Aan: [@goeree-overflakkee.nl\);](mailto:@goeree-overflakkee.nl)

CC: - DGRW;) - DGRW;

Onderwerp: FW: haalbaarheidsstudie wind in 12 mijlszone

Beste _

Binnenkort ontvangen jullie de resultaten van de quick scan naar de mogelijkheden voor windenergie binnen de 12-mijlszone. Omdat de bestuurlijke conferentie niet door is gegaan, maken we nu een ambtelijk rondje langs de verschillende regio's. In dit rondje willen we de resultaten van de quick scan toelichten en de verdere aanpak met jullie bespreken. We hebben inmiddels via [] van de provincie Zeeland een overleg afgesproken in Middelburg met de contactpersonen van de Zeeuwse overheden, namelijk op 4 juli 11 uur, zie

hieronder.

Graag jullie reactie,
Met vriendelijke groet

Van: [mailto: [@zeeland.nl"\] 251
Verzonden: maandag 10 juni 2013 14:22
Aan: \[@gemeentesluis.nl\\); \\[@vliissingen.nl\\\); \\\[@veere.nl\\\\); \\\\[@noord-beveland.nl\\\\\);
\\\\\[@vliissingen.nl; \\\\\\[@schouwen-duiveland.nl\\\\\\\)
CC: DGRW \\\\\\\[@minienm.nl\\\\\\\\); \\\\\\\\(ZD\\\\\\\\)
Onderwerp: haalbaarheidsstudie wind in 12 mijlszone\\\\\\\]\\\\\\\(mailto:@minienm.nl\\\\\\\)\\\\\\]\\\\\\(mailto:@schouwen-duiveland.nl\\\\\\)\\\\\]\\\\\(mailto:@vliissingen.nl\\\\\)\\\\]\\\\(mailto:@noord-beveland.nl\\\\)\\\]\\\(mailto:@veere.nl\\\)\\]\\(mailto:@vliissingen.nl\\)\]\(mailto:@gemeentesluis.nl\)](mailto:@zeeland.nl)

Hierbij def bevestiging en tevens uitnodiging voor een bijeenkomst met de projectleiding van de haalbaarheidsstudie wind in de 12 mijlszone op 4 juli as om 11.00 uur hier in de Abdij te Middelburg. Er zal dan oa een toelichting gegeven worden op de 1^e resultaten, waarvan het de bedoeling is om ze deze week aan ons toe te sturen.

Groet.

Dit bericht kan informele bevalten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

26

26 |

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 20 juni 2013 16:09
Aan: GMI
Onderwerp: Rapport met kaartjes
Bijlagen: Rapportage Quick scan HS 12 NM_050413 (2).pdf

Hoi

Hier is het stuk met de kaartjes per gebied waar Lieke het vanochtend over had.
Groet,

Afdeling Projecten
DG Ruimte en Water
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Plesmanweg 1-6 | Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

T :
E : @minIenM.nl | www.rraam.nl

di en do: \r
vr: \v

Van: [REDACTED] @goeree-overflakkee.nl
Verzonden: maandag 24 juni 2013 10:49
Aan: DGMI
Onderwerp: RE: Ambtelijk vooroverleg Haalbaarheidsstudie windenergie binnen 12 nautische mijl

27.2

Beste

Bedankt voor je mail, hoewel niet ideaal is het wel mogelijk voor mij.

Groeten

Van: [REDACTED] - DGMI [mailto:[@minienm.nl"\]
Verzonden: maandag 24 juni 2013 10:22
Aan:
Onderwerp: Ambtelijk vooroverleg Haalbaarheidsstudie windenergie binnen 12 nautische mijl](mailto:@minienm.nl)

27.1

Beste

Zojuist ben ik gebeld door [REDACTED] van de gemeente Westvoorne. Hij gaf mij aan dat het overleg (in ieder geval voor hem) niet door kan gaan.

Ik vroeg mij daarom af of het wellicht een mogelijkheid is om aan te sluiten bij het overleg met Zuid-Holland. Dit gesprek zal plaatsvinden op 3 juli om 14.00u in het gemeentehuis van Den Haag.
Zou dit een mogelijkheid zijn?

Excuses voor de late afmelding.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water
directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M

@minienm.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is looggezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van:) - DGRW
Verzonden: dinsdag 25 juni 2013 11:11
Aan: , ZD); - DGMI
Onderwerp: definitieve tekst OIM
Bijlagen: tekst website OIM_24062013.docx; Korte intro website OIM.docx

Ha dames,

Bijgaand de definitieve versie van de tekst die op de website van OIM komt.

2

De quickscan wordt op dit moment vertaald in het Duits zodat we binnenkort ook onze buren kunnen informeren. Ik moet nog even terughoren wanneer het klaar is. Hou jullie op de hoogte.

Gr

Tekst website:

Op 4 april heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de aanpak voor de haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden van windenergie in de 12-mijlszone in het OIM gepresenteerd. Zoals afgesproken, treft u bijgaand de uitkomsten van de eerste fase van de haalbaarheidsstudie aan. In de begeleidende notitie vindt u een korte toelichting op de achtergronden van de studie, de status van de quickscan en hoe u uw inbreng in de tweede fase van de studie kunt leveren.

Werksessies

Naast een aantal verdiepende studies en onderzoeken organiseert het Ministerie van Infrastructuur en Milieu direct na de zomer werksessies met ambtelijke vertegenwoordigers van de kustoverheden en vertegenwoordigers van sectoren en maatschappelijke organisaties met een nationaal of gebiedsspecifiek belang of kennis, die zij willen inbrengen om de kwaliteit van de haalbaarheidsstudie te verbeteren. De werksessies zijn bedoeld om per gebied concreet na te gaan welke aspecten en belangen spelen in de gebieden en hoe deze wel of niet te combineren zijn met windenergie. Voor de werksessies worden naast vertegenwoordigers van kustoverheden ook vertegenwoordigers met gebiedskennis gezocht van visserij, sportvisserij, scheepvaart, recreatie en zandwinning. Ook vertegenwoordigers van natuurorganisaties en andere belanghebbenden zijn welkom.

Aanmelden

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu wil u vragen om - indien mogelijk - een coördinerende rol te spelen voor deelnemers uit uw achterban bij de aanmelding voor de werksessies. U kunt de deelnemers voor 10 juli opgeven door een e-mail te sturen naar windopzee@minienm.nl. Vermeld u daarbij naam en telefoonnummer en de organisatie die wordt vertegenwoordigd. Als het aantal deelnemers te groot wordt, zal het Ministerie van Infrastructuur en Milieu contact opnemen om te zien of het mogelijk is tot een representatieve afvaardiging te komen.

Vragen?

Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met
@minienm.nl.

Datum
26 juni 2013

memo

Inleiding

Op 4 april hebben : (ministerie van Infrastructuur en Milieu, DG Ruimte en Water) en (Rijkswaterstaat Zee en Delta) de aanpak voor de haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden van windenergie in de 12-mijlszone in het OIM gepresenteerd. Zoals afgesproken treft u bijgaand de uitkomsten van de eerste fase van de haalbaarheidsstudie aan. Hieronder vindt u een korte toelichting op de achtergronden van de studie, de status van de quickscan en hoe u uw inbreng in de tweede fase van de studie kunt leveren.

Achtergrond van de haalbaarheidsstudie 12 NM

Het kabinet heeft een doelstelling van 16% duurzame energie in 2020 afgesproken. Windenergie op zee is één van die opties om de doelstelling te kunnen realiseren. Uitgangspunt van het kabinet is om de doelstelling tegen zo laag mogelijke kosten te halen. Het is immers in ieders belang om de kosten voor het verduurzamen van de energievoorziening voor burgers en bedrijfsleven beperkt te houden, zeker in deze tijden van economische crisis. Windenergie op zee is nu relatief gezien nog een dure optie. Maar deze vorm van energie moet wel worden meegenomen om de doelstelling te halen.

De ministers Kamp en Schultz van Haegen hebben al met de provincies afgesproken om minimaal 6000 megawatt windenergie op land te realiseren. Windenergie op land is namelijk veel goedkoper dan op zee. Daarnaast wordt een haalbaarheidsstudie naar locaties binnen de 12-mijlszone uitgevoerd omdat de verwachting is dat windenergie daar goedkoper kan worden gerealiseerd dan op andere locaties op zee. De haalbaarheidsstudie wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking tussen het ministerie van Economische Zaken en het ministerie van Infrastructuur en Milieu, dat verantwoordelijk is voor ruimtelijke afwegingen van nationale betekenis.

Quick Scan en vervolg

In de quickscan is door vertegenwoordigers van de rijksoverheid gekeken waar géén windparken binnen de 12 mijlszone gebouwd kunnen worden, rekening houdend met nationale belangen, zoals de doorgaande scheepvaart.

In de tweede fase van de haalbaarheidsstudie worden de vijf resterende gebieden onderzocht, waarbinnen de bouw van windparken dus niet op voorhand wordt uitgesloten. Voor alle duidelijkheid: het staat ook voor die gebieden niet vast dat er windparken gebouwd kunnen worden.

In de tweede fase van de haalbaarheidsstudie wordt een aantal verdiepende studies en onderzoeken uitgevoerd, onder andere op het gebied van ecologie, mogelijke effecten op radar voor de scheepvaart en effecten op kusttoerisme en huizenprijzen. Voor de vijf overgebleven gebieden in de kustzone en de aangewezen en aan te wijzen gebieden buiten de 12-mijlszone wordt een maatschappelijke kosten-batenanalyse gedaan om te zien in welke van alle gebieden binnen en buiten de 12-mijlszone windenergie tegen de laagste maatschappelijke kosten gerealiseerd kan worden.

Hoe kunt u uw inbreng leveren?

De ministers van Economische zaken en Infrastructuur en Milieu vinden het belangrijk om goed te luisteren naar eventuele bezwaren van overheden, sectoren en maatschappelijke organisaties tegen ingrepen in hun omgeving. Om zorgvuldige afwegingen te kunnen maken, willen zij over alle relevante belangen, feiten en meningen beschikken, voordat er een besluit wordt genomen. U kunt helpen bij het verzamelen daarvan, door belangen, feiten en meningen aan te dragen.

- Voor de vijf gebieden worden direct na de zomer werksessies gehouden met ambtelijke vertegenwoordigers van de kustoverheden en vertegenwoordigers van sectoren en maatschappelijke organisaties met een nationaal of gebiedsspecifiek belang of kennis, die zij willen inbrengen om de kwaliteit van de haalbaarheidsstudie te verbeteren. De werksessies zijn bedoeld om per gebied concreet na te gaan welke aspecten en belangen spelen in de gebieden en hoe deze wel of niet te combineren zijn met windenergie. Bijvoorbeeld: wat zijn de meest waardevolle visgronden, hoe kan rekening worden gehouden met zandwinning en kan omvaren worden voorkomen, hoe kunnen windparken de ruimtelijke kwaliteit en beleving beïnvloeden en zijn er ook kansen voor de ontwikkeling van het gebied? Beoogd resultaat van de werksessies is een kaart met een aantal aandachtspunten of voorwaarden bij de ontwikkeling van windenergie om bestaande belangen zo min mogelijk te hinderen en waar mogelijk kansen te benutten. Voor de werksessies worden naast vertegenwoordigers van kustoverheden ook vertegenwoordigers met gebiedskennis gezocht van visserij, sportvisserij, scheepvaart, recreatie en zandwinning. Ook vertegenwoordigers van natuurorganisaties en andere belanghebbenden zijn welkom.
- Als alle informatie uit de onderzoeken en de werksessies verwerkt is, vindt een bijeenkomst plaats met de deelnemers aan de sessies om de vermelde feiten te checken en eventuele openstaande punten verder te bespreken. Op basis hiervan wordt de eindrapportage opgesteld.
- Alle partijen, ook degenen die ervoor kiezen om niet actief mee te doen aan de haalbaarheidsstudie, kunnen daarna via het OIM hun mening of standpunt kenbaar maken als input voor de besluitvorming.
- Vervolgens wordt een bestuurlijke bijeenkomst georganiseerd met de kustoverheden.

- De uitkomsten van het OIM en de bestuurlijke bijeenkomst vormen met de eindrapportage de input voor het besluit van de ministers, waarover vervolgens de Tweede Kamer wordt geïnformeerd.

Onderstaand treft u een schematische weergave aan van de verschillende stappen in het proces naar besluitvorming.

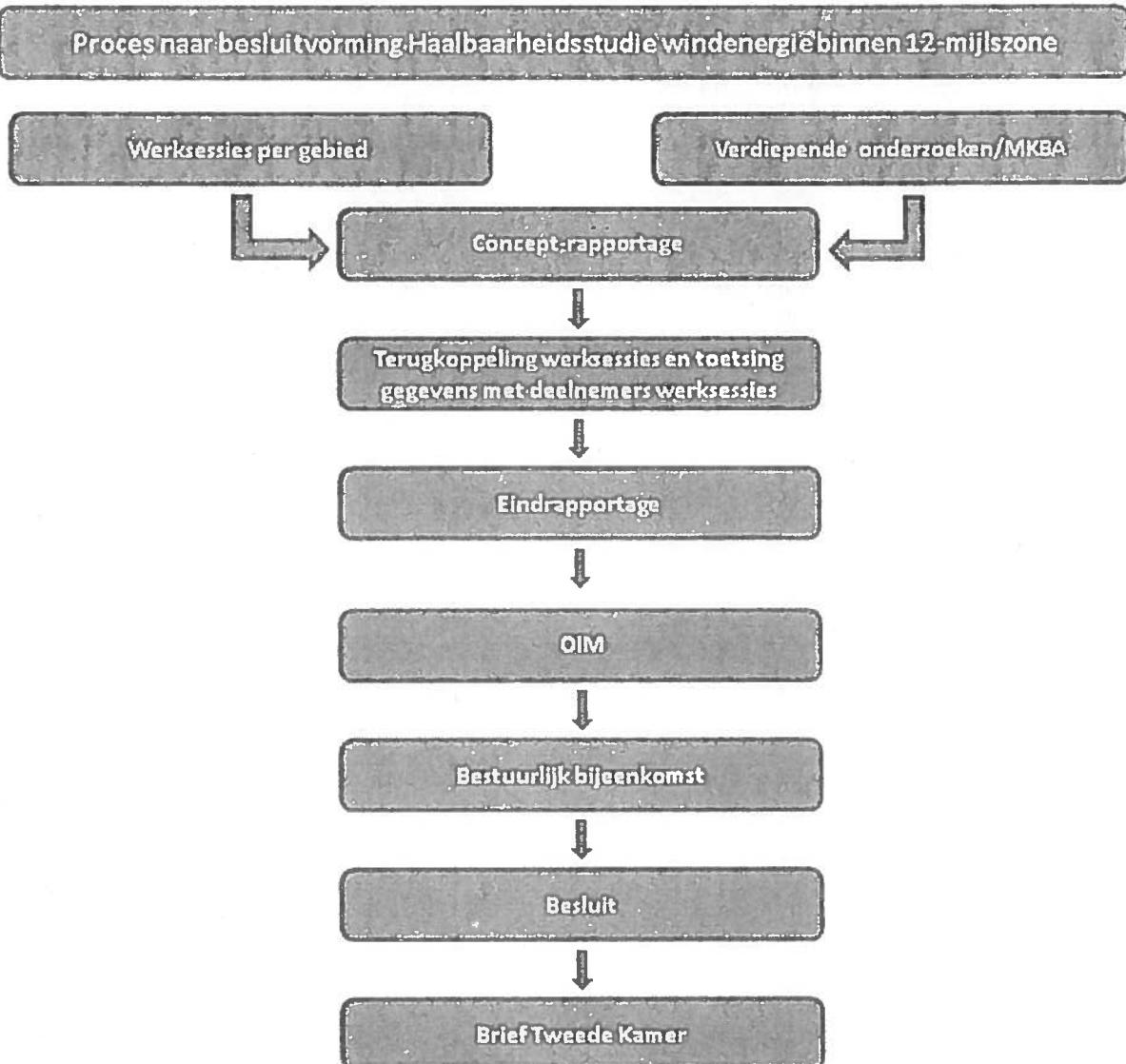
Aanmelden

Verzoek is om - indien mogelijk - een coördinerende rol te spelen voor deelnemers uit uw achterban bij de aanmelding voor de werksessies. U kunt de deelnemers voor 10 juli opgeven door een e-mail te sturen naar windopzee@minienm.nl. Vermeld u daarbij naam en telefoonnummer en de organisatie die wordt vertegenwoordigd. Als het aantal deelnemers te groot wordt, zal contact opgenomen worden om te zien of het mogelijk is tot een representatieve afvaardiging te komen.

Vragen?

Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met de projectsecretaris @minienm.nl.

Proces naar besluitvorming Haalbaarheidsstudie windenergie binnen 12-mijlszone

29

Van: - DGRW
Verzonden: woensdag 26 juni 2013 9:07
Aan: - DGRW; - /ZD/
DGRW
Onderwerp: RE: Drijvende windmolens van 6MW voor Britse kust

29.3

Ho en .

Ik had die Noorse ook al een keer gezien, Maar dat zijn veel grotere dieptes. Dan gebruiken ze een diep drijflichaam zoals die ook voor drijvende olieplatforms worden gebruikt en dan willen ze die onderling verankeren (iedere molen aan drie andere) en alleen aan de rand met ankers naar beneden.

Groet,

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [mailto: @minez.nl] 29.2
Verzonden: woensdag 26 juni 2013 7:24
Aan:) - DGRW; (ZD);
) - DGRW; - DGMI;
Onderwerp: RE: Drijvende windmolens van 6MW voor Britse kust

Dank.
Als je 'drijvende windmolen' googelt zul je zien dat er meer zijn - enkele jaren geleden ook al voor de Noorse kust een prototype.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van:) - DGRW [mailto: @minienm.nl] 29.1
Verzonden: dinsdag 25 juni 2013 17:46
Aan: ; (ZD);
- DGRW; - DGMI;
Onderwerp: Drijvende windmolens van 6MW voor Britse kust

Ter info.
Gr

-----< TRIM-Recordinformatie >-----

Recordnummer : IENM/BSK-2013/132134
Titel : Drijvende windmolens van 6MW voor Britse kust

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Van: @goeree-overflakkee.nl] 31.2
Verzonden: woensdag 3 juli 2013 11:49
Aan: - DGRW
Onderwerp: RE: Ambtelijk vooroverleg Haalbaarheidsstudie windenergie binnen 12 nautische mijl Zuid-Holland 3 juli 2013

Beste

De aangehaalde brief is niet door onze gemeente ontvangen, zou jij kunnen nagaan of deze daadwerkelijk is verzonden?

Alvast bedankt,

Vriendelijke groeten,

Van: ' - DGMI [mailto: @minienm.nl] 31 /
Verzonden: woensdag 26 juni 2013 15:55
Aan: l@denhaag.nl'; t@katwijk.nl'; i@katwijk.nl'; a@noordwijk.nl';
@rotterdam.nl'; r@gemeentewestland.nl'; :@werkorganisatieduivenvoorde.nl';
r@pzh.nl'; k@pzh.nl'; @pzh.nl'; Dportofrotterdam.com';
@hetnet.nl'; ; " @westvoorne.nl'
CC: DGRW; (ZD);) - DGRW
Onderwerp: Ambtelijk vooroverleg Haalbaarheidsstudie windenergie binnen 12 nautische mijl Zuid-Holland 3 juli 2013

Beste genodigden,

Hierbij de stukken voor het ambtelijk overleg over de haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12 mijlszone op 3 juli in het stadhuis van Den Haag.

Zoals aangekondigd informeren we de bestuurders van de regionale overheden schriftelijk over de uitkomsten van de Quick Scan die we hebben gedaan in de haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlzone. Daarnaast is er memo geschreven over de uitkomsten van Quick Scan en deze zal op de website van het OIM worden geplaatst.

Deze stukken zijn, tezamen met de agenda, in de bijlage gevoegd.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water
directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M C

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

52

32.5

Van: ...ler (WVL)
Verzonden: woensdag 10 juli 2013 13:51
Aan: ... (WVL)
Onderwerp: Fw: veilige afstanden
Bijlagen: BOA_NZWS 2012-0425_Aanwijzing windenergiegebied Hollandse Kust_Voorkeurs....pdf; brief afwegingskader veilige afstanden.pdf

Ter informatie!

Van: ... - DGRW [mailto:...@minienm.nl]
Verzonden: Wednesday, July 10, 2013 01:38 PM W. Europe Standard Time
Aan: ... (WVL); ... - DGRW; ... (ZD)
Cc: ... - DGRW; ... - DGRW
Onderwerp: FW: veilige afstanden

32.4

De uitkomst.

Groetjes,

Van: ... - DGRW
Verzonden: woensdag 10 juli 2013 13:33
Aan: ... - DGRW;
CC: ... - DGRW
Onderwerp: Fw: veilige afstanden

32.3

Tk

Van: ... - DGB
Verzonden: Wednesday, July 10, 2013 01:29 PM W. Europe Standard Time
Aan: ... t) - DGRW
Cc: ... DGB; ... - DGB
Onderwerp: RE: veilige afstanden

32.2

Gisteren is het directeurenoverleg (Rijkshavenmeesters A'dam, R'dam, directeur Kustwacht, het afwegingskader ~~ge~~acordeerd.

Dat leidt tot bijgevoegd kaartje. De in de vorige versie nog oranje gekleurde gebieden worden daarmee ook rood.

Groet,

Hoi

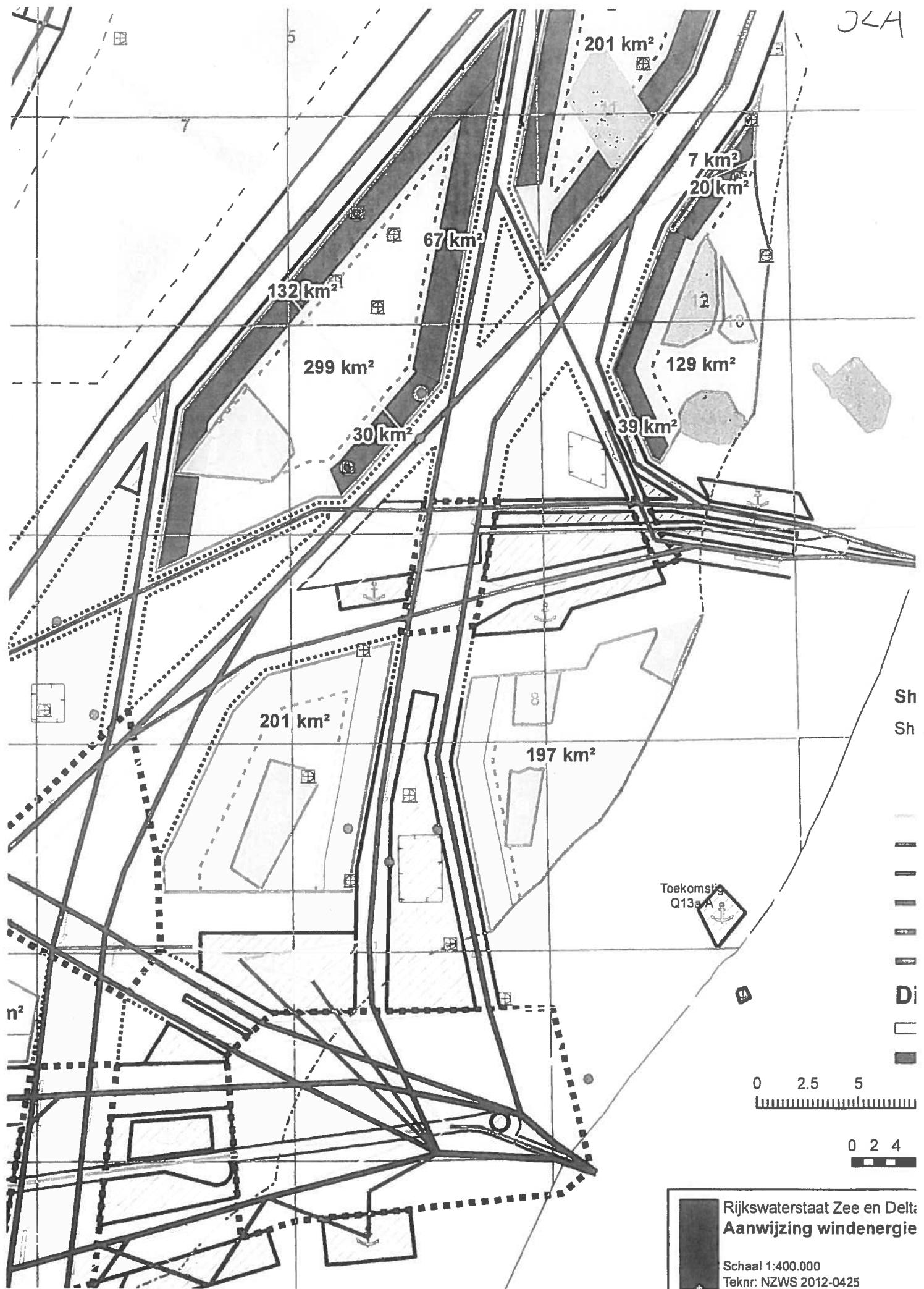
Van: DGRW
Verzonden: woensdag 26 juni 2013 17:18
Aan: - DGB
Onderwerp: veilige afstanden

32.1

Hey

Hoe gaat t met de discussie tussen de scheepvaartsector en I&M over de veilige afstanden.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Rijkswaterstaat Zee en Delt
Aanwijzing windenergie

Schaal 1:400.000
Tekn: NZWS 2012-0425

> Retouradres Postbus 20904 2500 EX Den Haag

Rijkshavenmeester Rotterdam,
 Rijkshavenmeester Amsterdam,
 Directeur Netwerkontwikkeling, RWS/ZD,
 Directeur Kustwacht,
 Nieuwschrift.

PER MAIL

Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Maritieme Zaken
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon*Afdelingshoofd*

T
 M ✓
 F

Datum 8 juli 2013
 Betreft Afwegingskader veilige afstanden

Kenmerk
 IENM/BSK-2013/142335

Geachte vrouw, heren,

De Beleidsnota Noordzee, een bijlage bij het Nationale Waterplan (NWP) uit 2009, hanteert als vertrekpunt voor vellig scheepvaartverkeer 2 zeemijl van internationaal vastgestelde verkeersscheidingsstelsels, ankergebieden en nationaal vastgestelde clearways. Tegelijkertijd wordt daarbij aangegeven dat in specifieke situaties meer maatwerk mogelijk is.

In november 2011 gaven u en mijn voorganger [redacted] een werkgroep de opdracht om een inhoudelijk afwegingskader veilige afstanden op zee op te stellen, op basis waarvan dat maatwerk ingevuld kan worden.

Het resultaat van de werkgroep is het "Afwegingskader veilige afstanden", dat afgelopen vrijdag door [redacted] aan u werd gemaild. Het toepassen van het afwegingskader levert route- en locatiespecifieke afstanden voor vellige scheepvaart op, waardoor ruimte voor overige gebruiksfuncties gevonden wordt. De werkgroep levert daarmee het maatwerk dat in het NWP werd aangekondigd. De werkgroep stelde een lijst op van criteria die van belang zijn voor het bepalen van ruimte voor veilige scheepvaart.

Alle criteria zijn inhoudelijk stevig en eensluidend onderbouwd, op twee criteria na. Het betreft de ruimte voor rondtorns over bakboord en ruimte voor uitwijkmanoeuvres over stuurboord. De noodzaak voor het reserveren van deze ruimtes kon niet eensluidend worden onderbouwd. De toepassing ervan leidt tot verschillende breedtes in ruimtereservering voor scheepvaart:

- Een variant A, die die breedte volledig voor scheepvaart reserveert;
- Een variant B, met een principereservering voor scheepvaart, die ten behoeve van andere belangen op specifieke locaties/situaties nader onderzocht kan worden.

Voor het maken van een beleidskeuze voor veilige afstanden spelen behalve scheepvaartveiligheid ook andere factoren een rol, te weten:

- Het creëren van duidelijkheid op korte termijn voor alle actoren. Met name voor ronde 3 wind op zee is dit urgent, om de discussie over de precieze grenzen voor scheepvaartveiligheid te beëindigen;
- De mate van draagvlak;
- Een duidelijk standpunt ten behoeve van internationale discussies.

**Directoraat-Generaal
Bereikbaarheid
Maritieme Zaken**

Datum
8 juli 2013

Op basis van al deze overwegingen maakt DGB de beleidskeuze voor variant A, waarin de ruimte voor rondtorns over bakboord én de uitwijkmanoeuvre over stuurboord volledig voor scheepvaart wordt gereserveerd.

Deze beleidskeuze en het afwegingskader wordt de inbreng van DGB in de discussie over contouren van aanwijsgebieden en kaveluitgifte in ronde drie. Lopende procedures van ronde twee (m.n. Helm veld) blijven gebruik maken van de inhoudelijke systematiek die tot nu toe wordt gehanteerd.

DE DIRECTEUR MARITIEME ZAKEN,

35

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 11 juli 2013 10:47
Aan: - DGRW;
DGRW; (ZD); - DGRW;
@minez.nl); (EZ)
(WVL); j@mindef.nl';
:@mineleni.nl');
1@minez.nl"; - DGRW;
ar - DGRW; - DGB;
); - DGB; (CD),
(ZD)
Onderwerp: RE: verslag besprekking gisteren in Vlissingen
Bijlagen: Verslag besprekking WoZ Schouwen.docx

Hallo allemaal,

Gisteren naar Vlissingen geweest verslag.

. Zie bijgaand

Groet,

33.1

Halle allen

Hierbij de agenda en de stukken voor het overleg **donderdag 11 juli , 13.30 – 16 uur, zaal C 00-03 (Nieuwe Kijfstraat)**

00.03 (Nieuwe Uitleg).
Het verslag van de stuurgroep en de uitnodiging voor de werksessies wordt morgen nagezonden. Tevens is ter info de brief van de ANWB met het resultaat van de internetconsultatie toegevoegd.

Tot donderdag!

Met vriendelijke groet

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water
directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M

Verslag besprekking problemen windmolens 12NM zoekgebied Schouwen

Datum 11 Juli 2013

Aanwezig: en ZD); Vlaanderen,
Ministerie van Openbare Werken?); (RWS WVL; verslag)

Inleiding

Doel van de bijeenkomst is te bespreken welke zaken er spelen in het nader te onderzoeken gebied Schouwen. Legt uit dat vanuit de wens om zo kosteneffectief meer duurzame energie te installeren in Nederland opnieuw gekeken wordt naar de mogelijkheden van Windenergie binnen de 12 mijlszone.

Er is een Quick-scan uitgevoerd op grond waarvan gebleken is dat er alleen in 5 gebieden wellicht mogelijkheden zijn. Daaronder is ook een gebied voor Schouwen. In de haalbaarheidstudie zullen de vijf overgebleven gebieden binnen de 12 mijlszone nader worden onderzocht en deze gebieden zullen worden vergeleken met de al aangewezen of in de nieuwe structuurvisie aan te wijzen gebieden buiten de 12 mijlszone.

Besprekking

Rondom de Westerschelde spelen diverse verdragen met België waarvan de belangrijkste zijn het verdrag voor het Gemeenschappelijk Nautische Beheer en het Radarverdrag van 1978.

Het zoekgebied overlapt gedeeltelijk met het gebied van het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer hetgeen betekend dat daar niet zonder instemming van de Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart (met 2 Nederlandse en 2 Belgische commissarissen) activiteiten kunnen worden uitgevoerd.

Rond radar wordt nu net de laatste hand gelegd aan het verbeteren van radarbegeleiding en wordt, naast de bestaande radarposten Haamstede en Ouddorp net een nieuwe radartoren op Neeltje Jans aanbesteed.

Vervolgafspraken

Afgesproken wordt dat er in ieder geval een memo moet komen die de verdragstechnische verplichtingen en procedures helder uiteenzet. zal hiervoor contact zoeken met HDJZ en van ZD.

Daarnaast komt er een vervolgonderzoek naar de mogelijke effecten op radar en navigatiebakens en zal tevens gevraagd worden mogelijke oplossingen voor eventuele verstoringen in beeld te brengen (zoals bijvoorbeeld het plaatsen van extra antennes aan de buitenkant van het gebied).

34

Van: [1@denhelder.nl\]](mailto:) 34.1
Verzonden: vrijdag 12 juli 2013 13:45
Aan: DGRW; Windopzee; 'ZD)
CC:
Onderwerp: organisaties en namen t.b.v. onderzoek windmolens op zee en recreatie-toerisme
Bijlagen: Betr.: onderzoek windmolens op zee en recreatie-toerisme

Beste n betrokkenen,

In de ambtelijke bijeenkomst op 27 juni jl. te Haarlem vroegen jullie om organisaties en namen voor de nog te houden werksessies en speciek voor het nog uit te voeren toeristisch-recreatieve onderzoek in relatie tot windparken binnen de 12 mijls zone.

Van mijn collega, kreeg ik onderstaande gegevens uit die sector.
Voor nadere vragen rond de toeristisch-recreatieve sector kunt u bij hem terecht:

tel /
email 1@denhelder.nl

(ik ben tot 15 augustus a.s. afwezig i.v.m. vakantie)

Vriendelijke groet,

gemeente Den Helder

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Den Helder sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht. De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Mocht u dit bericht bij vergissing ontvangen hebben, dan verzoeken wij u direct de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen. Indien u niet de geadresseerde bent noch een geautoriseerde medewerker die kennis mag nemen van berichten voor de geadresseerde, mag u het bericht niet openbaar maken of op enige wijze verspreiden of vermenigvuldigen.

Van: denhelder.nl
Verzonden: vrijdag 12 juli 2013 13:13
Aan:
Onderwerp: Betr.: onderzoek windmolens op zee en recreatie-toerisme

Hallo,

strandpaviljoen Paal 6 - de heer
Zanddijk 24, 1787 PP Julianadorp
Tel.

Het lijkt mij goed om de volgende personen te benaderen:

De heer , Helder events - @helderevents.nl

Mevrouw , camping 't Noordersandt - @hotmail.com

De heer , Landal recreatie Ooghuysne -

De heer Strandhuisjes Gooiberg, @dumasco.nl

E-mail: info@paalzes.nl

strandpaviljoen Zee van Tijd-
Gentiaan 27, 1787 CM Julianadorp
Tel.:

@zeevantijd.com

Groet,

Releidsadviseur Toerisme, Recreatie en Cultuurhistorie
denhelder.nl

Gemeente Den Helder
>>> F 11-7-2013 15:55 >>>

Ik heb je onlangs al eens genoemd dat het ministerie I&M en EZ bezig zijn met Onderzoeken Windmolenparken op zee. Specifiek gaan ze de effecten op recreatie en toerisme onderzoeken.
Zij willen een begeleidingsgroep instellen.
Welke namen/organisaties vanuit de recreatiesector kun/wil jij hiervoor voorstellen? (vanuit Den Helder, of vanuit regio KopNH)
van de toeristische ondernemers, de strandpaviljoens, en dergelijke?

Alvast bedankt voor je informatie.

Vriendelijke groet,

Van: :@wsv.bund.de]
Verzonden: dinsdag 16 juli 2013 8:43
Aan:
CC:
Onderwerp: AW: Studium Windenergieparks innerhalb 12 sm Gebiet

35.4

Sehr geehrte Frau

Von der Regierungsvertretung Oldenburg wurden nachstehende Informationen dankenswerterweise an die Generaldirektion Wasserstraßen und Schifffahrt, Außenstelle Nordwest (GDWS ASt NW), die für die Sicherheit und Leichtigkeit des Schiffsverkehrs u.a. im Einzugsbereich der Emsmündung verantwortlich ist, weitergeleitet. Die GDWS ASt NW beabsichtigt, sich ein genaueres Bild der in der Machbarkeitsstudie dargelegten niederländischen Planungen – insbesondere des Suchgebietes Nr. 5 nördlich der Inseln Ameland/Schiermonnikoog - machen. Da die beigefügten Skizzen den Planungsraum nur ungenau abbilden, wäre es hilfreich, wenn Sie mir eine koordinatengenaue Beschreibung des Suchgebiets Nr. 5 (möglichst im Format WGS 84) beifügen würden.

Vielen Dank.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrag

Von: [mailto: @_rv-ol.niedersachsen.de]
Gesendet: Dienstag, 9. Juli 2013 12:07
An: l; ; (MW);
@borkum.de'; @borkum.de;
Cc: ; @_rws.nl
Betreff: WG: Studium Windenergieparks innerhalb 12 sm Gebiet

35.3

Sehr geehrte Damen und Herren,

hiermit komme ich der Bitte von Herrn nach und übersende Ihnen die nachfolgenden Emails zur Kenntnis.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrage

Niedersächsisches Ministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
Regierungsvertretung Oldenburg
Theodor-Tantzen-Platz 8
26106 Oldenburg

Telefon:
Telefax:
Email: @_rv-ol.niedersachsen.de

Van: (ZD)
Verzonden: dinsdag 9 juli 2013 9:11
Aan: @_rv-ol.niedersachsen.de'
Onderwerp: RE: Studium Windenergieparks innerhalb 12 sm Gebiet

35.2

Sehr Geehrte

Wie schon in unterstehende E-mail angegeben schicke ich dir hierbei die Übersetzung der Studie auf Deutsch. Ich frage sie dabei auch diese Studie durch zu schicken zu dem dafür geeignete Behörden.

Vielen dank

Van: [ZD]
Verzonden: vrijdag 28 juni 2013 16:27
Aan: @rv-ol.niedersachsen.de
CC: - DGMI; (NN)
Onderwerp: Studium Windenergieparks innerhalb 12 sm Gebiet

351

Sehr Geehrte

Mit diesem E-mail wollen wir Sie im Rahmen des Espoo Vertrags informieren über einen Quick Scan Studium nach Möglichkeiten für Windenergieparks innerhalb der 12 sm Gebiet der Niederländische Küste. Wir fragen Ihnen dabei diese (und noch kommenden) Information weiter zu bringen zu dem dafür geeignete Behörden in Deutschland.

Die Quick Scan Studium ist eine ersten Tritt zum Entscheidung ob Windenergieparks entwickelt werden können innerhalb dieses Gebiet.

Diese Studium is entstanden aus die Aufgabe der Niederländische Regierung zum Entwikkelung von 16% erneubare Energie in 2020 und die Wunsch dafür die billigste Möglichkeiten zu bevorzugen. Bei diese Quick Scan ist damit gerechnet das die möglich zu Entwickelen Flächen äusserhalb das bestrittene Gebiet an der Grenze bleibt und das die Schifffahrt nach und von (Deutsche) Hafen nicht behindert werden soll. Wir erwarten deswegen keinen Effecten für Deutsche Interessen.

In diesem Studium habe sich 5 Flächen aufgezeigt die tiefgehender untersucht werden sollen. Dabei werden die Regional Behörden und regionalen Interessenhaber mit einbezogen.

Am Anfang 2014 hoffnen wir einen Entscheidung an das Parlement vorliegen zu können über die Frage ob Flächen innerhalb der 12 sm Gebiet miteinbezogen worden können in einen Rijks Structuur Visie zum Entwicklung der Nordsee für Windenergieparks.

Wir schicken Ihnen jetzt die Quick Scan Studium und die Brief die diese Woche vom Minister der Wirtschaftangelegenheiten an küstnähe Gemeinden und Provincen geschickt worden sind.

Am Ende der nächste Woche folgt die Deutsche Übersätzung der Notiz.

Das Ihnen damit zur Verfügung stellen von Information betrifft keiner Tritt innerhalb eines officiëlen Verfahren. Wir wollen Sie damit aber die Gelegenheit bitten Ihre Aufmerkungen und Fragen möglichst früh in das Untersuchungsprozess heran zu bringen.

Für weitere Fragen können Sie kontakt aufnehmen mit:

[@minienm.nl.](mailto:@minienm.nl)

Mit freundlichen Grüß

RWS Zee en Delta

Van: [redacted] @rws.nl
Verzonden: donderdag 18 juli 2013 11:52
Aan: [redacted]
CC: [redacted] (ZD); [redacted] (ZD)
Onderwerp: RE: afstemming wind binnen 12 mijl en radar
Bijlagen: Verslag besprekking Schouwen.rtf

Beste [redacted]

Hierbij het aangepaste verslag van de besprekking.

Met vriendelijke groet,

Van: SRW [mailto:[redacted]] @minienm.nl
Verzonden: donderdag 11 juli 2013 10:45
Aan: [redacted] (ZD); [redacted] @mow.vlaanderen.be'; [redacted] (ZD); [redacted] @schelderadar.net'
Onderwerp: FW: afstemming wind binnen 12 mijl en radar

36.1

[redacted] @mow.vlaanderen.be';

Dame en heren,

Nogmaals bedankt voor jullie inbreng gisteren.

Bijgaand het verslag van onze besprekking . Als ik iets heb gemist graag aanvullen.

Met vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

) - BSK

Van: (WVL)
Verzonden: vrijdag 19 juli 2013 10:04
Aan: (D)
Onderwerp: RE: Antwoorden op vragen nav directeurenoverleg veilige afstanden

37.6

Ha

Prima. Dank alvast!

Groeter

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E @rws.nl

Van: (ZD)
Verzonden: vrijdag 19 juli 2013 9:49
Aan: (WVL)
Onderwerp: Re: Antwoorden op vragen nav directeurenoverleg veilige afstanden

37.5

Ik zal het zelf zo wel doen!

Groet,

Senior Adviseur
Zee en Delta

Dit bericht is verzonden per blackberry

Van: (WVL)
Verzonden: Friday, July 19, 2013 09:21 AM W. Europe Standard Time
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: Antwoorden op vragen nav directeurenoverleg veilige afstanden

37.4

Ha

Hartelijk dank hiervoor. Korte vraag: kan ik dit document ook doorsturen naar het kernteam Wind []

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E @rws.nl

Van: [REDACTED] (ZD) 37.3
Verzonden: donderdag 18 juli 2013 12:30
Aan: [REDACTED] (ZD); [REDACTED] (WVL)
Onderwerp: FW: Antwoorden op vragen nav directeurenoverleg veilige afstanden

Zie bijgaand [REDACTED]

met vriendelijke groet,

Senior Adviseur Strategie en Communicatie
Rijkswaterstaat Zee en Delta
Bezoekadres: Lange Kleiweg 34, 2288 GK Rijswijk
Postadres: Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk

M

Kijk voor meer informatie op www.rijkswaterstaat.nl

Van: [REDACTED] (ZD) 37.2
Verzonden: donderdag 18 juli 2013 12:06
Aan: [REDACTED] (ZD); [REDACTED] (ZD); [REDACTED] (ZD)
Onderwerp: FW: Antwoorden op vragen nav directeurenoverleg veilige afstanden

Ter info dankt!!

Van: [REDACTED] (ZD) 37.1
Verzonden: donderdag 18 juli 2013 12:05
Aan: [REDACTED] (@portofamsterdam.nl); [REDACTED]; [REDACTED]; DGB
Onderwerp: Antwoorden op vragen nav directeurenoverleg veilige afstanden

Beste [REDACTED] en collega directeuren,

Bijgaand treffen jullie aan een korte redeneerlijn en leeswijzer van het afwegingskader bij de structuurvisie wind op zee en de kaveluitgifte en vergunningverlening.

Met vriendelijke groet,

Van: (WVL) 40.6
Verzonden: maandag 5 augustus 2013 10:58
Aan: - DGRW
CC: (WVL); (WVL), '' - DGRW;
(ZD)
Onderwerp: FW: Update mbt scheepvaartanalyse HK en TNW
Bijlagen: 26455_3.pdf

Urgentie: Hoog

Beste ,

Ik probeerde jou net tevergeefs te bereiken. Bijgevoegd de offerte van MARIN voor de scheepvaartrisico-analyse Ten Noorden van de Waddeneilanden.

De offerte komt overeen met onze vraag, en is wat mij betreft akkoord om gegund te worden. De totaalprijs is

). Graag zo spoedig mogelijk nog even een formeel akkoord van jouw kant.

Graag jouw akkoord ook naar [redacted] sturen (aangezien ik de rest van de week nog met verlof ben). Alvast vriendelijk bedankt voor jouw reactie.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad Postbus 17 |
8200 AA Lelystad

M 40.5
E @rws.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [mailto: [redacted]@marin.nl]
Verzonden: vrijdag 2 augustus 2013 15:50
Aan: (WVL)
CC: (WVL); (WVL); - DGRW;
- DGRW
Onderwerp: [WARNING : MESSAGE ENCRYPTED]RE: Update mbt scheepvaartanalyse HK en TNW

Beste ,

Bijgevoegd onze offerte met betrekking tot de update van de risico studie voor de scheepvaart bij aanwijzing windgebied "Ten Noorden van de Wadden". Mochten er naar aanleiding hiervan vragen zijn, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

404

-----Original Message-----

From: (WVL) [mailto:[@rws.nl"\]
Sent: Wednesday, July 24, 2013 6:16 PM
To:
Cc: VVL\); n \(WVL\); DGRW;
Subject: FW: Update mbt scheepvaartanalyse HK en TNW](mailto:@rws.nl)

Beste

In navolging op mijn vorige mail en ons telefoongesprek, bijgevoegd de opdrachtomschrijving scheepvaartrisico Ten Noorden van de Waddeneilanden. Ik wil jou graag verzoeken om hierop een offerte uit te brengen.

Ik zie jouw offerte graag tegemoet. Mocht jij verder nog vragen hebben m.b.t. opdrachtomschrijving dan hoor ik dat uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E @rws.nl

40.3

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: (WVL)
Verzonden: woensdag 24 juli 2013 10:53
Aan:
CC: (WVL)
Onderwerp: RE: Update mbt scheepvaartanalyse HK en TNW

Ha

Ik weet niet zeker of jij al terug bent van vakantie. Even een update m.b.t. de scheepvaartopdracht. Voor de PlanMER is er besloten om geen aparte voorkeursalternatief Hollandse Kust op te nemen,

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad Postbus 17 |
8200 AA Lelystad

M
E rws.nl

40.2

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [mailto:[@marin.nl"\]\]
Verzonden: zaterdag 6 juli 2013 12:38
Aan: \[mailto:\[@marin.nl"\\] \\(WVL\\)
Onderwerp: RE: Update mbt scheepvaartanalyse HK en TNW\]\(mailto:rws.nl\)](mailto:rws.nl)

Beste

De berekeningen voor de minimum variant HK lopen voorspoedig, voor zover ik momenteel weet.

Ik zal wat planning betreft over twee weken nog een update geven.

Met vriendelijke groet,

Project Manager
MARIN's Nautical Centre MSCN
E mailto: [@marin.nl">
T](mailto:rws.nl)

MARIN
2, Haagsteeg, P.O. Box 28, 6700 AA Wageningen, The Netherlands
[I www.marin.nl](http://www.marin.nl)

Van: [mailto:[@marin.nl"\] \(WVL\) \[mailto:\[@rws.nl"\\]
Verzonden: vrijdag 5 juli 2013 8:10
Aan: \\[mailto:\\[@rws.nl"\\\]\\]\\(mailto:rws.nl\\)\]\(mailto:rws.nl\)](mailto:rws.nl)

401

Onderwerp: Update mbt scheepvaartanalyse HK en TNW

Beste :

Verder had ik jou eerder om een offerte voor de maximum variant voor het gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden gevraagd. Mogelijk dat hier ook nog een extra vraag bijkomt ivm aanpassing van de minimum variant TNW.

Ik hoor graag van jou hoe jullie qua planning zitten en hoe het gaat met het doorrekenen van de minimum variant HK. Alvast vriendelijk bedankt voor jouw reactie.

Mocht jij verder vragen hebben dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

41

Van: [redacted] @minez.nl] 416
Verzonden: woensdag 14 augustus 2013 13:10
Aan: DGRW;
DGRW; (ZD); DGRW; DGRW;
DGRW
Onderwerp: FW: Advies: Naar een Nationaal Atelier Wind
Bijlagen: Advies Naar een Nationaal Atelier Wind.pdf
Urgentie: Hoog

hoi,

hierbij het advies van de landschapsarchitect.

Met vriendelijke groet,

Coördinator Renewable Energy
Ministry of Economic Affairs
Tel. +31
Adres: Bezuidenhoutseweg 73, Postbus 20101
2500 EC Den Haag

415

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 augustus 2013 11:02
Aan:
CC:
Onderwerp: FW: Advies: Naar een Nationaal Atelier Wind
Urgentie: Hoog

Deze is de goede!

gr

Managementassistenten

Directie Energie en Duurzaamheid
Ministerie van Economische Zaken
Bezuidenhoutseweg 73/ 2594 AC/ Den Haag/ 3 etage / Noord B
Postbus 20401 / 2500 EK / Den Haag

T
F

@minez.nl;

Bezoekt u binnenkort een EZ-locatie? Houd u er dan rekening mee dat u in het bezit dient te zijn van een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs). Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Van: [\[mailto:r@rgd.minbzk.nl\]](#)
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2013 14:55
Aan: [\[mailto:r@rgd.minbzk.nl\]](#)
Onderwerp: FW: Advies: Naar een Nationaal Atelier Wind
Urgentie: Hoog

41.4

Van: [\[mailto:r@rgd.minbzk.nl\]](#)
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2013 14:49
Aan: [\[mailto:r@rgd.minbzk.nl\]](#)
Onderwerp: FW: Advies: Naar een Nationaal Atelier Wind
Urgentie: Hoog

41.3

aanvulling/vervanging van vorig mailtje

groeten,

Van: [\[mailto:r@rgd.minbzk.nl\]](#)
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2013 14:44
Aan: [\[mailto:r@rgd.minbzk.nl\]](#)
Onderwerp: FW: Advies: Naar een Nationaal Atelier Wind
Urgentie: Hoog

41.2

Hierbij het advies nog in pdf-vorm.

Hoogachtend,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Atelier Rijksadviseur
Korte Voorhout 7, P4.22
2511 CG Den Haag
Telefoon: 070-330 22 22
r@rgd.minbzk.nl

Van: [\[mailto:r@minez.nl\]](#)
Verzonden: dinsdag 6 augustus 2013 14:39
Aan: [\[mailto:r@minez.nl\]](#)
Onderwerp: Advies: Naar een Nationaal Atelier Wind
Urgentie: Hoog

41.1

Zeer geachte heer

Hierbij treft u het advies aan van de Rijksadviseur voor Landschap en Water inzake een Nationaal Atelier Wind.

Hoogachtend,

Ondersteuning CRA

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages

Bezoekt u het kunddepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Van: @rotterdam.nl
Verzonden: donderdag 15 augustus 2013 9:20
Aan: - DGRW
CC:
Onderwerp: RE: Windenergie Maasvlakte
Bijlagen: 10gr3199[1].pdf

42.5

Beste ''

Bijgevoegd een wethoudersbrief over dit onderwerp uit december 2010. Daarin wordt verwezen naar een quickscan, uitgevoerd door Arcadis. Die studie is uitgevoerd in opdracht van het Havenbedrijf Rotterdam. Voor het opvragen van de studie moet je daarom contact opnemen met het Havenbedrijf, dit kan met zie cc en

Ik neem trouwens aan dat jij over dit onderwerp ook afstemt met de projectgroep voor het windpark op de buitencontour van Maasvlakte 2, waar I&M ook in is vertegenwoordigd.

Met vriendelijke groet,

Programmabureau Duurzaam
Gemeente Rotterdam
Postbus 6575
3002 AN Rotterdam
Telefoon

Bezoekadres:
WTC - 4e etage laagbouw
Beursplein 37
3011 AA Rotterdam

Van:)
Verzonden: woensdag 14 augustus 2013 13:43
Aan:
CC:
Onderwerp: RE: Windenergie Maasvlakte

42.4

Hoi
Kun jij helpen aan een studie van Alterra (zie onderstaande e-mail en bijlage). Als ik het goed begreep, is van wind op zee en ben jij van wind op land. Wellicht ga jij ook over near shore?

Graag je reactie naar zie CC).

Bedankt en groeten

Van: DGRW [mailto: [@minienm.nl\]
Verzonden: woensdag 14 augustus 2013 13:19](mailto:@minienm.nl)

42.3

Aan: E

Onderwerp: RE: Windenergie Maasvlakte

@i Bedankt!

@ I: ik ben met name geïnteresseerd in het onderzoek dat jullie hebben gedaan naar de mogelijkheden near shore. Er is sprake van een onderzoek (Quick scan) door Alterra uit mei 2009.

Zou jij die voor mij kunnen vinden?

Ter toelichting:

Zoals je wellicht weet is door RWS dit jaar een Quick-scan naar de mogelijkheden van windenergie binnen de 12-mijlszone gedaan, en daarbij is een gebied grenzend aan de 2^e Maasvlakte als 1 van de 5 zoekgebieden overgebleven (zie bijlage). Ben daarom erg benieuwd naar wat jullie eerdere bevindingen waren.

Met vriendelijke groet,

Van: E [mailto:[@Rotterdam.nl"\]
Verzonden: woensdag 14 augustus 2013 12:26
Aan: DGRW; \[@Rotterdam.nl \\)
Onderwerp: RE: Windenergie Maasvlakte\]\(mailto:@Rotterdam.nl\)](mailto:)

422

Hallo :

: kun jij onderstaande vraag beantwoorden/doorgezetten?

: succes. Hopelijk heb je wind mee ;-)

Bedankt en gr

Senior beleidsadviseur
Gemeente Rotterdam
Stadsbeheer
Afdeling Watermanagement
Galvanistraat 15
Postbus 6633
3002 AP Rotterdam
Tel mobiel en vast:
Kantoorlagen: 11
www.rotterdam.nl

Van: s) - DGRW [Verzonden: woensdag 14 augustus 2013 11:58
Aan:
Onderwerp: Windenergie Maasvlakte

42.1

Hoi ! ,

We zien elkaar niet zoveel meer maar ik ben bezig met werken aan wind op zee .

Nu zoek ik wat informatie over de stand van zaken over Windenergie bij het RCI.

Weet jij bij wie ik dan moet zijn.

Met vriendelijke groet,

verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Van: - DGRW
Verzonden: woensdag 21 augustus 2013 15:06
Aan: 'vleteret.be'
Onderwerp: Onderzoek naar mogelijke radarverstoring Windturbines

64.1

Geachte heer/

Ik heb uw naam gekregen als mogelijke contactpersoon voor het aanvragen van een offerte voor het verrichten van onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar.

Even ter introductie: in het kader van hoge ambities van het rijk voor het opwekken van duurzame energie wordt opnieuw gekeken naar de mogelijkheden van het plaatsen van windturbines in de 12-mijlszone. Er zijn in een eerste quick-scan (bijgesloten) een vijftal gebieden geselecteerd waar eventueel mogelijkheden zijn en die worden thans in een haalbaarheidsstudie nader onderzocht.

Het meest zuidelijke gebied voor de kust van Schouwen overlapt deels met het verdragsgebied t.a.v. het gezamenlijke nautisch beheer van scheepvaart richting de Schelde. Vandaar dat ook de vraag opkomt in hoeverre de radarbegeleiding hiervan hinder kan ondervinden.

Dit willen wij nader laten onderzoeken, inclusief de mogelijkheden om deze hinder weg te nemen (zoals het verplaatsen/bijplaatsen van radarposten).

In een overleg met de Schelderadarketen werd ook uw naam en die van uw instituut genoemd als een instelling waarmee goede ervaringen zijn op dit punt. Vandaar dat wij u zouden willen uitnodigen voor het uitbrengen van een offerte.

Daarom aan u de vraag of u daarvoor de juiste adressant bent en wat uw postadres is, dan zal u een officieel verzoek met meer informatie via de post (en ook per mail) bereiken.

Hoogachtend,

Rijkswaterstaat/Water Verkeer en Leefomgeving

Van: [mailto: @denhelder.nl] 45.3
Verzonden: woensdag 21 augustus 2013 15:28
Aan: ZD)
CC: RW
Onderwerp: Betr.: RE: N.a.v. haalbaarheidsstudie Wind op zee in de 12 mijlszone

Beste ,

Ik ben je bijzonder dankbaar voor de antwoorden op de vragen die hier in het gesprek met de wethouder aan bod kwamen.

Voor de werksessie van 10 september a.s. zou ik er wel bij willen zijn.

Zoals ik al verwachtte heeft wethouder [] in principe ook belangstelling om aan die werksessie deel te nemen.

Ik ben net terug van vakantie [] dus misschien heb ik mailtjes, gemist, maar is al bekend gemaakt wat de lokatie en tijdstip van die werksessie zullen zijn?

Vriendelijke groet,

gemeente Den Helder

>>>

rws.nl > 21-8-2013 15:05 >>>

Beste [] 45.2

Hierbij een puntsgewijs antwoord op jouw vragen:

1. er zijn op dit moment een aantal aanmeldingen voor de reis. Binnenkort wordt besloten of hij doorgaat, waarschijnlijk wel. Mijn verzoek is of je jouw wethouder wilt aanmelden bij [], die over de organisatie van deze reis gaat. [] W.b. ambtelijke ondersteuning moeten we jouw verzoek even bespreken. Het is nog niet door anderen zo expliciet gevraagd.
2. bij de zoeklocaties voor nieuwe windparken vormt het gewijzigde routestelsel het uitgangspunt. Daarmee is dus rekening gehouden.
3. w.b. de kaarten: we verspreiden op dit moment nog geen detailkaarten van de gebieden, []

[] In de werksessies gaan we aan de hand van grote kaarten de gebieden verder uitwerken.

4. w.b. effecten op recreatie en toerisme: voor zover op dit moment bij ons bekend zijn er nog geen (internationale) onderzoeken bekend over mogelijke effecten. We gaan wel een onderzoek doen in het kader van de haalbaarheidsstudie om te zien of we daar meer zicht op kunnen krijgen. Voor dat onderzoek is een begeleidingscommissie samengesteld met vertegenwoordigers van kustoverheden en recreatie organisaties (voor de regio noord-holland hebben Schagen en Bergen zich n.a.v. mijn mail als belangstellend aangemeld. Zij zullen onderling nog bepalen wie deel zal nemen aan het onderzoek). De resultaten worden uiteraard met alle betrokkenen gedeeld.
5. w.b. de bestaande vergunninghouders: op bijgevoegde kaart staan alle vergunningen met naam en nummer. De vergunninghouders zijn op dit moment: Eneco, Nuon, SSE DONG, RWE en Typhoon.

Ik hoop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht je nog vragen hebben laat het dan weten. Zien we je nog op de werksessie Noord-holland op 10 september a.s.?

Groet,

Van: [mailto: @denhelder.nl]
Verzonden: dinsdag 20 augustus 2013 16:45

45.1

Aan: - DGRW; - (ZD)
Onderwerp: N.a.v. haalbaarheidsstudie Wind op zee in de 12 mijlszone

Geachte mevrouw & mevrouw

Op 27 juni jl was ik aanwezig in uw ambtelijke informatiebijeenkomst Windenergie in de 12-mijlszone in het Provinciehuis te Haarlem.

Door vakanties heb ik de terugkoppeling over deze bijeenkomst pas gisteren met de wethouder Economie van Den Helder kunnen doorspreken. Daaruit is een aantal vragen naar voren gekomen die ik graag aan u wil stellen:

1. u vraagt naar de belangstelling voor een bestuurlijke studiereis naar Denemarken. Wethouder van Den Helder wil kenbaar maken dat hij zeker belangstelling heeft voor deelname. Hij wil daar ook ambtelijk ondersteuning mee hebben. Kun u mij aangeven of al duidelijk is of deze reis doorgang vindt? Zo ja, is er al een datum bekend?
2. onlangs werd bekend dat de scheepvaartroutes op de Noordzee zijn bijgesteld. In hoeverre zijn de nieuwe scheepvaartroutes van invloed op de gepresenteerde zoeklokaties in de quickscan?
3. De wethouder wil graag een goede digitale versie krijgen van het plaatje van het zoekgebied voor de kust van Noord-Holland Noord. Kan dat?
4. zijn er onderzoeken geweest naar de effecten van windparken op zee op het toerisme? Zo ja, heeft u deze voor ons beschikbaar?
5. Daarnaast willen wij ook graag weten wie de vergunninghouders zijn van de vergunde gebieden buiten de 12-mijlszone.

Wij zien uw informatie met veel belangstelling tegemoet, en danken u bij voorbaat voor uw reactie.

Vriendelijke groet,

gemeente Den Helder
tel 0223-678858

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Den Helder sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht. De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Mocht u dit bericht bij vergissing ontvangen hebben, dan verzoeken wij u direct de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen. Indien u niet de geadresseerde bent noch een geautoriseerde medewerker die kennis mag nemen van berichten voor de geadresseerde, mag u het bericht niet openbaar maken of op enige wijze verspreiden of vermenigvuldigen.

Van: @goeree-overflakkee.nl] 47.2
Verzonden: woenderdag 22 augustus 2013 9:55
Aan: - DGRW
Onderwerp: RE: Herinnering: Uitnodiging werksessie 12 september 2013 Zeeland/Maasvlakte over windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

{ Beste

Ik zal bij deze sessie aanwezig zijn namens de gemeente Goeree-Overflakkee.

Vriendelijke groeten,

Met vriendelijke groet,

Beleidsadviseur Duurzaamheid

Gemeente Goeree-Overflakkee T 14 0187 (Algemeen)
Koningin Julianaweg 45 T
3241 XB Middelharnis M
Postbus 1 E info@gooere-overflakkee.nl (Algemeen)
3240 AA Middelharnis E
I www.goeree-overflakkee.nl

Van: - DGRW [mailto:@miniem.nl] 47.1
Verzonden: woensdag 21 augustus 2013 18:32
Aan: info@prominentinn.nl; r@mow.vlaanderen.be; k@haven.antwerpen.be;
:@zeelandseaports.com; @loodswezen.nl; @schouwen-duiveland.nl;
:@westvoorne.nl; @vlissingen.nl; l@noord-beveland.nl; @schouwen-
duivenland.nl; @gemeentesluis.nl; @veere.nl; @vlissingen.nl; @vlissingen.nl;
; @westvoorne.nl; @vlissingen.nl; @vanoord.com; n@zeelandnet.nl;
@wwf.nl'; @wwf.nl'; @gmail.com'; @duinbehoud.nl';
@duinbehoud.nl'; as@natuurmonumenten.nl'; lt@noordzee.nl';
@vogelbescherming.nl'; @vogelbescherming.nl'; @vissersbond.nl';
@visafslag.org'; @visafslaglauwersoog.com'; @uronet.nl'; @loodswezen.nl';
@meewind.nl; @zmf.nl
CC: ! DGRW
Onderwerp: Herinnering: Uitnodiging werksessie 12 september 2013 Zeeland/Maasvlakte over windenergie op zee
binnen de 12-mijlszone

Beste heer/mevrouw,

Onlangs heeft u onderstaande uitnodiging voor de werksessie windenergie op zee ontvangen voor het gebied Zeeland/Maasvlakte op 12 september 2013 in Zeeland.

Helaas hebben we tot nu toe nog geen reactie mogen ontvangen.

Graag zouden wij u willen vragen alsnog te reageren voor **28 augustus** 2013 of u aanwezig kunt zijn tijdens deze dag. Dit in verband met de reservering voor onder meer het diner.

Alvast onze hartelijke dank.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water
directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M 00 11 77
I

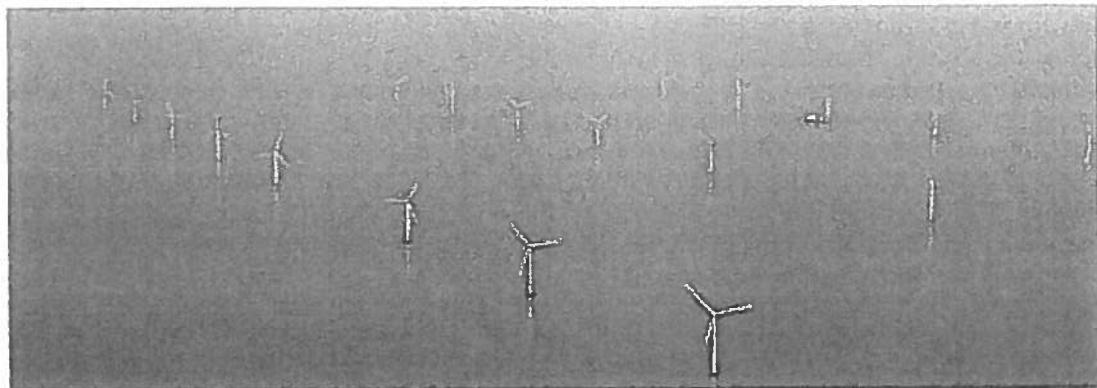

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Uitnodiging

Werksessie windenergie op zee

12 september 2013, van 9.30 tot 19.30 uur te Renesse (Let op: Gewijzigde locatie!).

Graag nodigen wij u uit voor een werksessie over windenergie op zee binnen de 12-mijlszone op 12 september van 9.30 tot 19.30 in het Ir. J.W. Tops-huis te eiland Neeltje Jans, Vrouwenpolder. Tijdens deze bijeenkomst willen wij graag met u in gesprek gaan om feiten en belangen in kaart te brengen als het gaat om windenergie binnen de 12-mijlszone.

Achtergrond

Windenergie op zee is één van die opties van het kabinet om de doelstelling van

16% duurzame energie in 2020 te kunnen realiseren. Uitgangspunt van het kabinet is om de doelstelling tegen zo laag mogelijke kosten te halen. Het is immers in ieders belang om de kosten voor het verduurzamen van de energievoorziening voor burgers en bedrijfsleven beperkt te houden, zeker in deze tijden van economische crisis. Windenergie op zee is nu relatief gezien nog een dure optie. Dat heeft onder andere te maken met de afstand van de windparken ten opzichte van de kust. Daarom wordt een haalbaarheidsstudie naar locaties binnen de 12-mijlszone uitgevoerd omdat de verwachting is dat windenergie daar goedkoper kan worden gerealiseerd dan op andere locaties op zee.

Aanpak haalbaarheidsstudie

In de eerste fase van de haalbaarheidsstudie is een quickscan uitgevoerd door vertegenwoordigers van de rijksoverheid. Zij hebben gekeken waar géén windparken binnen de 12 mijlszone gebouwd kunnen worden, rekening houdend met nationale belangen, zoals de doorgaande scheepvaart. De uitkomsten van de quickscan kunt u downloaden op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/windenergie/windenergie-op-zee>.

In de tweede fase van de haalbaarheidsstudie worden de vijf resterende gebieden onderzocht, waarbinnen de bouw van windparken dus niet op voorhand wordt uitgesloten. Voor alle duidelijkheid: het staat ook voor die gebieden niet vast dat er windparken gebouwd kunnen worden. Om zorgvuldige afwegingen te kunnen maken, willen de ministers van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu over alle relevante informatie beschikken, voordat er een besluit wordt genomen. U kunt helpen bij het verzamelen daarvan, door feiten en belangen aan te dragen tijdens de werksessies per gebied.

Doel werksessies

De werksessies zijn bedoeld om per gebied concreet na te gaan welke aspecten en belangen spelen in de gebieden en hoe deze wel of niet te combineren zijn met windenergie. Bijvoorbeeld: wat zijn de meest waardevolle visgronden, hoe kan rekening worden gehouden met zandwinning en kan omvaren worden voorkomen, hoe kunnen windparken de ruimtelijke kwaliteit en beleving beïnvloeden en zijn er ook kansen voor de ontwikkeling van het gebied? Beoogd resultaat van de werksessies is een kaart met een aantal aandachtspunten of voorwaarden bij de ontwikkeling van windenergie om bestaande belangen zo min mogelijk te hinderen en waar mogelijk kansen te benutten.

Tijdens de werksessie:

- informeren wij u over het beleid rondom windenergie op zee en de inzichten tot nu toe;
 - benutten we uw kennis voor aanvullingen;
 - luisteren we naar uw belangen;
 - schetsen we samen hoe het Rijk zo goed mogelijk rekening kan houden met uw belangen.
-
- U werkt in kleine groepen om aanvullende feiten te inventariseren;
 - U gaat samen aan de slag met belanghebbenden om in de samenwerking winst te boeken;
 - U presenteert de uitkomsten van de werksessie onder meer aan de Rijksadviseur voor het Landschap.

Vervolg

Als alle informatie uit de onderzoeken en de werksessies verwerkt is, vindt een bijeenkomst plaats met de deelnemers aan de sessies om de verzamelde feiten te checken en eventuele openstaande punten verder te bespreken. Op basis hiervan wordt de eindrapportage opgesteld.

Als u wilt deelnemen aan de werksessie dan kunt u zich aanmelden door een e-mail te sturen naar Windopzee@minienm.nl. Graag willen wij u vragen per stakeholder/vereniging een persoon af te vaardigen. Wij kijken ernaar uit u te mogen begroeten.

Mocht u vooraf nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Windenergie op Zee@minienm.nl

Namens het projectteam,

Omgevingsmanager project Haalbaarheidsstudie 12 NM
Rijkswaterstaat Zee en Delta

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

DGRW

49

Van: (ZD)
Verzonden: donderdag 22 augustus 2013 12:17
Aan:
Onderwerp: Even kort overleg over afspraak recreatie onderzoek?
Urgentie: Hoog

ug.6

Ha
Ik heb gesproken. Zij heeft overlegd met [redacted]. Hij wordt 1 dag per week ingehuurd door Bergen en is niet beschikbaar voor de begeleidingsgroep. Vooral uit capaciteitsoverwegingen. Bergen wil wel input leveren en wil graag op de hoogte gehouden worden, maar wil geen vertegenwoordigende rol (regierol noemde zij het). Ze ging het nog een keer checken en belt me terug vandaag. Maar ik moest er maar van uitgaan dat zij er niet bij zijn dinsdag.

[redacted] Ik heb gezegd dat Schagen en Heemskerk zich ook gemeld hebben, en zij dacht dat het beter was één van hen dan maar uit te nodigen.

Gr
Els

Van: - DGRW [mailto: dominienm.nl]
Verzonden: donderdag 22 augustus 2013 11:52
Aan:
Onderwerp: FW: recreatie onderzoek

ug.5

Van: (ZD) [mailto: @rws.nl]
Verzonden: woensdag 21 augustus 2013 1:43
Aan: [redacted] - DGRW
Onderwerp: FW: recreatie onderzoek

ug.4

Hoi

Zie hier [redacted] heeft zich ook nog opgeworpen als kandidaat als [redacted] [redacted] Jen [redacted] niet kunnen/willen.

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 15 juli 2013 11:18
Aan: [redacted] A.
Onderwerp: RE: recreatie onderzoek

ug.3

Beste

Dank je wel voor het aanbod. Ik wacht even reactie Bergen af. [redacted] van Schagen heeft ook gereageerd dat zij wel mee willen doen. Ik laat het dan aan Bergen en Schagen over om tot een vertegenwoordiging te komen en als ze er niet uitkomen dan mogen jullie [redacted]
Ik laat het nog wel horen,

Groet,

49.2

Van: [mailto: Dheemskerk.nl]
Verzonden: maandag 15 juli 2013 10:22
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: recreatie onderzoek

Helemaal goed. Mocht het zo zijn dat het met de gemeente Bergen niet lukt, dan wil Heemskerk wel aanschuiven.

Vriendelijke groet,
gemeente Heemskerk

Van: (ZD) [mailto: [@rws.nl"\] 49.1
Verzonden: woensdag 10 juli 2013 16:48
Aan: 't@bergen-nh.nl'; r@beverwijk.nl'; @bloemendaal.nl'; h@castricum.nl'; r@denhelder.nl'; @denhelder.nl'; A.; "schagen.nl"; @velsen.nl'; :@noord-holland.nl'; i@milieuadres-ijmond.nl'; @bergen-nh.nl'
CC: DGRW; - DGRW;
Onderwerp: recreatie onderzoek](mailto:@rws.nl)

Beste mensen,

Op 27 juni hadden we een ambtelijk overleg in Noord-Holland waarbij we o.a. gesproken hebben over een onderzoek dat wij willen uitvoeren naar de effecten van windparken op zee op recreatie en toerisme. We hebben gesproken over evt. deelname van een Noordhollandse gemeente aan de begeleidingsgroep voor dit onderzoek. Inmiddels hebben we ook de andere regio's gesproken en in elke regio iemand bereid gevonden om deel te nemen aan de begeleidingsgroep voor dit onderzoek. Ook de ANWB zal meedoen. We hebben daarnaast Strand Nederland benaderd, een landelijke organisatie met ca. 300 leden (strandexploitanten). Daarmee zijn we een heel eind met de bemensing van de begeleidingsgroep.

Vandaag heb ik contact gehad met van de gemeente Bergen. Mogelijk is de gemeente Bergen bereid om voor deze regio deel te nemen. Dat heeft o.a. als voordeel dat deze gemeente als een van de weinige al ervaring heeft met windenergie op zee. Bij deze wil ik jullie vragen of jullie hiermee kunnen instemmen. moet dit nog wel intern bespreken, dus het is nog niet helemaal zeker of Bergen dit wil oppakken. Als er een andere gemeente is die dit heel graag wil doen, laat het dan weten. Dan moeten jullie onderling even kijken wie van jullie zal aanschuiven.

Met vriendelijke groet,

Heemskerk is een millenniumgemeente en werkt mee om de millenniumdoelstellingen te realiseren

Opgelet:

Disclaimer: http://www.heemskerk.nl/disclaimer/e_mail/

gemeente Heemskerk
bezoekadres postadres
Maerten van Heemskerckplein 1 Postbus 1
1964 EZ Heemskerk 1960 AA Heemskerk

telefoon:
fax:

e-mail: post@heemskerk.nl
website: www.heemskerk.nl

Dit bericht kan informatie bevatton die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusleveijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages..

Van: GRW
Verzonden: donderdag 22 augustus 2013 15:01
Aan:
Onderwerp: Onderzoek naar mogelijke verstoring walradar door windturbien

Geachte heer

Ik heb uw naam gekregen als mogelijke contactpersoon voor het aanvragen van een offerte voor het verrichten van onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar.

Even ter introductie: in het kader van hoge ambities van het rijk voor het opwekken van duurzame energie wordt opnieuw gekeken naar de mogelijkheden van het plaatsen van windturbines in de 12-mijlszone. Er zijn in een eerste quick-scan (bijgesloten) een vijftal gebieden geselecteerd waar eventueel mogelijkheden zijn en die worden thans in een haalbaarheidsstudie nader onderzocht.

Het meest zuidelijke gebied voor de kust van Schouwen overlapt deels met het verdragsgebied t.a.v. het gezamenlijke nautisch beheer van scheepvaart richting de Schelde. Vandaar dat ook de vraag opkomt in hoeverre de radarbegeleiding hiervan hinder kan ondervinden.

Dit willen wij nader laten onderzoeken, inclusief de mogelijkheden om deze hinder weg te nemen (zoals het verplaatsen/bijplaatsen van radarposten).

Daarom aan u de vraag of u daarvoor de juiste adressant bent en wat uw postadres is, dan zal u een officieel verzoek met meer informatie via de post (en ook per mail) bereiken.

Hoogachtend,

Rijkswaterstaat/Water Verkeer en Leefomgeving

From: DGRW
Sent: Wednesday, August 21, 2013 3:06 PM
To:
Subject: Onderzoek naar mogelijke radarverstoring Windturbines

51.1

Geachte heer

Ik heb uw naam gekregen als mogelijke contactpersoon voor het aanvragen van een offerte voor het verrichten van onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar.

Even ter introductie: in het kader van hoge ambities van het rijk voor het opwekken van duurzame energie wordt opnieuw gekeken naar de mogelijkheden van het plaatsen van windturbines in de 12-mijlszone. Er zijn in een eerste quick-scan (bijgesloten) een vijftal gebieden geselecteerd waar eventueel mogelijkheden zijn en die worden thans in een haalbaarheidsstudie nader onderzocht.

Het meest zuidelijke gebied voor de kust van Schouwen overlapt deels met het verdragsgebied t.a.v. het gezamenlijke nautisch beheer van scheepvaart richting de Schelde. Vandaar dat ook de vraag opkomt in hoeverre de radarbegeleiding hiervan hinder kan ondervinden.

Dit willen wij nader laten onderzoeken, inclusief de mogelijkheden om deze hinder weg te nemen (zoals het verplaatsen/bijplaatsen van radarposten).

Daarom aan u de vraag of u daarvoor de juiste adressant bent en wat uw postadres is, dan zal u een officieel verzoek met meer informatie via de post (en ook per mail) bereiken.

Hoogachtend,

Rijkswaterstaat/Water Verkeer en Leefomgeving

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: - DGRW
Verzonden: dinsdag 27 augustus 2013 9:43
Aan:
Onderwerp: Re: inkoopopdracht

525

Beste collega's,

Mijn voorstel is dat we een kleine begeleidingsgroep vormen die tweemaal bijeenkomt: aan het begin van het onderzoek en bij besprekking concept.

Bij dat eerste overleg kunnen dan dit soort opmerkingen meegegeven worden. Uiteraard is het voorbeeld niet limiterend bedoeld en wordt wel een simulatie verwacht.

Groet,

Van: (ZD) [mailto:.....@rws.nl] 524
Verzonden: Monday, August 26, 2013 01:08 PM W. Europe Standard Time
Aan: ;@schelderadar.net>; (ZD); (ZD);
< @schelderadar.net>; < @mow.vlaanderen.be>
Cc: DGRW; @schelderadar.net>; @schelderadar.net>;
Onderwerp: RE: inkoopopdracht

Goede collega's

Graag zou ik nog enige inhoudelijke opmerkingen plaatsen bij het inkoopplan.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Zee en Delta

Ik werk op dinsdag, woensdag en donderdag.

Tel.

Van: mailto:[@schelderadar.net](#)
Verzonden: vrijdag 23 augustus 2013 9:49
Aan: (ZD); (ZD);
CC: (ZD); ^ - DGRW; ^
Onderwerp: RE: inkoopopdracht

523

Collega's,

OK wat mij betreft. ik begrijp dat u één van de Professoren (KUL) zult aanschrijven of beide?. Mag ik voorstellen dat tijdens de radarstudie minstens eenmaal teruggekoppeld wordt met het BET vooraleer het studierapport definitief te laten opleveren.

Mvg.

Hoofdbeheerder (VL), Beheer & Exploitatieteam Schelderadarketen
Commandoweg 50, 4381 BH Vlissingen, Nederland

E-mail: s@schelderadar.net

Internet: <http://www.vts-scheldt.net>

Van: (ZD) [mailto:s@rws.nl]

Verzonden: donderdag 22 augustus 2013 10:15

Aan: www.vlaanderen.be; 'N

CC: . - (ZD)

Onderwerp: FW: inkoopopdracht

Beste collega's

Graag zou ik jullie reactie op het concept inkoopplan (offerte-aanvraag) ontvangen. Ook als je geen opmerkingen hebt, dan hoor ik het graag en neem ik dit mee richting [] Willen jullie bijvoorbeeld wel of geen begeleidingsgroep?

Met vriendelijke groet,

Van - DGRW [mailto:[@minienm.nl\]
Verzonden: vrijdag 16 augustus 2013 14:58](mailto:)

52 |

Van: DGRW
Verzonden: dinsdag 27 augustus 2013 11:36
Aan: telenet.be'
CC:
Onderwerp: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar
Bijlagen: IENM BSK-2013 199119 Inkoopplan radar.docx; IENM BSK-2013 121857 Quickscan Haalbaarheidsstudie12-mijlzone.pdf

53.1

Geachte heer

Hierbij nodig ik u uit tot het uitbrengen van een offerte, met betrekking tot het verrichten van werkzaamheden in het kader van project Haalbaarheidsstudie Wind op Zee 12NM.

Deze offerteaanvraag is ook per post aan u verstuurd.

In afwachting van uw reactie verblijf ik,

Met vriendelijke groet,

Haalbaarheidsstudie Wind op Zee binnen 12-mijlzone

Projectnaam: Onderzoek effecten Radar van windmolens in zoekgebied Schouwen
 Projectbegeleider:
 Telefoonnummer:
 Email adres: <@miniem.nl
 Correspondentieadres: Postbus 17 8200AA Lelystad

Heeft dit inkoopplan betrekking op een wijziging van een lopende opdracht?

Nee

Achtergrondinformatie

Het kabinet heeft besloten dat Nederland in 2020 voor 16 procent van zijn energie moet halen uit duurzame bronnen. Daarbij zal een belangrijk aandeel worden gevormd door windenergie, zowel op land als ook op zee.

Naast de twee bestaande parken en de twaalf huidige vergunningen (waarvan 3 subsidie hebben gekregen), zijn er twee gebieden aangewezen voor windenergie op zee (Borsele en IJmuiden Ver) en worden op dit moment nog twee nieuwe gebieden aangewezen in de Riksstructuurvisie Wind op Zee (voor de Hollandse kust en ten noorden van de Wadden). Deze 4 gebieden liggen allen buiten de 12-mijlszone. Teneinde duurzame energie tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren, wordt thans opnieuw gekeken of er mogelijkheden zijn voor windenergie binnen de 12-mijlszone. Na een quick-scan zijn 5 mogelijke gebieden overgebleven die in aanmerking hiervoor zouden kunnen komen: in de voordelta voor Schouwen, voor de Maasvlakte, voor de Hollandse kust ten zuiden en ten noorden van IJmuiden en ten slotte ten noorden van Ameland.

Centrale vraagstelling

In het zoekgebied Schouwen (zie kaart) speelt als specifiek probleem dat windmolens in dit gebied de begeleiding van schepen varend van en naar de Schelde kunnen verstören. Het betreft hier twee bestaande radarposten op Ouddorp en Heemstede en een nieuw te bouwen post op Neeltje Jans (in fase van aanbesteding).

De vraag is daarom of windmolens in dit gebied de radarbegeleiding verstören en zo ja in welke mate.

Indien er sprake is van een verstorende werking, wordt dit onderzoek tevens gacht in beeld te brengen of er mogelijkheden zijn deze verstoring te niet te doen (bijvoorbeeld door de wijze van uitvoering of door het anders inrichten van de radarketen).

Omschrijving/eisen eindproduct

Het eindproduct is een rapport dat helder beschrijft wat de specifieke verstorende gevolgen zijn van windturbines voor de radarbegeleiding in het zoekgebied Schouwen voor scheepvaart van en naar de Schelde en of en zo ja welke compenseerende maatregelen mogelijk nodig zijn mocht het tot een eventuele aanwijzing van dit zoekgebied komen (bijvoorbeeld het verplaatsen of bijplaatsen van een radarpost).

Aanpak

Dmv bureaustudie op basis van vorhanden data aangevuld indien nodig interviews met betrokken partijen.

Benodigde deskundigheid

Het onderzoek vraagt om een zeer specifieke deskundigheid op het gebied van radardetectie en het effect van windmolens op deze radardetectie. Slechts enkele instellingen hebben deze deskundigheid in huis.

In Nederland is dat vooral TNO en in België zijn de effecten van windparken voor de Belgische kust een aantal onderzoeken gedaan door de KU Leuven.

Tijdpad/deadlines/fasering

Start in september 2013. Met een concept-rapportage eind oktober. Het onderzoek dient definitief afgerond te zijn in november 2013

Organisatie

Begeleiding vanuit projectteam, in overleg met het Schelderadarketen..

Gunning

Vanuit de Schelderadarketen werd door zowel de Nederlandse als de Belgische vertegenwoordigers aangegeven dat in hun ervaring TNO aanzienlijk duurder is dan de KU Leuven zonder dat er sprake is van een groot kwaliteitsverschil. Gelet hierop wordt voorgesteld eerst offerte aan te vragen bij de KU Leuven en bij een goede offerte hier aan te besteden.

Van toepassing zijnde (leverings)vooraarden

RVOI

Kostenvergoeding

Op basis van werkelijke kosten op basis van nacalculatie tot het in de opdrachtbrief vermelde maximum.

Projectbeheersing

Vergoeding op basis van gewerkte uren volgens de offerte. Indien de opdrachtnemer voorziet dat de gemaakte reservering niet voldoet, dan meld zij dat direct bij de opdrachtgever zodat overleg kan worden over mogelijke oplossingen

Van: DGRW 54.4
Verzonden: woensdag 28 augustus 2013 12:07
Aan: @telenet.be; DGRW
Onderwerp: Re: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

L.S.,

In antwoord op uw vragen:

- 1 Laten we uit gaan van tweemaal een overleg van ca twee uur, bij de Schelderadarketen in Vlissingen.
- 2 Dit onderzoek is bedoeld voor de specifieke Zeeuwse situatie, met de daar aanwezige posten. Dat laat onverlet dat we natuurlijk ook altijd op zoek zijn naar meer generieke conclusies, mochten die op basis van dit onderzoek te trekken zijn.
- 3 Uiteraard krijgt u die aangeleverd.

Met vriendelijke groet,

Van: < [mailto: <@telenet.be]> 54.3
Verzonden: Wednesday, August 28, 2013 10:49 AM W. Europe Standard Time
Aan: GRW
Cc: - DGRW
Onderwerp: Re: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

geachte,

ik had graag nog een tweetal verduidelijkingen:

1. die twee geplande vergaderingen: waar gaan die door, en hoeveel tijd wordt daarvoor voorzien (halve dag, dag, een paar uur, ...)
het is om een beetje te kunnen inschatten wat het moet voorstellen in tijdsbesteding en verplaatsing
2. ik neem aan dat de vraag enkel de mogelijke zone van Zeeland betreft, waar de Schelde Radar Keten bij betrokken is
of gaat het in eerste instantie om een meer generieke studie, en dan toegepast voor dat gebied van Zeeland (of meerdere gebieden?)
3. en ik elk geval dienen de coördinaten van de radar en marifone installaties dan beschikbaar te worden gesteld

mvg

Orchideeënlaan 4
B 8200 Brugge

tel:

email: @telenet.be

From: @telenet.be - DGRW
Sent: Tuesday, August 27, 2013 1:05 PM
To: <mailto:j@telenet.be>
Cc:

54.2

Subject: RE: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

Geachte heer,

Als aanvulling nog het volgende.

Wilt u in de offerte opnemen dat er ook een begeleidingsgroep wordt geformeerd op voorstel van IenM. Ons voorstel is dat deze in het begin bij de start van het onderzoek en bij het concept-rapport bij elkaar komt.

met vriendelijke groet,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water
directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6 | F 02.40
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

T
M

Van: @telenet.be - DGRW
Verzonden: dinsdag 27 augustus 2013 11:36
Aan:
CC: @telenet.be - DGRW
Onderwerp: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

54.1

Geachte heer,

Hierbij nodig ik u uit tot het uitbrengen van een offerte, met betrekking tot het verrichten van werkzaamheden in het kader van project Haalbaarheidsstudie Wind op Zee 12NM.

Ik verzoek u uw offerte uiterlijk 6 september a.s. in te dienen.

Deze offerteaanvraag is ook per post aan u verzonden.

In afwachting van uw reactie verblijf ik,

Met vriendelijke groet,

Haalbaarheidsstudie Wind op Zee binnen 12-mijlszone

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de gearresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

57

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 4 september 2013 13:19
Aan:
Onderwerp: RE: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

57.10

Dank!
Gr

Van: [mailto: @minez.nl]
Verzonden: woensdag 4 september 2013 13:00
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

57.9

Luchterduinen is 129MW

Vermogen * vollasturen levert productie. Opgesteld vermogen is in MW, productie in MWh --- verbruik dus ook in MWh of TWh --- ook bij kostenreductie kWh (bij het voorbeeld ook weer MWh)

C-7

Van: (ZD) [mailto: @rws.nl]
Verzonden: woensdag 4 september 2013 12:53
Aan:
Onderwerp: RE: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

57.8

Ha

Bij Kostenreductie hebben we het over 'indicatie' kostprijs, bij Opbrengsten en elektriciteitsgebruik over 'gemiddeld' huishouden. Bij Kosten windturbines over 'ongeveer'
Groet,

Van: [mailto: @minez.nl]
Verzonden: woensdag 4 september 2013 12:39
Aan: (ZD)
CC:
Onderwerp: RE: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

57.7

Beste ,

Als ik de F&F bezie dan betreft het globale informatie die actueel is en waar je geen peiljaar bij hoeft te noemen, maar misschien dat er f&f's zijn die hieronder niet staan ...
Het gaat immers vooral om vuistregels. Zodra je met exacte getallen, rentestanden e.d. gaat werken dan zijn peiljaren wel belangrijk.

Je moet tenslotte niet vergeten dat het hier gaat om gemiddelden: je kunt op de markt kiezen uit verschillende turbinetypen en fundaties en ook bouwbedrijven rekenen verschillende bedragen (mede afh van de vraag of ze vol zitten in opdrachten of leegloop van opdrachten verwachten) Rentestand is ook erg belangrijk, verzekeringen, wisselkoersen (pond, dollar, yen) etc. Allemaal redenen om vooral niet de indruk te wekken dat de prijzen in beton gegoten zijn maar vooral een globaal inzicht geven.

Van: ... hanter ... 'D) [mailto: @rws.nl]

57.6

Verzonden: woensdag 4 september 2013 11:36

Aan:

Onderwerp: FW: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

Hoi

Ik ben een poster met facts & figures aan het maken op basis van jouw antwoorden op de vragen van

Ik kreeg als commentaar van de collega's dat ik erbij moet zetten uit welk peiljaar de cijfers komen. Heb jij die informatie?

Alvast dank!

Groet,

Van: ... DGRW [mailto: @minienm.nl]

57.5

Verzonden: maandag 26 augustus 2013 16:48

Aan: (ZD)

Onderwerp: FW: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

Van: DGRW

57.4

Verzonden: maandag 26 augustus 2013 4:34

Aan: DGRW

CC: - DGRW; ZD)

Onderwerp: Fwd: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

Nu wel volledig. Excuses

Met vriendelijke groet,

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: <@minez.nl>

Datum: 20 augustus 2013 09:35:03 CEST

Aan: "DGRW" <@minienm.nl>

Konie: <@minez.nl>, "

<@minez.nl>,) - DGRW" <@minienm.nl>

Onderwerp: Antw.: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

Zie mijn antwoorden hieronder

Van: DGRW [mailto: @minienm.nl]

57.3

Verzonden: dinsdag 16 juli 2013 19:22

Aan:

Onderwerp: FW: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

Hallo }

Zou je mij antwoorden kunnen geven op de onderstaande vragen?

Alvast dank!

Groet,

Van: ZD) [mailto: @rws.nl] 57.2
Verzonden: maandag 15 juli 2013 11:16
Aan: GRW
CC: DGRW;
Onderwerp: actie gevraagd: facts & figures windparken tbv werksessies

Beste

Zie onderstaande vragen van

Groet,

Van: mailto: dlg.nl] 57.1
Verzonden: maandag 15 juli 2013 11:08
Aan: - DGRW'; (ZD)
CC:
Onderwerp: Kaarten en vragen voor maquette

Beste en

Hierbij de kaarten die we morgen met jullie bespreken. Het zijn de eerste concepten, dus we kunnen er met elkaar nog e.a. aan wijzigen of toevoegen :-)! LET OP, het eerste pdf bestand heeft 12 kaarten onder zich.

Ook zal ik met mijn collega deze week een proefmaquette maken. Hiervoor heb ik een aantal feitelijke gegevens nodig. Kunnen jullie die mij mailen of morgen vertellen?

Grootte en afstand

- 1. Hoeveel MW aan opwekkend vermogen moet op zee gehaald worden tot 2020? ↗

Afhankelijk van de afspraken in het SER akkoord. Verwachting is dat ca 3500MW additioneel nodig is aanbesteed rond 2020. De 4400MW is het totaal benodigde opgestelde vermogen in 2023/24 (inclusief bestaand en in aanbouw)

- 2 : hoeveel opwekkend vermogen moet op land gehaald worden tot 2020? ↗

6000MW operationeel in 2020 (incl bestaand en vervanging van bestaand)

- 3. Hoeveel MW kan gehaald worden buiten de 12 MZ, Hoeveel is nog nodig binnen de 12 MZ?

hoe meer binnen de 12NM wordt gevonden hoe beter. Deze vraag laat zich niet exact beantwoorden.

- 4.Om hoeveel windmolens gaat het dan binnen de 12 MZ?

Dat is afhankelijk van het type windmolen. Vuistregel is 6MW binnen km², dus als je 30km² aan ruimte hebt kun je ofwel 90 turbines van 2MW ofwel 15 turbines van 12MW kwijt.

- 5.Worden er 1, 4 of 6 MW molens op zee geplaatst. Wat is waarschijnlijk?

Het Rijk streeft ernaar dat marktpartijen 'the best available technology' gaan gebruiken, waarbij 'het beste' zowel te maken heeft met maximale energie-opbrengst als meest kostenefficiënte exploitatie. Aangezien de techniek aan verandering onderhevig is en locatiespecifieke omstandigheden van invloed kunnen zijn op de optimale techniekkeuze, valt hier geen algemeen antwoord op te geven.

- 6.Wat is de as-hoogte, nok hoogte en rototblad grootte van een 1, 4 of 6 MW windmolen?

Ook deze vraag is niet in algemene zin te beantwoorden. 1MW turbines worden niet op zee geplaatst (wel 2MW in Amalia, maar volgens mij gaat het nu vanaf 3MW) De Nordic 1MW turbine heeft een ashoogte tussen 60 en 70m en een rotor van bijna 60m (tiphoogte is dan 120-130m)

<http://www.windpowerengineering.com/design/nordic-windpower%20%99s-n1000-1-mw-turbine/> De Siemens 4MW voor Gemini heeft een rotorlengte van 65m en daarom waarschijnlijk een ashoogte van 90m De Siemens SWT6.0 (6MW direct drive) heeft een rotor van 75m en wrs een ashoogte van 100m

- 7.Hoe ver staan de 1, 4 of 6 MW windmolens op zee van elkaar. Jullie zeiden dat voor 6 MW 1 km² nodig is. Waarom kan er maar 1 windmolen van 6 MW op 1 km² staan?

Voor een optimale benutting van het windaanbod wordt een bepaalde afstand tussen turbines aangehouden. De 6MW/km² is een vuistregel: engineers zullen per locatie het optimum zoeken. Zet je ze dichter bij elkaar dan vangen ze elkaar te veel wind af, waardoor het elektrische en financiële rendement daalt.

- 8.Hoe groot (km²) zijn de zoeklokatie? Hoe groot zijn zijn de parken? Hoeveel parken kunnen er per zoeklokatie gemaakt worden? Hoe ver moeten de parken binnen een zoeklokatie uit elkaar liggen?

Andere vuistregel is dat de optimale windparkgrootte ergens tussen 300 en 400MW ligt. Kleiner maakt de overhead duurder, groter maakt dat de turbines elkaar te veel wind gaan afvangen. Er zal ook altijd een paar kilometer ruimte tussen windparken van die omvang moeten zijn om de windparken optimaal te laten presteren. Wanneer je 500MW in één lijn zou opstellen gaat de vuistregel niet op, maar veelal wordt uitgegaan van vierhoekige gebieden met verschillende rijen turbines

- 9.Kan een zoeklokatie volledig opgevuld worden met windmolens?

Hangt af van de omvang van de zoeklokatie

Kosten

1. Waarom wordt ca 1ct per KWh op de kosten verdiend als de molens binnen de 12 MZ liggen? Hoe vertaalt zich dat door naar

een winst van miljoen subsidie? Jullie vertelde dat het te maken heeft met de kabels! Omdat de kabellengte en het verlies over de afstand van park naar vaste land wordt verkort. Is dat de reden? Zijn er nog meer verliesposten?

Het kostenprofiel verschilt per locatie. Vier factoren bepalen de rentabiliteit van een locatie: waterdiepte, windaanbod, vaarafstand tot de haven en benodigde kabellengte. Hoewel het windaanbod doorgaans verder uit de kust beter is, weegt dat vooralsnog niet op tegen de hogere kosten van verder varen, diepere fundaties en langere kabels. Omdat 1GW aan windparken met ca 4000 vollasturen jaarlijks 4TWh aan elektriciteit produceren, de kosten momenteel tussen 15 en 16/kWh bedragen, de wholesale elektriciteitsprijs ca 5,5ct/kWh bedraagt (en dus ca 10ct subsidie per kWh nodig is), kosten deze windparken dus jaarlijks aan subsidie. Over 15 jaar subsidie dus ca Dan is dus 1 ct/kWh lagere prijs 10% subsidiereductie en scheelt dat dus mln)

2. Hoe diep kunnen de molens geplaatst worden? De zeebodem varieert van 5 tot 70 m diepte, zien we op de kaart. Op de hoogtelijnen kaart blijkt de zeebodem hoogte zowel binnen als buiten de 12-mz bijna gelijk. Hoe precies komt diepte? Zijn drijvende windmolens een optie?

De zeebodem van de gebieden die momenteel geschikt worden geacht voor windenergie binnen de NL wateren is nergens dieper dan 30m. Vuistregel is dat tot zo'n 50 à 60m waterdiepte windmolens (kosten)efficiënter functioneren dan wanneer ze drijvend worden geplaatst.

3. Hoeveel kost een 1, 4 of 6 MW windmolen? Op een site <http://wetenschap.infonu.nl/diversen/14455-windmolens-nu-en-in-de-toekomst.html> kreeg ik devolgende info. Een molen kost tussen de 1,5 tot 2 miljoen. Klopt dat? Welke molen heb je dan?

Vuistregel is dat 1MW opgesteld vermogen op zee zo'n kost. Doe je dat met 6MW turbines dan kost het per turbine dus zo'n Dit zijn niet alleen de kosten van de molen (nacelle, rotors, turen, fundatie), maar ook de kosten van de elektrische aansluiting en het bouwen.

4 De site zegt ook dat de kosten van een molen binnen 3 tot 6 maanden is teruggebracht tot nul, afhankelijk van het windaanbod. Waarom is er dan ca 30% subsidie nodig?

Dat gaat niet over de kosten maar over de CO2-footprint. De CO2-uitstoot agv productie en bouw van de molen is binnen 3 -6 maanden terugverdient met uitgespaarde CO2-uitstoot wanneer daarvoor fossiele brandstof zou zijn gebruikt.

Tot morgen

Hartelijke groeten,

www.dienstlandelijkgebied.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is

gezonden,
wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient

te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====

Van: VL
Verzonden: donderdag 5 september 2013 11:50
Aan:) - DGRW
Onderwerp: FW: AFWEGINGSKADER DEFINITIEF
Bijlagen: image001.jpg; Notitie Afwegingskader Veilige afstanden _ vastgesteld 3 juli 2013.pdf

SD.2

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: JGB [mailto:miniem.nl] SD.1
Verzonden: woensdag 4 september 2013 8:38
Aan: (WVL)
Onderwerp: FW: AFWEGINGSKADER DEFINITIEF

Hallo

En hierbij het afwegingskader.

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van:) - DGRW
Verzonden: maandag 9 september 2013 8:36
Aan: 'telenet.be'
Onderwerp: Re: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

59d

Beste heer

Ik stuur u zsm de opdrachtnbrief.

Dank voor de snelle werkwijze.

Ik ga vandaag ook een datumbriefje rondsturen voor een eerste overleg.

Groet,

Van: : [mailto: telenet.be]
Verzonden: Friday, September 06, 2013 05:15 PM W. Europe Standard Time
Aan: 'telenet.be' - DGRW
Onderwerp: Re: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

59]

geachte heer

naar aanleiding van ons telefonisch overleg deze week
hierbij dus een aangepaste versie van de offerte,
met de datum van einde oktober voor de draftversie

indien nog vragen of aanpassingen, graag een seintje

mocht een en ander nog snel lukken naar bevestiging,

mvg

n

Orchideeënlaan 4
B 8200 Brugge

tel: 32 50 50 50 50

email: :@telenet.be

From: - DGRW
Sent: Sunday, September 01, 2013 8:00 PM
To: ; @telenet.be
Cc: - DGRW
Subject: RE: Offerteaanvraag onderzoek n

59 f

Geachte heer

Bedankt voor het zo snel uitbrengen van de offerte!

Ik ga deze goed bestuderen en neem in de loop van de week contact met u op.

Met vriendelijke groet,

Van: [mailto [:@telenet.be](mailto:@telenet.be)]

Verzonden: zondag 1 september 2013 19:56

Aan: - DGRW; @telenet.be;

Onderwerp: Re: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

Urgentie: Hooq

59.5

geachte

wil in bijlage, een prijsopgave vinden, zoals gevraagd ivm. windturbines in het gebied Schouwen indien u nog vragen zou hebben, graag een seintje

in het vooruitzicht van een vruchtbare samenwerking

mvg

Orchideeënlaan 4
B 8200 Brugge

tel:

email: [@telenet.be](mailto:)

www.emceurope2013.eu

From: W.L. Gandy - JRW

Sent: Wednesday, August 28, 2013 12:06 PM

To: mailto:telenet.be;

Subject: Re: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

594

L.S.,

In antwoord op uw vragen:

1 Laten we uit gaan van tweemaal een overleg van ca twee uur, bij de Schelderadarketen in Vlissingen.

2 Dit onderzoek is bedoeld voor de specifieke Zeeuwse situatie, met de daar aanwezige posten. Dat laat onverlet dat we natuurlijk ook altijd op zoek zijn naar meer generieke conclusies, mochten die op basis van dit onderzoek te trekken zijn.

3 Uiteraard krijgt u die aangeleverd.

Met vriendelijke groet,

Van: [mailto: ... @telenet.be] 59 3
Verzonden: Wednesday, August 28, 2013 10:49 AM W. Europe Standard Time
Aan: DGRW
Cc: DGRW
Onderwerp: Re: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

geachte,

ik had graag nog een tweetal verduidelijkingen:

1. die twee geplande vergaderingen: waar gaan die door, en hoeveel tijd wordt daarvoor voorzien (halve dag, dag, een paar uur, ...)
het is om een beetje te kunnen inschatten wat het moet voorstellen in tijdsbesteding en verplaatsing
2. ik neem aan dat de vraag enkel de mogelijke zone van Zeeland betreft, waar de Schelde Radar Keten bij betrokken is
of gaat het in eerste instantie om een meer generieke studie, en dan toegepast voor dat gebied van Zeeland (of meerdere gebieden?)
3. en ik elk geval dienen de coördinaten van de radar en marifone installaties dan beschikbaar te worden gesteld

mvg

Orchideeënlaan 4
B 8200 Brugge

tel:

email: [mailto: ... @telenet.be]

From: [mailto: ... DGRW] 59 2
Sent: Tuesday, August 27, 2013 1:05 PM
To: [mailto: ... telenet.be]
Cc: [mailto: ... GRW]
Subject: RE: Offerteaanvraag onderzoek naar de effecten van windturbines op scheepvaartbegeleidingsradar

Geachte heer

Als aanvulling nog het volgende.

Wilt u in de offerte opnemen dat er ook een begeleidingsgroep wordt geformeerd op voorstel van IenM. Ons voorstel is dat deze in het begin bij de start van het onderzoek en bij het concept-rapport bij elkaar komt.

met vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit berichtabusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages..

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit berichtabusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages..

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit berichtabusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages..

Van: [D] @rws.nl
Verzonden: dinsdag 10 september 2013 14:12
Aan: Vlak, C.D. (Kees) - DGRW
Onderwerp: FW: Verdeling Kosten radarinstallaties.doc
Bijlagen: Verdeling Kosten radarinstallaties.doc

60.2

Beste Kees,

Tkn:

Bijgaand informatie die eind vorige week aan } gestuurd is.
De achtergrond voor de beantwoording hiervan was het ruimtelijk plan van Federaal België (Marien Ruimtelijk Plan) en de vragen omtrent verstoring en de kosten hiervan voor de windparken voor de Vlaamse kust

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Zee en Delta
@rws.nl

Ik werk op dinsdag, woensdag en donderdag

Tel.

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 4 september 2013 15:04
Aan: Adelaar, M.J. (Martijn) - DGRW
Onderwerp: FW: Verdeling Kosten radarinstallaties.doc

60.1

Beste []

Afgelopen vrijdag 30 augustus hebben we gebeld over vragen die je had met betrekking tot kosten van wal-radarinstallaties en de verdeling hiervan. Ik heb ze even in de vorm van een Q&A lijst opgesteld, Bij de beantwoording hebben mijn collega's een deel van de informatie geleverd.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Zee en Delta
@rws.nl

Ik werk op dinsdag, woensdag en donderdag.

Tel.

60A

Beste [redacted]

Afgelopen vrijdag 30 augustus hebben we gebeld over vragen die je had met betrekking tot kosten van wal-radarinstallaties en de verdeling hiervan. Ik heb ze even in de vorm van een Q&A lijst opgesteld,

Bij de beantwoording hebben mijn collega's [redacted] van Tilburg een deel van de informatie geleverd.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Zee en Delta
[redacted]@rws.nl

Ik werk op dinsdag, woensdag en donderdag.

Tel. [redacted]

Q: Zijn er precedenten waarbij aanpassingen aan radarinstallaties door meer partijen gedeeld worden?

A: Binnen de internationale verdragsrechtelijke overeenkomst met België worden de kosten voor de radarinstallaties in het werkingsgebied van de Gemeenschappelijk Nautische Autoriteit (GNA) door Nederland en Vlaanderen gedeeld.

In het algemeen:

Op het moment dat er door partijen anders dan RWS (of overeenkomende rijkspartij) objecten worden geplaatst of ingrepen worden gedaan die de werking van een RWS/rijks installatie beïnvloeden, worden de kosten voor compensatie of mitigatie van de effecten door de "veroorzaker" betaald cq. de corrigerende maatregelen uitgevoerd.

Voor de radarinstallaties Scheldegebied:

Artikel 7 in het Radarverdrag geeft duidelijk en onomstotelijk weer dat de goede werking van de radarketen niet belemmerd mag worden als gevolg van het oprichten van "werken".

Het huidige beoogde windmolenpark in de 12 mijlszone is in strijd met artikel 7 van het radarverdrag.

Radarverdrag ondertekend te Brussel op 29 november 1978 en gewijzigd door overeenkomst gesloten door notawisseling gedagtekend te Brussel op 10 en 15 mei 1984.

*De Regering van het Koninkrijk België
en
De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,*

Artikel 7

Er zullen geen werken worden opgericht die de radaruitzendingen belemmeren of de overbrenging van de informatie hinderen.

Precedenten waarin "de veroorzaker betaalt":

- Haven van Antwerpen, toekomstige hoogspanningskabel over de Schelde, geeft radarzichtvervuiling – opheffen negatief effect d.m.v. 1 à 2 gapfillers (radars), zowel bouw als onderhoud, is thans actueel.
- Windenergie exploitant op Neeltje Jans, ingevolge de additionele radarpot in het kader van Radarisatie Zeeland.
Bij de her-aanleg / renovatie van een radarinstallatie "Sluis Roompot - Neeltje Jans" is op verzoek van windmolenexploitanten een geplande radarinstallatie verplaatst. (nog voor de bouw - oprichting). De meerkosten voor de verplaatsing (kabel en leidingwerk, etc) wordt betaald door de windmolenexploitant. Dit is overeenkomstig vastgelegd. De betreffende radarinstallatie is tot op heden nog niet vervangen.
- Haven van Zeebrugge, een aantal geprojecteerde windturbines welke het radarzicht ontnamen zijn afgeblazen, tegenmaatregelen in de vorm van optrekken additionele radarpot incl. onderhoud was wellicht te duur.
- Terneuzen, bouwproject oostwaards van de Buitenhaven-oost, bouwplannen (hoge woningbouw) is door RWS bekritiseerd vanwege (o.a.) de radarzichtverstoring – compensatie is aan de makelaar/aannemer bouwproject voorgesteld middels een additionele radarpot welke tevens in onderhoud voorzien zou moeten worden door de makelaar/aannemer van het bouwproject, tot nog toe niets meer van vernomen

Noot:

Binnen het Radarverdrag bekijken Nederland en Vlaanderen of uitbreiding, vernieuwing etc. nodig is.

1. Het is bij voorbaat niet vast of additionele kosten voor installaties onder het radarverdrag worden gebracht en dus gedeeld gaan worden.

Q: Wat is de verdeling van de kosten van de radarinstallaties tussen Nederland en Vlaanderen

A: Volgens de huidige verdeelsleutel: % NL - % Vlaanderen

Q: Wie betaalt het NL deel:

A: Het NL deel zit in de begroting van Rijkswaterstaat.

Q: Met welke kostenomvang moet gerekend worden voor een radarinstallatie:

A: Bron: Beheer en Exploitatie Team radarketen Schelderadar

Radartoren op land (huidige aanneemsom:

Bouw: Nieuwe radartoren Schelde-Radarketen Noord (SRK-Noord): €

Onderhoud: € / jaar

Radareiland in zee,

Bouwkost: afgeleid van studie radareiland Schouwenbank: € - €.

onderhoud en instandhouding: afgeleid van radareiland Oostdijckbank: c.a. € / jr.

jaarlijks onderhoud is duurder (heli's nodig, meer stormschade, verfschade etc.)

Levensduur kosten op basis van gemiddelde en onderhoud op basis van afkoopsom:

Radartoren op land: (+ x €) = € :

Radartoren in zee: (€ + x €) = €

Van: - DGRW
Verzonden: vrijdag 13 september 2013 12:00
Aan:
Onderwerp: FW: zaaknr 31086499 Flemtek

61-2

Geachte heer

Voor het verzenden van de opdrachtbrief heeft onze afdeling Inkoop onderstaande gegevens nodig.

Met vriendelijke groet,

<

Van: @minienm.nl>
Datum: 13 september 2013 10:02:04 CEST
Aan: "DGRW" <@minienm.nl>
Onderwerp: zaaknr 31086499 Flemtek

61-1

Beste

De Servicedesk heeft uw inkoopaanvraag geregistreerd onder zaaknummer ontvangen.

Om uw inkoopaanvraag in behandeling te nemen heb ik van u nog een aantal documenten nodig.

Onder verwijzing naar de toelichting van de bijgevoegde Wegwijzer Inkoop 2013 (welke per 1 april is geactualiseerd in verband met de inwerkingtreding van de nieuwe aanbestedingswet en de gids proportionaliteit), verzoek ik u ten behoeve van het completeren van het inkoopdossier de volgende ontbrekende documenten naar mij te mailen onder vermelding van zaaknummer

Wil je zo vriendelijk zijn bij de leverancier een geldig, getekend document, voorzien van onderstaande gegevens op te vragen:

- **de n.a.w.-gegevens**
- **het bankrekeningnummer**
- **het Kamer van Koophandel nummer**
- **het IBAN/BIC-nummer**
- **het BTW-nummer**

Na ontvangst van de documenten wordt uw inkoopaanvraag doorgezet voor verder verwerking.

Bij voorbaat dank en vriendelijke groet,

Ministerie Infrastructuur en Milieu
SSO Financiën en Inkoop
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
Telefoon:

Van:) - DGRW
Verzonden: maandag 23 september 2013 14:29
Aan: DUINBEHOUD, ETC.)
Onderwerp: RE: adres Duinbehoud

64.5

Hoi ,

Heb jij misschien ook wat vollediger contactgegevens van Duinbehoud.
(Ik zie in de lijst van mensen die zijn uitgenodigd voor de werksessies alleen voornamen staan). Dan mail ik die straks ook nog even.
De bespreking op 2 oktober gaat overigens door, zowel/ als kan. sprak ik net en die kan ook, dus zelfs als niet zou kunnen is er een ecoloog van RWS bij.

Gaat ons overleg met morgen door?]

Groet,

Van:) [mailto h@rws.nl] 64.4
Verzonden: maandag 23 september 2013 9:23
Aan: DGRW
Onderwerp: adres waddenvereniging

Ik kreeg een afwezigheidsassistent van @waddenvereniging.nl) n heb het zelf maar even opgezocht. Het gaat om]

Van:) - DGRW [mailto @minienm.nl] 64.3
Verzonden: maandag 23 september 2013 8:45
Aan: e (ZD)
Onderwerp: Re: Afspraak gemaakt met Stichting de Noordzee voor beschreken rapport

Hoi !

De Waddenvereniging zit in die Groene 11, alleen de Stichting Duinbehoud zit er niet in en ga ik nog apart benaderen.
Maar het is wel een goed idee om haar er even apart op te attenderen, maakt de kans groter dat er ook echt iemand komt. Heb jij haar contactgegevens?

Groet,

Van: E) (ZD) [mailto: h@rws.nl] 64.2
Verzonden: Sunday, September 22, 2013 08:17 PM W. Europe Standard Time
Aan:) DGRW
Onderwerp: Re: Afspraak gemaakt met Stichting de Noordzee voor beschreken rapport

Misschien wil de waddenvereniging ook deelnemen.]

windenergie op zee
RWS Zee en Delta
Tel

Dit bericht is verstuurd per blackberry.

Van: - DGRW [mailto:k@minienm.nl]

Verzonden: Friday, September 20, 2013 05:23 PM

Aan: <d@wur.nl>;

(WVL); [:@minez.nl](mailto:@minez.nl)

Cc: - DGRW <

--> j@noordzee.nl <j@noordzee.nl>

Onderwerp: Afspraak gemaakt met Stichting de Noordzee voor beschreken rapport

Beste

Ik heb met Stichting de Noordzee, [redacted] een principe afspraak gemaakt voor bespreken van het rapport bij hen.

C) Zet het nu uit naar zijn samenwerkingspartners in de Groene11. extra vooruitstap
Duinbehoud zit er niet in, die benader ik volgende week nog even.

Kunnen jullie aangeven wie er bij zou kunnen/willen zijn!

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit berichtabusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die

verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit berichtabusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbandende een het delen hiervan.

verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: DGRW
Verzonden: dinsdag 1 oktober 2013 12:11
Aan: telenet.be'
Onderwerp: Re: windparken op zee - schouwen en de SRK radar

Geachte heer

Ik heb alleen een scan van de getekende opdrachtbrief langs zien komen.
U kreeg van mij nog de maten van een 5MW turbine:
Hoogte 85m
Wiek lengte 63m
Paaldiameter 6m
Voor afstanden wordt ca 6 x de rotordiameter aangehouden.

Groet

Van: ailtc @telenet.be]
Verzonden: Tuesday, October 01, 2013 10:00 AM W. Europe Standard Time
Aan: <s@schelderadar.net>;) - DGRW; : (ZD); (ZD);
(ZD); g j@schelderadar.net>; n' @mow.vlaanderen.be>
Cc: i@schelderadar.net>; r@schelderadar.net>
Onderwerp: windparken op zee - schouwen en de SRK radar

geachte,

met mijn excuses voor het eventuele ongemak
en dank voor het opnieuw sturen, indien van toepassing

mvg

Orchideeënlaan 4
B 8200 Brugge

tel:

email: @telenet.be

- DGRW

68

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 11:59
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: landelijke kustdagen

68 4

Dit zijn de gegevens van

Gr

Met vriendelijke groet,

Projectondersteuning Wind op Zee

Rijkswaterstaat Zee en Delta
Lange Kleiweg 34 | 2288 GK Rijswijk | Nederland
Postbus 5807 | 2280 HV Rijswijk | Nederland

T

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 11:57
Aan: (ZD)
Onderwerp: FW: landelijke kustdagen

68 3

Kun je even meedenken?

68 2

Van: (ZD)
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 11:56
Aan:
CC:
Onderwerp: RE: landelijke kustdagen

Hoi

Goed om te horen dat jullie tot zover tevreden zijn over het proces van de haalbaarheidsstudie!

w.b. de landelijke kustdagen: ik probeer vandaag nog even met onze communicatie adviseur te overleggen of zij daar nog goede ideeën over heeft, die voor jullie en voor ons zinvol zijn. Ik kom er zsm op terug, ook voor afspraak volgende week.

Groet,

Van: ns @holland.com]
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 9:56
Aan: : (ZD)
CC:
Onderwerp: landelijke kustdagen

681

Beste

Nogmaals dank voor de meeting gisteren. Ik vind dat jullie het erg goed aanpakken gekeken naar de opgaaf. Ik probeer in de loop van de dag nog terug te komen op het onderzoek na overleg met [redacted] die natuurlijk vaker met dit bijltje gehakt heeft.

Vwb de Landelijke Kustdagen zou ik graag met jou spreken over de invulling ervan in samenspraak met jou en evt een van jullie communicatieadviseurs. Wat ik nu voor ogen heb is het volgende:

30 minuten toelichting op het energiebeleid van Nederland (wat er gaat gebeuren buiten de 12mijlszone) en de zoektocht naar windmolengebieden dichter bij de kust bezien vanuit de riksopgaaf om duurzame energie snel én relatief goedkoop toegankelijk te krijgen. (<http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>) Hierbij is ruimte om de resultaten van het onderzoek te benoemen maar er kan ook gekozen worden om de nadruk meer op het proces te leggen of anderszins; graag bepaal ik dat samen met jou. Vervolgens is de gedachte van de week gekomen om aansluitend een forumdiscussie te voeren over dit onderwerp. Dit nav de vele vragen vanuit kustgemeenten.

Graag bespreek ik de aard, opzet en details met jullie.

Ik stel daarom voor om komende week af te spreken: ik kan op maandagochtend 7 okt 930, dinsdagochtend 8 oktober 930, woensdagmiddag vanaf 1400 uur, vrijdagochtend 11 oktober 930.

Benieuwd naar je reactie,

Groetjes, [redacted]

M-

T
M
E

Volg mij op

NBTC
Holland Marketing

Prinses Catharina-Amaliastraat 5 | Postbus 63470 | 2502 JL Den Haag

NBTC Holland Marketing is verantwoordelijk voor de branding en marketing van de bestemming Nederland. NBTC Holland Marketing is actief in 13 markten waar zij opereert als NBTC Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen.

69

Van: (WVL)
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 13:19
Aan: (ZD)
CC:) - DGRW;
Onderwerp: RE: vraag m.b.t. informatie over varen en vissen binnen parken i.v.m. zienswijzen Sportvisserij en Watersportverbond

69.3

- DGRW

Ha

L

Een deel van de zienswijzen hebben ook betrekking op de 12mijlzone

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van:)
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 11:41
Aan: WVL
CC:) - DGRW
Onderwerp: RE: vraag m.b.t. informatie over varen en vissen binnen parken i.v.m. zienswijzen Sportvisserij en Watersportverbond

69.2

Hi)

We hebben nog geen uitsluitsel wat er wel en niet kan. F s daar de afgelopen periode nog te weinig aan toegekomen

Groet,

Van: (WVL)
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 10:54
Aan: (ZD)

69.1

Onderwerp: vraag m.b.t. informatie over varen en vissen binnen parken i.v.m. zienswijzen Sportvisserij en Watersportverbond

Beste

Ik heb even een korte vraag voor jou. Wij zijn als kernteam Wind bezig met het opstellen van een reactiedocument op de zienswijzen die binnen zijn gekomen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het aanwijzen van de windgebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden.

Een tweetal zienswijzen, sportvisserijsector Nederland en het Watersportverbond, gaan over het mogelijk maken van medegebruik in parken (ter informatie bijgevoegd nr 23 en 25). Zie hieronder een samenvatting van hun zienswijzen:

Sportvisserij Nederland:

Varen en vissen (met de hengel) binnen windparken moet mogelijk zijn en vereist een creatief beleid om de steeds beperkter wordende ruimte op zee op een goede en verantwoorde manier te gebruiken. De overlap van de sportvisserij met het zoekgebied HK blijkt uit de bijgaande kaart.

Watersportverbond:

Het Watersportverbond pleit daarom, evenals haar zusterorganisaties voor: 1. Een ongehinderde vrije doorvaart voor de recreatievaart door de windturbine parken. 2. Recreatievaart moet niet gedwongen worden van de doorvaart routes tussen de windturbine parken gebruik te maken. 3. Een meldplicht aan de kustwacht bij het binnen- en uitvaren van het windturbinepark voor een vaartuig dat zijn route door het park kiest is aanvaardbaar. 4. De scheepvaartroutes die bij het uitvaren van het park gekruist worden, dienen duidelijk gedefinieerd te worden. 5. Gedoogsituaties dienen te worden vermeden. Er moet voor de recreatievaart duidelijkheid zijn.

Ik vroeg mij af wat de laatste stand van zaken is met betrekking tot 'varen en vissen binnen windparken'.

Ik hoor graag zo spoedig mogelijk van jou. Alvast bedankt voor jouw reactie.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E r@rws.nl

70
I - DGRW

Van: (ZD) [@rws.nl]
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 15:08
Aan:
CC:
Onderwerp: DGRW
Bijlagen: RE: Contactgegevens
Quickscan Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone definitief.pdf

70.2

Beste

Bij deze de quick scan!

Ik geef je contact gegevens door aan onze secretaris } (zie cc in de mail) met de vraag of ze jullie (jou en) ook het beeldverslag van de werksessie Ameland wil toesturen.

Groet,

Van: . [mailtoc @provinciegroningen.nl]
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 14:58
Aan: : (ZD)
Onderwerp: Contactgegevens

70.1

Dag ;

Hierbij mijn contactgegevens. Ik ontvang graag het beeldverslag van de werksessies.

Heb je voor mij ook een digitale versie van de uitgevoerde quickscan. Jullie brief is hier door de scanner gehaald, maar dat vermindert te kwaliteit van met name de plaatjes in het rapport nogal.

Alvast dank!

Groet,

3

Provincie Groningen

1
St. Jansstraat 4
Postbus 610
9700 AP Groningen

In ons Handvest voor Dienstverlening kunt u lezen welke dienstverlening u van ons mag verwachten
<http://www.provinciegroningen.nl/loket/onze-dienstverlening/kwaliteitshandvest/>

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 3 oktober 2013 7:29
Aan: (ZD)
CC: ZD
Onderwerp: Re: graag reactie / FW: landelijke kustdagen

715

Hoi

Ik heb het programma bekeken, ziet er zeer divers uit.

Groet

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 2 okt. 2013 om 15:03 heeft " [ZD]" < [@rws.nl](#) het volgende geschreven:

Hoi

Zie onderstaande mailwisseling

Ik hoor graag van je,
Groet,

Van: [mailto: [@holland.com](#)]
Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 13:03
Aan: (ZD)
CC:
Onderwerp: RE: landelijke kustdagen

713

OK,
Groet,

Marketing Consultant

T
M
E [@holland.com](#)
Volg mij op Twitter

<image004.gif>

Prinses Catharina-Amaliastraat 5 | Postbus 63470 | 2502 JL Den Haag

<image006.jpg><image007.jpg>

NBTC Holland Marketing is verantwoordelijk voor de branding en marketing van de bestemming Nederland. NBTC Holland Marketing is actief in 13 markten waar zij opereert als NBTC Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen.

Van: [\[mailto:...@rws.nl\]](#)

Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 11:56

7.12

Aan:

CC:

Onderwerp: RE: landelijke kustdagen

Hoi

w.b. de landelijke kustdagen

Ik probeer vandaag nog even met onze communicatie adviseur te overleggen of zij daar nog goede ideeën over heeft, die voor jullie en voor ons zinvol zijn. Ik kom er zsm op terug, ook voor afspraak volgende week.

Groet,

Van: [\[mailto:...@holland.com\]](#)

Verzonden: woensdag 2 oktober 2013 9:56

7.1.1

Aan: 'ZD)

CC:

Onderwerp: landelijke kustdagen

Beste

Nogmaals dank voor de meeting gisteren. Ik vind dat jullie het erg goed aanpakken gekeken naar de opgaaf. Ik probeer in de loop van de dag nog terug te komen op het onderzoek na overleg met

.. die natuurlijk vaker met dit bijltje gehakt heeft.

Vwb de Landelijke Kustdagen zou ik graag met jou spreken over de invulling ervan in samenspraak

met jou en evt een van jullie communicatieadviseurs. Wat ik nu voor ogen heb is het volgende:

30 minuten toelichting op het energiebeleid van Nederland (wat er gaat gebeuren buiten de 12mijlszone) en de zoektocht naar windmolengebieden dichter bij de kust bezien vanuit de riksopgaaf om duurzame energie snel én relatief goedkoop toegankelijk te krijgen.

(<http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>) Hierbij is ruimte om de resultaten van het onderzoek te benoemen maar er kan ook gekozen worden om de nadruk meer op het proces te leggen of anderszins; graag bepaal ik dat samen met jou. Vervolgens is de gedachte van de week gekomen om aansluitend een forumdiscussie te voeren over dit onderwerp. Dit nav de vele vragen vanuit kustgemeenten. Graag bespreek ik de aard, opzet en details met jullie.

Ik stel daarom voor om komende week af te spreken: ik kan op maandagochtend 7 okt 930, dinsdagochtend 8 oktober 930, woensdagmiddag vanaf 1400 uur, vrijdagochtend 11 oktober 930.

Benieuwd naar je reactie,

Groetjes,

T
M
E

Volg mij op Twitter

<image008.gif>

Prinses Catharina-Amaliastraat 5 | Postbus 63470 | 2502 JL Den Haag

<image006.jpg><image007.jpg>

NBTC Holland Marketing is verantwoordelijk voor de branding en marketing van de bestemming Nederland. NBTC Holland Marketing is actief in 13 markten waar zij opereert als NBTC Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen.

Van: GRW
Verzonden: dinsdag 8 oktober 2013 14:06
Aan: - DGRW
Onderwerp: Aanwezigheid 17/9

Aanwezigheid 17/9

Werksessie 19/9

@energyvalley.nl
@gdfsuezep.nl
@ameland.nl
@minez.nl
@rws.nl
com
@texel.nl
@fryslan.nl
@essent.nl
@fryslan.nl
@schiermonnikoog.nl
waddenvereniging.nl
@schiermonnikoog.nl
@dewaddeneilanden.nl
s@gdfsuezep.nl
@rws.nl
@kustlandschap.nl
@ponderaconsult.com
@shell.com
@shell.com
@peergroup.nl

73.2

Van: - DGRW
Verzonden: vrijdag 11 oktober 2013 17:16
Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: kabels en leidingen
Bijlagen: Conclusies en vervolgactie Kabels en Leiding HS WoZ.docx

Hoi ,

Ik heb de info van hieronder naar een document omgezet en daar een paar dingetjes aangevuld cq opmerkingen gemaakt mede naar aanleiding van het overleg van gisteren.
Laten we dinsdag hierover ook even verder praten. Mijn insteek zou zijn om de dingen die we niet voor de haalbaarheidsstudie nodig hebben even niet op onze nek te nemen, want dan worden we helemaal gek.
Verder zocht ik nog naar de man bij ZD die alles van kabels en leidingen weet, ?, maar die kan ik niet vinden in adressengids, dus vermoedelijk heb ik het fout onthouden.
En de leidingenman van EZ was ?

Groet,

Van: (ZD) [mailto:
Verzonden: maandag 7 oktober 2013 12:09
Aan: - DGRW; @rws.nl
CC: DGRW; J - DGRW; (ZD); "
Onderwerp: kabels en leidingen

73.1

Beste mensen,

Tijdens de werksessies kwamen vragen over hoe het nu zit met kabels en leidingen en afstanden tot andere kabels en windturbines en waar eea is vastgelegd. Ik heb hier voor de zomer wat uitzoekwerk naar verricht, zie hieronder het resultaat tot nu toe. Ik stel voor dat we in de PvA-werkgroep (EZ, DGRW, RWS) bespreken of en hoe evt. vervolgacties op te pakken (na goedkeuring door directeurenoverleg).

Groet

KABELS

- **Telecomkabels:** deze zijn bijna allemaal voor onderhoud in beheer bij KPN, de eigenaar zijn bedrijven zoals ZIGGO. In het IBN is vastgelegd dat aan de ene zijde 500m en aan de andere zijde 1000m nodig is voor het onderhoud (om de kabel te kunnen vinden tbv werkzaamheden). In overleg kan maatwerk mogelijk zijn. Er komen weinig nieuwe telecomkabels bij omdat de bestaande glasvezelkabels meestal nog voldoende capaciteit hebben.
- **Electrakabels:** er zijn twee grote transatlantische kabels (NORNED EN BRITNED). Er komen naar verwachting nog meerdere electrakabels bij, hier zit nog veel ontwikkeling in, vooral vanuit het energiebeleid (waaronder windenergie). Deze leidingen zijn erg gevoelig voor verschuiven of opdreggen e.d , veel meer dan telecomkabels. In het IBN wordt geen onderscheid gemaakt tussen telecomkabels en electrakabels.
- **kabeleigenaren en windparkexploitanten hebben in UK gezamenlijk guidelines opgesteld over hoe om te gaan met kabels in de buurt van windparken (zie bijlage).** Deze guidelines zijn ook geaccepteerd door de Crown Estate. De guidelines zijn bekend bij de wereldwijde ICPC (international Cable Protection Committee) maar (nog?) niet door hen vastgesteld. Uitgangspunt is een afstand van 1500m vrije ruimte t.o.v. windparken. Dat kan 2x 750m zijn of 500 + 1000m (vergelijkbaar met richtlijnen uit het IBN). Als kortste afstand van de kabel aan een zijde van een windpark kan 500m worden gehanteerd, waarbij 250m IN de veiligheidszone rond de turbine (veiligheidszones zijn 500m rond een windpark of turbine). In dat geval moet er aan de andere zijde dus 1000m zijn en moeten en er afspraken gemaakt worden tussen beide partijen (bijv. over het stil zetten van de turbines bij werkzaamheden aan de kabel). In het bijgevoegde document is met plaatjes geïllustreerd waarom deze afstanden nodig zijn en hoe dan te handelen.

- Afwijkingen van deze afstanden door windturbines nog dichter bij kabels te bouwen zijn mogelijk maar daar hangt een prijskaartje aan. Evt. reparaties zullen dan naast het park uitgevoerd moeten worden, waardoor er extra lengte aan kabel nodig is voor de reparatie (zie illustraties in het document). Dit is bespreekbaar mits aan de voorkant goede afspraken over kostenvergoedingen gemaakt kunnen worden. Dergelijk maatwerk moet per situatie bekeken worden en gaat te ver voor algemene richtlijnen of een algemeen afwegingskader.)
- Voor kabels is RWS Bevoegd Gezag.

BUISLEIDINGEN

- Buisleidingen voor mijnbouwplatforms: hier is weinig afstand nodig, omdat deze buizen goed te vinden zijn op de bodem. Aandachtspunt is wel de stabiliteit van de leiding tijdens aanleg van het windpark. Over de afstanden tot andere kabels en leidingen is het volgende vastgelegd in de NEN 3650 11.5.2.3 Parallelleiding met andere leidingen of kabel

Tussen twee leidingen moet ten minste een horizontale afstand van 20 m in acht worden genomen of zoveel meer als de aanlegwijze, de vergunningverlener of de eigenaar van bestaande nabijgelegen kabels en leidingen dat vereisen.

Probleem hier zijn vooral de kruisingen met electriciteitsleidingen die mogelijk de roestbestendigheid van de leidingen aantasten.

- Overige buisleidingen: internationale transportleidingen, dat zijn er maar een paar. Twee daarvan doorkruisen het windgebied Borssele. Ook hier is weinig afstand nodig.
- N.b. tijdens de werksessie Ameland werd door de NAM aangegeven, dat 1000m nodig is tussen electrikabels en mijnbouwleidingen i.v.m. mogelijke aantasting van de leidingen. Daarnaast gaat men daar uit van 500m tussen turbines en leidingen. Dit is dus veel meer dan in de NEN normen is vastgelegd, dus daarover moet het gesprek nog wel gevoerd worden.
- Voor mijnbouwleidingen is EZ Bevoegd Gezag.

CONCLUSIE:

Conclusies en vervolgactie Kabels en Leiding HS WoZ

KABELS

- **Telecomkabels:** deze zijn bijna allemaal voor onderhoud in beheer bij KPN, de eigenaar zijn bedrijven zoals ZIGGO. In het IBN is vastgelegd dat aan de ene zijde 500m en aan de andere zijde 1000m nodig is voor het onderhoud (om de kabel te kunnen vinden tbv werkzaamheden). In overleg kan maatwerk mogelijk zijn. Er komen weinig nieuwe telecomkabels bij omdat de bestaande glasvezelkabels meestal nog voldoende capaciteit hebben.
- **Electrakabels:** er zijn twee grote transatlantische kabels (NORNED EN BRITNED). Er komen naar verwachting nog meerdere electrakabels bij, hier zit nog veel ontwikkeling in, vooral vanuit het energiebeleid (waaronder windenergie). Deze leidingen zijn erg gevoelig voor verschuiven of opdreggen e.d , veel meer dan telecomkabels. In het IBN wordt geen onderscheid gemaakt tussen telecomkabels en electrakabels.
- **Kabeleigenaren en windparkexploitanten hebben in UK gezamenlijk guidelines opgesteld over hoe om te gaan met kabels in de buurt van windparken (zie bijlage).** Deze guidelines zijn ook geaccepteerd door de Crown Estate. De guidelines zijn bekend bij de wereldwijde ICPC (international Cable Protection Committee) maar (nog?) niet door hen vastgesteld. Uitgangspunt is een afstand van 1500m vrije ruimte t.o.v. windparken. Dat kan 2x 750m zijn of 500 + 1000m (vergelijkbaar met richtlijnen uit het IBN). Als kortste afstand van de kabel aan een zijde van een windpark kan 500m worden gehanteerd, waarbij 250m IN de veiligheidszone rond de turbine (veiligheidszones zijn 500m rond een windpark of turbine). In dat geval moet er aan de andere zijde dus 1000m zijn en moeten en er afspraken gemaakt worden tussen beide partijen (bijv. over het stil zetten van de turbines bij werkzaamheden aan de kabel). In het bijgevoegde document is met plaatjes geïllustreerd waarom deze afstanden nodig zijn en hoe dan te handelen.

Afwijkingen van deze afstanden door windturbines nog dichter bij kabels te bouwen zijn mogelijk maar daar hangt een prijskaartje aan. Evt. reparaties zullen dan naast het park uitgevoerd moeten worden. waardoor er extra lengte aan kabel nodig is voor de reparatie

- Voor kabels is RWS Bevoegd Gezag.

BUISLEIDINGEN

- **Buisleidingen voor mijnbouwplatforms:** hier is weinig afstand nodig, omdat deze buizen goed te vinden zijn op de bodem. Aandachtspunt is wel de stabiliteit van de leiding tijdens aanleg van het windpark. Over de afstanden tot andere kabels en leidingen is het volgende vastgelegd in de NEN 3650 11.5.2.3 Parallel ligging met andere leidingen of kabel

Tussen twee leidingen moet ten minste een horizontale afstand van 20 m in acht worden genomen of zoveel meer als de aanlegwijze, de vergunningverlener of de eigenaar van bestaande nabijgelegen kabels en leidingen dat vereisen.

Probleem hier zijn vooral de kruisingen met electriciteitsleidingen die mogelijk de roestbestendigheid van de leidingen aantasten!

- Overige buisleidingen: internationale transportleidingen, dat zijn er maar een paar. Twee daarvan doorkruisen het windgebied Borssele. Ook hier is weinig afstand nodig.
- N.b. tijdens de werksessie Ameland werd door de NAM aangegeven, dat 1000m nodig is tussen electrakabels en mijnbouwleidingen i.v.m. mogelijke aantasting van de leidingen. Daarnaast gaat men daar uit van 500m tussen turbines en leidingen
- Voor mijnbouwleidingen is EZ Bevoegd Gezag.

CONCLUSIE:

Van: DGRW
Verzonden: maandag 14 oktober 2013 13:51
Aan: - DGRW;
Onderwerp: FW: Denemarken

74.1

Omdat ik niet weet of jullie 'm ook hebben gehad

Van: a [mailto: [@noordwijk.nl"\]
Verzonden: maandag 14 oktober 2013 13:38
Aan:
Onderwerp: Denemarken](mailto:@noordwijk.nl)

74.2

Geachte leden van de begeleidingsgroep en anderen,

Met grote regelmaat wordt Denemarken als een 'gidsland' genoemd als het gaat om de discussie rondom windmolenvelden. Nederland zou hieraan een voorbeeld moeten nemen, is dan vaak de stelling. Ik heb altijd mijn twijfels uitgesproken over deze -naar mijn mening- scheve vergelijking die ik voornamelijk baseer op mijn waarneming ter plaatste (= simpelweg om je heen kijken en vaststellen dat er meer ruimte en kustlijn beschikbaar is en er tegelijkertijd minder inwoners zijn) op de momenten dat ik daar op vakantie was, al dan niet op uitnodiging van het verkeersbureau.

De aanhangers van deze Denemarken-doctrine, oftewel: *We zijn hetzelfde dus wat daar mogelijk is, kan hier ook.*, wil ik graag attenderen op de volgende link: <http://www.nkpw.nl/index.php/1860-windmolendruk-in-nederland-groter-dan-in-denemarken> Of de getallen (nog) helemaal actueel zijn is niet eens zo van belang, het illustreert wel de nuancingering die nodig is als Denemarken wordt opgevoerd als argument in de discussies tussen voor- en tegenstanders van windmolenvelden die zichtbaar zijn vanaf de kust.

Tot zover.

Met vriendelijke groet,

projectleider

Mijn locatie

POSTBUS 290
2200 AG NOORDWIJK

T
E gemeente@noordwijk.nl
I www.noordwijk.nl

Van: : (ZD)
Verzonden: maandag 14 oktober 2013 15:43
Aan: - DGRW
Onderwerp: Uitnodiging bijeenkomst Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee 11 en 13 november
2013

75
751

Geachte heer, mevrouw,

Zoals aangekondigd in onze mail van 2 oktober nodigen wij u uit voor een bijeenkomst over de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee. De ontwerp-Rijksstructuurvisie zal naar verwachting in december in de Ministerraad worden besproken en begin januari ter visie worden gelegd. Voorafgaand aan de besluitvorming willen wij u graag op hoofdlijnen informeren over de inhoud ervan en uw reactie daarop vernemen.

Wij gaan graag met u in gesprek over de aanwijzing van gebieden voor windenergie buiten de 12-mijlszone voor het gebied **Hollandse Kust** op:

Maandag 11 november van 14.00 uur – 16.00 uur (ontvangst vanaf 13.30 uur)
In het (nieuwe) Provinciehuis Noord-Holland
Houtplein 33
2012 DE Haarlem

Voor het gebied buiten de 12-mijlzone **Ten Noorden van de Waddeneilanden** vindt het gesprek plaats op

Woensdag 13 november van 14.00 uur – 16.00 uur (ontvangst vanaf 13.30 uur)
Rijkswaterstaat Noord Nederland
Zuidersingel 3
8911 AV Leeuwarden

Voor de terugkoppeling van de werksessies, die zijn gehouden in het kader van de haalbaarheidsstudie naar windenergie binnen de 12-mijlzone, wordt een aparte bijeenkomst georganiseerd eind november. Daarin worden ook de resultaten besproken van de onderzoeken die op dit moment nog voor deze studie worden uitgevoerd.

Wilt u ons uiterlijk 7 november laten weten of u bij (één van) de bijeenkomsten aanwezig zult zijn en zo ja bij welke bijeenkomst?

Mocht u nog vragen hebben dan horen wij dat graag via windopzee@minienm.nl.

Met vriendelijke groet,

Projectleider, Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Van: (WVL) 76.3
Verzonden: dinsdag 15 oktober 2013 11:45
Aan: VL
Onderwerp: Fw: MARIN rapport scheepvaartveiligheid Ten Noorden van de Waddeneilanden voor de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee
Bijlagen: 26455-1-MSCN-rev.4.pdf

Van: (WVL) 76.2
Verzonden: Friday, October 11, 2013 09:14 PM W. Europe Standard Time
Aan: r (WVL); r@eneco.com' < :r@eneco.com>; '' ,@Nuon.com'
<': @Nuon.com>; @multiweb.nl' < @multiweb.nl>; @gdfsuezep.nl'
< @gdfsuezep.nl>; @chevron.com' < : @chevron.com>;
<': @nuon.com' < @nuon.com>; @mtsc.nl' @mtsc.nl>;
(WNZ); (ZD);) - DGB; - DGB; @planet.nl'
@planet.nl>; @portofrotterdam.com' :@portofrotterdam.com>
Cc:) - DGRW;); Windopzee
Onderwerp: MARIN rapport scheepvaartveiligheid Ten Noorden van de Waddeneilanden voor de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Geachte betrokkenen bij het MARIN onderzoek scheepvaart veiligheid voor de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee,

Zoals jullie weten is de Rijksoverheid voornemens om de gebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden aan te wijzen voor windenergie. Begin april van dit jaar is het voornemen tot het opstellen van de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee gepubliceerd in de Staatscourant en in diverse andere kranten en bladen. In de PlanMER wordt naast de milieu-effecten van het voornemen ook gekeken naar de effecten hiervan op scheepvaartveiligheid.

Hiervoor is door MARIN een tweetal scheepvaartrisicoanalyses uitgevoerd. Een analyse voor het gebied Hollandse Kust en een analyse voor het gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden. Bijgevoegd vindt u de rapportage voor het gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden. De rapportage over het gebied Hollandse Kust heeft u zojuist in een eerdere mail ontvangen.

In het verleden (eind 2012) bent u (of zijn andere vertegenwoordigers van uw organisatie) al eens betrokken geweest bij de besprekking van een concept onderzoeksverslag. Voor deze eindrapportage zijn commentaren, voor zover mogelijk meegenomen. Gedurende het planproces zijn begrenzingen van bestudeerde gebieden op kleine punten aangepast om diverse redenen. De berekeningsmethode is echter niet veranderd. Een samenvatting van deze rapportages zal worden opgenomen in de PlanMER Hollandse Kust en de PlanMER Ten Noorden van de Waddeneilanden.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat ten tijde van het uitvoeren van deze analyses nog geen akkoord was omtrent het afwegingskader scheepvaart. Inmiddels is hier wel overeenstemming over tussen de sector en de overheid. In de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee zal dit afwegingskader scheepvaart uitgangspunt vormen voor de begrenzing van aan te wijzen gebieden voor Windenergie op zee.

Wij achten de huidige rapportages voor dit moment en voor het huidige abstractieniveau voldoende, omdat de milieu-effecten voor het uiteindelijke aan te wijzen gebied tussen de minimum en maximum variant zal liggen. Daarnaast zal in de volgende fase, de uitwerking van aangewezen gebieden naar exacte locaties waarbinnen windparken ontwikkeld zullen worden, aanvullende scheepvaartanalyses noodzakelijk zijn. Deze analyses zullen dan in samenspraak met de sector worden uitgevoerd in lijn met de FSA procedure.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E @rws.nl

Van: r (WVL) 76.1
Verzonden: vrijdag 11 oktober 2013 21:11
Aan: Deneco.com'; @Nuon.com'; @multiweb.nl'; @gdfsuezed.nl';
|@chevron.com'; @nuon.com'; @mtsc.nl'; (WNZ);
ZD); - DGB; (- DGB; @planet.nl';
@portofrotterdam.com'
CC: - DGRW; - (ZD); Windopzee
Onderwerp: MARIN rapport scheepvaartveiligheid Hollandse Kust voor de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee

Geachte betrokkenen bij het MARIN onderzoek scheepvaart veiligheid voor de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee,

Zoals jullie weten is de Rijksoverheid voornemens om de gebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden aan te wijzen voor windenergie. Begin april van dit jaar is het voornemen tot het opstellen van de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee gepubliceerd in de Staatscourant en in diverse andere kranten en bladen. In de PlanMER wordt naast de milieu-effecten van het voornemen ook gekeken naar de effecten hiervan op scheepvaartveiligheid.

Hiervoor is door MARIN een tweetal scheepvaartrisicoanalyses uitgevoerd. Een analyse voor het gebied Hollandse Kust en een analyse voor het gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden. Bijgevoegd vindt u de rapportage voor het gebied de Hollandse Kust. In de vervolgmail vindt u de rapportage voor het gebied Ten Noorden van de Waddeneilanden.

In het verleden (eind 2012) bent u (of zijn andere vertegenwoordigers van uw organisatie) al eens betrokken geweest bij de besprekking van een concept onderzoeksverslag. Voor deze eindrapportage zijn commentaren, voor zover mogelijk meegenomen. Gedurende het planproces zijn begrenzingen van bestudeerde gebieden op kleine punten aangepast om diverse redenen. De berekeningsmethode is echter niet veranderd. Een samenvatting van deze rapportages zal worden opgenomen in de PlanMER Hollandse Kust en de PlanMER Ten Noorden van de Waddeneilanden.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat ten tijde van het uitvoeren van deze analyses nog geen akkoord was omtrent het afwegingskader scheepvaart. Inmiddels is hier wel overeenstemming over tussen de sector en de overheid. In de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee zal dit afwegingskader scheepvaart uitgangspunt vormen voor de begrenzing van aan te wijzen gebieden voor Windenergie op zee.

Wij achten de huidige rapportages voor dit moment en voor het huidige abstractieniveau voldoende, omdat de milieu-effecten voor het uiteindelijke aan te wijzen gebied tussen de minimum en maximum variant zal liggen. Daarnaast zal in de volgende fase, de uitwerking van aangewezen gebieden naar exacte locaties waarbinnen windparken ontwikkeld zullen worden, aanvullende scheepvaartanalyses noodzakelijk zijn. Deze analyses zullen dan in samenspraak met de sector worden uitgevoerd in lijn met de FSA procedure.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

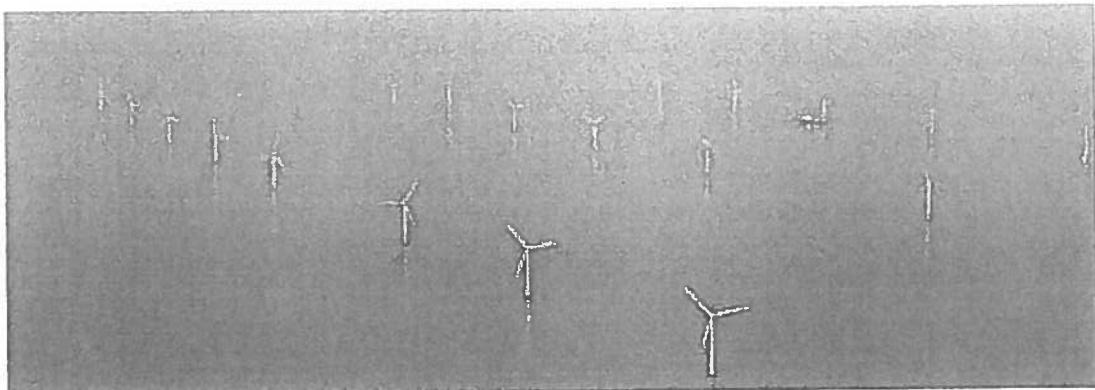
M ---
E)

Van: Windopzee
Verzonden: zaterdag 19 oktober 2013 19:02
Aan: Windopzee
Onderwerp: Uitnodiging 20 november terugkoppeling resultaten onderzoeken Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone
Bijlagen: Verslag_werksessiehs12nm_NoordHolland_10sept2013.PDF; uitnodiging 20 november en verslag Noord-Holland.docx; Posters facts en figures en planning.pdf

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013, Beatrixgebouw,
Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw te Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) .

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

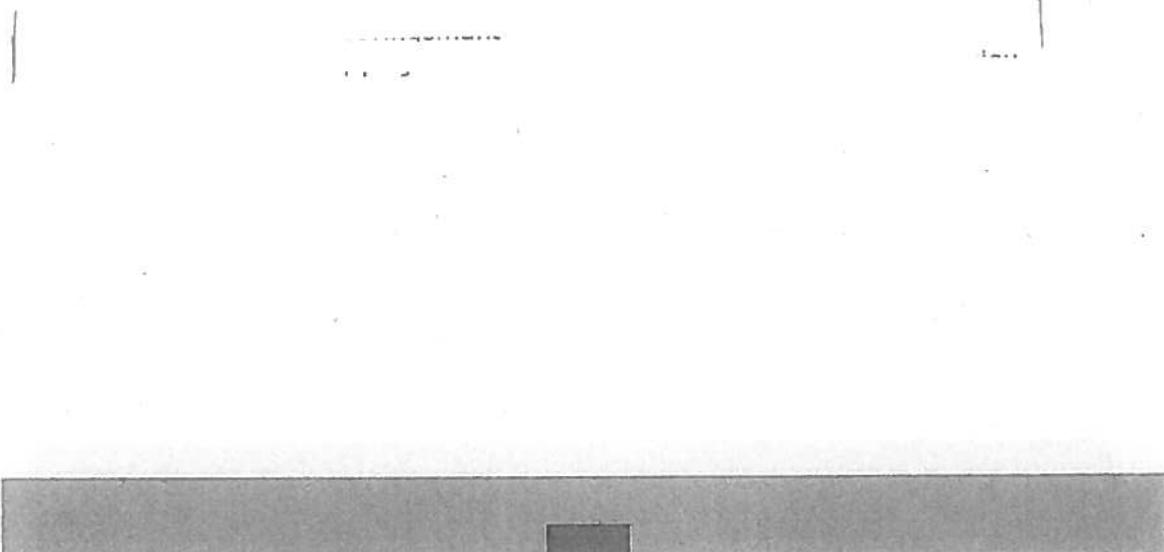
In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Noord-Holland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.

Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

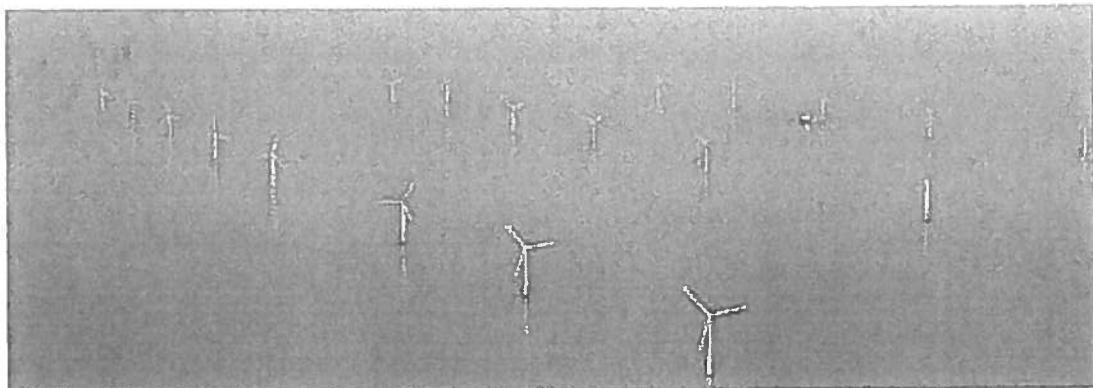

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013, Beatrixgebouw,
Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw te Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Noord-Holland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen

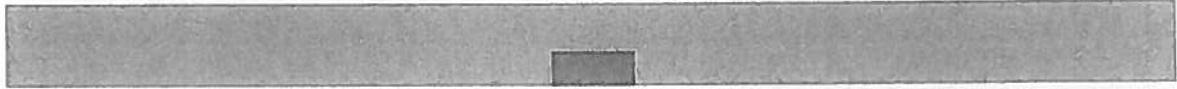
per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.
Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

omgevingsmanager Rijkswaterstaat
, projectleider Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

10C

Windenergie op Zee

Facts & figures

Bestaande en voorbereide parken

Windparken in bedrijf

Offshore Windpark Egmond aan Zee	108 MW
Prinses Amalia Windpark	120 MW
Totaal	228 MW

Vergunningen bouw in voorbereiding

Q10/Eneco Luchterduinen	129 MW
Buitengaats	300 MW
ZeeEnergie	300 MW
Totaal	729 MW

Totaal MW bestaande parken

Duelstelling 2023 (53 te leveren oekraïne)	4.450 MW
Extra nodig tot 2023	ca. 3.450 MW

Uitgangspunten

- 6 MW per km²
- Optimaal is 300-400 MWh per park

CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot als gevolg van productie en bouw is binnen 3-6 maanden terugverdiend met uitgespaarde CO₂-uitstoot

Oplagestenen en elektriciteitsgebruik

Park 300 MW x 4.000 vollasturen	1.200.000 MW per jaar (1,2 TeraWatt)
Gemiddeld huishouden verbruikt	3,5 MWh per jaar
Park 300 MW voorziet	342.857 huishoudens van elektriciteit
Aantal huishoudens in NL	7,5 miljoen
NL verbruik elektriciteit	135.000.000 MWh per jaar (135 TeraWatt)
Verbruik huishoudens is 20% van totale energiegebruik	

Kosten windturbines

Turbine van 6 MW kost ongeveer 21 miljoen inclusief materiaal, aansluiting en bouwen

Factoren van invloed prijskosten

- Waterdiepte
- Vaarafstand naar haven
- Windaanbod
- Afstand tot aansluiting op het net

Cost model - in lijn

Indicatie kostprijs windenergie € 0,15 per kWh

Verkoopprijs elektriciteit € 0,05 per kWh

Subsidie € 0,10 per kWh

Rekenvoorbeeld

1.000 MW opgesteld vermogen x 4.000 uur = 4.000.000 MWh

Totaal subsidie per jaar € 400 miljoen

Totaal subsidie over 15 jaar € 6 miljard

Verlaging kostprijs met 1 cent betekent

10% minder subsidie = € 600 miljoen

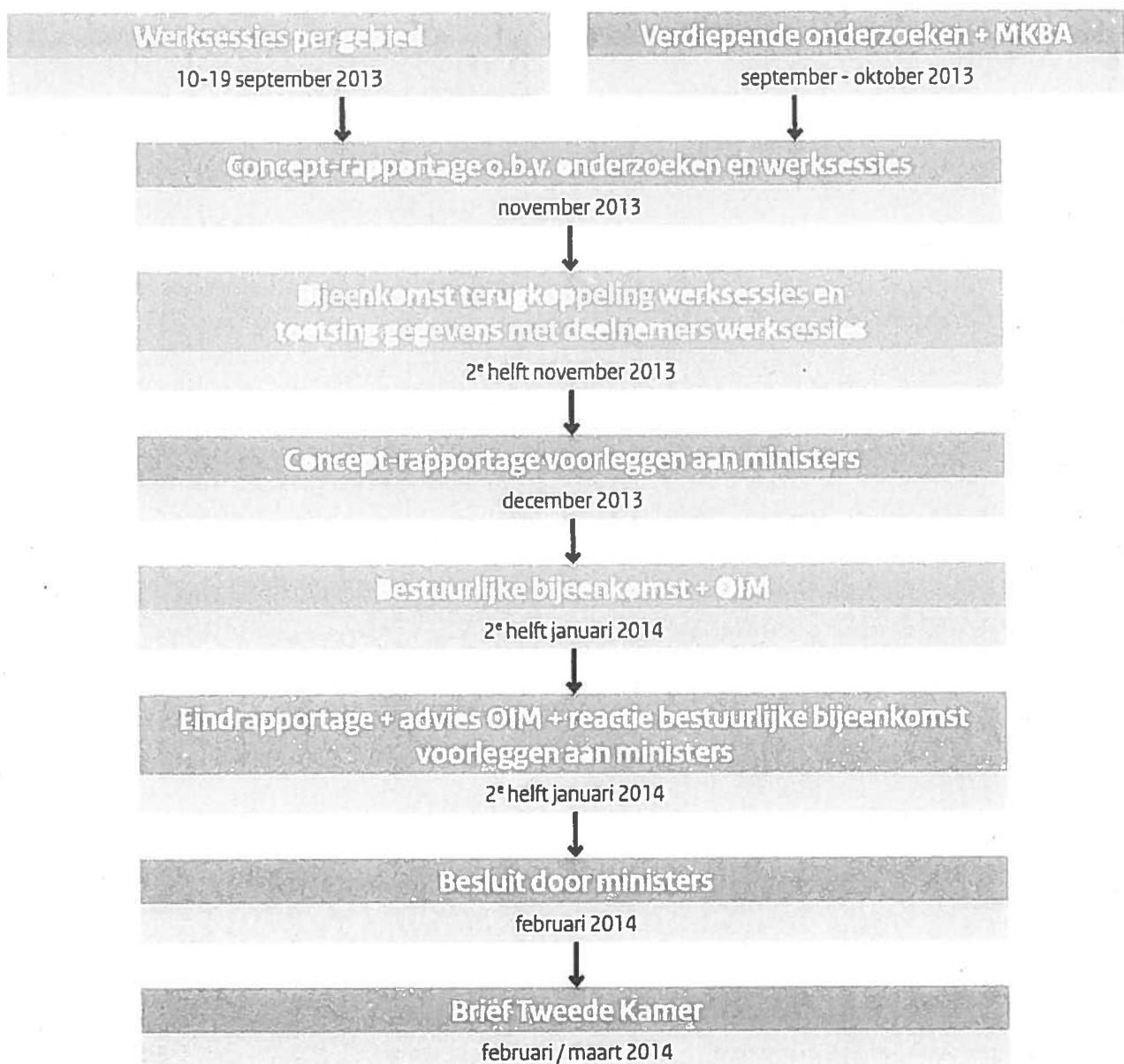
Verdeelde afmetingen windturbines

	Ashoogte	Rotor	Tiphoogte
Vestas V80 – 2 MW (huidige afmeting Amalia)	57 m	80 m	97 m
Vestas V90 – 3 MW (huidige afmeting OWEZ)	70 m	90 m	115 m
Repower 5M – 5 MW	85 m	126 m	148 m
Vestas V164 – 8 MW	105 m	164 m	187 m

Windenergie op Zee

Proces Haalbaarheidsstudie

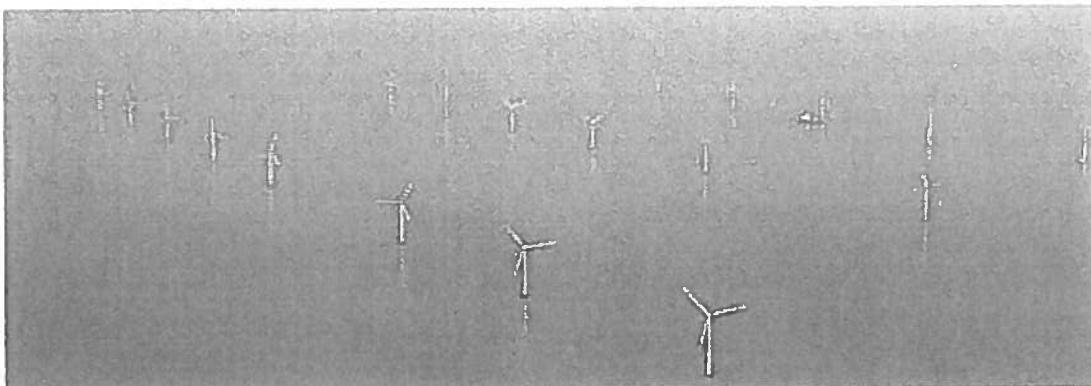
Van: Windopzee
Verzonden: zaterdag 19 oktober 2013 19:11
Aan: Windopzee
Onderwerp: Uitnodiging 20 november terugkoppeling resultaten onderzoeken Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone
Bijlagen: uitnodiging 20 november en verslag Zeeland en maasvlakte.docx; Verslag_werksessiehs12nm_ZeelandMaasvlakte_12sept2013.PDF; Posters facts en figures en planning.pdf

79.1

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het
Beatrixgebouw, Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw te Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Zeeland en Maasvlakte. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.

Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

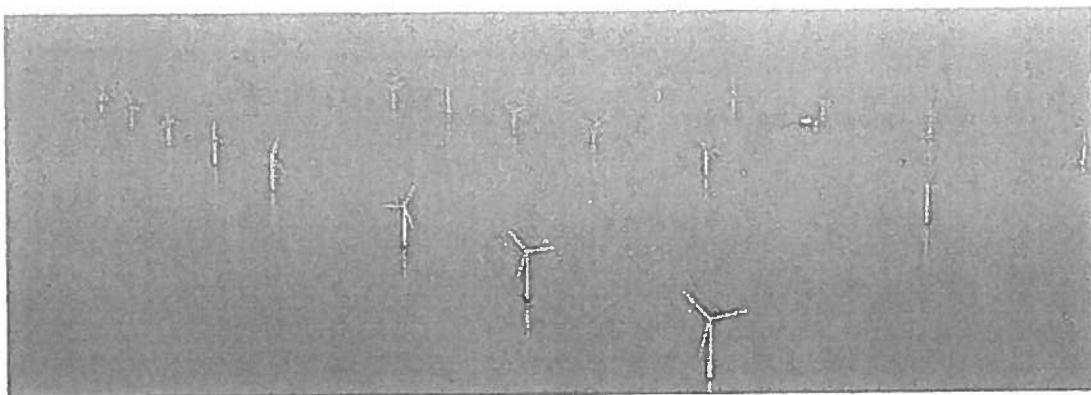
Wouter Rijkswaterstaat
Directeur Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het
Beatrixgebouw, Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw te Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Zeeland en Maasvlakte. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe

te sturen per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.

Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

omgevingsmanager Rijkswaterstaat
leider Ministerie van Infrastructuur en Milieu

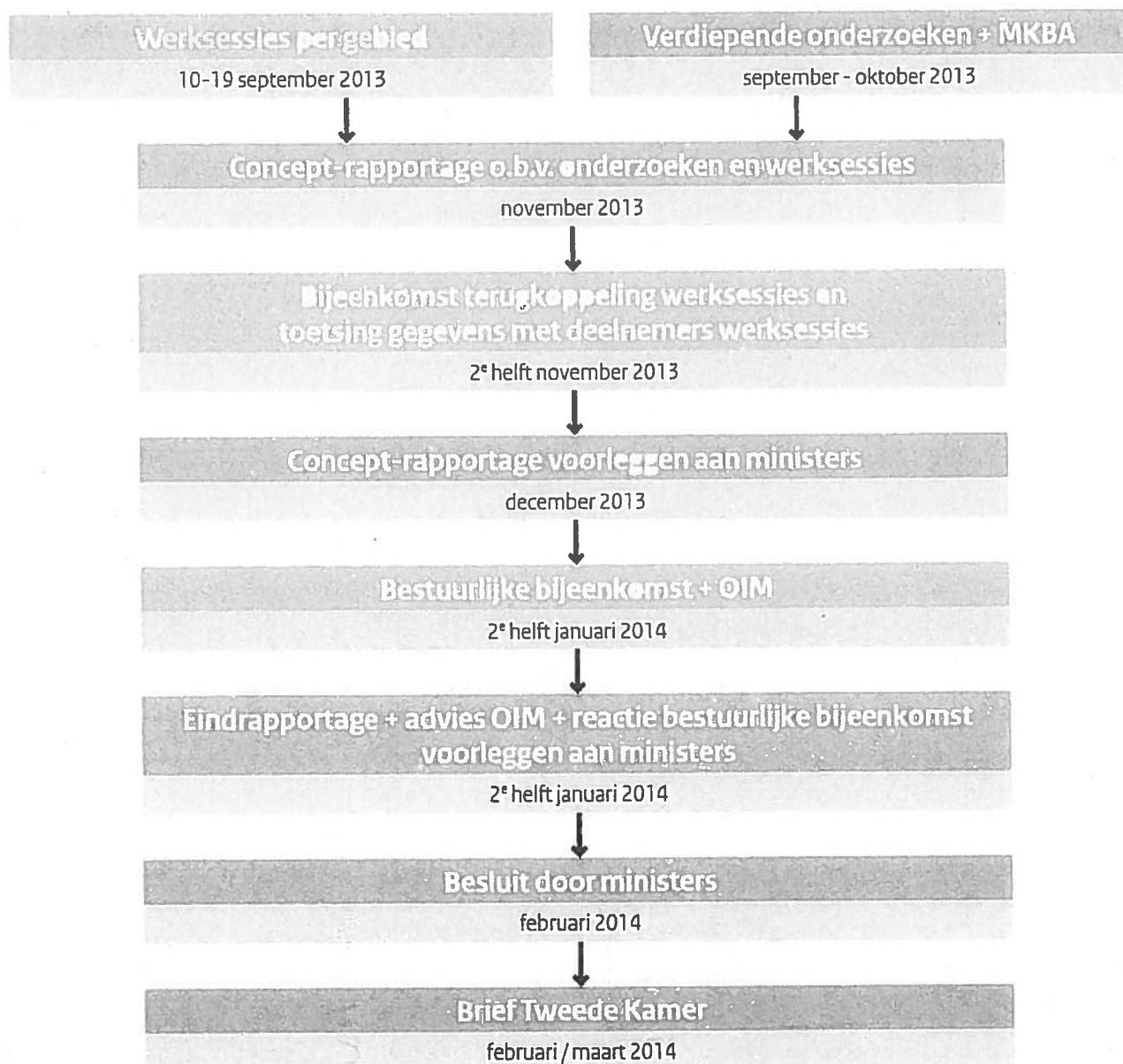
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

JTC

Windenergie op Zee

Proces Haalbaarheidsstudie

Windenergie op Zee

Facts & figures

Bestaande en verplande parken

Windparken in bedrijf	
Offshore Windpark Egmond aan Zee	108 MW
Prinses Amalia Windpark	120 MW
Totaal	228 MW

Vergunningen voor windvoorbereiding

Q10 / Eneco Luchterduinen	129 MW
Buitengaats	300 MW
ZeeEnergie	300 MW
Totaal	729 MW

Totaal MW bestaande parken

Doelstelling 2013 (SER enzige zaak voorlopig)

Extra nodig tot 2023

Uitgangspunten

- 6 MW per km²
- Optimaal is 300-400 MWh per park

CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot als gevolg van productie en bouw is binnen 3-6 maanden terugverdiend met uitgespaarde CO₂-uitstoot

Oppervlakken en elektriciteitsgebruik

Park 300 MW x 4.000 vollasturen	1.200.000 MW per jaar (1,2 TeraWatt)
Gemiddeld huishouden verbruikt	3,5 MWh per jaar
Park 300 MW voorziet	342.857 huishoudens van elektriciteit
Aantal huishoudens in NL	7,5 miljoen
NL verbruik elektriciteit	135.000.000 MWh per jaar (135 TeraWatt)
Verbruik huishoudens is 20% van totale energiegebruik	

Kosten windturbines

Turbine van 6 MW kost ongeveer 21 miljoen inclusief materiaal, aansluiting en bouwen

Factoren van invloed op kosten

- Waterdiepte
- Vaarafstand naar haven
- Windaanbod
- Afstand tot aansluiting op het net

Kostenreductie windenergie

Indicatie kostprijs windenergie

€ 0,15 per kWh

Verkoopprijs elektriciteit

€ 0,05 per kWh

Subsidie

€ 0,10 per kWh

Rekenvoorbeeld

1.000 MW opgesteld vermogen x 4.000 uur = 4.000.000 MWh

€ 400 miljoen

Totaal subsidie per jaar

€ 6 miljard

Totaal subsidie over 15 jaar

Verlaging kostprijs met 1 cent betekent

10% minder subsidie = € 600 miljoen

Veerpeldeertijden windturbines

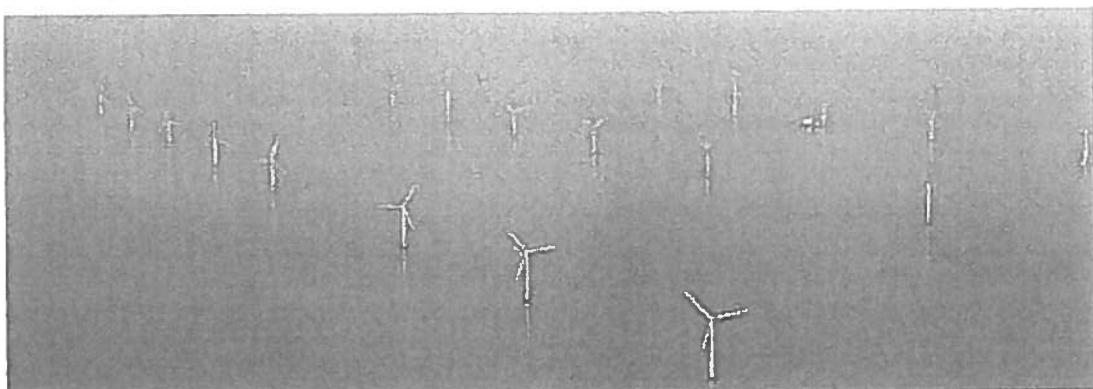
	Ashoogte	Rotor	Tiphoogte
Vestas V80 – 2 MW (huidige afmeting Amalia)	57 m	80 m	97 m
Vestas V90 – 3 MW (huidige afmeting OWEZ)	70 m	90 m	115 m
Repower 5M – 5 MW	85 m	126 m	148 m
Vestas V164 – 8 MW	105 m	164 m	187 m

Van: Windopzee
Verzonden: zaterdag 19 oktober 2013 19:18 80.1
Aan: Windopzee
Onderwerp: Uitnodiging 20 november terugkoppeling resultaten onderzoeken Haalbaarheidsstudie
windenergie op zee binnen de 12-mijlszone
Bijlagen: uitnodiging 20 november en verslag Zuid-Holland.docx; Posters facts en figures en
planning.pdf; Verslag_werksessiehs12nm_ZuidHolland_17sept2013.PDF

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het
Beatrixgebouw, Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Zuid-Holland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.

Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

Projectmanager Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

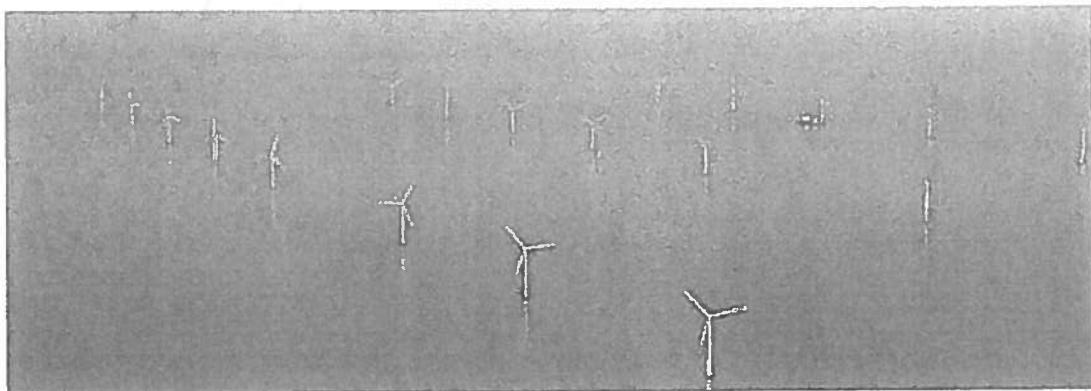
80B

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het
Beatrixgebouw, Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) .

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Zuid-Holland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen

per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.
Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

[REDACTED]
smanager Rijkswaterstaat
[REDACTED] Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

POL

Windenergie op Zee

Facts & figures

Bestaande windparken

Windparken in bedrijf

Offshore Windpark Egmond aan Zee	108 MW
Prinses Amalia Windpark	120 MW
Totaal	228 MW

Vergunningen bouw in voorbereiding

Q10 / Eneco Luchterduinen	129 MW
Buitengaats	300 MW
ZeeEnergie	300 MW
Totaal	729 MW

Totaal MW bestaande parken

Doelestelling 2020 (SER energieakkoord)	4.450 MW
Extra nodig tot 2025	ca. 3.450 MW

Uitgangspunten

- 6 MW per km²
- Optimaal is 300-400 MWh per park

CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot als gevolg van productie en bouw is binnen 3-6 maanden terugverdiend met uitgespaarde CO₂-uitstoot

Kosten windturbines

Turbine van 6 MW kost ongeveer 21 miljoen inclusief materiaal, aansluiting en bouwen

Factoren van invloed op kosten

- Waterdiepte
- Vaarafstand naar haven
- Windaanbod
- Afstand tot aansluiting op het net

Indicatieve kostprijs windenergie

Indicatieve kostprijs windenergie	€ 0,15 per kWh
Verkoopprijs elektriciteit	€ 0,05 per kWh
Subsidie	€ 0,10 per kWh

Rekenvoorbeeld

1.000 MW opgesteld vermogen x 4.000 uur	4.000.000 MWh
Totaal subsidie per jaar	€ 400 miljoen
Totaal subsidie over 15 jaar	€ 6 miljard
Verlaging kostprijs met 1 cent betekent 10% minder subsidie = € 600 miljoen	

Ophengestelde elektriciteitsverbruik

Park 300 MW x 4.000 vollasturen	1.200.000 MW per jaar (1,2 TeraWatt)
Gemiddeld huishouden verbruikt	3,5 MWh per jaar
Park 300 MW voorziet	342.857 huishoudens van elektriciteit
Aantal huishoudens in NL	7,5 miljoen
NL verbruik elektriciteit	135.000.000 MWh per jaar (135 TeraWatt)
Verbruik huishoudens is 20% van totale energiegebruik	

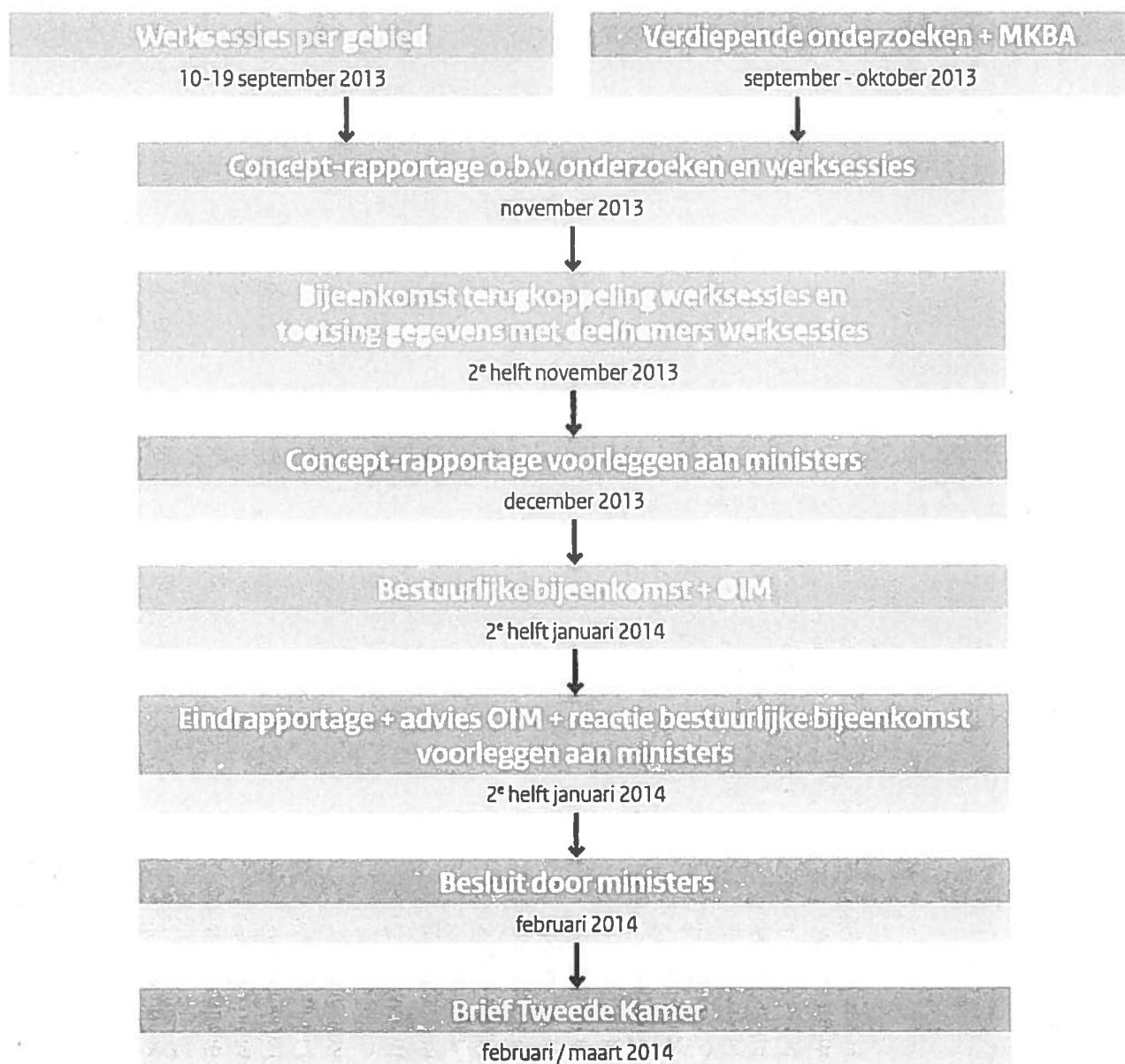
Voorbeeld afmetingen windturbines

	Ashoogte	Rotor	Tiphoogte
Vestas V80 – 2 MW (huidige afmeting Amalia)	57 m	80 m	97 m
Vestas V90 – 3 MW (huidige afmeting OWEZ)	70 m	90 m	115 m
Repower 5M – 5 MW	85 m	126 m	148 m
Vestas V164 – 8 MW	105 m	164 m	187 m

Windenergie op Zee

Proces Haalbaarheidsstudie

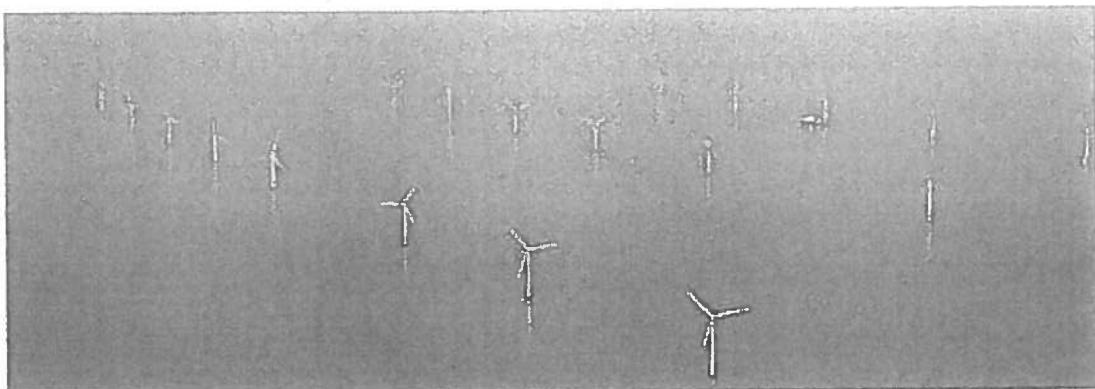

Van: Windopzee
Verzonden: zaterdag 19 oktober 2013 19:22
Aan: Windopzee
Onderwerp: Uitnodiging 20 november terugkoppeling resultaten onderzoeken Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone
Bijlagen: Posters facts en figures en planning.pdf; uitnodiging 20 november en verslag Ameland.docx; Verslag_werksessiehs12nm_Ameland_19sept2013.PDF

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het
Beatrixgebouw, Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw te Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) .

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Ameland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.

Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

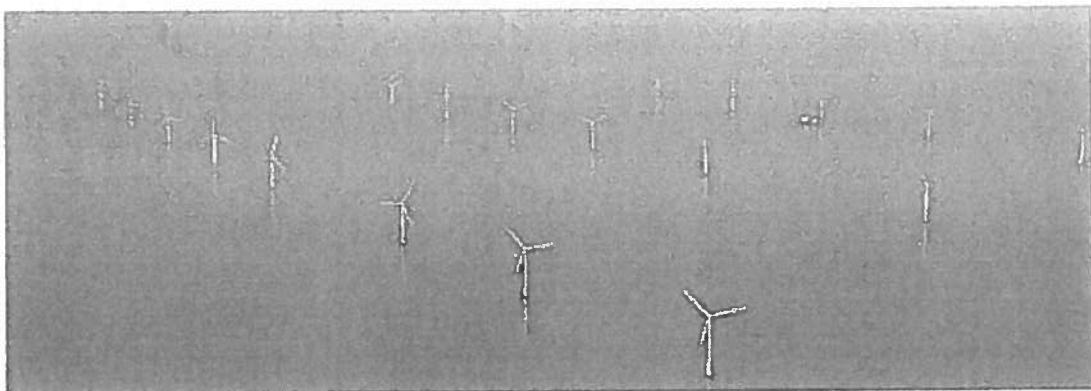
..... , ..ngevingsmanager Rijkswaterstaat
..... .leider Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het
Beatrixgebouw, Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw te Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Ameland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen

per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.

Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

gevingsmanager Rijkswaterstaat
objectleider Ministerie van Infrastructuur en Milieu

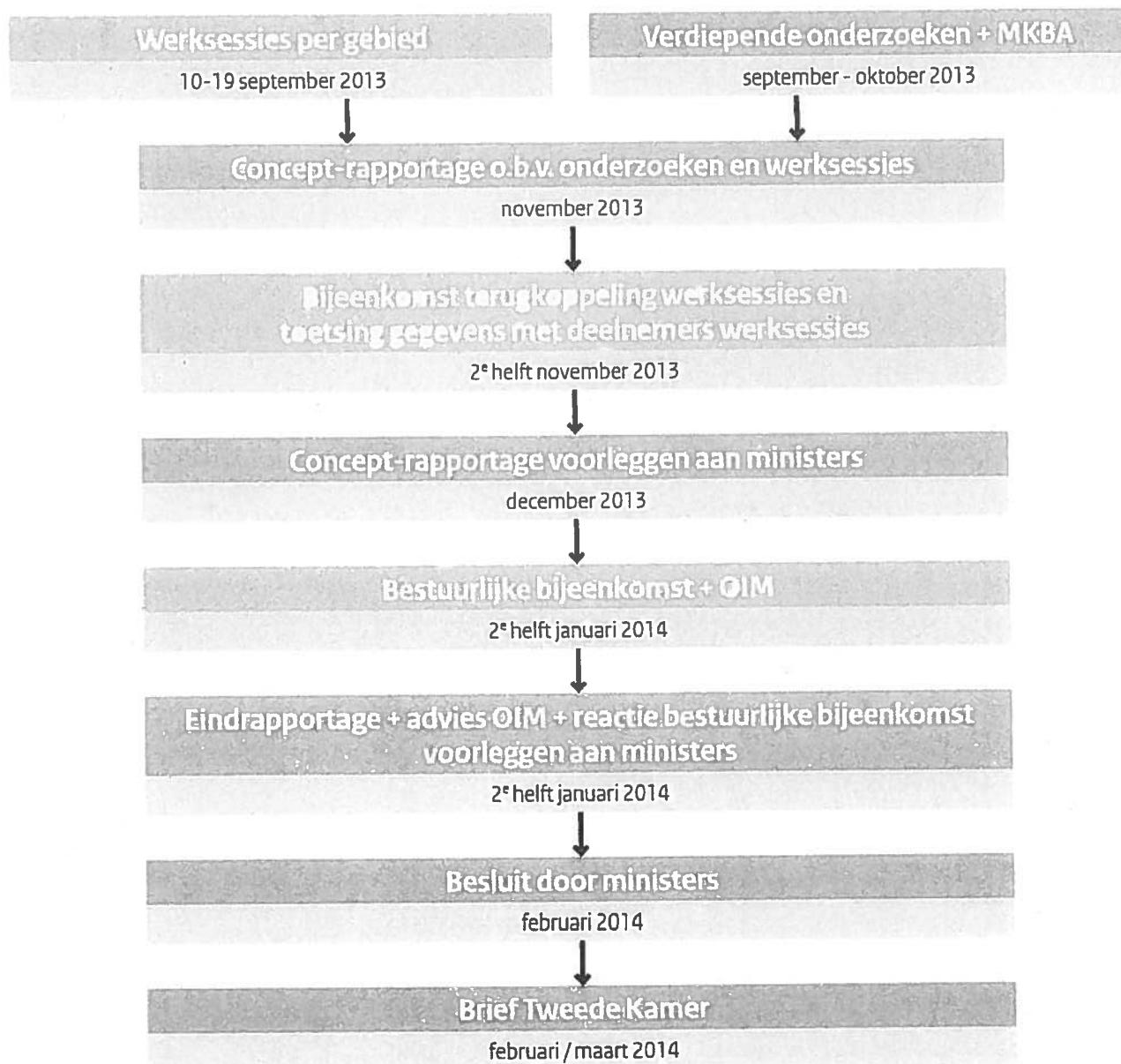
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

010

Windenergie op Zee

Proces Haalbaarheidsstudie

Windenergie op Zee

Facts & figures

Bestaande vergunde parken

Windparken in bedrijf

Offshore Windpark Egmond aan Zee	108 MW
Prinses Amalia Windpark	120 MW
Totaal	228 MW

Vergunningen bouw in voorbereiding

Q10 / Eneco Luchterduinen	129 MW
Buitengaats	300 MW
ZeeEnergie	300 MW
Totaal	729 MW

Totaal MW bestaande parken 957 MW

Eindstelling 2023 (SER energieakkoord)

Extra nodig tot 2023 EUR 2.850 MW

Uitgangspunten

- 6 MW per km²
- Optimaal is 300-400 MWh per park

CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot als gevolg van productie en bouw is binnen 3-6 maanden terugverdiend met uitgespaarde CO₂-uitstoot

Opbrengsten en elektriciteitsgebruik

Park 300 MW x 4.000 vollasturen	1.200.000 MW per jaar (1,2 TeraWatt)
Gemiddeld huishouden verbruikt	3,5 MWh per jaar
Park 300 MW voorziet	342.857 huishoudens van elektriciteit
Aantal huishoudens in NL	7,5 miljoen
NL verbruik elektriciteit	135.000.000 MWh per jaar (135 TeraWatt)
Verbruik huishoudens is 20% van totale energiegebruik	

Kosten windturbines

Turbine van 6 MW kost ongeveer 21 miljoen inclusief materiaal, aansluiting en bouwen

Factoren van invloed op kosten

- Waterdiepte
- Vaarafstand naar haven
- Windaanbod
- Afstand tot aansluiting op het net

Kostrendicatie windenergie

Indicatie kostprijs windenergie € 0,15 per kWh

Verkoopprijs elektriciteit € 0,05 per kWh

Subsidie € 0,10 per kWh

Rekenvoorbeeld

1.000 MW opgesteld vermogen x 4.000 uur 4.000.000 MWh

Totaal subsidie per jaar € 400 miljoen

Totaal subsidie over 15 jaar € 6 miljard

Verlaging kostprijs met 1 cent betekent
10% minder subsidie = € 600 miljoen

Voorbeeld afmetingen windturbines

	Ashoogte	Rotor	Tiphoogte
Vestas V80 – 2 MW (huidige afmeting Amalia)	57 m	80 m	97 m
Vestas V90 – 3 MW (huidige afmeting OWEZ)	70 m	90 m	115 m
Repower 5M – 5 MW	85 m	126 m	148 m
Vestas V164 – 8 MW	105 m	164 m	187 m

82

Van: (ZD)
Verzonden: maandag 21 oktober 2013 10:44
Aan: (VL)
Onderwerp: Fw: ter informatie: verslagen werksessies, poster facts & figures, uitnodiging terugkoppeling werksessies
Bijlagen: uitnodiging 20 november en verslag Zuid-Holland.docx; Posters facts en figures en planning.pdf; Verslag_werksessiehs12nm_ZuidHolland_17sept2013.PDF

82.3

RWS ZD

Dit bericht is verstuurd met Blackberry en daarom kort.

Van: e (ZD) 82.2
Verzonden: Monday, October 21, 2013 10:35 AM
Aan: : (ZD); : (ZD); : (ZD); : (CD);
(ZD); (ZD)
Onderwerp: ter informatie: verslagen werksessies, poster facts & figures, uitnodiging terugkoppeling werksessies

Beste mensen,

Hierbij stuur ik jullie ter informatie een aantal stukken over de haalbaarheidsstudie 12 NM.

Groet,

Van: Windopzee [mailto:Windopzee@minienm.nl] 82.1
Verzonden: zaterdag 19 oktober 2013 19:18
Aan: Windopzee
Onderwerp: Uitnodiging 20 november terugkoppeling resultaten onderzoeken Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

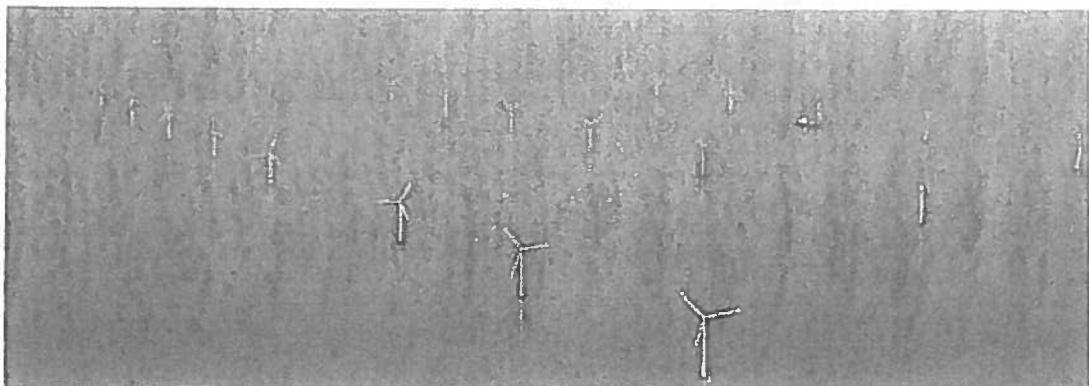

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het

Beatrixgebouw, Utrecht

12.00 – 17.00 uur

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werkssessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) .

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werkssessies

In september 2013 zijn 4 werkssessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Zuid-Holland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werkssessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.
Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

omgevingsmanager Rijkswaterstaat
... leider Ministerie van Infrastructuur en Milieu

[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages

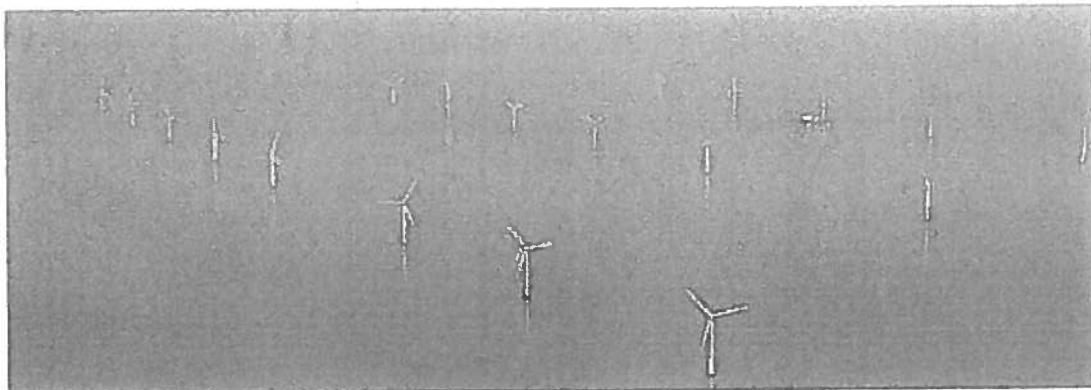
82A

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013 in het
Beatrixgebouw, Utrecht
12.00 – 17.00 uur**

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Zuid-Holland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen

per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.

Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

[REDACTED], omgevingsmanager Rijkswaterstaat
[REDACTED]ectleider Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

82B

Windenergie op Zee

Facts & figures

Bestaande windparken

Windparken in bedrijf

Offshore Windpark Egmond aan Zee	108 MW
Prinses Amalia Windpark	120 MW
Totaal	228 MW

Vergunningen bouw in voorbereiding

Q10 / Eneco Luchterduinen	129 MW
Buitengaats	300 MW
ZeeEnergie	300 MW
Totaal	729 MW

Totaal MW bestaande parken

Doeilstelling 2023 (SER energieakkoord)	4.450 MW
Extra nodig tot 2023	ca. 3.450 MW

Uitgangspunten

- 6 MW per km²
- Optimaal is 300-400 MWh per park

CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot als gevolg van productie en bouw is binnen 3-6 maanden terugverdiend met uitgespaarde CO₂-uitstoot

Kosten windturbines

Turbine van 6 MW kost ongeveer 21 miljoen inclusief materiaal, aansluiting en bouwen

Factoren van invloed op kosten

- Waterdiepte
- Vaarafstand naar haven
- Windaanbod
- Afstand tot aansluiting op het net

Cost reduction wind energy

Indicatie kostprijs windenergie € 0,15 per kWh

Verkoopprijs elektriciteit € 0,05 per kWh

Subsidie € 0,10 per kWh

Rekenvoorbeeld

1.000 MW opgesteld vermogen x 4.000 uur 4.000.000 MWh

Totaal subsidie per jaar € 400 miljoen

Totaal subsidie over 15 jaar € 6 miljard

Verlaging kostprijs met 1 cent betekent
10% minder subsidie = € 600 miljoen

Opbrengsten en elektriciteitsgebruik

Park 300 MW x 4.000 vollasturen	1.200.000 MW per jaar (1,2 TeraWatt)
Gemiddeld huishouden verbruikt	3,5 MWh per jaar
Park 300 MW voorziet	342.857 huishoudens van elektriciteit
Aantal huishoudens in NL	7,5 miljoen
NL verbruik elektriciteit	135.000.000 MWh per jaar (135 TeraWatt)
Verbruik huishoudens is 20% van totale energiegebruik	

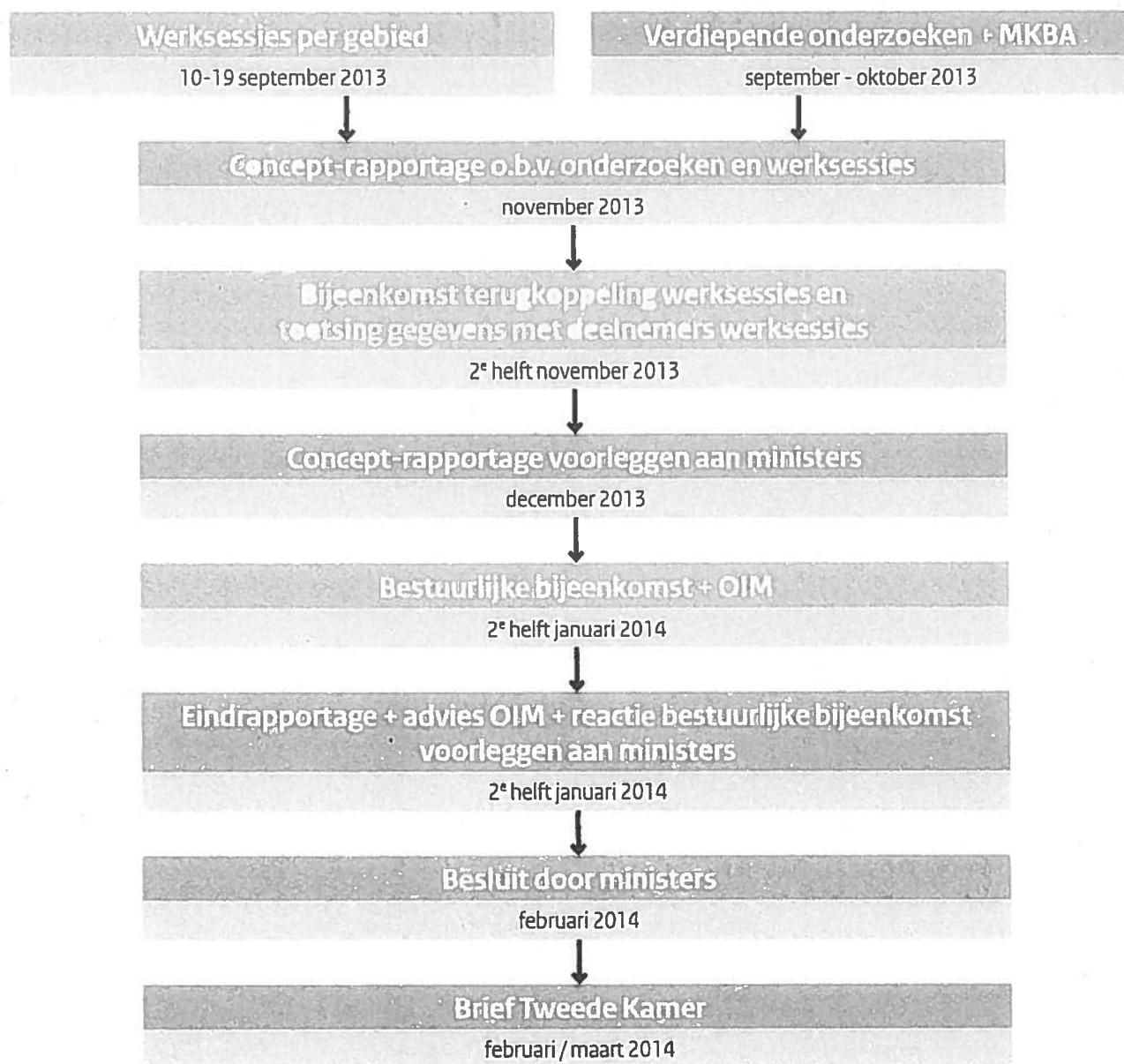
Veerdelen afmetingen windturbines

	Ashoote	Rotor	Tiphoote
Vestas V80 – 2 MW (huidige afmeting Amalia)	57 m	80 m	97 m
Vestas V90 – 3 MW (huidige afmeting OWEZ)	70 m	90 m	115 m
Repower 5M – 5 MW	85 m	126 m	148 m
Vestas V164 – 8 MW	105 m	164 m	187 m

Windenergie op Zee

Proces Haalbaarheidsstudie

Van: DGRW
Verzonden: dinsdag 5 november 2013 18:38
Aan: @holland.com'
Onderwerp: FW:

Hoi ,

We hebben het er nog even over gehad en komen tot het volgende voorstel.

2 of 3 personen uit de overheden:

(Positief kritisch) 1

1. Velsen:
2. Den Helder:
3. Castricum:
4. Provincie Zuid-Holand:

(tegen) 1

1. Noordwijk:
2. Schouwen-Duiveland:
3. Wadden:

Energiebedrijven (1):

1. Pondera:
2. ENECO:
3. ENECO:
4. NUON:

Recreatie (1):

Strand.NL:

ANWB :

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

go

go!

Van: - DGRW
Verzonden: vrijdag 22 november 2013 11:32
Aan: @baz.quicknet.nl'; '@quicknet.nl'
CC: (ZD)
Onderwerp: Haalbaarheidsstudie windenergie binnen 12-mijlszone
Bijlagen: Verslag_werksessiehs12nm_NoordHolland_10sept2013.PDF; Quickscan
Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone.pdf

Geachte mevrouw

Op verzoek van [] (Rijkswaterstaat) stuur ik u hierbij de Quick Scan en het verslag van de werksessie voor het gebied Noord-Holland toe.

Met vriendelijke groet,

haalbaarheidsstudie windenergie 12-mijlszone

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water
directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

Van: - DGRW
Verzonden: woensdag 27 november 2013 12:05
Aan: IGRW
Onderwerp: FW: Veilige afstanden scheepvaart wind op zee
Bijlagen: Afwegingskader Veilige afstanden _ vastgesteld 3 juli 2013.pdf
Urgentie: Hoog

93.4

Van: DGRW
Verzonden: woensdag 20 november 2013 23:48
Aan: DGRW
Onderwerp: FW: Veilige afstanden scheepvaart wind op zee
Urgentie: Hoog

93.3

Van: (ZD) [mailto: [@rws.nl"\]
Verzonden: donderdag 7 november 2013 10:50
Aan: \(ZD\); - DGRW
Onderwerp: FW: Veilige afstanden scheepvaart wind op zee
Urgentie: Hoog](mailto:@rws.nl)

93.2

Ter kennisname

Van: - DGB [mailto: [@minienm.nl"\]
Verzonden: donderdag 7 november 2013 10:24
Aan: \[@visned.nl; \\[@sportvisserijnederland.nl; \\\[@nogepa.nl; \\\\[@nuon.com;
\\\\\[@multiweb.nl; \\\\\\[s@ponderaconsult.com; \\\\\\\[@nwea.nl; \\\\\\\\[@eneeco.com
CC: \\\\\\\\\(ZD\\\\\\\\\); - DGB
Onderwerp: Veilige afstanden scheepvaart wind op zee
Urgentie: Hoog\\\\\\\\]\\\\\\\\(mailto:@eneeco.com\\\\\\\\)\\\\\\\]\\\\\\\(mailto:@nwea.nl\\\\\\\)\\\\\\]\\\\\\(mailto:s@ponderaconsult.com\\\\\\)\\\\\]\\\\\(mailto:@multiweb.nl\\\\\)\\\\]\\\\(mailto:@nuon.com\\\\)\\\]\\\(mailto:@nogepa.nl\\\)\\]\\(mailto:@sportvisserijnederland.nl\\)\]\(mailto:@visned.nl\)](mailto:@minienm.nl)

93.1

Geachte stakeholders,

Ongeveer een jaar geleden hebt u deelgenomen aan een of twee stakeholdersbijeenkomsten in het kader van het project veilige afstanden. Een werkgroep van nautici had de opdracht gekregen om via een afwegingskader nader invulling te geven aan de zinsnede uit het Waterplan: "Het vertrekpunt voor veilig scheepvaartverkeer is 2 nautische mijl van internationaal vastgestelde verkeersscheidingsstelsels, ankergebieden en vastgestelde clearways. In specifieke situaties is meer maatwerk mogelijk.

Zoals uit het afwegingskader blijkt, bestaat er eensluidende onderbouwing op het grootste deel van het kader, met uitzondering van twee punten. Het betreft de ruimte voor de zogenaamde rondtorn over bakboord en iets extra ruimte (0,3 nautische mijl) voor een uitwijkmanoeuvre over stuurboord voorafgaand aan de rondtorn. IenM heeft daarop de beleidskeuze gemaakt om deze ruimtes mee te nemen ten behoeve van de bepaling van ruimte voor wind op zee. De overwegingen daarbij waren: het creëren van duidelijkheid op korte termijn voor alle actoren; de mate van draagvlak en een duidelijk standpunt ten behoeve van internationale discussies.

Het verheugt me u te kunnen informeren dat het interdepartementale directeurenoverleg Noordzee van 24 september jl. heeft ingestemd met de voorgestelde beleidskeuze door IenM op basis van het afwegingskader en het afwegingskader zelf.

Dit houdt in dat in de komende structuurvisie dit kader het uitgangspunt zal zijn voor het plaatsen van windturbineparken in relatie tot scheepvaart voor wat betreft de gebieden Hollandse Kust en Boven de Wadden, voor zover er geen vergunningen lopen in het kader van ronde 2.

De benodigde veilige afstanden voor scheepvaart zijn dan:

Bij schepen van 400m lengte: 1,87 nm aan stuurboord en 1,57 nm aan bakboord

Bij schepen van 300m lengte: 1,57 nm aan stuurboord en 1,27 nm aan bakboord

Voor de clearways, de verbindingsroutes tussen de formele routes, zijn deze afstanden in de breedte van het clearwaypad meegenomen.

Deze nieuwe veiligheidsafstanden impliceren dat wat betreft scheepvaart de brutoruimte voor wind op zee in het zoekgebied Hollandse kust met 2000 MW is toegenomen.

Toelichting ruimte voor de scheepvaart

Voor de ruimtereservering is het maatgevend schip van belang. De routes naar Amsterdam hebben een maatgevend schip van 300 meter; de overige routes een maatgevend schip van 400 meter. De grootste manoeuvre die een schip moet kunnen maken is de zogenaamde rondtorn. Hiervoor is 6 scheepslengtes nodig. Voor stuurboord is 0,3 nautische mijl extra uitwijk nodig voordat een schip de rondtorn zal inzetten omdat hij eerst zal proberen een rondtorn te vermijden. Aan bakboord zal direct een rondtorn worden ingezet. Bovendien is een veiligheidszone rond windturbines van 500m rond single objects van kracht. In deze zone mag geen scheepvaart komen.

Het afwegingskader doen wij u hierbij toekomen.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

V

98

Van: - DGRW
Verzonden: dinsdag 3 december 2013 19:17
Aan: DCO
CC: (ZD); DCO
Onderwerp: FW: Definitief rapport effecten Wind op Zee op toerisme en recreatie
Bijlagen: Eindrapport onderzoek effecten Wind op Zee op recreatie en toerisme.pdf

98.3

Ha

Bijgaand in ieder geval het eindrapport dat vandaag is verspreid onder de leden van de begeleidingsgroep.

Gr

Van:) [mailto: @rws.nl] 98.2
Verzonden: dinsdag 3 december 2013 13:48
Aan: - DGRW
CC: DGRW
Onderwerp: FW: Definitief rapport effecten Wind op Zee op toerisme en recreatie

Hoi

heeft vanmorgen dit rapport doorgestuurd naar de begeleidingsgroep.

Groet,

Van: [mailto: @zka.nl] 98.1
Verzonden: dinsdag 3 december 2013 11:35
Aan: - DGRW
Onderwerp: Definitief rapport effecten Wind op Zee op toerisme en recreatie

Hallo

Bijgaand ontvang je het definitieve rapport van de studie naar de effecten van Wind op Zee op toerisme en recreatie. Ik wil je bij deze ook heel hartelijk danken voor de plezierige samenwerking.

Met vriendelijke groet,

M: +31

Werkdagen:

Inschrijven voor onze nieuwsbrief? Klik [hier](#).

ZKA Consultants & Planners BV

Biesbosweg 16C
5145 PZ Waalwijk

T:
F:
E:

DISCLAIMER: Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend. Dit bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht het te vernietigen en de afzender te informeren. Wij adviseren u om bij twijfel over de juistheid of de volledigheid van de e-mail contact met de afzender op te nemen.

Van: - DGRW
 Verzonden: donderdag 12 december 2013 14:02
 Aan: DGRW

1021

Even snel een voorstel voor beantwoording:

Voor dit onderzoek door bureau ZKA - uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van IenM - is een begeleidingsgroep ingesteld met kustgemeenten en brancheorganisaties (ANWB, Recron, StrandNL). Binnen deze begeleidingsgroep is gekozen voor een breed onderzoek onder alle Nederlandse kustgebruikers. Het oorspronkelijke voorstel van IenM was een onderzoek naar de effecten van bestaande windparken 'Prinses Amalia' en 'Offshore Windpark Egmond aan Zee'.

De redenen voor het kiezen van een breder onderzoek waren:

- Bij Egmond is na het plaatsen van windmolens indertijd wel enige jaren de belevening onderzocht via interviews. Er was echter nooit een nulmeting gedaan, zodat er geen 'harde' conclusies getrokken konden worden. In 2009 is men gestopt met de interviews (overigens bleek dat men met het verstrijken van de tijd minder negatief werd).
- Er bestaan geen systematische metingen van het strandgebruik bij Egmond voor en na het windpark. Er zijn echter ook zeker geen aanwijzingen voor een duidelijk terugloop van het aantal recreanten.
- Het onderzoek waaraan door diverse media aandacht is besteed, gaat over windparken langs de gehele Nederlandse kust. In de praktijk zijn er alleen ervaringen met windparken voor de kust bij Bergen / Egmond/ Wijk aan Zee/ IJmuiden. De begeleidingsgroep vond dit onvoldoende representatief voor de hele Nederlandse kust.
- Om begin 2014 een besluit te kunnen nemen, moesten de onderzoeksresultaten binnen enkele maanden beschikbaar zijn en was er dus geen mogelijkheid voor langjarig onderzoek.
- In het onderzoek is gekozen voor een opzet waarbij de zowel de verschillen in bezoekersmotieven als verschillen in respons in de diverse regio's te achterhalen zijn. De bezoekersmotieven bleken wel regionaal te verschillen, de respons niet.

Ook voor de eventuele effecten van Windpark Prinses Amalia en Offshore Windpark Egmond aan Zee op de waarde van woningen is in opdracht van IenM een onderzoek gedaan door Kadaster en VU. Daaruit blijkt dat er geen significant effect kan worden aangetoond. Echter kan niet worden uitgesloten dat windparken dichter bij de kust of parken met hogere windmolens ook een effect hebben.

Voor de kust van Zandvoort wordt volgend jaar een windpark gebouwd (Luchterduinen). Daarvoor is onlangs een uitgebreide nulmeting uitgevoerd in opdracht van de Gemeente Zandvoort. De resultaten daarvan komen overeen met het ZKA-onderzoek. Overwogen kan worden jaarlijks vervolgmetingen te gaan doen zodat er meer inzicht kan worden verkregen in de (lange termijn)- effecten van windparken dichter bij de kust.

Het onderzoek is uitsluitend verspreid naar de leden van de begeleidingsgroep.

- DGRW

1031

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 12 december 2013 18:42
Aan: - DGRW; mindef.nl;
DGRW; @minez.nl;
CC: DGRW; - DGRW; ZD); () -
DGRW;) - DGRW
Bijlagen: WOZ Onderzoek Zicht en beleving.doc; WOZ afspraken woordvoering.doc

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie ter informatie (!) de woordvoeringslijn die ik vorige week heb gemaakt bij het verspreiden van de onderzoeksresultaten over 'Zicht en recreatie' onder de leden van de begeleidingsgroep.

Groet,

Woordvoeringslijn Wind op Zee I Onderzoek zicht en beleving

Algemeen:

- De ministers van EZ en IenM onderzoeken in een Haalbaarheidsstudie welke mogelijkheden er zijn voor windenergie binnen de 12-mijlszone.
- Het effect van de aanleg van windmolenvelden op zee op toerisme en recreatie is één van de factoren die worden onderzocht in deze Haalbaarheidsstudie 12 NM.
- Het kabinet zal in de eerste helft van 2014 **na afweging van alle onderzoeksresultaten en de resultaten van werkssessies met stakeholders** een besluit nemen over de vraag of het verder wil kijken naar de mogelijkheden voor windenergie op zee binnen de 12 NM.
- Mocht dat het geval zijn, dan zal het Rijk in overleg met de partners een Structuurvisie opstellen waarbij geschikte locaties worden aangewezen.

Nadere informatie over het onderzoek naar effecten windpark op zee op kusttoerisme/-recreatie

- De ministers van EZ en IenM onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor windenergie binnen de 12-mijlszone.
- In de haalbaarheidsstudie wordt onderzocht wat de ruimtelijke mogelijkheden en de mogelijke effecten zijn van windenergie binnen de 12 Nautische Mijl.
- Eén van de mogelijke effecten van windturbines binnen de 12-mijlszone is een negatief effect op recreatie en toerisme in kustgebieden met vrij uitzicht op zee.
- Onderzoek: Hebben windmolenvelden in zee effect op beleving en toerisme?
- Online onderzoek door ZKA via Internetpanel van GFK-Intomart;
- algemene vraagstelling over toerisme en recreatie aan de kust.
- Om objectief inzicht te krijgen in het effect van een windpark op zee (op verschillende afstanden vanaf de kust) op de waardering van (het uitzicht aan) de kust, de beleving en de bezoekintentie, zijn de drie onderzoeksgroepen gesplitst in vier groepen;
- Elke groep heeft een andere foto van hetzelfde strand met uitzicht op zee gezien: een foto van de huidige situatie, een fotosimulatie met een windpark op 3 NM (bijna 6 km), een simulatie met een windpark op 7 NM (circa 13 km) en een fotosimulatie met een windpark op 12 NM (ruim 22 km).
- ruim 2.150 respondenten (1.168 Nederlandse dagrecreanten, 783 Nederlandse verblijfstoeristen en 202 Duitse verblijfstoeristen).
- begeleidingsgroep ingesteld met gemeenten en branche-organisaties ;

Resultaten : "Duidelijk effect op beleving"

- Hoe verder, hoe minder effect
- Duitsers minder negatief dan Nederlanders
- veel recreanten zeggen voor een andere bestemming (en dan met name stranden zonder windmolens) te kiezen

Foto 1: Bestaande situatie (geen windpark)

Foto 2: windpark op 3 NM (bijna 6 kilometer)

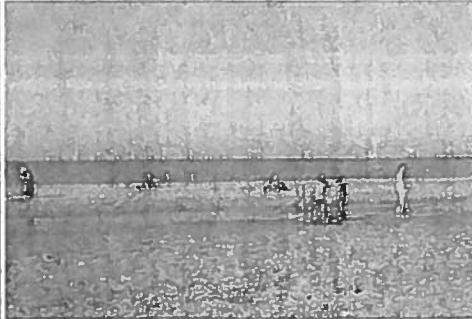

Foto 3: windpark op 7,5 NM (ongeveer 13 kilometer)

Foto 4: windpark op 12 NM (ruim 22 kilometer)

(NB: dit is een beetje wazige pdf kopie, de echte foto's zijn uiteraard wel scherp!)

- *Vrij uitzicht belangrijk aspect*

Het uitzicht over zee blijkt een belangrijk bezoekmotief te zijn voor toeristen en recreanten. Samen met een mooi strand is dit het belangrijkste aspect van de Nederlandse kust.

- *windpark maakt het uitzicht duidelijk minder aantrekkelijk*

Hoe dichter bij de kust, hoe groter (nadeliger) het effect. Dit blijkt uit het rapportcijfer dat de bezoekers aan de foto's met een windpark geven ten opzichte van de foto zonder windpark. Het gemiddelde rapport-cijfer neemt sterk af bij een windpark dichter bij de kust (zie onderstaande tabel)

	Nederlandse dagrecreanten	Nederlandse verblijfstoeristen	Duitse verblijfstoeristen
Foto 1: Geen windpark op zee	8,1	8,3	8,9
Foto 2: Windpark op 6 km uit de kust	5,9	5,9	7,4
Foto 3: Windpark op 13 km uit de kust	6,8	7,1	8,1
Foto 4: Windpark op 22 km uit de kust	7,6	7,1	8,5

Beoordeling foto's (gemiddeld rapportcijfer voor uitzicht op zee)

- *windpark voor de kust werkt negatief op algemene beoordeling van de kust*

De aanwezigheid van een windpark straalt ook negatief af op andere aspecten zoals de natuur, gemoedelijke sfeer en de beoordeling van het strand als mooi strand. Dit zogeheten "horn-effect" gaat voor alle drie de onderzoeksgroepen op bij een windpark op 6 km en 13 km en voor de Nederlandse verblijfstoeristen ook voor een windpark op 22 km voor de kust.

- *10-35% bezoekers vindt windpark (zeer) storend*

Van de Nederlandse bezoekers vindt 10-34% een windpark op zee (zeer) storend. Bij Duitse verblijfstoeristen ligt dit percentage met 8-22% iets lager. Hoe verder weg een windpark van de kust ligt, hoe minder bezoekers het windpark (zeer) storend vinden.

- *windpark voor de kust heeft (enigszins) negatieve invloed op kustbeleving....*
 - Zo'n 45% van de Nederlandse toeristisch-recreatieve bezoekers en circa 35% van de Duitse verblijfstoeristen zegt dat de beleving (enigszins) negatief zal beïnvloeden bij een windpark op een kleine 6 km voor de kust. Dit aandeel neemt af naarmate een windpark verder uit de kust ligt (20-35% bij een windpark op 13 km en 5-25% bij een windpark op 22 km).
 - *... en heeft ook een negatief effect op de bezoekintentie*
- Bezoekintentie neemt af, met name bij een windpark op 6 of 13 km voor de kust. Circa 22% zal bestemming (waarschijnlijk) niet meer of minder vaak bezoeken bij windpark op 6 km .

104

1041

W

Van: DGRW
Verzonden: maandag 16 december 2013 15:00
Aan: - DGRW
Onderwerp: Kennisgeving o-RSV WoZ VERSIE december
Bijlagen: Kennisgeving o-RSV WoZ VERSIE december.docx

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 19 december 2013 14:54
Aan:) - DGRW;
 ZD); (ZD)
Onderwerp: FW: OIM bijeenkomst Windenergie op Zee 14 jan. 2014

105.2

heeft de uitnodiging verstuurd...

Van: OIM
Verzonden: donderdag 19 december 2013 13:08
Aan: OIM
CC: DGRW
Onderwerp: OIM bijeenkomst Windenergie op Zee 14 jan. 2014

105.1

UITNODIGING

OIM bijeenkomst Windenergie op Zee

Geachte genodigde,

Het Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM) organiseert op 14 januari 2014 van 10.00-12.30 uur een bijeenkomst over Windenergie op Zee. Tijdens de bijeenkomst krijgen maatschappelijke organisaties en andere betrokken partijen de ruimte om hun visie te geven over Windenergie op Zee. De bijeenkomst vindt plaats op een nader te bepalen locatie in Den Haag, onder leiding van een onafhankelijke OIM voorzitter, de heer [redacted]

Waar gaat het over?

In september is het SER Energieakkoord voor Duurzame Groei ondertekend. De doelstelling voor Windenergie op Zee is daarbij bepaald op een operationeel windvermogen op zee van 4.450 MW in 2023. Bestaande en al geplande windparken tellen op tot circa 1.000 MW, zodat er aanvullend nog 3.450 MW nodig is. Het kabinet wil deze opgave zo goedkoop mogelijk realiseren, rekening houdend met andere belangen op de Noordzee. Op dit moment lopen er twee trajecten rondom het aanwijzen van gebieden voor Windenergie op Zee: het streven is dat eind dit jaar (2013) een besluit wordt genomen over de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee. Hierin worden twee windenergiegebieden buiten de 12-mijlszone aangewezen, namelijk 'Voor de Hollandse Kust' en 'Ten Noorden van de Wadden'. De gebieden zijn aangewezen nadat afgelopen jaar (2013) overleg is gevoerd met belanghebbenden en de effecten in een planMER zijn onderzocht. Daarnaast loopt er een Haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden voor windenergie dichter bij de kust, binnen de 12 mijlszone. Alle informatie is inmiddels verzameld. Begin 2014 zal het kabinet besluiten of, en zo ja, welke gebieden dichter bij de kust in een structuurvisie verder worden uitgewerkt.

Uw advies

Graag willen we de stakeholders van Windenergie op Zee via het OIM in de gelegenheid stellen om hun advies te geven over de vraag hoe de ruimtelijke opgave voor Windenergie op Zee gerealiseerd kan worden, gegeven de opdracht van het kabinet. Daarbij uitgaand van de gebieden die al zijn aangewezen of worden aangewezen en de gebieden die in de haalbaarheidsstudie zijn onderzocht. Daarom nodigen we u uit deel te nemen aan deze OIM-bijeenkomst op 14 januari aanstaande. We willen u verzoeken maximaal één vertegenwoordiger van uw organisatie af te vaardigen.

Tijdens de bijeenkomst wordt kort ingegaan op de uitvoering van het SER akkoord en worden vervolgens zowel de ontwerp-Riksstructuurvisie als de resultaten van de Haalbaarheidsstudie toegelicht. Deze toelichtingen betreffen samenvattingen van hetgeen tijdens bijeenkomsten in november is gepresenteerd en bevatten geen nieuwe informatie.

Tijdens de bijeenkomst is er tijdens een broodjeslunch ook gelegenheid voor informele contacten en netwerken.

U kunt laten weten of u aan deze bijeenkomst wil deelnemen, door een e-mail te sturen naar [redacted]. Uw reactie **vóór 8 januari 2014** wordt op prijs gesteld. Agenda en stukken volgen daarna, alsmede de exacte locatie.

Voor inhoudelijke vragen kunt u vanaf 6 januari via email contact opnemen met
omgevingsmanagers van respectievelijk de Haalbaarheidsstudie en de Riksstructuurvisie

Ik hoop u op 14 januari 2014 te kunnen begroeten,

Met vriendelijke groet,

enM

Ministerie Infrastructuur en Milieu

minienm.nl

a@overlegienm.nl

telefoon:

Van: (WVL)
Verzonden: vrijdag 20 december 2013 16:27
Aan:) - DGRW
Onderwerp: Re: Ontwerp-RSV WoZ

106.2

Ha

Gefeliciteerd! Goed nieuws zo voor de kerst!

Fijne feestdagen en een goed Nieuwjaar!

Tot begin januari.

Van: - DGRW [mailto: [@minienm.nl"\] 106.1
Verzonden: Friday, December 20, 2013 03:35 PM W. Europe Standard Time
Aan: \) - DGRW; \(ZD\); \(WVL\); - HBJZ;
 @minez.nl>; \) - DGRW; \(WVL\);
 - DGRW; \(WVL\); \(ZD\); \(CD\);
Cc: - DGRW; \(WVL\); \(ZD\); \(CD\);
 - DGRW < @minienm.nl>; \(ZD\);
 - DGRW; - DGB; \(WVL\); - EZ < >; Vlak, C.D.
 \)GRW
Onderwerp: Ontwerp-RSV WoZ](mailto:@minienm.nl)

Hallo allemaal,

.... , het kabinet heeft vandaag ingestemd met de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee!
<http://www.rijksoverheid.nl/regering/nieuws/2013/12/20/kabinet-wijst-nieuwe-gebieden-aan-voor-windparken-op-zee.html>

Groetjes,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Directoraat-Generaal Ruimte en Water

Directie Gebieden en Projecten

Plesmanweg 1-6 | 2597 JG | Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

www.noordzeeloket.nl

Vlot, veilig en leefbaar. Infrastructuur en Milieu.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

BSK

107

107.1

Van: (ZD) | @rws.nl] 107.1
Verzonden: donderdag 9 januari 2014 16:07
Aan: DGRW
CC: 'D); ,ZD)
Onderwerp: RE: Eindrapportage MKBA WoZ binnen de 12-mijlszone
Bijlagen: RE: Eindrapportage MKBA WoZ binnen de 12-mijlszone

Hoi

Groet

|-

ig

Directie Netwerkontwikkeling
Rijkswaterstaat Zee en Delta

Bezoek adres: Lange Kleiweg 34, 2288 GK Rijswijk
Postadres: Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk

Mobiele
E-mail: dominienm.nl
Internet.

Van: DGRW [<mailto:dominienm.nl>] 107.2
Verzonden: dinsdag 7 januari 2014 12:13
Aan: 'D)
Onderwerp: FW: Eindrapportage MKBA WoZ binnen de 12-mijlszone

Hoi

We hadden nog net voor kerst dit stuk gehad, heb ik (en zo neem ik aan de meeste mensen) pas gisteren gezien.

Groet,

Van: [\[redacted\]@decisio.nl](mailto:@decisio.nl)
Verzonden: maandag 23 december 2013 12:38
Aan:
- DGRW; DGRW
CC: @witteveenbos.nl
Onderwerp: Eindrapportage MKBA WoZ binnen de 12-mijlszone

107, 3

Beste allemaal,

Zoals afgesproken sturen wij jullie nog voor de kerstdagen het eindrapport van de Maatschappelijke Kosten-batenanalyse Wind op Zee waarin een vergelijking is gemaakt tussen bouwen binnen en buiten de 12-mijlszone. Het rapport treffen jullie in de bijlage.

Namens [\[redacted\]](#), wensen wij jullie allemaal fijne feestdagen en alvast de beste wensen voor 2014.

Met vriendelijke groet.

Decisio | Economisch onderzoek en advies
Valkenburgerstraat 212, 1011 ND Amsterdam

Telefoon: [\[redacted\]](tel:[redacted])
Mobiel: [\[redacted\]](tel:[redacted])
E-mail: [\[redacted\]@decisio.nl](mailto:[redacted]@decisio.nl)
Website: www.decisio.nl

[Linkedin profile](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

E-mailbericht

Van: DGW 1.2
Instellen op: DGW
Cc: DGW
Verzonden: 27-5-2011 om 11:09
Ontvangen: 27-5-2011 om 11:09
Onderwerp: Fw: personele, financiële en overige gevolgen voorstel verkennen wind in de 12 mijls zone

Ha : en
Hierbij een inschatting van lodewijk van wat er komt kijken bij een dergelijk onderzoek: volwaardig en quick scan tot najaar.

Gr.

Van: :) - DGW
Verzonden: Friday, May 27, 2011 10:45 AM
Aan: - DGW
Onderwerp: personele, financiële en overige gevolgen voorstel verkennen wind in de 12 mijls zone

/ . /

Beste

t.b.v. de verdere discussie over verkennen van mogelijkheden voor (goedkope) windenergie in de 12 mijlszone:

Vanuit eerdere verkenningen in het kader van het NWP is goede informatie beschikbaar over de 10 - 12 mijl;

Binnen de 10 mijl is die kennis er niet (inhoudelijk/hoe partijen er in zitten) moet rekening worden gehouden met een aantal aspecten - los van het vrije uitzicht vanaf de kust - die bij zo'n verkenning/onderzoek aan de orde zijn:

N2000 gebieden waarvoor momenteel beheerplannen zullen worden opgesteld (Voordelta is al gereed), daarbij lopen we dan ook aan tegen de kustvisserij die daar wordt teruggedrongen (het gevoelige en lastige Heijkoop proces)

Visserij (vooral garnalen)

Zandwinning en zandsuppletie activiteiten : dat heeft in deze zone nationale prioriteit i.v.m. veiligheid: zandwinstrategie is daarvoor nu in de maak, maar nog niet afgerond,

Vogels (o.a. trekoutes, rustplekken en foerageerplekken)

Recreatie

Kustvaart

Scheepvaart: Havenmondingen incl grote vaart, ankergebieden, RoRo, bruine vloot, veerdiensten etc inclusief de loodsdiensten en de radar (en dus veelal ook ruimte tussen deze activiteit en windmolens)

Kabels en leidingen

Zeezoogdieren (bruinvissen, zeehonden)

Kustwacht

Doorvaarbaarheid van windparken: dat is nog niet uitgekristalliseerd

Co2 opslag (waarbij we dicht voor de kust willen beginnen)

Mogelijk gas prospects

Dan de stakeholders:

Havens

Ngo's

Reders

Loodsen

Gemeenten (ook vanwege hun zeggenschap tot 1 km)

Provincies (zeggenschap tot 1 km)

Overige

Ministerie Infrastructuur en Milieu

Postbus 20904, 2500 EX DEN HAAG

www.noordzeeloket.nl

Van: (WD)
Verzonden: donderdag 10 januari 2013 18:00
Aan: (DZL); (DZL)
Onderwerp: Verzoek om afspraak m.b.t. relatie scheepvaart en windenergie binnen 12NM
Bijlagen: 11nze956xx_nzws_2011-0288_Overzicht BOA Noordzee Windparken kustzone_20111020.pdf; verslag quickscan wind binnen 12nm zone_1.0.docx

Beste

Even een korte achtergrond:

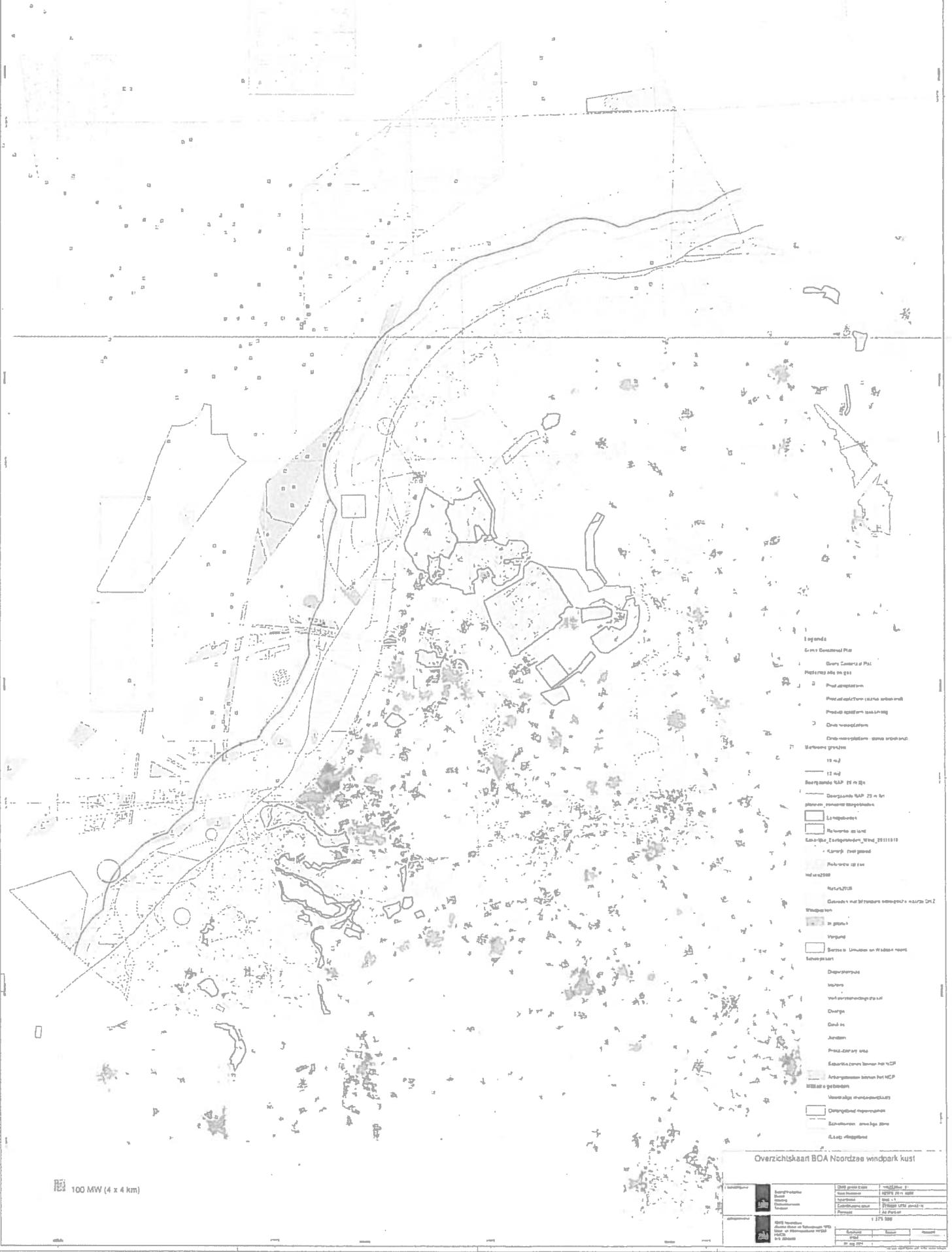
Begin december 2012 is in een overleg tussen (EZ), (I&M) en vertegenwoordigers namens het Interprovinciaal Overleg afgesproken, dat gelet op de kabinetsoestelling van 16% duurzame energie in 2020, het Rijk ook zal inzetten/onderzoeken naar de mogelijkheden voor windenergie binnen de 12 mijlzone.

In oktober 2011 is er een interne Rijksverkenning gehouden naar de mogelijkheden van windenergie binnen de 12 NM. Dit heeft onder andere geleid tot bijgevoegde kaart met gebieden waarop windenergie binnen de 12NM mogelijk wordt geacht (bijgevoegd het verslag en kaart). Er zijn destijds ook een aantal gebieden voor de Zeeuwse Kust als kansrijk opgemerkt (vandaar ook dat ik hier met jullie over door wil praten). Merk op: ik zal zorgen dat de nieuwe routering op de kaart komt voor het overleg.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

2A

Van: (WD)
Verzonden: donderdag 24 januari 2013 9:53
Aan: (DNN)
Onderwerp: RE: windenergie binnen de 12 mijlszone

37

Beste

Dank voor jouw reactie. De 29ste is erg krap; dan heb ik veel afspraken staan. Ik zou de 29ste eventueel van 13.00-14.00uur op de Rijnstraat (tegenover Den Haag Centraal, oude VROM gebouw) kunnen afspreken.
Ik moet namelijk om 14.30uur voor een afspraak in Rijswijk zijn. Een andere optie op de 29ste is om 16uur in Rijswijk, maar dat is voor jou waarschijnlijk weer erg laat.

Laat maar even weten of 13-14uur uitkomt en anders probeer ik andere afspraak met jou in te plannen.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

Van: (DNN) 3.6
Verzonden: donderdag 24 januari 2013 8:29
Aan: (WD); (DNZ)
CC: (DNN); (DNN)
Onderwerp: Re: windenergie binnen de 12 mijlszone

Beste:

Op 7 feb heb ik al een afspraak staan die ik niet kan afzeggen.

Ik ben dinsdagmorgen in Den Haag. Mij zou dinsdag 29 jan in DH erg goed uitkomen.

Groet

Van: (WD) 35
Verzonden: Thursday, January 24, 2013 07:42 AM W. Europe Standard Time
Aan: (DNZ); (DNN)
Cc: (DNN); (DNN)
Onderwerp: Re: windenergie binnen de 12 mijlszone

Beste ;

Ik heb jouw naam via gekregen. Ik wilde met jou al contact opnemen, maar had vandaag de hele dag cursus.

Ik heb op donderdagochtend 7 februari een bijeenkomst gepland met (beide Dienst Zeeland), (beide Dienst Noordzee) en (DGB) in Rotterdam. Doel van de bijeenkomst is gezamenlijk bespreken wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn voor windenergie binnen de 12NM redenerend vanuit scheepvaart. Ik zie het volgende product voor mij: één kaart met minnen, plusminnen en plussen (inclusief redenering) voor waar windenergie wel of niet te realiseren is binnen de 12mijl.

Ik zou jou ook graag willen uitnodigen voor deze bijeenkomst. Ik begrijp dat Rotterdam ver weg is vanuit het noorden. Ik hoop dat jij er wel bij wilt/kunt zijn. Zo niet, dan zou ik graag een aparte afspraak met jou willen maken om over bovenstaande te praten. Ik vind het geen probleem om naar het noorden te reizen.

Ik hoor graag van jou. Alvast vriendelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

Van: (DNZ)
Verzonden: Wednesday, January 23, 2013 02:08 PM W. Europe Standard Time
Aan: (DNN)
Cc: (DNN); (DNN); (WD)
Onderwerp: Re: windenergie binnen de 12 mijlszone

3.4

Hoi

Dank voor je info. Van de waterdienst zal nog contact met je opnemen hierover, hij is de kennismanager en verantwoordelijk voor de inhoudelijke inbreng in dit project. Ik stuur de mail cc naar hem!

Groet,

RWS Noordzee

Dit bericht is verstuurd per blackberry.

Van: (DNN)
Verzonden: Wednesday, January 23, 2013 12:46 PM W. Europe Standard Time
Aan: (DNZ)
Cc: (DNN) (DNN)
Onderwerp: RE: windenergie binnen de 12 mijlszone

3.3

beste

Voor de Eems is de vraag of windmolens binnen de 12 zeemijlen kunnen worden gebouwd ook een nautische vraag. De TSS lig ongeveer ter hoogte van de 12 zeemijlen-grens. Dus het bouwen van molens heeft gevolgen voor scheepvaart in de innershore.

Ik heb het district gevraagd de gegevens van de scheepvaart bewegingen op te zoeken.
Deze gegevens heb ik morgenmiddag.

Overigens is dit een gebied waar deels ook de grensonderhandelingen met Duitsland over gaan./
jaar vanuit NZ bij.
Voor Duitsland is de vrije toegang naar de Westereems en het Huibertoat een groot belang.

groet

Van: (DNZ)
Verzonden: woensdag 23 januari 2013 11:41
Aan: (NN)
Cc: (DNN); (DNN)
Onderwerp: Re: windenergie binnen de 12 mijlzone

Beste ik probeerde je net te bellen. videoconferentie is goed idee! Of evt een conferencecall, wij hebben niet zoveel videocapaciteit.

W.b. De waddengemeenten: daar hebben we nog geen contact mee gehad (itt de hollandse kustgemeenten), ik probeer al een paar dagen mijn contactpersoon bij de provincie te bereiken om te kijken of we een overleg met de fr gemeenten en prov gr en fr kunnen organiseren. Afspraak over wind nearshore is met Ipo/provincies gemaakt, dus we willen samen met hen optrekken. Dus afspraak komt zeker en de mail wat mij betreft zsm.

Verder had ik al contact opgenomen met maar hem nog niet kunnen bereiken. Ik wil de stakeholders ook per mail berichten en voor hen een aparte bijeenkomst organiseren. We willen het overigens in de eerste fase vooral richten op de grote en/of landelijke stakeholders, omdat we van grof naar fijn werken en we verwachten dat er maar een beperkt aantal gebieden overblijft waar het evt zou kunnen. Als we dat in beeld hebben maken we de volgende stap met regionale stakeholders. Maar prima om daar op korte termijn even over door te praten wat jullie advies is hierbij.

Bijv morgenmiddag of di 29 tussen 11 en 15 u?

Groet,

RWS Noordzee

Dit bericht is verstuurd per blackberry.

Van: (DNN)
Verzonden: Wednesday, January 23, 2013 10:42 AM W. Europe Standard Time
Aan: (DNZ)
Cc: (DNN); (DNN)
Onderwerp: RE: windenergie binnen de 12 mijlzone

Beste,

Bedankt voor het sturen van de informatie.

Succes.

Met vriendelijke groeten,

Van: (DNZ)
Verzonden: dinsdag 22 januari 2013 16:52
Aan: (DNH); (DNN); (DZL)
CC: (DNZ); (DNN)
Onderwerp: windenergie binnen de 12 mijlszone

3.2

Beste mensen,

Ik kreeg jullie namen als Watermanagers van mijn collega's. Graag gebruik ik jullie als ingang om de kustdiensten van RWS te informeren dat we als Rijkswaterstaat samen met DGRW en EZ met de kustoverheden in gesprek gaan over windenergie op zee. Als eerste zullen we op 13 februari een bestuurlijke conferentie organiseren met de gemeenten van Noord- en Zuid-Holland en de kustprovincies. Deze bijeenkomst is al een tijd geleden gepland over de aanwijzing van nieuwe windgebieden op ruime afstand (buiten de 12 mijlszone, 23 km en verder) voor de Hollandse Kust. Hiervoor start binnenkort een formele procedure in de vorm van een partiële herziening van het Nationaal Waterplan. Recent hebben de ministers van EZ en IenM besloten om ook de mogelijkheden voor windenergie binnen de 12 mijlszone te willen onderzoeken. Hiervoor gaan we eerst een haalbaarheidsstudie uitvoeren, waar we uiteraard ook de kustoverheden bij gaan betrekken. Zie onderstaande mail, die ik deze week heb verstuurd. Uiteraard worden ook de stakeholders (natuurorganisaties, zandwinners, visserij etc.) betrokken.

De inbreng in deze studie loopt primair via RWS NZ en de Waterdienst. Zelf ben ik verantwoordelijk voor het omgevingsmanagement. DGRW is eindverantwoordelijk.

Mochten jullie vragen hebben over deze studie of aandachtspunten in willen brengen, dan hoor ik dat graag zo spoedig mogelijk. Als nog anderen binnen jullie organisatie op de hoogte gesteld moeten worden, laat het even weten of stuur deze mail door.

Groet

RWS Noordzee

Van: (DNZ)
Verzonden: maandag 21 januari 2013 17:11
Aan: 'Bloemendaal'; 'Westland')
@gemeentewestland.nl); 'Schiermonnikoog.nl'; '(KIMO)
@milieudienst-ijmond.nl); @bergen-nh.nl'; '@rotterdam.nl);
@provinciegroningen.nl'; gebiedsontwikkelinghaven Den Helder';
@pzh.nl'; stricum); '@castricum.nl');
@fryslan.nl'; @portofrotterdam.com'; (Zandvoort)
@zandvoort.nl); '@denhelder.nl';
@beverwijk.nl'; '@velsen.nl'; '@denhaag.nl';

3.1

Beste mensen,

Tijdens de begrotingsbespreking over Economische Zaken in de Tweede Kamer heeft minister Kamp afgelopen week toegezegd ook de mogelijkheden te gaan verkennen voor de bouw van windparken in de 12-mijlszone, dus dichter bij de kust. In de media is hier ruim aandacht aan besteed. Enkelen van jullie hebben hier ook een mail over gekregen van Ad Littel van het projectteam Wind op Land. Hierbij wil ik jullie informeren over hoe we hier mee om willen gaan.

Wat ging vooraf:

In het gesprek van IPO-vertegenwoordiger met ministers Kamp en Schultz van Haegen is medio december afgesproken dat ook near shore (binnen 12-mijlszone) naar windenergie gaat worden gekeken in het kader van een plan voor de 2%-extra duurzame energie. Zoals jullie weten werkt ons team in het kader van de structuurvisie Windenergie op Zee (SV WoZ), aan de aanwijzing van windgebieden buiten de 12-mijlszone. We hebben de afgelopen weken gebruikt om in kaart te brengen wat de gevolgen van deze afspraak voor het lopende aanwijsproces kunnen zijn. En om na te denken over de 12-mijlszone.

Vervolg

Parallel aan de totstandkoming van de SV WoZ (gebieden buiten 12-mijlszone) zullen we eerst een haalbaarheidsstudie uitvoeren naar de mogelijkheden van de windenergie binnen de 12 mijlszone. Hierbij wordt gekeken naar ruimtelijke mogelijkheden. Ook wordt onderzocht welke locaties in aanmerking komen uit oogpunt van kosteneffectiviteit en aansluiting op het elektriciteitsnet.

Bij de haalbaarheidsstudie hebben we, naast de sectoren, ook de provincies (met wie deze afspraak gemaakt is) en gemeenten nodig. We stellen het volgende voor:

- Op de bestuurlijke conferentie op 13 februari wordt een toelichting gegeven op de voorgestelde aanpak, waarbij uiteraard gelegenheid is om van jullie kant vragen te stellen of opmerkingen daarbij te plaatsen. Voor de overheden van Zeeland, Friesland en Groningen wordt in diezelfde periode een afzonderlijk overleg georganiseerd. Hierover zal ik contact zoeken met de betreffende provincies om te zien wat handig is.
- In maart willen we bijeenkomsten houden om de eerste resultaten van de haalbaarheidsstudie te bespreken en af te spreken hoe we - voor de gebieden waar dit aan de orde is - met jullie kunnen samenwerken voor de afronding van de haalbaarheidsstudie.

Verder maak ik van de gelegenheid gebruik om jullie te vragen na te gaan of er al gereageerd is op de uitnodiging voor de conferentie op 13 februari. We hebben nog niet van iedereen een reactie gekregen!

Ik hoop jullie voor nu voldoende te hebben geïnformeerd, maar als je vragen hebt, dan horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet namens het Wind op Zee team,

Van: WD)
Verzonden: dinsdag 12 februari 2013 15:26
Aan: - DGRW
Onderwerp: vraag m.b.t. informatie over recreatie(vaart) in de kustzone [DNZ]

4 |

Beste !

Ik heb een vraagje voor jullie. Ik zit in het projectteam Wind op Zee. Momenteel vindt er een haalbaarheidsstudie plaats voor windenergie binnen de 12 mijlszone.

Ik zou hiervoor meer inzicht willen hebben in de recreatie activiteiten binnen de 12 mijlszone. Ik zou namelijk graag een kaart willen maken van de (on)mogelijkheden van windenergie binnen de 12 i.r.t. recreatie. Met andere woorden: welke gebieden zouden voor windenergie mogelijk zijn redenerend vanuit recreatie (+), welke gebieden absoluut niet (-), en welke gebieden zijn mogelijk geschikt maar is meer onderzoek voor nodig (+/-).

Hiervoor zouden wij graag meer informatie willen hebben over havens voor recreatievaart langs de kust (e.g. welke havens zijn van belang) en ook meer inzicht over de (belangrijke/drukke) stranden (en dus relevante gemeenten). Ik begreep van [DNZ] dat jullie ons hier wellicht mee zouden kunnen helpen, omdat jullie in het kader van het deltaprogramma het e.e.a. hebben uitgezocht. Zouden jullie mij aan bovenstaande informatie kunnen helpen? Of hebben jullie andere ingangen voor mij?

Ik hoor graag van jullie. Alvast vriendelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTIE]

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

Van: (WD)
Verzonden: woensdag 13 februari 2013 12:00
Aan: - DGRW
Onderwerp: RE: vraag m.b.t. informatie over recreatie(vaart) in de kustzone

55

Beste

Dank voor deze informatie, en voor het doorzetten van de vraag! Dit geeft mij weer verdere aanknopingspunten.

Nogmaals dank hiervoor!

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

Van: DGRW [mailto: @minienm.nl]
Verzonden: woensdag 13 februari 2013 10:12
Aan: (DNZ); (WD)
CC: (DNZ); V (DNZ)
Onderwerp: RE: vraag m.b.t. informatie over recreatie(vaart) in de kustzone

5.4

In de tijd dat ik nog bij DGSM werkte hebben we kaarten gemaakt van de scheepvaartintensiteit op de Noordzee, ook van recreatievaart (het z.g. VONOVI onderzoek op basis van systematische vliegtuig waarnemingen). Tevens was daar een MANS/SAMSON model van. Ik weet niet tot wanneer die info is geupdate. Dat zou DGB maritiem of RWS-DVS moeten weten.

Groet,

Van: (DNZ) [mailto: @rws.nl]
Verzonden: woensdag 13 februari 2013 9:48
Aan: (WD)
CC: (DNZ); - DGRW; (DNZ)
Onderwerp: RE: vraag m.b.t. informatie over recreatie(vaart) in de kustzone

5.3

Hoi

Ik heb even met mijn collega overlegd. We hebben wel een lijst van jachthavens, zie hieronder, maar er zijn zover ons bekend geen cijfers over hoeveel pleziervaart in welke havens komt.

Ondanks dat er geen goede statistieken zijn, kan ik me voorstellen dat enkele collega's je verder kunnen helpen met hun expert judgement. Ik zou in ieder gevall even benaderen, zij is onze contactpersoon voor recreatievaart en heeft zelf veel praktijkervaring. Mogelijk heeft ook het programmeersteam van DP Kust meer informatie over recreatie aan en langs de kust vergaard. Je kan eens contact opnemen met zij houdt zich o.a. bezig met het beschrijven en karteren van de kust.

(Wat een hoop en in één email!)

Succes en groeten,

Jachthaven Scheveningen	Dr. Lelykade 21	2583 CL	Scheveningen
Marina Cape Helius	Westzanddijk 71	3221 AW	Hellevoetsluis
Jachthaven Zierikzee	Bolwerk 4	4301 AP	Zierikzee
Jachthaven Veere	Kaai 14	4351 AA	Veere
Jachthaven Bruinisse	Jachthavenweg 61D	4311 NC	Bruinisse
VVW Schelde Jachthaven	Prins Hendrikweg 4	4382 NS	Vlissingen
Michiel de Ruyter Jachthaven	De Ruijterplein 1	4381 BZ	Vlissingen
Jachthaven Breskens	Oosthavendam 3	4511 BZ	Breskens
Marina Seaport IJmuiden	Kennemerboulevard 540	1976 EM	IJmuiden
Jachthaven De Batterij	Lantaarndijk	4797 SP	Willemstad
Jachthaven Willemsoord	Willemsoord 47		Den Helder
Jachthaven KMJC	Postbus 307	1780 AH	Den Helder
Neptunes Delfzijl	Handelskade West 12	9934 AA	Delfzijl
Compagnieshaven Enkhuizen BV	Compagnieshaven 7	1601 ZA	Enkhuizen
Jachthaven Brouwershaven	Postbus 41	4318 ZG	Brouwershaven
Marina Stellendam	Deltahaven 61	3251 LC	Stellendam
Jachtclub Scheveningen	Hellingweg 136	2583 DX	Den Haag
Jachtwerf Den Helder	Handelskade 8	1785 AC	Den Helder
Waddenhaven Texel	Haven 26		Oudeschild
Havendienst Terschelling	Willem Barentszkade 26b	8881 BD	Terschelling-West
Stg. Aanloophaven Vlieland	Havenweg 68	8899 BC	Vlieland
Stg. Jachthaven Hoorn	Visserseiland 221	1621 AA	Hoorn
Stg. Jachthaven Medemblik	Westerhaven t/o nr. 15	1671 CH	Medemblik
Compagnieshaven	Compagnieshaven 7	1601 ZA	Enkhuizen
Jachthaven Marina Volendam	De Pieterman 12	1131 PW	Volendam
Jachthaven Marina Monnickendam	Jachthaven 1	1141 AV	Monnickendam
Jachthaven Marina Den Oever	Noorderdijkweg 25a	1771 MJ	Wieringerwerf
Jachthaven Andijk	Nieuwe Haven 1	1619 JW	Andijk
Jachthaven Lelystad	Oostvaardersdijk 59-A	8244 PB	Lelystad
Jachtwerf Atlantic BV	Sibadaweg 34	8861 VG	Harlingen
Jachthaven Lemmer	Vuurtorenweg 10	8531 HJ	Lemmer
Jachthaven De Boei	Vuurtorenweg 6	8532 HJ	Lemmer
Jachthaven Marina Stavoren	Suderstrand 2	8715 HP	Stavoren
Jachthaven Hindeloopen – Skips Maritiem	Oosterstrand 3	8713 JS	Hindeloopen
Jachthaven Marina Makkum	Suderseewei 6-8	8754 GK	Makkum
Jachthaven Flevo Marina BV	IJsselmeerdijk 2	8221 RC	Lelystad
Stichting Jachthaven Lauwersoog	Noordergat 1	9976 VR	Lauwersoog
Mulder Yachtservice	Deltastraat 17	4301 RC	Zierikzee
Gemeentehaven Zierikzee	’t Luitje 2	4301 AS	Zierikzee

Van der Rest Nautic BV	Veerhaven 3	4485 PL	Kats
Jachthaven Wemeldinge	Sluisplateau 29	4424 BK	Wemeldinge
Delta Yacht	Jachthavenweg 1	4486 CZ	Colijnsplaat
Jachthaven WSV Noord Beveland	Jachthavenweg 3	4487 CZ	Colijnsplaat
WSV St. Annaland	Havenweg 12	4697 RL	St. Annaland
Yerseke Group	Kreeft 13	4401 NZ	Yerseke
WV Yerseke	Kettingweg 1	4401 KX	Yerseke
Herkingen Marina BV	Kaaidijk 29	3249 AJ	Herkingen
Marina Port Zelande BV	Kabbelaarsbank 4	3253 ME	Ouddorp
Jachtwerf de Grevelingen BV	Haven Kloosternol 1	4322 AK	Scharendijke
Jachthaven Terneuzen BV	Scheldeboulevard 3	4531 EJ	Terneuzen

Van: DGRW [mailto:[@minienm.nl"\]](mailto:@minienm.nl)

5.2

Verzonden: dinsdag 12 februari 2013 16:15

Aan: (WD), (DNZ)

Onderwerp: RE: vraag m.b.t. informatie over recreatie(vaart) in de kustzone

Ik heb daar geen info over; mogelijk heeft DNZ het, anders DGB maritiem/ zeevaart of zeehavens of RWS-DVS

Groet,

Van: (WD) [[@rws.nl"\]](mailto:@rws.nl)

5.1

Verzonden: dinsdag 12 februari 2013 15:26

Aan: DGRW; (DNZ)

Onderwerp: vraag m.b.t. informatie over recreatie(vaart) in de kustzone

Beste!

Ik heb een vraagje voor jullie. Ik zit in het projectteam Wind op Zee. Momenteel vindt er een haalbaarheidsstudie plaats voor windenergie binnen de 12 mijlszone.

Ik zou hiervoor meer inzicht willen hebben in de recreatie activiteiten binnen de 12 mijlszone. Ik zou namelijk graag een kaart willen maken van de (on)mogelijkheden van windenergie binnen de 12 i.r.t. recreatie. Met andere woorden: welke gebieden zouden voor windenergie mogelijk zijn redenerend vanuit recreatie (+), welke gebieden absoluut niet (-), en welke gebieden zijn mogelijk geschikt maar is meer onderzoek voor nodig (+/-).

Hiervoor zouden wij graag meer informatie willen hebben over havens voor recreatievaart langs de kust (e.g. welke havens zijn van belang) en ook meer inzicht over de (belangrijke/drukke) stranden (en dus relevante gemeenten). Ik begreep van dat jullie ons hier wellicht mee zouden kunnen helpen, omdat jullie in het kader van het deltaprogramma het e.e.a. hebben uitgezocht. Zouden jullie mij aan bovenstaande informatie kunnen helpen? Of hebben jullie andere ingangen voor mij?

Ik hoor graag van jullie. Alvast vriendelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: [REDACTED] WD
Verzonden: vrijdag 1 maart 2013 15:37
Aan: [REDACTED] - DGRW; [REDACTED] - DGRW
CC: [REDACTED] (DNZ)
Onderwerp: RE: NRD

Beste allemaal,

Ik heb nog even in de 80% PlanMER HK gekeken voor de referentiesituatie. Hierin staat het volgende:

Horizon 2021

De focus van ditplanMER en de bijbehorende Passende Beoordeling ligt op de beleidskeuzes die betrekking hebben op de planperiode van het Nationaal Waterplan. Vanwege het feit dat de looptijd van het NWP tot 2015 is vastgesteld en de tussentijdseherziening in 2013 zal worden vastgesteld is ervoor gekozen om de blik verder vooruit te werpen en als planhorizon 2021 aan te houden. In de rechtsopvolger van het Nationaal Waterplan kan deze langere looptijd herbevestigd worden. (blz 17 PlanMER HK)

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling is het referentiekader voor vergelijking van het voornemen, gericht op een toekomstige situatie. De autonome ontwikkeling is gedefinieerd als die ontwikkeling die plaatsvindt zonder dat één van de alternatieven uit het plan wordt uitgevoerd en waartoe al wél besloten is. Concreet voor de tussentijdse herziening van de StructuurvisieWind op Zee in het Nationaal Waterplan betekent dit dat de autonome ontwikkeling een beeld (= referentie) geeft van de windparken op de Noordzee zoals die in 2015/2021 aanwezig zijn, indien de tussentijdse herziening van de Structuurvisie niet wordt uitgevoerd. Vanuit deze definitie is het referentiebeeld voor windenergie op de Noordzee in en rond het zoekgebied Hollandse Kust mede opgebouwd uit de inmiddels gerealiseerde windparken (228 MW) én de in 2009 vergunde windparken uit de tweede ronde liggend in of nabij het zoekgebied Hollandse Kust (samen ongeveer 2.375 MW). Dit betekent dat het totale vermogen in en nabij Hollandse Kust in de autonome ontwikkeling ongeveer 2.600 MW bedraagt. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de autonome ontwikkeling.

Dus zowel 2015/2021 worden genoemd. Ik heb vandaag en gisteren nog geprobeerd om [REDACTED] van RHK te bellen om nog even te checken, maar die kan ik niet bereiken. Volgende week dinsdag is zij trouwens ook bij de bijeenkomst aanwezig.

Alvast een prettig weekend.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

Van: DGRW [mailto:[@minienm.nl"\]
Verzonden: vrijdag 1 maart 2013 15:23
Aan: DGRW
CC: I \(WD\); \(DNZ\)
Onderwerp: NRD](mailto:@minienm.nl)

61

Hoi

Hierbij de laatste versie van de NRD.

Van **1** nog reactie welke toekomstige situatie worden onderzocht (2015 en/of 2021). Staat op pagina 14. Maar da's voor de tekst maar een kleine aanpassing...

Ik ben benieuwd naar de nieuwe versie van de opmaak!

Groetjes

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6 | 2597 JG | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

minienm.nl
www.rijksoverheid.nl

Vlot, veilig en leefbaar. Infrastructuur en Milieu.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

70

Van: (WD)
Verzonden: woensdag 6 maart 2013 9:25
Aan: - DGRW; - DGRW
Onderwerp: RE: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust (DNZ)

Lijkt mij idem prima!

Groeten,

Antwoorden speciaal

Rijkswaterstaat Waterdienst
 Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
 Postbus 17| 8200 AA Lelystad

Van: - DGRW @minienm.nl] 77
Verzonden: dinsdag 5 maart 2013 18:42
Aan: DGRW; (WD); (DNZ)
Onderwerp: Re: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust

Lijkt mij prima.

Ook niet moeilijker maken dan het is!

Groetjes

77

76

Van: DGRW
Verzonden: Tuesday, March 05, 2013 06:40 PM
Aan: (WD); (DNZ); DGRW
Onderwerp: RE: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust

Zal ik ze dan maar zo opnemen? Circa 33 mijl ten opzichte van de kust (ongeveer 59 km) en circa 34 mijl ten opzichte van de kust (ongeveer 60 km)?

Ben zo vrij geweest het laatste getal af te ronden omdat er toch circa voor staat.

Gr

Van: (WD) @rws.nl] 75
Verzonden: dinsdag 5 maart 2013 16:24
Aan: - DGRW; - DGRW
Onderwerp: RE: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust

Beste allemaal,

Dat zou je ook kunnen doen. Ik heb nu gemeten vanaf Ijmuiden, omdat zo ook in de tekst stond.

Kleinste afstand is circa 33 mijl (IJmuiden Ver –DenHelder/Texel)); mits de gebieden juist op Geoweb zijn ingetekend.
En circa 34,5 mijl TNW en Terschelling.

Groeten,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

Van: (DNZ)
Verzonden: dinsdag 5 maart 2013 16:01
Aan: DGRW - DGRW
Onderwerp: RE: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust

74

Moeten we niet uitgaan van de korste afstand tot de kust?

Van: (WD)
Verzonden: dinsdag 5 maart 2013 16:01
Aan: DGRW
CC: (DNZ)
Onderwerp: RE: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust

73

Hallen

Graag gedaan.

Punt blijft dat de afstand afhankelijk is van de plek waarvan je het meet. Vanaf IJmuiden is IJmuiden Ver circa 45 mijl verwijderd, terwijl vanaf Texel is het minimaal circa 33 mijl.

Hetzelfde geldt voor het gebied TNW. Vanaf Ameland ligt het op circa 37 mijl, terwijl vanaf Terschelling het circa 35 mijl is.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

Van: - DGRW @minienm.nl]
Verzonden: dinsdag 5 maart 2013 13:30
Aan: (WD), : - DGRW
CC: (DNZ)
Onderwerp: RE: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust

72

Ha

Dank voor het nameten!

Ik heb er nu van gemaakt

- IJmuiden Ver ligt op 38 mijl (circa 70 km)
- TNW op 33 mijl (circa 60 km)

Kun je daar mee leven?

, Gr

Van: (WD) .:@rws.nl]

Verzonden: donderdag 28 februari 2013 15:37

Aan: - DGRW; · DGRW

CC: (DNZ)

Onderwerp: afstanden Ijmuiden Ver en TNW tot aan de kust

71

Beste,

Ik zou nog kijken naar de afstand van Ijmuiden Ver tot de kust en de afstand van de parken TNW tot aan de kust. De afstand is uiteraard afhankelijk van welke punten je neemt. Ik heb het via Geoweb berekend.

De afstand van Ijmuiden naar de ronde 2 vergunning Tromp Binnen is circa 73,55 km (circa 45,7 mijl, 39,70 nautische mijl).

De afstand van Ijmuiden naar het zuid-oostpuntje van het zoekgebied Ijmuiden Ver is circa 80 km (circa 50 mijl, circa 43 NM)

De afstand van Ijmuiden naar het noord-oostpuntje van het zoekgebied Ijmuiden Ver is circa 75 km (circa 46 mijl, circa 40 NM)

De afstand van zuidpunt Texel naar noord-oostpuntje windgebied Ijmuiden Ver is circa 53,86 km (circa 33,47 mijl, circa 29 NM).

(wellicht dat je kan stellen, minimaal 70 km uit de kust van Ijmuiden)

De afstand van oostelijkste punt Ameland naar gebieden TNW is circa 60 km (circa 37,3 mijl, 32,4 nautische mijl).

Ik hoop dat jullie iets aan deze gegevens hebben voor het voornemen Riksstructuurvisie Windenergie op Zee.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegesonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

8.2

Van: (WD)
Verzonden: woensdag 13 maart 2013 8:54
Aan:
Onderwerp: RE: Vragen over quick scan windparken binnen de twaalfmijlszone plus eenvoudige kaart windsnelheden op zee

Urgentie: Hoog

Hoi |

Jij had mij eerder een kaartje gestuurd met windspeed gebieden. Jullie zouden nog kijken voor een gisbestand hiervan. Hebben jullie deze? Ik hoor graag z.s.m. van jou. Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Mr. specialist

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] @ecn.nl
Verzonden: donderdag 28 februari 2013 12:55
Aan: [redacted] (WD)
CC: [redacted];
Onderwerp: Vragen over quick scan windparken binnen de twaalfmijlszone plus eenvoudige kaart windsnelheden op zee

8.1

Geachte heer beste

Bij Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) ben ik samen met mijn collega's en (zie Cc) betrokken bij het beantwoorden van vragen van het Ministerie van Economische Zaken in het kader van de 'quick scan windparken binnen de twaalfmijlszone'.

Kijkend naar de foto's van de kaarten die waren angehangen in de e-mail van de heer, (vrijdag 15 februari 2013 om 17:37 uur) en de op de bijeenkomst uitgedeelde kaarten heb ik enkele vragen die je mogelijk kunt beantwoorden.

1. In die mail werd aan jou gevraagd of de kaarten te digitaliseren zijn. Heb je daar al over nagedacht of is het zelfs al uitgevoerd? Voor onze taken is het vooral belangrijk om coördinaten te vinden van de met pen ingetekende gebieden. Op basis van welk coördinatenstelsel ben je van plan om de gegevens te digitaliseren?
2. Wanneer wij de gedetailleerde locaties van de windparken vastgelegd hebben dan zouden we voor die coördinaten graag waterdiepten en afstanden tot de haven (rekening houdend met vaarroutes) bepalen. Kan Rijkswaterstaat daarbij helpen?

3. ECN zou graag de meer gedetailleerde locaties van de parken intekenen op bestaande kaarten. Kun je ons daarvoor eenvoudig toegankelijke software aanraden, die bovendien de uitwisseling van gegevens faciliteert? Kun je ons bovendien jouw basiskaart verstrekken, waar wij mee verder kunnen?

We hebben voor het uitvoeren van onze taken binnen dit project nog meer vragen die we graag met je zouden bespreken. Dit kan waarschijnlijk het beste per telefoon plaatsvinden.

Aan de op 15 februari aanwezige partijen werd bovendien gevraagd of er kaarten zijn die interactief en digitaal over of in de kaarten van jou zijn te verwerken. Aangehangen aan deze e-mail een kaart waarop gemiddelde windsnelheden aangegeven zijn met een kleurcodering. Deze is enkel in JPG beschikbaar vermoed ik. Geef ons even aan of dit bruikbaar is.

Bij voorbaat dank,

Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) Unit Policy studies
<http://www.ecn.nl> <http://www.ecn.nl/nreap> <http://twitter.com/ecn>
<http://www.linkedin.com/company/ecn>

This message may contain information that is not intended for you.

If so, you are requested to immediately inform the sender and
delete the message. This e-mail is not intended to create a
legally binding commitment and ECN accepts no liability for damage
of any kind resulting from the risks inherent to the electronic
transmission of messages.

ECN,

9

Van: [redacted] (WD)
Verzonden: woensdag 13 maart 2013 9:27
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: vraag m.b.t. gisdata elektriciteitsnetkaart NL

93

Hallo

Het bestand is goed ontvangen bij onze Gis experts; en het ziet er goed uit.
Dus er is geen verdere actie nodig.

Nogmaals dank voor het uitzetten van de vraag! Tot vrijdag.

Met vriendelijke groet,

P [redacted]

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

M ([redacted]
E [redacted].nl

Van: [redacted] [mailto: [redacted]@tennet.eu]
Verzonden: dinsdag 12 maart 2013 9:52
Aan: [redacted] (WD)
Onderwerp: RE: vraag m.b.t. gisdata elektriciteitsnetkaart NL

9.2

Beste

Ik ben benieuwd of je uit de voeten kon met de informatie die [redacted] opgestuurd heeft of dat nog verdere actie nodig is. Kun je dit laten weten? Ik hoor het graag.

Groeten,

Van: [redacted] (WD) [mailto: [redacted]@rws.nl]
Verzonden: woensdag 6 maart 2013 9:58
Aan: [redacted] (AM)
CC: [redacted] ET/ED (Min. van EZ)
Onderwerp: vraag m.b.t. gisdata elektriciteitsnetkaart NL

9.1

Beste [redacted] en [redacted]

Ik heb een korte vraag voor jullie. Vrijdag 15 februari hebben wij een bijeenkomst gehad over de haalbaarheidsstudie van windenergie binnen de 12mijlszone. Tijdens deze bijeenkomst hebben jullie ook een kaart laten zien van het elektriciteitsnet in Nederland en bepaalde aanlandingsplekken (e.g. vergelijkbaar met bijgevoegd kaartje maar dan voor NL). Volgende week vrijdag hebben wij een vervolgsessie gepland. Ik zou graag dat plaatje van de vorige keer opnemen als onderlaagkaart. Wij hopen volgende week vrijdag via Geoweb (internet applicatie) te gaan werken, waarbij verschillende kaarten gemakkelijk aan en uitgezet kunnen worden. Tevens heeft Geoweb de mogelijkheid om afstanden te meten. Hierdoor zouden we nagenoeg exact kunnen meten wat de afstand is van bepaalde gebieden tot een aanlandingsplek. Hiervoor heb ik bij voorkeur wel de GIS data van dat kaartje nodig. Zouden jullie dit op korte termijn kunnen aanleveren?

Ik hoor graag van jullie. Alvast vriendelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat Waterdienst
Zuiderwagenplein 2| 8224 AD Lelystad
Postbus 17| 8200 AA Lelystad

M
E [@rws.nl](mailto:rws.nl)

All information contained in this message is confidential and privileged to us and may not be distributed or copied to any person other than the addressee without our prior written consent.

If you receive this information unintentionally, please inform us immediately. Although every effort has been made to ensure that all information displayed in this email is accurate and complete, we cannot accept any liability whatsoever for any errors, inaccuracies or omissions or for any loss resulting directly or indirectly from the recipient's reliance on this information.

10

Van: (WD) 10.11
Verzonden: maandag 25 maart 2013 14:42
Aan: (DNZ)
Onderwerp: RE: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Van: (DNZ) 10.10
Verzonden: donderdag 21 maart 2013 8:14
Aan: (WD)
Onderwerp: RE: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Van: (WD) 10.9
Verzonden: woensdag 20 maart 2013 9:16
Aan: (DNZ)
Onderwerp: RE: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Van: (DNZ) 10.8
Verzonden: donderdag 7 maart 2013 10:35
Aan: I (WD)
Onderwerp: Re: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Van: (WD) 107
Verzonden: Wednesday March 06, 2013 01:45 PM W. Europe Standard Time
Aan: ' (DNZ)
Onderwerp: Re: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Van: (DNZ) 106

Verzonden: Wednesday, March 06, 2013 08:03 AM W. Europe Standard Time

Aan: (WD)

Onderwerp: Re: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Van: r (WD)

105

Verzonden: Tuesdag, March 05, 2013 05:40 PM W. Europe Standard Time

Aan: (DNZ)

Onderwerp: FW: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Van: (DNZ)

104

Verzonden: dinsdag 5 maart 2013 16:56

Aan: (WD)

Onderwerp: spoed FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. wibndenergie binnen de 12mijlszone

Groet,

Van: (SDG)
Verzonden: dinsdag 5 maart 2013 16:49
Aan: (DNZ)
CC: (SDG)
Onderwerp: Fw: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. windenergie binnen de 12mijlszone

10.3

Van: (SDG)
Verzonden: Monday, March 04, 2013 04:43 PM
Aan: (SDG); l (SDG)
Cc: (DNN)
Onderwerp: FW: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. windenergie binnen de 12mijlszone

10.2

Van: : (DNN)
Verzonden: maandag 4 maart 2013 16:32
Aan: (SDG)
Onderwerp: concept tekst kaart scheepvaart i.r.t. windenergie binnen de 12mijlszone

10.1

- BSK

11.3

Van: [REDACTED] VD)
Verzonden: dinsdag 26 maart 2013 8:34
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED] - DGRW
Onderwerp: FW: verwachte definitieve publicatie NRD windenergiegebieden op Noordzee?
Urgentie: Hoog

Beste [REDACTED]

Hierbij het antwoord op de publicatie van de NRD en zienswijze periode:

Publicatie is voorzien op dinsdag 2 april, de zienswijzenperiode loopt van 3 april tot 15 mei 2013 (vanwege de meivakantie is gekozen voor 6 i.p.v. 4 weken).

[REDACTED]

Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED] - DGRW [mailto: [@minienm.nl"\] 11.2
Verzonden: Tuesday, March 26, 2013 08:18 AM W. Europe Standard Time
Aan: \[REDACTED\] WD\)
Onderwerp: FW: verwachte definitieve publicatie NRD windenergiegebieden op Noordzee?](mailto:@minienm.nl)

Hoi

Kan jij dit oppakken?
Alvast bedankt.

Groetjes,

Van: [REDACTED] (WD) [mailto: [@rws.nl"\] 11.1
Verzonden: maandag 25 maart 2013 16:36
Aan: \[REDACTED\] - DGRW
Onderwerp: verwachte definitieve publicatie NRD windenergiegebieden op Noordzee?
Urgentie: Hoog](mailto:@rws.nl)

Hallo

Gezien het feit dat we de werkzaamheden voor de plannen MER en de passende beoordelingen voor de aanwijzingen van windenergiegebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden door RHDHV voorlopig even 'on hold' gezet hebben totdat de definitieve versie van de Nota Reikwijdte en Detailniveau gereed is, begint de vraag te rijzen wanneer deze definitieve publicatie tegemoet gezien kan worden. Vanuit het plannen van de vervolgwerkzaamheden is het wel van enig belang dit te weten.

Bij voorbaat dank,

Met vriendelijke groet,

De Nederlandse overheid

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

12

Van: (WD) 12.2
Verzonden: maandag 8 april 2013 13:15
Aan:) - DGRW
Onderwerp: FW: rapportage quick scan 12 NM zone
Bijlagen: Rapportage Quick scan haalbaarheidsstudie windparken binnen de 12 NM zone_050413.docx

Ter informatie

Van: [mailto: @minez.nl] 12.1
Verzonden: maandag 8 april 2013 13:12
Aan:) - DGB; (WD); (DNZ); @dnykema.com)
'I @mindef.nl'; (..... (IRF/DEFEZ) (MinFin); - DGRW; (DNZ);
' (DNZ); (DNZ); (); (DNZ); t (DNZ)
Onderwerp: rapportage quick scan 12 NM zone

LS,

Bijgaand treft u de rapportage aan over de quick scan naar de haalbaarheid van windparken binnen de 12 NM zone. Het is de bedoeling dat deze rapportage eind deze week aan de bewindslieden van EZ en de minister van I&M wordt aangeboden.

Reacties zijn altijd welkom, omdat in de vervolgfase nog de nodige zaken beter uitgezocht moeten worden.

m vr gr
cc

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====
Bezoeki u het kernde部分 of het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd

(Sjoerd) - DGRW

Van: [REDACTED] (WVL)
Verzonden: donderdag 11 april 2013 14:06
Aan: [REDACTED] - DGRW
Onderwerp: Fw: bescherming radars KNMI

13

13.7

Hallo ..

Zie hieronder de contactpersoon van KNMI

[REDACTED]
[REDACTED]

Van: [REDACTED] - DGRW [REDACTED]
Verzonden: Friday, March 22, 2013 02:09 PM W. Europe Standard Time
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: bescherming radars KNMI

136

Dag

Hieronder een stukje mailverkeer met [REDACTED] van KNMI

Ik heb uit een andere mail adresgegevens van [REDACTED] toegevoegd aan haar naam.

Directoraat-generaal Ruimte & Water
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6

e-mail: [REDACTED]@minienm.nl
Postadres: Postbus 20901, 2500 EX Den Haag

Van: [REDACTED] (KNMI) [mailto: [REDACTED]@knmi.nl]
Verzonden: vrijdag 23 maart 2012 13:14
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: bescherming radars KNMI

135

From: I [mailto
Sent: woensdag 14 maart 2012 12:16
To: KNMI)
Cc: @mindef.nl'
Subject: FW: bescherming radars KNMI

13 u

Van: KNMI) [mailto i@knmi.nl]
Verzonden: donderdag 1 maart 2012 13:22
Aan: !
Onderwerp: RE: bescherming radars KNMI

13.3

Beste

Alweer een paar maanden geleden hebben wij contact gehad over radardekking.

Ik vraag me af hoe het nu staat met het proces rond de AmvB ruimte. Is dit gereed?

Ik hoor het graag!
Hartelijke groet,

KNMI
Sector Informatie- en waarneeminfrastructuur
Afdeling WIS
Wilhelminalaan 10 | 3732 GK | De Bilt
Postbus 201 | 3730 AL | De Bilt

@knmi.nl

From: ...@minenm.nl [mailto:[@minenm.nl"\]
Sent: woensdag 16 november 2011 17:08
To: 'NMI\)
Cc: ...; ...@mindef.nl'; 'V...@mindef.nl'; ...
Subject: RE: bescherming radars KNMI](mailto:@minenm.nl)

13.2

Rijnstraat 8
Postbus 20951
interne postcode 360
2500 EZ DEN HAAG

Van: (KNMI) [mailto: i@knmi.nl]
Verzonden: woensdag 16 november 2011 14:18
Aan:
Onderwerp: bescherming radars

13.1

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: I) [e] knmi.nl
Verzonden: woensdag 17 april 2013 10:47
Aan: - DGRW
Onderwerp: RE: weerradar en windturbines

14.3

Beste ,

Het KNMI heeft 2x een C-band (5.6 GHz) radar, waarvan 1 in Den Helder en 1 in De Bilt staat.

Groet,

From: - DGRW
Sent: woensdag 17 april 2013 10:32
To: (KNMI)
Subject: RE: weerradar en windturbines

14.2

Beste ,

Hartelijk dank voor de toegezonden info.

Ik zie dat er in de stukken verschil wordt gemaakt tussen S- en C-band radar.

Wat hebben jullie voor radar?

Groet,

Van: (KNMI)
Verzonden: dinsdag 16 april 2013 13:42
Aan: DGRW
Onderwerp: weerradar en windturbines

14.1

Geachte heer Beste ,

Hierbij stuur ik u het Europese rapport op gebied van weerradars en windturbines.

http://www.knmi.nl/opa/opa3/OPERA_2010_05_Wind_turbines.pdf

De aanbeveling vanuit Europese OPERA club is als volgt:

http://www.knmi.nl/opa/opa3/OPERA_2010_14_Statement_on_weather_radars_and_wind_turbines.pdf

Vooral op zee kan door propagatie invloeden de afstand waarop windturbines zichtbaar zijn en verstoring opleveren aanzienlijk groter zijn dan de genoemde 20 km, soms zijn ze zichtbaar tot meer dan 100 km van de antenne. (net zoals de boorplatformen en allerlei schepen, dit ter relativering)

Hartelijke groet,

KNMI
Sector Informatie- en waarneminfrastructuur
Afdeling WIS
Wilhelminalaan 10 | 3732 GK | De Bilt | Kamer B.1.09a
Postbus 201 | 3730 AE | De Bilt

knmi.nl

verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

16

Van: **Verzonden:** dinsdag 14 mei 2013 16:57
Aan:
CC:
Onderwerp: FW: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen
Bijlagen: 13NZExxxx_2013_xxx_Overzichtskaart Windparken op de Noordzee tbv quickscan windgebieden_20130514.pdf

16.4

Beste

Ik heb onderstaande mail van [REDACTED] (ECN) ontvangen (zie onderste mail). Ik heb daar voor mijn vakantie al even op gereageerd.

vraagt o.a. om kaartmateriaal m.b.t. windgebieden binnen de 12mijlszone. Ik heb de gebieden uit de quickscan rapportage van 5 april met [REDACTED] op GIS-kaarten gezet (zie bijlage). Kan ik de GIS-data van deze gebieden ook naar ECN sturen zodat zij deze kunnen gebruiken voor het maken van kostenberekeningen? Verder, maakt [REDACTED] melding van 10 ingetekende gebieden die hij van [REDACTED] heeft gekregen. Mij zegt dat momenteel niets. [REDACTED] wil je die gebieden ook op GIS kaarten laten zetten?

Ik hoor graag zo spoedig mogelijk van jullie. Alvast vriendelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

E @rws.nl

Van: [REDACTED] (@ecn.nl) **Verzonden:** vrijdag 3 mei 2013 14:21 **Aan:** [REDACTED] (WVL)
CC:
Onderwerp: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

16.3

Beste

Bedankt voor je uitgebreide antwoord. Het is voor ons geen probleem om tot na de 15^e te wachten. Laten we dan na 15 mei even telefonisch contact hebben.

Met vriendelijke groet,

From: [REDACTED] (WVL) [mailto: [REDACTED]@rws.nl]
Sent: Friday, May 03, 2013 12:09 PM
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

16.2

Beste

Hartelijk dank voor jouw e-mail. Ik zag inderdaad een gemiste oproep. Ik had vorige week een keer teruggebeld, maar kreeg toen de receptie van ECN aan de lijn en ik wist niet wie precies van ECN had gebeld.

Om even in te gaan op jouw vragen. Ik weet niet precies wat jullie hebben afgesproken met i.v.m. het maken van kostenberekeningen voor de gebieden binnen en buiten de 12mijszone. De kaart waarna jij verwijst met cirkels erop, ken ik persoonlijk niet. De afbeeldingen van de gebieden uit de quickscan zijn via Geoweb ingetekend en het was toen niet mogelijk om dat als GIS kaart op te slaan. Ik heb 15mei (i.v.m. vakantie) een afspraak staan om de gebieden om te zetten in GIS kaarten.

Rijkswaterstaat heeft GIS data beschikbaar van de ronde 2 parken (12 vergunningen) en van de zoekgebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. Deze kan ik naar jullie toe sturen, maar dat wordt pas 15 mei. De GIS expert is momenteel met meivakantie (ik zie hem 15 mei pas weer). Van TenneT hebben wij destijds ook GIS data ontvangen van netaansluitingen. Ik weet echter niet in hoeverre ik deze data zomaar kan doorsturen. Voor deze data kun je het beste contact opnemen met: @tennet.eu.

Ik ben zelf volgende week ook op vakantie. Mochten jullie de data eerder willen hebben, dan stel ik voor om jullie vragen even naar het volgende adres te sturen: @rws.nl In principe is alle data opvraagbaar, behalve specifieke projectdata.

Ik ben volgende week zelf dus ook met verlof. Vanaf maandag 13 mei ben ik weer op kantoor. Mogelijk dat we dan even telefonisch contact kunnen hebben over jullie data verzoek. Dan kan ik de nog openstaande vragen meenemen voor mijn overleg van de 15de.

Ik hoop dat jij iets aan dit antwoord hebt. Sorry dat ik jou nu niet gelijk kan helpen aan data.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M _____
E _____ rws.nl

Van: [mailto: [@ecn.nl"\] 161
Verzonden: donderdag 2 mei 2013 16:06
Aan:
CC:
Onderwerp: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen](mailto:@ecn.nl)

Beste,

Ik heb je een paar keer telefonisch proberen te bereiken, maar dat is nog net gelukt, vandaar deze e-mail.

Ik e-mail je over de beschikbaarheid van kaarten ter ondersteuning van onze kosten berekeningen voor wind op zee voor EZ. Mijn collega heeft hierover eerder al een keer telefonisch contact met je gehad.

In een eerste fase hebben we berekeningen gedaan voor gebieden binnen de 12 nm zone. Binnenkort willen we aan de slag met berekeningen buiten de 12 nm zone. Ik heb een aantal vragen over de beschikbaarheid van kaarten.

- Zijn er inmiddels kaarten beschikbaar voor de gebieden binnen die 12 nm zone? En zo ja, zijn deze ook voor ECN beschikbaar? Tot nu toe hebben wij gerekend met een vrij ruwe kaart (met potlood ingetekende gebieden).
- Hebben jullie kaarten waarop de vergunde parken zijn ingetekend?
- Hebben jullie een kaart met de havens
- Hebben jullie een kaart met netwerkaansluitpunten (bijv. waarop het aansluitpunt Beverwijk als figuur is ingetekend)
- Er destijds gesproken over kaarten waarop de waterdieptes een betere resolutie hebben dan de kaart met stappen van 5 m. Is deze kaart er en is deze beschikbaar
- tenslotte, wij hebben van ' [redacted] een hele ruw kaart gekregen voor de 2^e fase berekeningen. Hier staan 10 gebieden op ingetekend (als grote cirkels). Weet jij of er iemand bezig is om dit op kaart te zetten?

Alvast bedankt voor je antwoord.

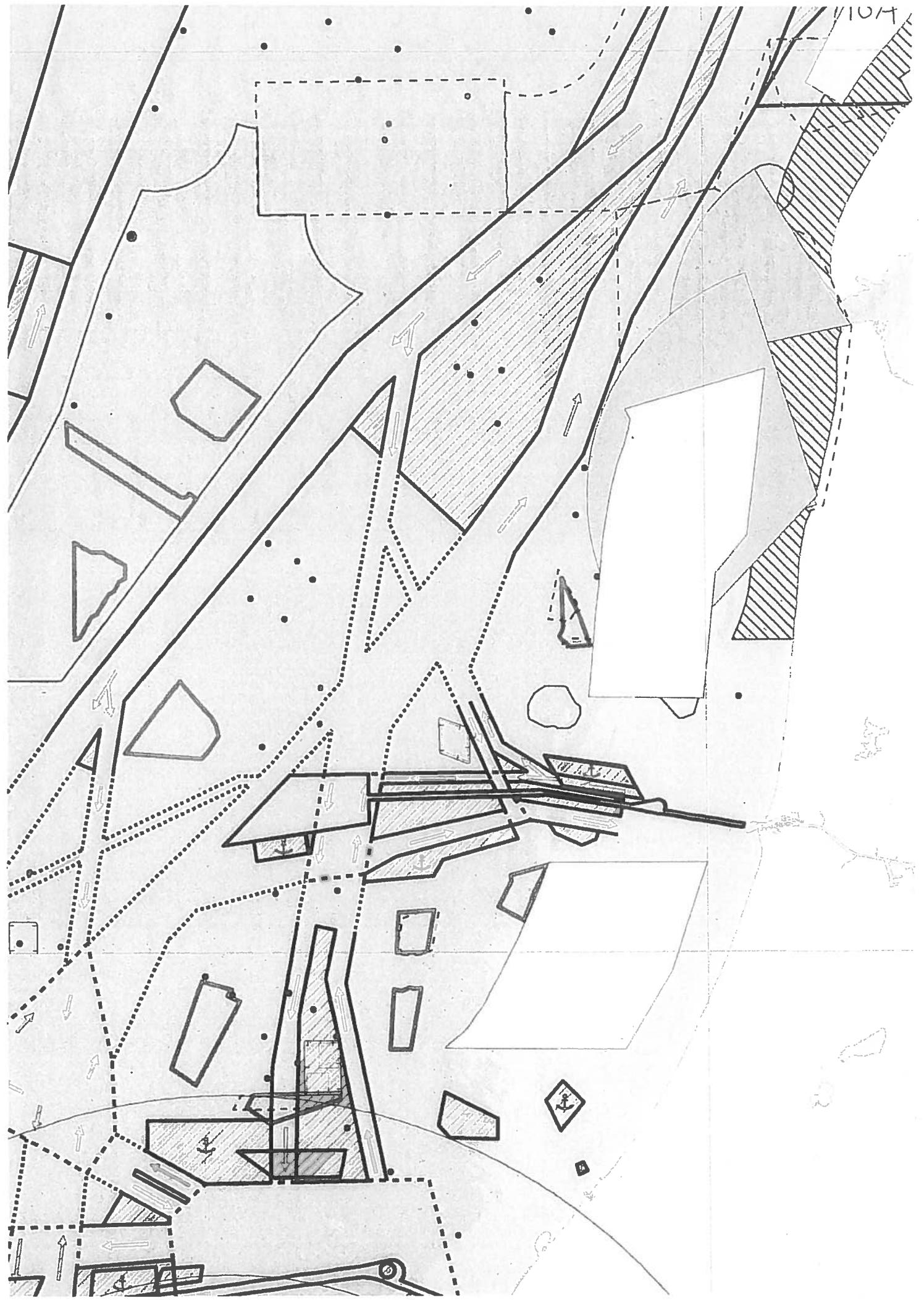
Met vriendelijke groet,

This message may contain information that is not intended for you. If so, you are requested to immediately inform the sender and delete the message. This e-mail is not intended to create a legally binding commitment and ECN accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

ECN, Dutch CoC number 41151233

This message may contain information that is not intended for you. If so, you are requested to immediately inform the sender and delete the message. This e-mail is not intended to create a legally binding commitment and ECN accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

ECN, Dutch CoC number 41151233

Van: (WVL) 17
Verzonden: donderdag 16 mei 2013 17:35
Aan:
CC: (WVL);
Onderwerp: Verzoek tot het uitbrengen van offerte m.b.t. opdrachtomschrijving 'scheepvaartrisico Hollandse Kust'
Bijlagen: Opdrachtomschrijving scheepvaartrisico Hollandse Kust.doc

Beste,

Bijgevoegd de opdrachtomschrijving 'scheepvaartrisico Hollandse Kust.' Ik wil jou hierbij vragen om een offerte uit te brengen op bijbehorende opdrachtomschrijving.

Graag de offerte aan zowel mij als slen (zie cc) sturen.

Alvast vriendelijk bedankt voor jouw reactie. Mocht jij verder vragen hebben, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M.
E. :rws nl

Opdrachtomschrijving scheepvaartrisico's bij aanwijzing Hollandse Kust

0. Achtergrond Windenergie op Zee

Nederland heeft tot nu toe twee windparken die in bedrijf zijn: het Offshore Windpark Egmond aan Zee (OWEZ) voor de kust van Egmond aan Zee met een vermogen van 100 mw en het windpark Prinses Amalia, eveneens voor de kust van IJmuiden maar dan verder uit de kust met 120 mw. Deze windparken worden ook wel de 'ronde-1-parken' genoemd. In ronde 2 konden private partijen zelf een plek op de Noordzee uitkiezen om een vergunning aan te vragen. De bouw van windparken was overal toegestaan, behalve in de 12-mijlszone, scheepvaartroutes en enkele andere gebieden. In ronde 2 zijn in 2009 twaalf vergunningen verleend voor de bouw van windparken. Voor drie ervan is subsidie verleend. Dat zijn windpark Q10 (Eneco Luchterduinen) voor de Hollandse Kust en de parken Buitengaats en Zee-energie ten noorden van de Waddeneilanden. De vergunningshouders van de overige negen vergunningen krijgen tot 2020 de tijd om in de vergunde ruimte een windpark te realiseren.

In het Nationaal Waterplan (2010) zijn al twee gebieden aangewezen voor de bouw van windparken: het gebied 'Borssele' op minimaal 12 mijl (ongeveer 23 kilometer) uit de kust van Zeeland en het gebied 'IJmuiden Ver' tegen de grens van het Engelse zeegebied op circa 33 mijl (ongeveer 59 kilometer) ten opzichte van de kust van IJmuiden. Naast de al aangewezen gebieden voor windenergie, zijn in het Nationaal Waterplan ook twee zoekgebieden vastgelegd waar aanvullend ruimte voor windenergie op zee gevonden moet worden: 'voor de Hollandse Kust' op minimaal 12 mijl (ongeveer 23 kilometer) uit de kust met ruimte voor 3.000 mw en 'Ten Noorden van de Waddeneilanden' op circa 34 mijl (ongeveer 60 kilometer) ten opzichte van de kust met ruimte voor minimaal 1.000 mw. In de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee legt het Rijk de keuzes voor gebieden buiten de 12-mijlszone vast.

1. Inleiding vraagstelling

Het voornemen tot het opstellen van de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee is begin april gepubliceerd in de Staatscourant en in diverse andere kranten en bladen. In het voornemen zijn voor het gebied Hollandse Kust een tweetal varianten onderscheiden:

- een minimum variant, waarbij een afstand van 2 nautische mijl aangehouden wordt ten opzicht van de scheepvaartroutes en een afstand van 5 nautische mijl rondom de mijnbouwplatforms, en;
- een maximum variant waarbij een afstand van 500 meter wordt aangehouden ten opzicht van de scheepvaartroutes en ervan wordt uitgegaan dat in de zone van 5 nautische mijl rond mijnbouwplatforms maatwerk mogelijk is in tijd en ruimte.

Met deze varianten wordt de minimale en maximale ruimte in kaart gebracht. Door het uitwerken van de varianten wordt de bandbreedte gegeven waarbinnen maatwerk mogelijk is. Voor de beide varianten geldt dat geen het realistische opties zijn, de uiteindelijk beschikbare ruimte zal in het spreekwoordelijke midden liggen. Het voorkeursalternatief zal worden bepaald aan de hand van een afweging van de verschillende belangen die spelen. Het gaat dan onder andere om natuur, scheepvaart en mijnbouw. Het is de bedoeling dat circa half juni de voorkeursvariant wordt bepaald. Dit is echter afhankelijk van het feit of de verschillende partijen het eens kunnen worden of het voorkeursalternatief.

Voor de verschillende varianten (minimum-, maximum- en voorkeursvariant) dient een Passende Beoordeling en een PlanMER te worden uitgevoerd, waarin ook een analyse van de scheepvaartveiligheid een onderdeel is. Royal Haskoning/DHV is verantwoordelijk voor het opstellen van de Passende Beoordeling en PlanMER voor de gebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. MARIN is vorig jaar gevraagd om voor deze gebieden een analyse van de scheepvaartveiligheid te maken.

De scheepvaartveiligheidsanalyse voor de Hollandse Kust heeft geresulteerd in het volgende rapport 'Risico voor de scheepvaart bij aanwijzing windgebied "Hollandse Kust" (rapportnummer 26455-2-MSCN-rev.2)'. Echter, sinds de oplevering van het rapport is in het kernteam wind besloten om de minimumvariant aan te passen. De contouren van de definitieve minimumvariant, zoals gepubliceerd in het voornemen tot het opstellen van de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee, wijken af van de contouren in het rapport van MARIN. Tevens is destijds in het rapport van MARIN geen analyse van de voorkeursvariant voorzien. Het rapport dient dan ook op deze twee punten te worden aangepast.

2. Doel van de opdracht

Het doel van de opdracht is om tot een update te komen van het rapport 'Risico voor de scheepvaart bij aanwijzing windgebied "Hollandse Kust" (rapportnummer 26455-2-MSCN-rev.2)', waarin zowel een nieuwe doorrekening van de scheepvaartrisico's van de minimumvariant Hollandse Kust en de bepaling van de scheepvaartrisico's van de nog nader te bepalen voorkeursvariant Hollandse Kust plaatsvindt. De resultaten van de analyses dienen verwerkt te worden in de huidige rapportage.

3. Producten

Er wordt een update van het rapport 'Risico voor de scheepvaart bij aanwijzing windgebied "Hollandse Kust" (rapportnummer 26455-2-MSCN-rev.2)' gevraagd. Het rapport dient op de volgende punten te worden aangepast:

- aanpassing van de minimum variant Hollandse Kust. Dit houdt in een nieuwe doorrekening van de minimumvariant en tekstaanpassingen.
- Opnemen van de voorkeursvariant Hollandse Kust. Dit houdt in een doorrekening van de voorkeursvariant en de resultaten in het rapport beschrijven.

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het verstrekken van de shapefiles van de minimum variant Hollandse Kust en de voorkeursvariant Hollandse Kust aan MARIN. Verder kan MARIN ervan uitgaan dat er geen verdere wijzigingen zijn opgetreden ten opzichte van het scheepvaartverkeersstelsel.

4. Tijd

De start van de opdracht begint bij oplevering van de shapefiles (minimum variant HK en voorkeursvariant HK) door Rijkswaterstaat aan MARIN. Naar verwachting wordt de voorkeursvariant half juni vastgesteld. Indien hier veranderingen in optreden, dan geeft de opdrachtgever dit zo spoedig mogelijk door aan de opdrachtnemer. Enige flexibiliteit van de opdrachtnemer wordt dan ook verwacht.

MARIN wordt gevraagd om 2 weken na de start van de opdracht de berekeningen van de scheepvaartrisico's (in tabelvorm), voor zowel de minimum als de voorkeursvariant op te leveren. Dit, zodat de resultaten van deze studie meegenomen kunnen worden in de afronding van de PlanMER Hollandse Kust door Royal Haskoning/DHV. De definitieve versie van de rapportage dient 4 weken na de start van de opdracht te worden opgeleverd.

18

Van: WVL | r@rws.nl
Verzonden: dinsdag 21 mei 2013 14:53
Aan: - DGRW
Onderwerp: Fw: 2 NM afstand tot ankergebieden?

10/11

Ter informatie!

Van: (ZD)
Verzonden: Tuesday, May 21, 2013 02:45 PM W. Europe Standard Time
Aan: (ZD)
Cc: (WVL); <@mineleni.nl>;) - DGB
Onderwerp: RE: 2 NM afstand tot ankergebieden?

10 PB

Hoi

Cc

Hoewel het afwegingskader nog niet is afgerond,

met vriendelijke groet,

Senior Adviseur Strategie en Communicatie
Rijkswaterstaat Zee en Delta
Bezoekadres: Lange Kleiweg 34, 2288 GK Rijswijk
Postadres: Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk

M

Kijk voor meer informatie op www.rijkswaterstaat.nl

Van: (ZD)
Verzonden: dinsdag 14 mei 2013 17:24
Aan: (ZD)
CC: (WVL);
Onderwerp: FW: 2 NM afstand tot ankergebieden?

10/9

zie hieronder.

Van: WVL
Verzonden: dinsdag 14 mei 2013 17:23

10/8

Aan: (ZD)
Onderwerp: RE: 2 NM afstand tot ankergebieden?

Ha

Ik zie dat onderstaande mail aan [REDACTIE] is gericht, maar dat hij niet in de aan lijst is opgenomen....

Groeten

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: (ZD) 18.7
Verzonden: dinsdag 14 mei 2013 17:16
Aan: r (WVL); DGRW
CC:
Onderwerp: 2 NM afstand tot ankergebieden?

Zie mail van

[REDACTIE]

18.6
Van: [mailto: i@minez.nl]
Verzonden: dinsdag 14 mei 2013 17:12
Aan: ZD); (WVL); DGRW
CC:
Onderwerp: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

Ankergebied wordt immers alleen
vanuit vaarroute benaderd en niet vanuit windpark.

18.5
Van: ZD) [mailto: i@rws.nl]
Verzonden: dinsdag 14 mei 2013 17:04
Aan: WVL); DGRW
Onderwerp: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

Ha allen,

:

nav interne bespreking van de quick scan binnen RWS. Van mijn collega
terugkoppeling dat er geen 2 NM afstand is gehanteerd tot het ankergebied in Zeeland in het
beloedsingsgebied

18.4

Van: .. VL
Verzonden: dinsdag 14 mei 2013 16:57
Aan: .. (EZ) (.. .@minez.nl);
CC: .. (ZD)
Onderwerp: FW: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

- DGRW

Beste

Ik heb onderstaande mail van
vakantie al even op gereageerd.

(ECN) ontvangen (zie onderste mail). Ik heb daar voor mijn

vraagt o.a. om kaartmateriaal m.b.t. windgebieden binnen de 12mijlszone. Ik heb de gebieden uit de
quickscan rapportage van 5 april me' op GIS-kaarten gezet (zie bijlage). Kan ik de GIS-data
van deze gebieden ook naar ECN sturen zodat zij deze kunnen gebruiken voor het maken van
kostenberekeningen? Verder, maak' melding van 10 ingetekende gebieden die hij var heeft
gekregen. Mij zegt dat momenteel niks. wil je die gebieden ook op GIS kaarten laten zetten?

Ik hoor graag zo spoedig mogelijk van jullie. Alvast vriendelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E rws.nl

Van: .. [mailto: Decn.nl] 18.3
Verzonden: vrijdag 3 mei 2013 14:21
Aan: (WVL)
CC:
Onderwerp: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

Beste ,

Bedankt voor je uitgebreide antwoord. Het is voor ons geen probleem om tot na de 15^e te wachten. Laten
we dan na 15 mei even telefonisch contact hebben.

Met vriendelijke groet,

From: .. [mailto: @rws.nl] 18.2
Sent: Friday, May 03, 2013 12:09 PM
To:
Cc:
Subject: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

Beste

Hartelijk dank voor jouw e-mail. Ik zag inderdaad een gemiste oproep. Ik had vorige week een keer teruggebeld, maar kreeg toen de receptie van ECN aan de lijn en ik wist niet wie precies van ECN had gebeld.

Om even in te gaan op jouw vragen. Ik weet niet precies wat jullie hebben afgesproken met i.v.m. het maken van kostenberekeningen voor de gebieden binnen en buiten de 12mijlszone. De kaart waarna jij verwijst met cirkels erop, ken ik persoonlijk niet. De afbeeldingen van de gebieden uit de quickscan zijn via Geoweb ingetekend en het was toen niet mogelijk om dat als GIS kaart op te slaan. Ik heb 15mei (i.v.m. vakantie) een afspraak staan om de gebieden om te zetten in GIS kaarten.

Rijkswaterstaat heeft GIS data beschikbaar van de ronde 2 parken (12 vergunningen) en van de zoekgebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. Deze kan ik naar jullie toe sturen, maar dat wordt pas 15 mei. De GIS expert is momenteel met meivakantie (ik zie hem 15 mei pas weer). Van TenneT hebben wij destijds ook GIS data ontvangen van netaansluitingen. Ik weet echter niet in hoeverre ik deze data zomaar kan doorsturen. Voor deze data kun je het beste contact opnemen met: Peter van de Koppel ([@tennet.eu\)](mailto:@tennet.eu).

Ik ben zelf volgende week ook op vakantie. Mochten jullie de data eerder willen hebben, dan stel ik voor om jullie vragen even naar het volgende adres te sturen: @rws.nl. In principe is alle data opvraagbaar, behalve specifieke projectdata.

Ik ben volgende week zelf dus ook met verlof. Vanaf maandag 13 mei ben ik weer op kantoor. Mogelijk dat we dan even telefonisch contact kunnen hebben over jullie data verzoek. Dan kan ik de nog openstaande vragen meenemen voor mijn overleg van de 15de.

Ik hoop dat jij iets aan dit antwoord hebt. Sorry dat ik jou nu niet gelijk kan helpen aan data.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: [mailto:[@ecn.nl"\] 18
Verzonden: donderdag 2 mei 2013 16:06
Aan: \(WVL\)
CC:
Onderwerp: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen](mailto:@ecn.nl)

Beste

Ik heb je een paar keer telefonisch proberen te bereiken, maar dat is nog net gelukt, vandaar deze e-mail.

Ik e-mail je over de beschikbaarheid van kaarten ter ondersteuning van onze kosten berekeningen voor wind op zee voor EZ. Mijn collega heeft hierover eerder al een keer telefonisch contact met je gehad.

In een eerste fase hebben we berekeningen gedaan voor gebieden binnen de 12 nm zone. Binnenkort willen we aan de slag met berekeningen buiten de 12 nm zone. Ik heb een aantal vragen over de beschikbaarheid van kaarten.

-Zijn er inmiddels kaarten beschikbaar voor de gebieden binnen die 12 nm zone? En zo ja, zijn deze ook voor ECN beschikbaar? Tot nu toe hebben wij gerekend met een vrij ruwe kaart (met potlood ingetekende gebieden).

-Hebben jullie kaarten waarop de vergunde parken zijn ingetekend?

-Hebben jullie een kaart met de havens

-Hebben jullie een kaart met netwerkaansluitpunten (bijv. waarop het aansluitpunt Beverwijk als figuur is ingetekend)

-Er destijds gesproken over kaarten waarop de waterdieptes een betere resolutie hebben dan de kaart met stappen van 5 m. Is deze kaart er en is deze beschikbaar

-tenslotte, wij hebben van een hele ruw kaart gekregen voor de 2^e fase berekeningen. Hier staan 10 gebieden op ingetekend (als grote cirkels). Weet jij of er iemand bezig is om dit op kaart te zetten?

Alvast bedankt voor je antwoord.

Met vriendelijke groet,

This message may contain information that is not intended for you. If so, you are requested to immediately inform the sender and delete the message. This e-mail is not intended to create a legally binding commitment and ECN accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

ECN, Dutch CeC number 41151233

This message may contain information that is not intended for you. If so, you are requested to immediately inform the sender and delete the message. This e-mail is not intended to create a legally binding commitment and ECN accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

ECN, Dutch CeC number 41151233

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages

Bezoekt u het kernde部分 van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

19

/ - BSK

Van: (WVL) 19.5
Verzonden: dinsdag 21 mei 2013 18:05
Aan:) - DGRW
Onderwerp: FW: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen
Bijlagen: 13NZExxxxx_2013_xxx_Overzichtskaart Windparken op de Noordzee tbv quickscan
windgebieden_20130514.pdf

Beste ,

Kaart 1 ter informatie. Ik stuur in een aparte mail nog wat kaarten toe. Kijk dan maar even of je er iets aan hebt.

Groeten .

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E rws.nl

Van: (WVL) 19.4
Verzonden: dinsdag 14 mei 2013 16:57
Aan:) (EZ), n@minez.nl';) - DGRW
CC:) (ZD)
Onderwerp: FW: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

Beste en ,

Ik heb onderstaande mail van (ECN) ontvangen (zie onderste mail). Ik heb daar voor mijn vakantie al even op gereageerd.

vraagt o.a. om kaartmateriaal m.b.t. windgebieden binnen de 12mijlzone. Ik heb de gebieden uit de quickscan rapportage van 5 april met René van 't Hart op GIS-kaarten gezet (zie bijlage). Kan ik de GIS-data van deze gebieden ook naar ECN sturen zodat zij deze kunnen gebruiken voor het maken van kostenberekeningen? Verder, maakt melding van 10 ingetekende gebieden die hij van heeft gekregen. Mij zegt dat momenteel niets. wil je die gebieden ook op GIS kaarten laten zetten?

Ik hoor graag zo spoedig mogelijk van jullie. Alvast vriendelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E rws.nl

Van:) [mailto: @ecn.nl] 19.3
Verzonden: vrijdag 3 mei 2013 14:21
Aan:

CC:

Onderwerp: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen

Beste

Bedankt voor je uitgebreide antwoord. Het is voor ons geen probleem om tot na de 15^e te wachten. Laten we dan na 15 mei even telefonisch contact hebben.

Met vriendelijke groet,

From: (WVL) [mailto: [@rws.nl"\]
Sent: Friday, May 03, 2013 12:09 PM
To: \)
Cc: \(\)
Subject: RE: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen](mailto:@rws.nl)

19.2

Beste

Hartelijk dank voor jouw e-mail. Ik zag inderdaad een gemiste oproep. Ik had vorige week een keer teruggebeld, maar kreeg toen de receptie van ECN aan de lijn en ik wist niet wie precies van ECN had gebeld.

Om even in te gaan op jouw vragen. Ik weet niet precies wat jullie hebben afgesproken met i.v.m. het maken van kostenberekeningen voor de gebieden binnen en buiten de 12mijlszone. De kaart waarna jij verwijst met cirkels erop, ken ik persoonlijk niet. De afbeeldingen van de gebieden uit de quickscan zijn via Geoweb ingetekend en het was toen niet mogelijk om dat als GIS kaart op te slaan. Ik heb 15mei (i.v.m. vakantie) een afspraak staan om de gebieden om te zetten in GIS kaarten.

Rijkswaterstaat heeft GIS data beschikbaar van de ronde 2 parken (12 vergunningen) en van de zoekgebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. Deze kan ik naar jullie toe sturen, maar dat wordt pas 15 mei. De GIS expert is momenteel met meivakantie (ik zie hem 15 mei pas weer). Van TenneT hebben wij destijds ook GIS data ontvangen van netaansluitingen. Ik weet echter niet in hoeverre ik deze data zomaar kan doorsturen. Voor deze data kun je het beste contact opnemen met: (@tennet.eu).

Ik ben zelf volgende week ook op vakantie. Mochten jullie de data eerder willen hebben, dan stel ik voor om jullie vragen even naar het volgende adres te sturen: [@rws.nl In principe is alle data opvraagbaar, behalve specifieke projectdata.](mailto:@rws.nl)

Ik ben volgende week zelf dus ook met verlof. Vanaf maandag 13 mei ben ik weer op kantoor. Mogelijk dat we dan even telefonisch contact kunnen hebben over jullie data verzoek. Dan kan ik de nog openstaande vragen meenemen voor mijn overleg van de 15de.

Ik hoop dat jij iets aan dit antwoord hebt: Sorry dat ik jou nu niet gelijk kan helpen aan data.

Met vriendelijke groet,

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad

Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M 0031625519301
E @rws.nl

Van:) [mailto: [@ecn.nl"\]
Verzonden: donderdag 2 mei 2013 16:06
Aan: I
CC:
Onderwerp: Wind op zee: kaarten ter ondersteuning van wind op zee berekeningen](mailto:@ecn.nl)

191

Beste

Ik heb je een paar keer telefonisch proberen te bereiken, maar dat is nog net gelukt, vandaar deze e-mail.

Ik e-mail je over de beschikbaarheid van kaarten ter ondersteuning van onze kosten berekeningen voor wind op zee voor EZ. Mijn collega heeft hierover eerder al een keer telefonisch contact met je gehad. In een eerste fase hebben we berekeningen gedaan voor gebieden binnen de 12 nm zone. Binnenkort willen we aan de slag met berekeningen buiten de 12 nm zone. Ik heb een aantal vragen over de beschikbaarheid van kaarten.

- Zijn er inmiddels kaarten beschikbaar voor de gebieden binnen die 12 nm zone? En zo ja, zijn deze ook voor ECN beschikbaar? Tot nu toe hebben wij gerekend met een vrij ruwe kaart (met potlood ingetekende gebieden).
- Hebben jullie kaarten waarop de vergunde parken zijn ingetekend?
- Hebben jullie een kaart met de havens
- Hebben jullie een kaart met netwerkaansluitpunten (bijv. waarop het aansluitpunt Beverwijk als figuur is ingetekend)
- Er destijds gesproken over kaarten waarop de waterdieptes een betere resolutie hebben dan de kaart met stappen van 5 m. Is deze kaart er en is deze beschikbaar
- tenslotte, wij hebben van een hele ruw kaart gekregen voor de 2^e fase berekeningen. Hier staan 10 gebieden op ingetekend (als grote cirkels). Weet jij of er iemand bezig is om dit op kaart te zetten?

Alvast bedankt voor je antwoord.

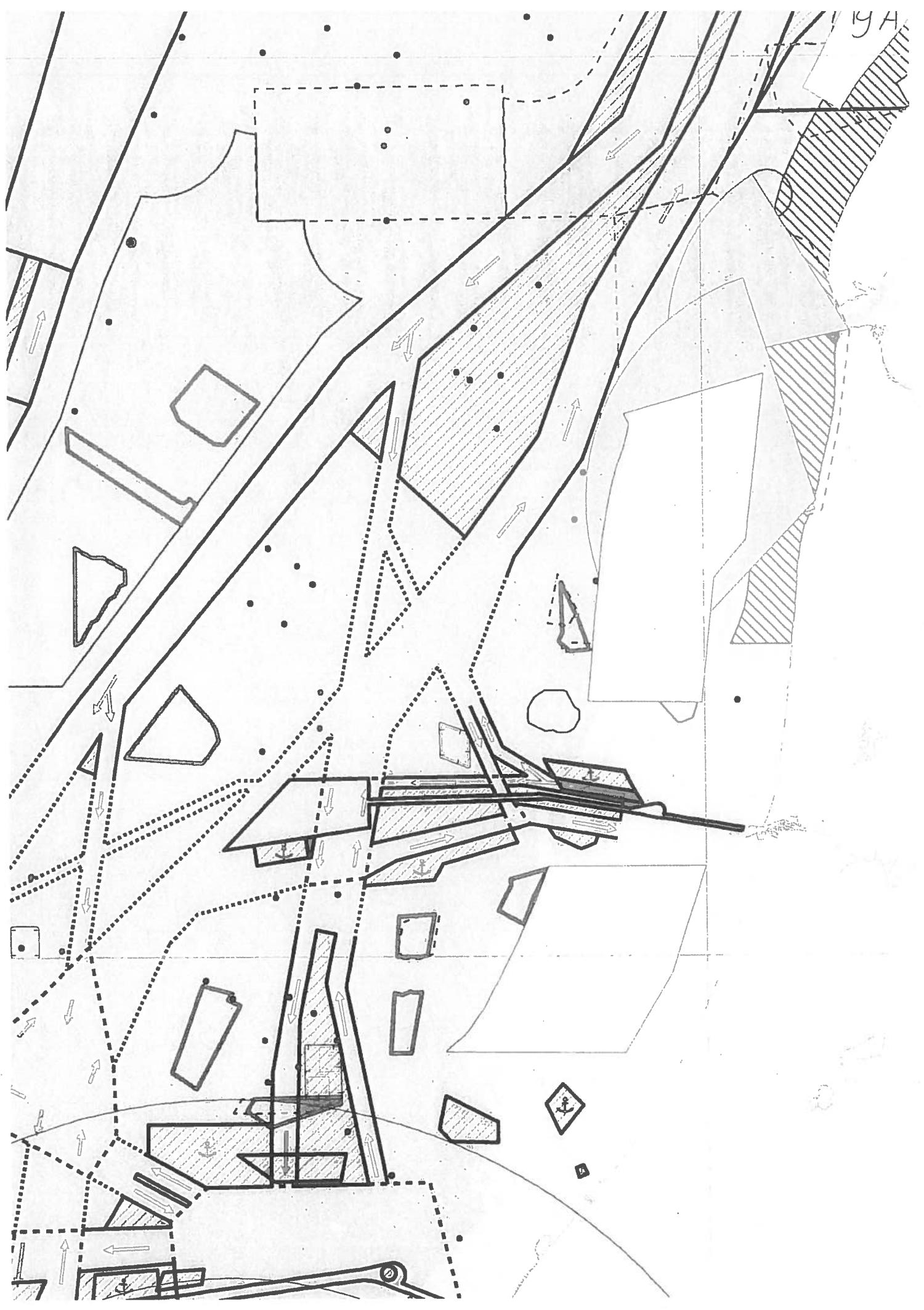
Met vriendelijke groet,

This message may contain information that is not intended for you. If so, you are requested to immediately inform the sender and delete the message. This e-mail is not intended to create a legally binding commitment and ECN accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

ECN Dutch CoC number 41151233

This message may contain information that is not intended for you. If so, you are requested to immediately inform the sender and delete the message. This e-mail is not intended to create a legally binding commitment and ECN accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

ECN Dutch CoC number 41151233

DGRW

Van: Windopzee
Verzonden: donderdag 30 mei 2013 14:23
Aan: l@rotterdam.nl; l@rotterdam.nl; @ameland.nl;
 l@zeeland.nl; l@pzh.nl; l@provinciegroningen.nl;
 l@noord-holland.nl; l@fryslan.nl; l@bergen-nh.nl;
 l@wassenaar.nl; l@velsen.nl; l@schiermonnikoog.nl;
 l@Castricum.nl; l@hollandskroon.nl;
 l@deemsmond.nl; l@eemsmond.nl; l@eemsmond.nl;
 l@denhelder.nl; n@denhaag.nl; n@heemskerk.nl;
 l@vliessingen.nl; l@GemeenteWestland.nl; l@katwijk.nl;
 l@katwijk.nl; r@vlieland.nl;
 r@denhelder.nl; e@provinciegroningen.nl; l@eemsmond.nl;
 l@texel.nl; l@trvsian.nl; l@ameland.nl; l@texel.nl;
 l@terschelling.nl; l@schiermonnikoog.nl; l@vlieland.nl;
 l@dewaddeneilanden.nl; l@werkorganisatieduivenvoorde.nl;
 l@bloemendaal.nl; l@gemeentewestland.nl;
 l@hetnet.nl; n@milieudienstLiimond.nl; l@bergen-nh.nl;
 l@rotterdam.nl; l@pzh.nl; l@castricum.nl;
 l@schagen.nl; l@beverwijk.nl; n@katwijk.nl;
 jaal@portofrotterdam.com; l@zandvoort.nl;
 f@pzh.nl; l@velsen.nl; l@podh.eu;
 l@denhaag.nl; l@katwijk.nl; l@heemskerk.nl;
 l@noord-holland.nl; l@noordwijk.nl; l@gooeree-overflakkee.nl;
 l@gemeentesluis.nl; l@zeeland.nl; l@westvoorne.nl;
 l@veere.nl; l@noord-beveland.nl; l@schouwen-
 nl; l@vliessingen.nl; l@pzh.nl;
 l@dewaddeneilanden.nl; l@bergen-nh.nl; l@katwijk.nl;
 l@Velsen.nl

CC:

Onderwerp: Annulering bestuurlijke conferentie windenergie op zee - 5 juni 2013

Geachte bestuurder,

Onlangs hebben wij u uitgenodigd voor een Bestuurlijke Conferentie over windenergie op zee op woensdag 5 juni a.s. Doel van de bijeenkomst was alle betrokken overheden tegelijk te informeren over de uitkomsten van de quickscan naar haalbaarheid van windenergie binnen de 12-mijlszone en de stand van zaken in de Riksstructuurvisie over windenergie buiten de 12-mijlszone. Dat spraken wij met u af tijdens de eerste bestuurlijke conferentie op 13 februari 2013.

Wij realiseerden ons bij het verzenden van de uitnodiging dat het kort dag was. Wij wilden echter alle betrokken overheden graag zo spoedig mogelijk informeren over de uitkomsten van de quickscan. Inmiddels is gebleken dat slechts enkele bestuurders ruimte konden maken in hun agenda om bij de geplande bijeenkomst op 5 juni aanwezig te zijn. Daarom willen wij deze bijeenkomst annuleren.

Om u toch zo snel mogelijk te informeren, zullen wij u op korte termijn de uitkomsten van de quickscan toesturen. Daarnaast zullen wij nog voor de zomervakantie per regio ambtelijke bijeenkomsten organiseren ter voorbereiding van de tweede fase in de haalbaarheidsstudie.

Met vriendelijke groet,

directeur-generaal Ruimte en Water

BSK

Van: : (ZD) [@rws.nl] 21.2
 Verzonden: donderdag 30 mei 2013 18:38
 Aan: (ZD); - DGRW; - DGRW;
 @minez.nl'; - DGRW;
 CC: (CD); (ZD)
 Onderwerp: RE: Terugmelding goed gesprek vlaanderen

Beste

Mooie terugkoppeling,

Met vriendelijke groet,

Senior Adviseur Scheepvaart

Rijkswaterstaat Zee & Delta
Poelendaesingel 18 | Postbus 5014 | 4330KA Middelburg

T

@rws.nl
www.rijkswaterstaat.nl

Water, Wegen, Werken, Rijkswaterstaat

-----Oorspronkelijk bericht-----

21.1

Van:
 Verzonden: donderdag 30 mei 2013 17:15
 Aan: DGRW; - DGRW; - DGRW; @minez.nl';
 @mineleni.nl';
 CC: (CD); (ZD); (ZD)
 Onderwerp: Terugmelding goed gesprek vlaanderen

Beste allen,

Vanmiddag samen met mijn zeeuwse collega's een goed overleg gehad met vertegenwoordigers van het vlaamse agentschap mdk (maritieme diensten en kust), waaronder/ van de permanente schelde commissaris (pc).

Ik heb proces haalbaarheidsstudie toegelicht en kaarten (grote kaart en zeeuwse gebied) besproken (niet meegegeven). Daarbij werden een aantal aandachtspunten genoemd:

- radardekking
- routering kleine scheepvaart (en voorkomen dat men de doorgaande routes moet gebruiken)
- helikopterbeloodsing: vanuit rotterdam vliegen helikopters heen en weer naar het beloodsingsgebied over de vlek voor toekomstige windparken. Daarvoor gelden ook minimale obstakelvrije afstanden en hoogtes,
- afstand tot het ankeraebied in het beloodsingsgebied

Concrete afspraken:

- wij sturen de rapportage van de quick scan aan [redacted] van de pc. Hij kan die dan agenderen voor de pc van 19 juni. Is op dit moment ter informatie. Ook het havenbedrijf van antwerpen wordt daarmee geïnformeerd.

- de overige aspecten zouden het beste in de werksessie meegenomen kunnen worden.

Groet.

Projectleider windenergie op zee

RWS Zee en Delta

Tel.

Dit bericht is verstuurd per blackberry.

Van: r (WVL)
Verzonden: vrijdag 7 juni 2013 16:11
Aan: r (WVL)
Onderwerp: FW: Bijeenkomst voorkeursalternatief zoekgebied Hollandse Kust (Rijkstructuurvisie Windenergie op Zee)

22.2

Zie hieronder!

Adviseur/specialist

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: Windopzee [mailto:Windopzee@minienm.nl] 22.1
Verzonden: vrijdag 7 juni 2013 16:07
Aan: '@noordwijk.nl'; '@zandvoort.nl'; '@portofrotterdam.com';
'@portofamsterdam.nl'; '@kustwacht.nl'; '@planet.nl'; '@kvnr.nl';
'@minienm.nl'; '@nogepa.nl'; '@introweb.nl'; '@ponderaconsult.com';
'@eneeco.com'; '@EEteam.nl'; '@nuon.com'; '@nuon.com';
'@visned.nl'; CD); - DGRW;
(ZD); ! (WVL); - DGRW; '@minez.nl'; '@rhdhv.com';
'@rhdhv.com'; '@minez.nl';
CC: '@portofamsterdam.nl'; '@visned.nl'; ! (ZD); ! (ZD);
(ZD); '@nwea.nl'; 'k@essent.nl'; - DGB;
'@minez.nl'; '@minez.nl'; '@casema.nl'; - DGRW
Onderwerp: Bijeenkomst voorkeursalternatief zoekgebied Hollandse Kust (Rijkstructuurvisie Windenergie op Zee)

Beste heer/mevrouw,

Hierbij de bevestiging van uw deelname aan de bijeenkomst op **dinsdag 11 juni 2013 van 12.00 tot 17.00 uur te Haarlem, provinciehuis Noord-Holland, locatie Dreef.**

Doel van de bijeenkomst is om te komen tot een voorkeursalternatief voor het zoekgebied Hollandse Kust. Het zoekgebied Hollandse Kust is één van de twee zoekgebieden waarbinnen gebieden worden aangewezen in het kader van de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee (RSV WoZ).

Voor deze bijeenkomst zijn vertegenwoordigers van de wind-, mijnbouw- en scheepvaartsector (SAN-groep), ecologie en de kustoverheden uitgenodigd. Het is de bedoeling om aan de hand van kaartmateriaal met elkaar te bespreken welke ruimte binnen het zoekgebied Hollandse Kust kan worden aangewezen voor windenergie. Op het kaartmateriaal zijn de belangen van de verschillende partijen gevisualiseerd. Tijdens de bijeenkomst zal elk van de partijen worden gevraagd om aan te geven hoe zij naar de ruimte binnen het gebied kijken.

Begin april is het voornemen tot het opstellen van de Riksstructuurvisie Windenergie op Zee gepubliceerd in de Staatscourant en in diverse andere kranten en bladen. In de notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de planMER zijn voor het gebied Hollandse Kust twee varianten onderscheiden voor het vinden van ruimte voor windparken:

- een minimum variant, waarbij een afstand van 2 nautische mijl aangehouden wordt ten opzicht van de scheepvaartroutes en een afstand van 5 nautische mijl rondom de mijnbouwplatforms, en;
- een maximum variant waarbij een afstand van 500 meter wordt aangehouden ten opzichte van de scheepvaartroutes en ervan wordt uitgegaan dat in de zone van 5 nautische mijl rond mijnbouwplatforms maatwerk mogelijk is in tijd en ruimte.

Met deze varianten wordt de minimale en maximale ruimte in kaart gebracht. Door het uitwerken van de varianten wordt de bandbreedte aangegeven waarbinnen maatwerk mogelijk is. De minimale en de maximale

variant zijn in die zin geen realistische opties; de beschikbare ruimte zal binnen de bandbreedte liggen. De werkelijk beschikbare ruimte wordt bepaald in een voorkeursalternatief waarbij een afweging wordt gemaakt van de verschillende belangen die spelen.

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Dinsdag 11 juni, 12.00 – 17.00 uur
 - Ontvangst met lunch: 12.00 – 12.30 uur
 - Start programma: 12.30 uur
 - Einde programma: 17.00 uur
- Provinciehuis Noord-Holland, locatie Dreef te Haarlem

Mocht u onverhoop toch verhinderd zijn, dan horen wij dat uiteraard graag zo spoedig mogelijk. Mocht u van collega's weten voor wie deze bijeenkomst interessant/van belang is, nodig hen rustig uit. Ivm catering dit graag wel even tijdig doorgeven (mail naar: windopzee@minienm.nl)!

Voor nu een fijn weekend en tot dinsdag 11 juni!

Met vriendelijke groet,

projectleider Riksstructuurvisie Windenergie op Zee

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6 | 2597 JG | Den Haag | Kamer
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

T
M
[@minienm.nl
\[www.rijksoverheid.nl\]\(http://www.rijksoverheid.nl\)](mailto:@minienm.nl)

Vlot, veilig en leefbaar. Infrastructuur en Milieu.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages..

231

Beste allen,
Bijgaand de definitieve versie van de quickscan zoals hij één dezer dagen naar de bestuurders wordt gestuurd.
Gr

Van: - OIM
Verzonden: vrijdag 10 januari 2014 10:38
Aan: g@kustlandschap.nl'; @wwf.nl';
n@kpn.com'; s@holland.com'; .@anwb.nl';
r@ziqo.nl'; a@gasunie.nl'; @gdfsuezep.nl';
e@vanoord.com'; @gdfsuezep.nl'; @julianahoeve.nl';
;@kustwacht.nl'; @portofrotterdam.com';
1@sportvisserijnederland.nl'; @planet.nl'; k@hetnet.nl';
@zeelandnet.nl'; @essent.nl';
@renewablefactory.com'; @eneco.com';
@kpn.com'; @platformbioenergie.nl'; ;@tennet.eu';
@hiswa.nl'; S.
@kpnplanet.nl')
CC: - DGRW;
(ZD); - DGRW;
DGRW; - DGRW;
DGRW; - DGRW; (ZD);
DGRW;) - OIM; (r) - OIM; - OIM
Onderwerp: Agenda, stukken en locatie KIVI NIRIA Den Haag voor het OIM 14 jan. a.s.
Bijlagen: Kennisgeving besluit Ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee.pdf;
Secretariaatsnotitie Windenergie op Zee 14 jan 2014.docx; OIM agenda 14 jan
2014.docx; ontwerp-rijksstructuurvisie-windenergie-op-zee.pdf; Brief TK inzake
aanbieding-ontwerp-rijksstructuurvisie-windenergie-op-ze....pdf

Beste genodigden, hierbij vindt u de agenda en de stukken voor het OIM van dinsdag 14 januari a.s. De locatie is het KIVI NIRIA op de Prinsessegracht 23 in Den Haag. De locatie is vlakbij het Centraal Station (5 min met tram 9), 10 minuten lopen. Parkeren kan in de parkeergarage onder het Malieveld aan de overzijde.

We zien er naar uit u dinsdag te ontmoeten en met u van gedachten te wisselen.

Mvg,

senior beleidsadviseur OIM (Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu)
Ministerie Infrastructuur en Milieu

telefoon:

OIM Secretariaatsnotitie Windenergie op Zee

Aanleiding en achtergrond

Nederland gaat in de toekomst steeds meer duurzame energie opwekken. Dat is nodig omdat de traditionele energiebronnen (olie en gas) opraken. In het SER-Energieakkoord voor Duurzame Groei (2013) is afgesproken dat Nederland streeft naar 16% duurzame energie in 2023 (zie http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2013/09/06/energieakkoord-schonere-energie-meer-bananen.html?ns_campaign=regeringsnieuws&ns_channel=nb).

Om dit energiedoel te bereiken zijn forse beleidsinspanningen en investeringen nodig op alle vormen van energie. Windenergie op zee is nodig om een deel van de SER-doelstelling te halen. Voor windenergie is bepaald dat in 2023 een windvermogen op zee van 4.450 MW operationeel moet zijn. Bestaande en al geplande windparken tellen op tot circa 1.000 MW, zodat er aanvullend nog 3.450 MW nodig is. Het kabinet wil deze opgave zo kosteneffectief mogelijk realiseren, rekening houdend met andere belangen op de Noordzee en de Europese wettelijke verplichtingen. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de in het Nationaal Waterplan aangewezen gebieden 'Borssele' en 'IJmuiden Ver', de in de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee aangewezen gebieden 'Hollandse Kust' en 'Ten Noorden van de Waddeneilanden' (I), en de eventueel aan te wijzen gebieden binnen de 12-mijlszone (II).

I. Ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee

Eind 2013 heeft de Ministerraad een besluit genomen over de zoekgebieden voor windenergie op zee in de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee. Hierin worden twee windenergiegebieden buiten de 12-mijlszone aangewezen, namelijk 'Hollandse Kust' en 'Ten Noorden van de Waddeneilanden'. De gebieden zijn aangewezen na overleg met belanghebbenden en nadat de effecten in een planMER zijn onderzocht. De ontwerp-Riksstructuurvisie ligt van 10 januari tot en met 20 februari 2014 ter inzage, zodat belanghebbenden hun reactie kunnen geven op het ontwerp.

Tijdens de bijeenkomst zal worden ingegaan op de uitkomsten van de ontwerp-Riksstructuurvisie. De presentatie is een geactualiseerde versie van de presentaties van 11 en 13 november 2013.

Bijlagen:

- Brlef Tweede Kamer inzake Ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee d.d. 20 dec 2013;
- Ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee (december 2013);
- Kennisgeving besluit Ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee.

II. Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone

Daarnaast loopt er een Haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden voor windenergie dichter bij de kust, binnen de 12-mijlszone. Deze Haalbaarheidsstudie wordt gedaan omdat het kabinet streeft naar een zo kosteneffectief mogelijk opgesteld vermogen en het de verwachting is dat windparken dichter bij de kust goedkoper zijn. De vijf gebieden volgend uit de Quickscan binnen de 12-mijlszone liggen boven Ameland, voor de kust van Noord-Holland boven het Noordzeekanaal, de kust van Zuid-Holland en een deel van de kust van Noord-Holland onder het Noordzeekanaal, de Maasvlakte en Zeeland.

Voor deze gebieden zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, is in september 2013 een aantal werksessies gehouden met betrokkenen en is een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) uitgevoerd. Na de werksessie was er in november 2013 een bijeenkomst waarbij alle bevindingen aan de betrokkenen zijn teruggekoppeld. Het streven is om begin 2014 de Tweede Kamer te informeren over de uitkomsten van de Haalbaarheidsstudie. Indien wordt besloten om ook binnen de 12-mijlszone gebieden aan te wijzen, volgt een formeel proces tot aanwijzing in de vorm van een Riksstructuurvisie.

Uit de Haalbaarheidsstudie blijkt dat de bouw van windparken in de vijf gebieden effecten heeft op ander gebruik. De investeringskosten voor windenergie kunnen in de 12-mijlszone inderdaad lager zijn dan buiten de 12-mijlszone. Wel kunnen de maatschappelijke kosten in de 12-mijlszone hoger dan buiten de 12-mijlszone. De gebieden scoren daarbij onderling verschillend. Tijdens de bijeenkomst zal hierop worden ingegaan. De presentatie is een samenvatting van de presentatie van 20 november.

Doele en vraagstelling van de bijeenkomst

Het doel van de bijeenkomst is een uitwisseling van informatie tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu en alle betrokkenen bij Windenergie op Zee.

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu wil de stakeholders van Windenergie op Zee via het onafhankelijke Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu (OIM) in de gelegenheid stellen hun advies te geven over de volgende vraag:

Hoe kan de ruimtelijke opgave voor Windenergie op Zee het beste gerealiseerd worden, gegeven de opdracht van het kabinet? Daarbij uitgaand van de aangewezen gebieden en de gebieden die in de haalbaarheidsstudie zijn onderzocht?

Tijdens de OIM-bijeenkomst wordt kort ingegaan op de uitvoering van het Energieakkoord en worden vervolgens zowel de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee buiten de 12-mijlszone als de resultaten van de Haalbaarheidsstudie Windenergie op Zee binnen de 12-mijlszone toegelicht. Na de presentaties is er gelegenheid om in deelgroepen te discussiëren over de vraag die aan de betrokkenen is gesteld.

Vervolgtraject

De OIM-adviseur verwerkt de reacties die tijdens de bijeenkomst gegeven worden in een OIM-advies, dat de voorzitter van het OIM aanbiedt aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Deelnemers aan de bijeenkomst krijgen het conceptadvies voorgelegd om te bezien of de reacties juist zijn weergegeven. Na akkoord van betrokkenen wordt het advies getekend en naar de Minister gestuurd.

Gebiedsagenda Noordzee

Aan het einde van de bijeenkomst wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om een korte toelichting te geven op het proces van de gebiedsagenda Noordzee.

Bijeenkomst Windenergie op Zee**Dinsdag 14 januari 2014****KIVI NIRIA, Prinsessegracht 23, Den Haag****Agenda**

09.00 – 10.00	Inloop met koffie
10.00 – 10.10	Start OIM met korte inleiding voorzitter
10.10 - 10.40	Presentatie ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee
10.40 - 11.10	Presentatie Haalbaarheidsstudie 12-mijlzone
11.10 - 11.15	Koffie/thee
11.15 - 12.00	Deelgroepen discussiëren over de vraag: <i>Hoe kan de ruimtelijke opgave voor Windenergie op Zee het beste gerealiseerd worden, gegeven de opdracht van het kabinet? Daarbij uitgaand van de aangewezen gebieden en de gebieden die in de haalbaarheidsstudie zijn onderzocht?</i>
12.00 - 12.10	Intermezzo: Gebiedsagenda Noordzee
12.10 - 12.30	Plenaire afronding en samenvatting bevindingen
12.30 – 13.00	Lunch

SK

log

Van: (WVL)
Verzonden: maandag 20 januari 2014 10:47
Aan: IV)
Onderwerp: aangewezen gebieden ontwerp-Rijksstructuurvisie WoZ
Bijlagen: DEF ontwerp-Rijksstructuurvisie_Windenergie_op_Zee (dec 2013).pdf

log.1

Beste

Bijgevoegd de definitieve ontwerp-Rijksstructuurvisie. In de bijlage zie je een tweetal kaarten. De oranjevlakken zijn de aangewezen gebieden.

C

D

Groeten

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van: GRW
Verzonden: donderdag 30 januari 2014 16:53
Aan: Windopzee
CC:
Onderwerp: Toestemming openbaarmaking verslagen werksessies Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone - deelnemers Noord-Holland

114,2

Beste deelnemer,

Graag zouden wij u willen vragen aan te geven of u bezwaar heeft tegen het openbaar maken van de verslagen van de werksessies waaraan u in september 2013 aan heeft deelgenomen.

Deze verslagen heeft u in oktober 2013, tezamen met de uitnodiging voor de bijeenkomst op 20 november 2013 ontvangen.

Ons inzet is de verslagen openbaar te maken met het kabinetbesluit over de uitkomsten van de Haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone dat naar verwachting in maart zal worden genomen.

Indien u bezwaar heeft tegen het openbaar maken van de verslagen kunt u dit tot 6 februari 2014, middels een antwoord op dit bericht, aan ons laten weten.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water
directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

Van:
Verzonden: zaterdag 19 oktober 2013 19:02
Aan:
Onderwerp: Uitnodiging 20 november terugkoppeling resultaten onderzoeken Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

114,1

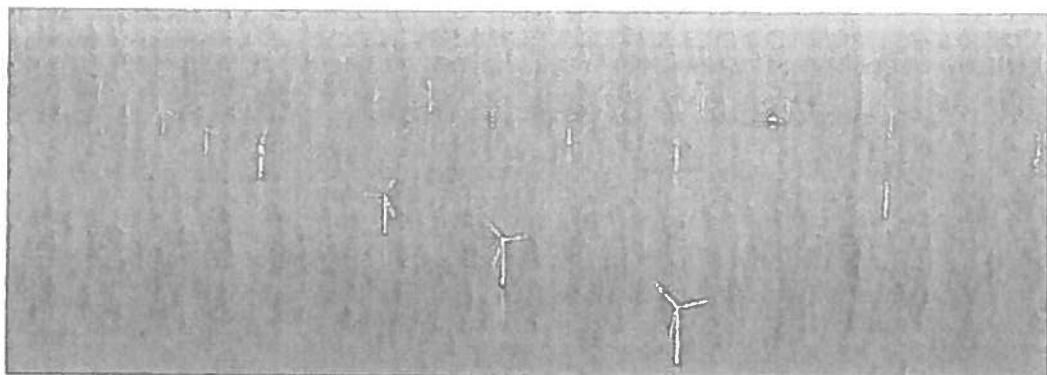

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Haalbaarheidsstudie windenergie op zee binnen de 12-mijlszone

**Uitnodiging bijeenkomst 20 november 2013, Beatrixgebouw,
Utrecht**

12.00 – 17.00 uur

Op 20 november zal een bijeenkomst plaatsvinden in het Beatrixgebouw te Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst willen wij u informeren over de resultaten van de werksessies, diverse verdiepende onderzoeken en de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

Graag nodigen wij u uit om u aan te melden voor **5 november** door te mailen naar:
windopzee@minienm.nl

Vervolg

In de tweede helft van januari zullen bijeenkomsten worden gepland voor de verschillende stakeholders en bestuurders. Over de exacte data zullen wij u later inlichten.

De volledige procesplanning is te vinden in het bijgevoegde schema.

Verslag werksessies

In september 2013 zijn 4 werksessies gehouden, waarvan verslagen zijn gemaakt. Hierbij ontvangt u het verslag van het zoekgebied Noord-Holland. Mocht u interesse hebben in de verslagen van de andere werksessies dan kunt u een mail sturen aan windopzee@minienm.nl met een verzoek om het betreffende verslag toe te sturen per email. In de verslagen geven wij een beschrijving in beeld en tekst over het verloop van de dag, de ideeën, kritische opmerkingen en kansen.

Het viel ons op dat er ondanks de verschillende belangen de sfeer goed was en er bovendien zeer constructief is meegedacht.
Hartelijk dank hiervoor!

Wij hopen u te ontmoeten op 20 november

Namens het projectteam,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

116

DGRW

Van: - DGRW
Verzonden: dinsdag 4 februari 2014 16:44
Aan: - DCO
CC: - DGRW; I - DCO -
Onderwerp: FW: Persvraag Windenergie binnen de 12-mijlszone

116.4

Hi Elif,

- Eind vorig jaar zijn er nog geen conclusies naar de minister(s) gegaan;
- wel zijn de onderzoeken die in het kader van de Haalbaarheidsstudie zijn verricht, afgerond;
- op dit moment worden bestuurders en stakeholders geconsulteerd over de resultaten van de onderzoeken, hun reacties worden meegewogen bij de besluitvorming;

Groeten,

Van:) - DGRW
Verzonden: dinsdag 4 februari 2014 15:55
Aan: DGRW
CC:) - DGRW
Onderwerp: Fw: Persvraag Windenergie binnen de 12-mijlszone
Urgentie: Hoog

116.3

Kun jij deze oppakken? Ik ben onderweg naar Haarlem voor bestuurlijke consultatie.

Groet

Dit bericht is verstuurd vanaf een blackberry.

Van: DCO
Verzonden: Tuesday, February 04, 2014 03:38 PM
Aan: - DGRW; - DGRW
Onderwerp: Persvraag Windenergie binnen de 12-mijlszone

116.2

Beste !

Graag jullie hulp bij het volgende. Ik heb onderstaande vraag gekregen van Omrop Fryslan en neem deze even over van collega, die er vandaag niet is. Wanneer wordt de haalbaarheidsstudie verwacht? Is de knoop al doorgehakt wanneer of is het nog steeds "voorjaar 2014".

Groet,

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

www.rijksoverheid.nl

Aan:

Onderwerp: Windenergie binnen de 12-mijlszone

116,1

Hallo

Zoals afgesproken bij deze mijn vraag via de e-mail.

Eind 2013 is er vanuit de projectgroep Haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone een conclusie naar de minister gegaan. De inhoud is voor andere betrokkenen nog onbekend, maar zou een dezer dagen naar buiten moeten komen. Wanneer wordt het openbaar maken van de uitkomst van de haalbaarheidsstudie verwacht? Met andere woorden, wat kunnen we melden over de conclusies van de studie?

Ik hoor het graag!

Vriendelijke groet,

Geannoteerde agenda 5 directeurenoverleg wind op zee

Datum overleg: 12 februari 2014, 15.30 – 16.30 uur

1. Opening en mededelingen

2. Plan van aanpak wind op zee

3. Nota wet windenergie op zee

4. Verslag van 7-1

Ministerie van Economische Zaken

TER BESLUITVORMING

Aan de Minister

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energie en
Duurzaamheid

Autorisatie

nota

wet windenergie op zee

Datum
28 januari 2014

Kenmerk
DGETM-ED / 14016188

Kopie aan

Parafenroute

Paraaf

Paraaf

Paraaf

Bijlage(n)

mt ED

piv. dg DGETM

Medeparaaf

Medeparaaf

mt EM

WJZ

BBR-paraaf

Aanleiding

Als uitvloeisel van de afspraken in het Energieakkoord is wetgeving voor wind op zee in ontwikkeling. De concepttekst van de wet 'windenergie op zee' kan binnenkort voor internetconsultatie worden aangeboden.

Advies**Toelichting***Aanleiding voor wetgeving*

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededeling
Directie Energie en
Duurzaamheid**

**Kenmerk
DGETM-ED / 14016188**

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededeling
Directie Energie en
Duurzaamheid

Kenmerk
DGETM-ED / 14016188

Scope van het wetsvoorstel

Belangrijke onderdelen

1 kavelbesluit

Om regie te voeren op de ruimtelijke inpassing en de doorlooptijden van projecten in te korten is het idee dat niet de projectontwikkelaar maar de rijksoverheid concrete locaties aanwijst die ontwikkeld mogen worden. Bij de keuzes voor locaties weegt de overheid diverse belangen af (waaronder visserij, scheepvaart, olie- en gaswinning, natuur) op basis van een mer-onderzoek en passende beoordeling als bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet. Het besluit waarin deze belangafweging plaatsvindt, noemen we het kavelbesluit. Vervolgens wordt de procedure voor het verlenen van de vergunning voor de locatie waarvoor het kavelbesluit is gekoppeld aan de verlening van SDE+.

2 Integratie natuurwetgeving

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededeling
Directie Energie en
Duurzaamheid**

**Kenmerk
DGETM-ED / 14016188**

3 Net op zee

Bevoegdhedsverdeling

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededeling
Directie Energie en
Duurzaamheid**

**Kenmerk
DGETM-ED / 14016188**

Directie Energie en Duurzaamheid

Van: DGRW 127.1
Verzonden: donderdag 27 februari 2014 12:48
Aan: - DGRW; - DGRW; - DGRW;
- DGRW; - DGRW; - DGRW; - DGRW;
DGRW; - DGRW; - DGRW; - DGRW;
- DGRW; - DGRW; - DGRW; - DGRW;
Onderwerp: Orkanen temmen de ultieme combinatie waterveiligheid en duurzame energie

Beste collega's,

[] Hier een voorstel van een Amerikaanse professor die nog een stap verder gaat:
[http://www.trouw.nl/tr/nl/4496/Buitenland/article/detail/3604445/2014/02/27/De-best...
Windmolens-die-de-orkanen-weten-te-temmen.dhtml](http://www.trouw.nl/tr/nl/4496/Buitenland/article/detail/3604445/2014/02/27/De-best...)

Groeten

Van:) - OIM
Verzonden: vrijdag 7 maart 2014 10:33
Aan:) - OIM
CC:
Onderwerp: DGB; HBJZ
OIM bijeenkomst wetsvoorstel WOZ

128,1

Geachte genodigde,

Het Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM) organiseert op 27 maart 2014 van 9.30.00-12.00 uur een bijeenkomst over het wetsvoorstel Windenergie op Zee. Deze bijeenkomst vloeit voort uit de afspraak die daarover gemaakt is tijdens het OIM over de Haalbaarheidsstudie Windenergie op Zee binnen de 12-mijlszone en de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee buiten de 12 mijlszone op 14 jan. jl. Tijdens de bijeenkomst krijgen maatschappelijke organisaties en andere betrokken partijen de ruimte om hun visie te geven over het wetsvoorstel Windenergie op Zee. De bijeenkomst vindt plaats bij **7 AM, Buitenhof 47 in Den Haag**, onder leiding van de onafhankelijke OIM voorzitter, de heer

Waar gaat het over?

Aan de hand van een tweetal presentaties zullende activiteiten voor de uitvoering van het Energieakkoord voor Duurzame Groei met betrekking tot Windenergie op Zee en het voorgenomen wetsvoorstel Windenergie op Zee met u gedeeld worden. Rondom de datum van het OIM zal er naar verwachting tevens een internetconsultatie over het wetsvoorstel gestart worden.

Uw advies

Graag willen we u, als stakeholders van Windenergie op Zee via het OIM in de gelegenheid stellen uw advies te geven over de vraag of de activiteiten uit het Energieakkoord en het voorgenomen wetsvoorstel op een juiste manier invulling geven aan de opgave voor windenergie op zee, gegeven de ruimte voor windenergie op zee die gereserveerd is in het Nationaal Waterplan (incl. partiële herziening).

Daarom nodigen we u uit deel te nemen aan deze OIM-bijeenkomst op 27 maart aanstaande. We willen u verzoeken maximaal één vertegenwoordiger van uw organisatie af te vaardigen.

Tijdens de bijeenkomst is er tijdens een broodjeslunch ook gelegenheid voor informele contacten en netwerken.

U kunt laten weten of u aan deze bijeenkomst wil deelnemen, door uiterlijk 20 maart een e-mail te sturen naar

De agenda en eventuele stukken voor de bijeenkomst volgen later.

Voor inhoudelijke vragen kunt u via email contact opnemen met de heer

Met vriendelijke groet,

Ministerie Infrastructuur en Milieu

telefoon:

Van: DP
 Verzonden: donderdag 20 maart 2014 17:57
 Aan: DP
 CC: (CDV) - DGB
 Onderwerp: HBJZ;
 Bijlagen: WOZ wetsvoorstel 27 maart a.s.
 Secretariaatsnotitie Windenergie op Zee 27 maart 2014.docx; OIM agenda 27 maart 2014.docx

Geachte genodigde,

Inmiddels hebben we flink wat aanmeldingen ontvangen. Voor zover u nog niet heeft laten weten of u aan deze bijeenkomst wil deelnemen, verzoek ik u alsnog voor **uiterlijk 21 maart** een e-mail te sturen naar _____.

Ik kan u laten weten dat in de internetconsultatie een concept van het wetsvoorstel windenergie op zee inmiddels openbaar is. U kunt tot uiterlijk 16 april 2014 op dit wetsvoorstel reageren via <http://www.internetconsultatie.nl/wetwindenergieopzee>.

Het concept-wetsvoorstel zal op 27 maart worden toegelicht.

Tevens stuur ik hierbij de stukken voor het overleg van 27 maart, de agenda en de notitie van waaruit we de discussie zullen voeren. Ik vraag uw aandacht voor een iets latere starttijd nml. **10.30 ipv 10.00 uur**, dit op verzoek van onze voorzitter de heer _____ die de heer _____ zal vervangen.

Mvg,

~~Ministerie Infrastructuur en Milieu~~

Ministerie Infrastructuur en Milieu

telefoon:

Secretariaatsnotitie van het OIM inzake het wetsvoorstel Windenergie op zee

Aanleiding en achtergrond

Nederland gaat in de toekomst steeds meer duurzame energie opwekken. Dat is nodig omdat de traditionele energiebronnen (olie en gas) opraken. In het SER-Energieakkoord voor Duurzame Groei (2013) is afgesproken dat Nederland streeft naar 16% duurzame energie in 2023 (zie http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2013/09/06/energieakkoord-schonere-energie-meer-banen.html?ns_campaign=regeringsnieuws&ns_channel=nb).

Om dit energiedoel te bereiken zijn forse beleidsinspanningen en investeringen nodig op alle vormen van energie. Windenergie op zee is nodig om een deel van de SER-doelstelling te halen. Voor windenergie is bepaald dat in 2023 een windvermogen op zee van 4.450 MW operationeel is. Bestaande en al geplande windparken tellen op tot circa 1.000 MW, zodat er aanvullend nog 3.450 MW nodig is. Het kabinet wil deze opgave zo kosteneffectief mogelijk realiseren, rekening houdend met andere belangen op de Noordzee en de Europese wettelijke verplichtingen. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de in het Nationaal Waterplan aangewezen gebieden 'Borssele' en 'IJmuiden Ver', de in de ontwerp-Riksstructuurvisie Windenergie op Zee aangewezen gebieden 'Hollandse Kust' en 'Ten Noorden van de Waddeneilanden', en de eventueel aan te wijzen gebieden binnen de 12-mijlszone. Over de ontwerp-Riksstructuurvisie en de Haalbaarheidstudie bent u nader geïnformeerd tijdens het OIM van 14 januari.jl.

In het Energieakkoord zijn met betrekking tot windenergie op zee de volgende afspraken gemaakt (zie paragraaf 4.2.2. van het energieakkoord):

- (Versnelde) aanwijzing van windgebieden in de Structuurvisie Wind op zee
- Het rijk zorgt voor SDE+ budget voor wind op zee, om de 3.450 MW te realiseren. De eerste subsidietender is in 2015 en de laatste in 2019. Uitgegaan wordt van een kostprijsdaling van wind op zee met 40% over de periode 2014-2024
- De overheid draagt zorg, vóór 1 januari 2015, voor een robuust wettelijk kader om de opschaling van wind op zee mogelijk te maken. Hiervoor dient het voorgenomen wetsvoorstel dat gepresenteerd wordt.
- Er komt, daar waar dit efficiënter is dan een directe aansluiting van windparken op het landelijke hoogspanningsnet, een net op zee.
- Evenwichtige belangenafweging ten opzichte van ander ruimtegebruik van de Noordzee bij het aanwijzen van locaties en voor het voorbereiden van vergunningverlening (incl. MER rapportages).
- De realisatie van windparken op zee kan als bljeffect impulsen aan de regionale economie van havens zoals Vlissingen, IJmuiden, Den Helder en de Eemshaven geven. Het is zaak die impulsen goed te benutten en te ondersteunen, met het oog op de werkgelegenheid.

Wetsvoorstel Windenergie op zee

Vanwege het in het energieakkoord afgesproken tijdpad en omdat alle elementen uit het onderhavige wetsvoorstel nodig zijn voor de tijdlige opschaling van windenergie op zee, is het voornemen het nieuwe wettelijk kader voor windenergie op zee vorm te geven in een zelfstandige wet.

Het ultgifestelsel omvat een aantal stappen en besluiten die genomen moeten worden voordat nieuwe windparken op zee gebouwd mogen worden. Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat windparken alleen gebouwd mogen worden in de gebieden die zijn aangewezen in het nationaal waterplan en daarbinnen op locaties (kavels) die zijn aangewezen in een kavelbesluit. In het kavelbesluit wordt bepaald waar en onder welke voorwaarden een windpark gebouwd en

geëxploiteerd mag worden. Het kavelbesluit bepaalt niet wie het recht heeft om op die locatie een windpark te bouwen en te exploiteren. Op het vaststellen van een kavelbesluit volgt de procedure van het verlenen van een vergunning. Alleen de houder van een vergunning heeft het recht om op de locatie van de kavel een windpark te bouwen en te exploiteren. Zolang subsidie nodig is voor windenergie op zee, zal de vergunning worden verleend aan degene die ook de subsidie krijgt om op die kavel een windpark te bouwen.

Doel en vraagstelling van de bijeenkomst

Het ministerie van EZ wil de stakeholders van windenergie op zee mondeling het wetsvoorstel toelichten en hen via het onafhankelijke Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu (OIM) in de gelegenheid stellen hun advies te geven over de volgende vraag:

Geven de activiteiten uit het Energieakkoord en het voorgenomen wetsvoorstel op een juiste manier invulling aan de opgave voor windenergie op zee, gegeven de ruimte voor windenergie op zee die gereserveerd is in het nationaal waterplan (incl. partiële herziening)?

Tijdens de OIM-bijeenkomst wordt in een tweetal presentaties de uitvoering van het Energieakkoord met betrekking tot windenergie op zee en het voorgenomen wetsvoorstel toegelicht. Na de presentaties is er gelegenheid om in deelgroepen te discussiëren over de vraag die aan de betrokkenen is gesteld.

Vervolgtraject

De OIM-adviseur verwerkt de reacties die tijdens de bijeenkomst gegeven worden in een OIM-advies, dat de voorzitter van het OIM aanbiedt aan het ministerie van EZ. Deelnemers aan de bijeenkomst krijgen het conceptadvies voorgelegd om te bezien of de reacties juist zijn weergegeven. Na akkoord van betrokkenen wordt het advies getekend en naar de Minister van EZ gestuurd.

Overlegorganen Infrastructuur en Milieu

Bijeenkomst Wetsvoorstel Windenergie op zee

Donderdag 27 maart 2014

7 AM, Buitenhof 47, Den Haag

Agenda

10.00- 10.30	Inloop met koffie
10.30- 10.40	Start OIM met korte inleiding voorzitter
10.40 -11.00	Presentatie activiteiten voor de uitvoering van het SER Energieakkoord voor windenergie op zee (Z)
11.00 - 11.20	Presentatie wetsvoorstel Windenergie op zee (EZ)
11.20-11.30	Koffie/thee pakken
11.30- 12.15	Deelgroepen discussiëren over de vraag: <i>Geven het activiteiten uit het SER Energieakkoord en het voorgenomen wetsvoorstel op een juiste manier invulling aan de opgave voor windenergie op zee, gegeven de ruimte voor windenergie op zee die gereserveerd is/wordt in het Nationaal Waterplan?</i>
12.15-12.30	Korte plenaire afronding en samenvatting bevindingen
12.30 - 13.00	Lunch

- DGRW

133, 1

Van:) - DP
Verzonden: donderdag 20 maart 2014 18:27
Aan: - DP
CC: (ZD)
Onderwerp: aankondiging Duitse overheid windparken

Beste OIM-deelnemers van OIM bijeenkomsten over Windenergie op Zee,

Op verzoek van RWS stuur ik u de volgende aankondiging ter info, er is bij Rijkswaterstaat Zee&Delta een verzoek binnengekomen van de Duitse overheid tot kennisgeving van de aanvraag van een vergunning van Northern Energy Global Tech II GmbH voor het ontwikkelen van een windpark in het zuidoostelijk gebied van de Noordzee (de Duitsche Bocht).

Indien u meer vragen of opmerkingen heeft over de inhoud verwijst ik u graag naar de RWS contactpersoon| . |

Vanuit het OIM gaan we ervoor zorgen dat de aankondiging in de Staatscourant komt.

Mvg,

Ministerie Infrastructuur en Milieu

telefoon:

138

Van: - DGRW
Verzonden: dinsdag 8 april 2014 16:33
Aan: - DCO
CC: - DGRW
Onderwerp: RE: ter inzage

138,2

Hoi,

[]

Ontwerp-RSV Wind op Zee (buiten de 12 NM) is 20 december in de ministerraad geweest en heeft van 10 januari tot en met 20 februari ter inzage gelegen. Er zijn 50 zienswijzen ingediend. Definitieve RSV zal later dit jaar worden uitgebracht.

Gr ..

Van: , DCO
Verzonden: dinsdag 8 april 2014 16:12
Aan: , - DGRW
Onderwerp: ter inzage

138,1

Ha

Welke data ligt de ontwerp-SV WOZ ter inzage?

[]

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directie Communicatie
Plesmanweg 1-6 | 2597 JG | Den Haag | B02.01
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

T
M
E
www.rijksoverheid.nl/ienm

Van: ZD)
Verzonden: dinsdag 22 april 2014 16:32
Aan: ZD)
Onderwerp: ter info FW: Nota tbv gesprek met minister Kamp 23 april 2014
Bijlagen: 20140417 Nota tbv gesprek met minister Kamp 23 april 2014.pdf; ATT00001.htm;
20140417 Nota tbv gesprek met minister Kamp 23 april 2014.tr5; ATT00002.htm

139,2

Van:) - DGRW [mailto:[enm.nl](#)] 139,1
Verzonden: dinsdag 22 april 2014 16:30
Aan:) - DGRW; SSO-HRM; (ZD);
N; GRW; (ZD);
DGRW - DGRW;
Onderwerp: Fwd: Nota tbv gesprek met minister Kamp 23 april 2014

Ter info

Met vriendelijke groet,

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurde bericht:

Van: DGRW"
Datum: 22 april 2014 15:56:53 CEST
Aan: DGRW" <[n@minienm.nl](#)>, " DBO"
<[r@minienm.nl](#)>,) - DBO"
<[a@minienm.nl](#)>, DGRW" <[l@minienm.nl](#)>,
- BSE <[j@minienm.nl](#)>, DGRW"
DGRW" <[@minienm.nl](#)>, DGRW"
<[v@minienm.nl](#)>, DGRW"
<[van@minienm.nl](#)>,) - DGRW"
<[e@minienm.nl](#)>, - DGRW"
<[is@minienm.nl](#)>, DGRW
<[en@minienm.nl](#)>, - DGRW"
<[u@minienm.nl](#)>, DSK" <[l@minienm.nl](#)>
Kopie: DGRW" <[j@minienm.nl](#)>
Onderwerp: Nota tbv gesprek met minister Kamp 23 april 2014

Bijgaand een afschrift van bovengenoemde nota.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Minister

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Algemeen
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon
T 070 - 456 8506

gespreksnota

23 april: Gesprek met minister Kamp over
haalbaarheidstudie Windenergie op Zee binnen 12-
mijlszone

Datum
22 april 2014
Kenmerk
IENM/BSK-2014/95905

Aanleiding en doel

U heeft woensdag 23 april 2014 van 11.15 tot 12.00 uur een afspraak met
minister Kamp over de resultaten van de haalbaarheidsstudie Windenergie op Zee
binnen de 12-mijlszone.

Resultaten

Uw bijdrage

Resultaten Haalbaarheidsslagje

Argumenten tegen vervolaproces aanwerving windenergypoebieden binnen 12-mijlzone

Uw counterparts

Toelichting

Zuid-Holland

Noord-Holland

Maasvlakte

Zeeland

Ameland

139 b

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Minister

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Algemeen
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon
T 070 - 456 8506

Datum
22 april 2014
Kenmerk
IENM/BSK-2014/95905

gespreksnota

23 april: Gesprek met minister Kamp over
haalbaarheidstudie Windenergie op Zee binnen 12-
mijlszone

Aanleiding en doel

U heeft woensdag 23 april 2014 van 11.15 tot 12.00 uur een afspraak met
minister Kamp over de resultaten van de haalbaarheidsstudie Windenergie op Ze
binnen de 12-mijlszone.

Resultaten

Uw bijdrage

paraaf
DGRW-GP

Resultaten Haalbaarheidsstudie

Argumenten tegen vervolaproces aanwijzing windenergiebleiden binnen 12-mijlzone

Uw counterparts

Toelichting

Zuid-Holland

Noord-Holland

Maasvlakte

Zeeland

Ameland

Van: - DGRW
Verzonden: woensdag 21 mei 2014 19:25
Aan:) - DGRW
Onderwerp: Fw: Windenergie op Zee: toelichting

144,8

Hoi

Heb dit vanmiddag nog even naar gestuurd ter toelichting op woz.

Groetjes,

Van:) - DGRW
Verzonden: Wednesday, May 21, 2014 02:58 PM
Aan:) - DBO
Onderwerp: Windenergie op Zee: toelichting

144,7

Hoi

In aanvulling op de mail van nog een nadere toelichting op het dossier windenergie op zee.

Van windgebied naar windpark

De volgende stappen worden onderscheiden in het traject om te komen van aangewezen gebieden voor windenergie tot daadwerkelijke windparken:

- Op het niveau van een Structuurvisie worden gebieden aangewezen.
- Vervolgens wordt aan de hand van een zogeheten uitrolstrategie de volgorde van de uitgave van de (deel)gebieden bepaald. Het gaat hierbij om een ruimtelijk-economische afweging rekening houdend met mogelijkheden in de tijd en ruimte voor de netaansluiting.
- Per (deel)gebied wordt een verkavelingsplan opgesteld aan de hand waarvan het (deel)gebied wordt opgesplitst in kavels.
- Per kavel wordt vervolgens een kavelbesluit genomen. Het kavelbesluit is inclusief het kabeltracé tot het landelijk hoogspanningsnet, maximaal tot laagwaterlijn. In het kavelbesluit wordt bepaald waar en onder welke voorwaarden een windpark gebouwd en geëxploiteerd mag worden. Het kavelbesluit bepaalt niet wie het recht heeft om op die locatie een windpark te bouwen en te exploiteren.
- Op dit besluit wordt een tender gehouden; de winnaar hiervan krijgt subsidie op grond van de Kaderwet EZ-subsidies en het exclusieve recht op die locatie een windpark te bouwen en te exploiteren (vergunning).

Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Betreft aanwijzing van de windenergiegebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden. Beide gebieden liggen buiten de 12-mijlszone. Ontwerp-Rijksstructuurvisie: 20 december 2013.

- Voorliggend besluit: definitieve versie

Haarbaarheidsstudie 12-mijlszone

Studie naar de (on)mogelijkheden van windenergie binnen de 12-mijlszone. Als windenergie dichter bij de kust een optie blijkt en daartoe wordt beslist, volgt een formeel proces van het aanwijzen van gebieden. Het aanwijzen van extra windenergiegebieden binnen de 12-mijlszone wordt ook uitgewerkt in de vorm van een aanvulling op de structuurvisie van het Nationaal Waterplan.

- Voorliggend besluit: ja/nee gebieden binnen 12-mijlszone en indien ja, besluit traject tot aanwijzing

Routekaart => uitrolstrategie windenergie op zee

Beschrijving van de voorgenomen uitrol van windenergie om zo 3.450 MW aan windvermogen te gaan realiseren binnen de aangewezen gebieden (NWP: Borssele en IJmuiden Ver, Rijksstructuurvisie: Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden, en eventuele gebieden binnen de 12-

mijlszone). Ook koppeling met net op zee. Dan gaat het om de aanleg van stopcontacten en wat dat betekent voor de uitrol.

Wet windenergie op zee

De wet windenergie op zee is een sectorale wet, gericht op de energiemarkt en wordt door de Minister van EZ ingediend. Het wetsvoorstel voorziet in een integraal wettelijk kader voor het op grote schaal realiseren van windenergie op zee. De wet introduceert een 'kavelbesluit', waarmee het Rijk voorziet in ruimtelijke sturing op de Noordzee. Het besluit voorziet in de integrale afweging van diverse belangen, waaronder de belangen op het gebied van ruimte, scheepvaart, zandwinning, veiligheid en medegebruik.

Groetjes,

Van: · DGRW
Verzonden: woensdag 21 mei 2014 14:34
Aan: - DBO
CC: (- DGRW;)
mevr.
(
Onderwerp: RE: Agenderen CEZIM 24 juni: Windenergie op Zee

144,6

Hallo e.a.,

Dank voor de tip. Ik heb het aangepast!

Groetjes,

Van: [mailto: @minez.nl]
Verzonden: woensdag 21 mei 2014 13:28
Aan:) - DBO; - DGRW
CC: (/; . né.)
Onderwerp: RE: Agenderen CEZIM 24 juni: Windenergie op Zee

144,5

Allen,

Het wetsvoorstel staat los van definitieve riksstructuurvisie / haalbaarheidsstudie 12 mijl (I&M) & routekaart (EZ). M.n. de laatste 2 (haalbaarheidsstudie 12 mijl & routekaart) hangen samen.

De brief over het net op zee is al op 13 mei door de CEZIM gegaan (agendapunt 7 of 8 genaamd 'beleidsbrief stroom').

Met vriendelijke groet,

.....
Directie Energie en Duurzaamheid

**Directoraat-generaal Energie, Telecom en Mededelingen
Ministerie van Economische Zaken**
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

T+31 .

Digitized by srujanika@gmail.com

Werkdagen van maandag t/m donderdag. Bezoekt u binnenkort een EZ-locatie? Houd u er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) moet kunnen tonen bij de receptie.

Van: DBO [mailto:minienm.nl]
Verzonden: woensdag 21 mei 2014 12:51
Aan: - DGRW
CC: - DGRW-
k
Onderwerp: RE: Agenderen CEZIM 24 juni: Windenergie op Zee

164, 4

Hoor graag terug

Gr

Van: { - DGRW

Verzonden: woensdag 21 mei 2014 8:00

Aan: n) - DBO; :@minez.nl

1443

Gadamer

Hierbij het schema ingevuld

Creatives

Van: DBO
Verzonden: Wednesday, May 14, 2014 05:01 PM
Aan: Kc) - DGRW
Cc: · DGRW; i
<ie@minez.nl>
Onderwerp: RE: Agenderen CEZIM 24 juni; Wind

144.2

Dank en gr

Secretariaat Commissie Economische Zaken, Infrastructuur en Milieu (CEZIM)
--> Alle berichten voor de CEZIM richten aan

--> Op <http://samenwerkruimten.risksweb.nl/CEZIM> is alle informatie (aanleverdata en procedure en formulieren) rondom de CEZIM te vinden.

Van: DGRW
Verzonden: woensdag 14 mei 2014 13:10
Aan:) - DBO
CC:) - DGRW;) - DGRW
Onderwerp: Agenderen CEZIM 24 juni: Windenergie op Zee

Beste

Tijdens dit AO Windenergiegebieden is door M IenM en M EZ de toezegging gedaan om de definitieve Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee, de Haalbaarheidsstudie 12-mijlszone, de routekaart mbt uitrol windenergie op zee en een besluit inzake net op zee gezamenlijk voor de zomer aan de Kamer te doen toekomen.

Groetjes,

Directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6 | 2597 JG | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

T O
M

www.rijksoverheid.nl
www.noordzeeloket.nl

Vlot, veilig en leefbaar. Infrastructuur en Milieu.

Dit bericht kan informatie bevatton die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatton die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs of rijkspas) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd

Van: e (ZD) 152,2
Verzonden: donderdag 5 juni 2014 16:26
Aan: n s (ZD); (ZD); ie (ZD);
Onderwerp: FW: ter info: definitieve nota routekaart WOZ
Bijlagen: 20140522_Nota_M_tbv_gesprek_M_EZ_dd_10_juni_2014_CPT.pdf

Van: (ZD) 152,1
Verzonden: donderdag 5 juni 2014 16:25
Aan: (ZD) (BS); (ZD)
Onderwerp: ter info: definitieve nota routekaart WOZ

Beste mensen,

Hierbij de definitieve nota zoals die naar de minister is gegaan

Groet,

152a

Minister

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
Contactpersoon

gespreksnota

Gesprek minister , 10 juni 2014, 9.30-10.00 uur
inzake Haalbaarheidstudie Windenergie op Zee :

Datum
31 mei 2014
Kenmerk
IENM/BSK-2014/118869

Aanleiding

Op dinsdag 10 juni 2014, 09.30 - 10.00 uur heeft u een gesprek met de minister van EZ over de Haalbaarheidsstudie Windenergie op Zee binnen de 12-mijlszone (hierna te noemen: Haalbaarheidsstudie) bij het ministerie van EZ.

Tijdens het AO Windenergiegebieden d.d. 24 april hebben u en de minister van EZ toegezegd de besluitvorming over de definitieve Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (hierna te noemen: Rijksstructuurvisie), de Haalbaarheidsstudie en de routekaart voor de uitrol van windenergie op zee (hierna te noemen: routekaart) in samenhang te beoordelen en de Tweede Kamer hierover voor de zomer te informeren.

Doel

Ik adviseer u om:

paraaf
DGRW-GP

paraaf
DGB-MZ

paraaf
RWS

Ad 1. Ambtelijk voorstel

Ad 2. De bestaande vergunningen.

Beslistermijn

Uw bijdrage

Uw counterparts

Relatie met andere trajecten binnen dossier Windenergie op Zee

Toelichting

Resultaten Haalbaarheidsstudie windenergie binnen de 12-mijlszone

Riksstructuurvisie windenergie op zee (buiten 12-mijlszone)

Uitrol Net op Zee

Voorkeursoptie

Terugvaloptie

Alternatieven: alle kavels buiten de 12-mijlzone

L

Samenvattende tabel:

Bestaande vergunningen

D+ Variant minimale uitbreiding ZH en NH

Legende

- Bestaande windparken
- Vergunde windparken
- PlanMERVA + windgebied Bonzele
- Gebieden in 12 milijtzone
- Mogelijke uitbreidingsgebieden

0 10 20 30km

154b

O+ Variant

Legende

- Betrekkelijke windpunten
- Vergunde windperken
- PlaatsMET VKA + winddebed Borssele
- Gebieden in 12 mijlzone

0 10 20 30 km

O+ Variant maximale uitbreiding ZH en NH

Legende

- Bestaande windparken
- Vergunde windparken
- Plaatselijke WKA + windgebied Bonzele
- Gebieden in 12 mijlzone
- Mogelijke uitbreidingsgebieden

0 10 20 30km

Van: (WVL) ISS, 5
Verzonden: dinsdag 10 juni 2014 9:18
Aan: (GfK)
CC: (GfK); - DGRW; (ZD)
Onderwerp: RE: Up-date belevingsonderzoek windpark OWEZ

Hoi

Bedankt voor je eerste reactie, even een snelle reactive op je vragen:

- vergroting N: wat is jullie advies t.a.v. het aantal ondervraagden?
- vragenlijst aanpassen: nee, juist alles zoveel mogelijk gelijk laten, zodat de resultaten optimal vergeleken kunnen worden.
- panel vs strand: de vorige keren zijn toch juist veel bij strandbezoekers ondervraagd? Ook hier geld zoveel mogelijk de oorspronkelijk opzet aanhouden en alleen waar niet anders kan afwijken.
- rapportage kan gewoon in het Nederlands.

Met vriendelijke groet,

Van: GfK) i@gfk.com] ISS, 4
Verzonden: vrijdag 6 juni 2014 19:53
Aan: (WVL)
CC: ifK)
Onderwerp: RE: Up-date belevingsonderzoek windpark OWEZ

Beste

Ik hoop je hiermee van informatie te hebben voorzien waar je mee uit de voeten kunt en hoor het natuurlijk graag als je nog nadere vragen hebt.

Alvast een fijn Pinksterweekend.

Met vriendelijke groet,

Van: aito: -@rws.nl]
Verzonden: vrijdag 6 juni 2014 10:32
Aan: GfK)
Onderwerp: RE: Up-date belevingsonderzoek windpark OWEZ

Beste

Ik hoor graag een globale planning en indicatie kosten, dan laat ik begin volgende week een aanvraag via inkoop uitgaan.

Met vriendelijke groet,

Van: (GfK) @gfk.com]
Verzonden: vrijdag 6 juni 2014 10:00
Aan: - DGRW
CC: " VVL)
Onderwerp: RE: Up-date belevingsonderzoek windpark OWEZ

Beste

Bedankt voor je mail met het verzoek tot een kosten indicatie voor een herhaling van het onderzoek Noordzeewind.

Er is sinds het laatste onderzoek inderdaad behoorlijk wat tijd verstreken, des te interessanter om te onderzoeken in hoeverre de beleving ondertussen veranderd is!

Mijn collega die betrokken was bij de eerdere metingen is inmiddels met pensioen. De voorgaande onderzoeken zijn opgeslagen in ons digitale archief, ik heb onze ICT afdeling gevraagd dit terug te laden zodat ik kan zien wat de specificaties van destijds waren.

In de offerte van 2008 staat de volgende doelgroepselectie:

- o N=370 inwoners kustgemeenten waarvoor er 30 nieuw worden geworven;
 - o N=370 Nederlandse toeristen waarvoor er 30 nieuw worden geworven;
 - o N=60 Duitse toeristen waarvoor er 50 nieuw worden geworven;
 - o N=85 ondernemers alleen uit het panel van 2007.

Ik heb alvast enkele vragen:

- Als ik het goed begrijp, was het onderzoek een longitudinaal onderzoek, waarbij telkens zoveel mogelijk dezelfde respondenten zijn bevraagd?
 - Kun je aangeven naar welke doelgroepen jullie gedachten voor een eventuele T4 meting uitgaan, zijn dat dezelfde als bovenstaande en ook met dezelfde netto n?

Als jullie dezelfde respondenten als bij eerdere metingen zouden willen betrekken, dan is de kans wel vrij groot dat er in de loop der tijd de nodige panel uitval heeft plaatsgevonden, dus dat het panel gedeeltelijk aangevuld moet worden met "verse" respondenten. Hoe groot die verhouding is, zou ik moeten nagaan door een koppeling te maken van de vorige bestanden met het actuele panelbestand.

- Waarom is gekozen voor een netto n van 60 Duitse toeristen en 85 ondernemers? Deze netto n is relatief klein, is een wat grotere netto n het overwegen waard voor jullie?

Qua planning is het zeker haalbaar om in september een rapportage op te leveren, het hangt uiteraard wel even af van wanneer de offerte aanvraag komt en een gunningsbesluit wordt genomen.

Als je wilt, kan ik alvast een globale planning maken?

Ik hoor het graag, alvast bedankt voor je reactie.

Zodra ik in ons digitale archief kan en weet welke doelgroepen in het onderzoek worden betrokken, kan ik een globale prijsindicatie maken.

Wellicht lukt dat nog vandaag.

Vriendelijke groet,

Van: . . . - DGRW [mailto:[@minienm.nl"\]
Verzonden: donderdag 5 juni 2014 11:37
Aan: . . . \(GfK\)
CC: . . . \(WVL\)
Onderwerp: RE: Up-date belevingsonderzoek windpark OWEZ](mailto:@minienm.nl)

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 5 juni 2014 11:33
Aan: @gfk.com'
Onderwerp: Up-date beleevingsonderzoek windpark OWEZ

155,

Beste

Ik benader jou maar even omdat je vanuit Intomart had meegewerkt aan het onderzoek dat wij door ZKA hebben laten doen naar effecten van windenergie op zee.
Nu heeft Intomart GFK eerder in opdracht van Noordzeewind in 2006, 2007 en 2008 een drietal onderzoeken gedaan naar de beleving van het windpark OWEZ

Vanuit I&M zitten wij nu te denken om deze zomer eens een T4 meting te laten doen om te zien of de beleving inmiddels veranderd is.

Mijn vraag is: wat zou dat ongeveer kosten en als ik september een rapport wil, zou dat kunnen (zelfde opzet als het eerdere onderzoek)?

Nu eerst maar even een snelle indicatie en als we het intern eens zijn dan komt de formele offerteaanvraag.

met vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

This e-mail (and any attachment) contains confidential and / or privileged information. If you are not the intended recipient (or have received this e-mail in error) please notify the sender immediately and destroy this e-mail. Any unauthorised copying, disclosure or distribution of the contents of this e-mail is strictly forbidden.

Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Indien u niet de geadresseerde van dit bericht bent, verzoeken wij u dit bericht te vernietigen zonder van de inhoud kennis te nemen en de inhoud er van niet te gebruiken, niet te kopiëren en niet onder derden te verspreiden.

This e-mail (and any attachment) contains confidential and / or privileged information. If you are not the intended recipient (or have received this e-mail in error) please notify the sender immediately and destroy this e-mail. Any unauthorised copying, disclosure or distribution of the contents of this e-mail is strictly forbidden.

Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten. Indien u niet de geadresseerde van dit bericht bent, verzoeken wij u dit bericht te vernietigen zonder van de inhoud kennis te nemen en de inhoud er van niet te gebruiken, niet te kopiëren en niet onder derden te verspreiden.

159

Van: [redacted] @minez.nl] 159,1
Verzonden: vrijdag 13 juni 2014 17:02
Aan: [redacted] (ZD); DGRW;
[redacted] (AgentschapNL); [redacted] (ZD); [redacted] (AgentschapNL); [redacted] (CD)
Onderwerp: windenergie op zee, ervaringen uit denemarken

minnez en andere

Zij hebben dat zeer goed op hun website gedocumenteerd:
<http://www.ens.dk/en/supply/renewable-energy/wind-power/offshore-wind-power/large-scale-offshore-wind-tenders> (bij voorkeur de site van onder naar boven in chronologische volgorde bekijken). Het betreft zowel financiële voorwaarden en zekerstelling van de uitvoering (SDE+), aansluitvoorwaarden en aansprakelijkheden/garantie net op zee (STROOM) als andere voorwaarden (MER en kavelbesluit).

http://www.ens.dk/sites/ens.dk/files/supply/renewable-energy/wind-power/offshore-wind-power/new-offshore-wind-tenders/invitation_to_dialogue.pdf te bladeren en de vragen in de zijlijn (ieder voor de voor zijn bezigheid relevante onderwerpen) te bekijken.

160

- BSK

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 19 juni 2014 13:05 160,1
Aan: - DGRW; - HBJZ
DGRW:) - DGRW; - DGRW;
CC: - DGRW
Onderwerp: FW: Gescand vanaf een multifunctioneel apparaat
Bijlagen: Gescand vanaf een multifunctioneel apparaat.pdf

Hoi! Hierbij standoort van NWFA over Ronde 2, zojuist door aan EZ aan NWEA overhandigd.

Van: (WVL)
Verzonden: dinsdag 24 juni 2014 11:53
Aan: - HBJZ
CC:) - DGRW
Onderwerp: FW: Windenergie op Zee (2775)
Bijlagen: 2775-94 tsea eindconcept.pdf; ROUTEBESCHRIJVING NEDERLANDS.pdf

161,3

Ha

Bijgevoegd het advies van de commissie m.e.r.

Groeten

Rijkswaterstaat Water Verkeer & Leefomgeving
Zuiderwagenplein 2 | 8224 AD Lelystad
Postbus 17 | 8200 AA Lelystad

M
E

Van:) - DGRW [mailto:[@minienm.nl"\] 161,2
Verzonden: dinsdag 24 juni 2014 11:43
Aan: \); \) - DGRW; \(WVL\); \(ZD\);
\); - SSO-HRM; \)
\(ZD\)
Onderwerp: FW: Windenergie op Zee \(2775\)
Urgentie: Hoog](mailto:@minienm.nl)

Advies is binnen!

Oordeel:

De Commissie is van oordeel dat ook het aangepaste MER nog een aantal tekortkomingen bevat. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming over de RSV-WoZ. De Commissie adviseert voorafgaande aan de besluitvorming daarover:

- de samenvatting aan te passen vanwege de aangepaste conclusies over de (cumulatieve) gevolgen van het voornemen voor de natuur, waardoor de samenvatting een correcte afspiegeling vormt van de inhoud van het MER;
- aannemelijk te maken dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast of de ADC-toets met succes kan worden doorlopen, en aannemelijk te maken dat het plan (ook buiten de Natura 2000-gebieden) geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van zeezoogdieren en trekvogels. Maak daarbij gebruik van het nog op te stellen 'toetsingskader ecologie en cumulatie'.

Groetjes,

Van: [mailto:[@eia.nl"\]
Verzonden: dinsdag 24 juni 2014 11:40
Aan: DGRW
CC:
Onderwerp: Windenergie op Zee \(2775\)](mailto:@eia.nl)

161,1

Geachte vrouw

Bijgaand ontvangt u het eindconcept m.e.r. Windenergie op Zee, voor de bespreking met de werkgroep op dinsdag 1 juli 2014 om 15.30 uur (voorbesprekking van 15.00-15.30 uur te Utrecht).

Mocht dit concept voor u geen aanleiding meer zijn voor een overleg, dan horen we dat graag zo snel mogelijk. We gaan er van uit dat u hier onderling contact over heeft.

Tevens wijs ik u er op, dat de mogelijkheid voor voorbesprekkingen (tussen het bevoegde gezag en de initiatiefnemer) op het kantoor van de Commissie m.e.r. slechts beperkt aanwezig is.

Mocht u behoefté hebben aan een dergelijke voorbesprekking, dan verzoek ik u hier van te voren een afspraak over te maken.

bijlagen:

- conceptadvies
- routebeschrijving naar de Commissie m.e.r.

Met vriendelijke groet,

Commissie m.e.r.

Secretariaat NL

E-mail

Telefoon:

Website:

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Routebeschrijving Commissie m.e.r.

Openbaar vervoer

- U loopt vanaf Utrecht CS in ongeveer 10 minuten naar de Commissie m.e.r.
- Loop in het centraal station richting Hoog Catharijne.
 - Neem na ca. 50 meter rechts de uitgang naar busstation zuid.
 - Neem de roltrap en loop daarna rechtuit in het verlengde van de trambaan.
 - Loop steeds rechtdoor (langs de NS en langs de Belastingdienst), via de Herman Gorterstraat tot in de Hartingstraat.
 - Neem nu de eerste straat rechts, de Arthur van Schendelstraat.
 - De Commissie m.e.r. is gevestigd op nummer 800.

Auto

Commissie m.e.r.

Arthur van Schendelstraat 800

3511 ML UTRECHT

(030) 234 76 66

U kunt (afhankelijk van de ruimte) parkeren in de parkeerkelder onder het gebouw. Voor de toegang tot de parkeerkelder heeft u een pasje nodig. Deze kunt u bij de receptie van de Commissie m.e.r. lenen.

Van: - DGRW
Verzonden: woensdag 2 juli 2014 16:02
Aan: (- DGRW;) - DGRW; DGRW;
CC:) - DGRW; SSO-HRM)
Onderwerp: FW: Nota M nav advies Cie mer
Bijlagen: Nota M inzake concept eindadvies Cie mer planMER en.pdf; p2775 persbericht (2).pdf
Urgentie: Hoog

167,2

Ook even op de hoogte.

Groetjes,

Van: - DGRW
Verzonden: woensdag 2 juli 2014 15:45
Aan: - DGRW
CC:) - DGRW
Onderwerp: Nota M nav advies Cie mer
Urgentie: Hoog

167,1

Hoi

Bijgevoegd nota voor M. Graag reactie!

Cie mer breng het advies donderdagochtend uit. Concept persbericht bijgevoegd.

Groetjes,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Directie Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6 | 2597 JG | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

T
M

www.rijksoverheid.nl
www.noordzeeloket.nl

Vlot, veilig en leefbaar. Infrastructuur en Milieu.

167a

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Minister

**Directoraat-Generaal
Ruimte en Water
Gebieden en Projecten
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag**

Contactpersoon
T 070 - 456 6171
F 070 - 456 7895

Datum
2 juli 2014
Kenmerk
IENM/BSK-2014/142185
Bijlage(n)
2

nota ter informatie

Eindadvies Commissie voor de m.e.r. op planMERen
ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee

Inleiding

Per nota van 19 maart (kenmerk IENM/BSK-2014/65625) bent u nader geïnformeerd over het voorlopig toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie) op de milieueffectrapporten behorende bij de ontwerp-Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee (hierna: het ontwerp). Met het ontwerp worden de windenergiegebieden Hollandse Kust en Ten Noorden van de Waddeneilanden aangewezen. Beide gebieden liggen buiten de 12-mijlszone.

De Commissie heeft op 24 maart 2014 het voorlopig toetsingsadvies uitgebracht (met persbericht). Per brief van 2 mei 2014 zijn de door de Commissie geadviseerde aanvullingen op de milieueffectrapporten aangeleverd bij de Commissie (zie bijlage en toelichting).

Op 1 juli 2014 vond het eindgesprek plaats met de Commissie over het concept eindadvies (hierna: eindadvies, zie bijlage). De Commissie is voornemens het eindadvies op donderdag 3 juli uit te brengen. Bijgevoegd het concept persbericht.

Samenvatting, kern of boodschap

De Commissie is van oordeel dat ook het aangepaste MER nog een aantal tekortkomingen bevat. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming over de RSV-WoZ. De Commissie adviseert voorafgaande aan de besluitvorming daarover:

1. de samenvatting aan te passen vanwege de aangepaste conclusies over de (cumulatieve) gevolgen van het voornemen voor de natuur, waardoor de samenvatting een correcte afspiegeling vormt van de inhoud van het MER;
2. aannemelijk te maken dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast of de ADC-toets met succes kan worden doorlopen, en aannemelijk te maken dat het plan (ook buiten de Natura 2000-gebieden) geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van

zeezoogdieren en trekvogels. Maak daarbij gebruik van het nog op te stellen 'toetsingskader ecologie en cumulatie'.

Ad 1. Samenvatting

De samenvattingen van de milieueffectrapporten worden aangepast. Hierin worden ook de aanpassingen n.a.v. het eindadvies verwerkt.

Ad 2. Beoordeling cumulatieve gevolgen en toepassing voorzorgbeginsel (eindadvies § 2.2.5)
Belangrijkste bezwaar van de Commissie is dat zij, vanwege het ontbreken van duidelijkheid over de status van het 'toetsingskader ecologie en cumulatie' (hierna: toetsingskader), geen inzicht krijgen hoe natuur- en milieueffecten worden meegewogen in het verdere besluitvorming over windparken en te nemen mitigerende maatregelen en dat het dus niet duidelijk is of er wel of geen significante effecten zullen optreden. Het gaat hierbij dan om effecten op zeezoogdieren en vogels. Indien dergelijk effecten niet zijn uit te sluiten, dient de ADC-toets te worden doorlopen.

Vervolg

TOELICHTING

Ruimtelijke invulling van en binnen aangewezen gebieden

168,2

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 3 juli 2014 9:58
Aan: DGRW; - DGRW; - DGRW;
 - DGRW; - DGRW; - DGRW;
 DGRW; () - DGRW; () - SSO-HRM; () - DGRW;
 DGRW; () - BSK;
Onderwerp: FW: 2775 Windenergie op zee
Bijlagen: a2775ts.pdf; 2775-98 ts persbericht.pdf; 2775-99 ts aanbiedingsbrief.pdf

De definitieve versie!

Groetjes,

Van: rs [mailto: [@eia.nl"\]
Verzonden: donderdag 3 juli 2014 9:08
Aan: - DGRW
CC:
Onderwerp: 2775 Windenergie op zee](mailto:@eia.nl)

168,1

Geachte vrouw

Bijgaand ontvangt u het definitieve toetsingsadvies over het MER Windenergie op zee en de aanvulling daarop, zoals dit vandaag (vergezeld van een persbericht) is uitgebracht door de Commissie m.e.r.
 Het advies wordt ook op onze website geplaatst

Omdat steeds meer organisaties uitsluitend gebruik maken van digitale documenten ontvangt u dit advies alleen digitaal. Indien u een of meer papieren exemplaren wilt ontvangen, horen wij dit graag van u.

Met vriendelijke groet,

Commissie m.e.r.
 Secretariaat NL
 E-mail: [@eia.nl
 Telefoon: 030 221 11 00
 Website: \[www.commissiemer.nl\]\(http://www.commissiemer.nl\)](mailto:@eia.nl)

Commissie voor de
milieu effectrapportage

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

uw kenmerk
IENM/BSK-2014/1153

uw brief
9 januari 2014

ons kenmerk
2775-99
behandeld door

doorkleesnummer
(030) 234 76 06

Datum: 3 juli 2014

Onderwerp: *Toetsingsadvies over het MER Windenergie op Zee en de aanvulling daarop*

Geachte Minister,

U heeft, mede namens het ministerie van Economische Zaken, de Commissie voor de milieu effectrapportage (m.e.r.) verzocht een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu effectrapport (MER) "Windenergie op Zee".

Hierbij bied ik u het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij verneemt graag hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedокументen krijgt toegestuurd (bij voorkeur in digitale vorm).

Hoogachtend,

BEZOEKADRES
Arthur van Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

POSTADRES
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@cia.nl
w www.commissiemer.nl

Mail versie kustoverheden (cc aan ambtenaren)

Beste Gedeputeerde/ bestuurder,

Graag informeer ik u, als betrokken bij de plannen voor windenergie op zee, over het feit dat het kabinet vandaag een beslissing heeft genomen over de 'routekaart' voor de uitrol van windenergie op zee en het gebruik van gebieden binnen de 12-mijlszone daarbij.

Het kabinet wil de opgave van het SER-Energieakkoord realiseren in drie gebieden: het al in 2009 aangewezen gebied Borssele (ruim 22 km vanaf de Zeeuwse kust) en twee gebieden voor de Noord- en Zuid-Hollandse kust met gebruikmaking van een smalle strook tussen de 10 en 12 nautische mijl (minimaal 18,5 km uit de kust). De overige in de Haalbaarheidsstudie onderzochte gebieden, te weten Zeeland, Maasvlakte en Ameland, zijn niet opgenomen in de 'routekaart'.

De windparken zullen via platforms van netbeheerder TenneT worden aangesloten op het landelijke elektriciteitsnet, wat een grote kostenbesparing oplevert. Met de toepassing van een net op zee kan het gebruik van de 12-mijlszone worden beperkt. Daarmee wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de zorgen van de verschillende stakeholders over de effecten van windenergie dichtbij de kust en wordt windenergie op zee tegen zo laag mogelijke kosten gerealiseerd.

De gebieden Borssele en Hollandse Kust buiten de 12-mijlszone zijn aangewezen in (de partiële herziening van) het Nationaal Waterplan 2009-2015. De zone tussen 10 en 12 nautische mijl is nog niet aangewezen. Hiervoor zal een aparte, formele, procedure tot herziening van het Nationaal Waterplan 2015-2021 moeten worden gestart met de daarbij behorende milieueffectrapportage en passende beoordeling. Uiteraard worden belanghebbenden betrokken bij de verdere planvorming.

Mocht er behoefte bestaan aan een nadere toelichting, dan zijn wij hier uiteraard graag toe bereid. In opdracht van de projectororganisatie wordt een interactieve 'tool' ontwikkeld, waarmee kan worden gevisualiseerd wat de beslissing van het kabinet voor uw gemeente kan betekenen. Met behulp van deze tool is het mogelijk een beeld te schetsen van het zicht onder verschillende weersituaties, vanuit diverse zichthoeken en met uiteenlopende types windturbines. Indien u hiervan gebruik wilt maken, kunt u contact opnemen met windopzee@minenm.nl.

De Kamerbrief, het persbericht en alle bijlagen zijn te downloaden via www.rijksoverheid.nl.

Met vriendelijke groet,

mede namens

Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Geachte betrokkenen bij windenergie op zee,

De afgelopen periode hebben de ministeries van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu veelvuldig overleg gevoerd met diverse stakeholders over de wijze waarop de doelstelling uit het Energieakkoord voor windenergie op zee kan worden gerealiseerd. Ook uw organisatie is geïnformeerd en/of geraadpleegd. Hierbij informeer ik u over het feit dat het kabinet op vrijdag 26 september 2014 een beslissing heeft genomen over de 'routekaart' voor de uitrol van windenergie op zee en over het gebruik van gebieden binnen de 12-mijlszone daarbij.

Het kabinet wil de opgave van het SER-Energieakkoord realiseren in drie gebieden: het al in 2009 aangewezen gebied Borssele, ruim 22 km voor de Zeeuwse kust, en twee gebieden voor de Noord- en Zuid-Hollandse kust met gebruikmaking van een smalle strook tussen de 10 en 12 nautische mijl (minimaal 18,5 km uit de kust).

De gebieden Borssele en Hollandse Kust buiten de 12-mijlszone zijn aangewezen in (de partiële herziening van) het Nationaal Waterplan 2009-2015. De zone tussen 10 en 12 nautische mijl is nog niet formeel aangewezen. Hiervoor zal een aparte, formele, procedure tot herziening van het Nationaal Waterplan 2015-2021 moeten worden gestart. Uiteraard worden belanghebbenden betrokken bij de verdere planvorming.

De Kamerbrief, het persbericht en alle bijlagen zijn te downloaden via www.rijksoverheid.nl.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken

186
186.1

Van: Windopzee
Verzonden: vrijdag 26 september 2014 14:34
Aan: Windopzee
Onderwerp: Kabinet kiest route windenergie op zee

Beste Gedeputeerde/ bestuurder,

Graag informeer ik u, als betrokkene bij de plannen voor windenergie op zee, over het feit dat het kabinet vandaag een beslissing heeft genomen over de 'routekaart' voor de uitrol van windenergie op zee en het gebruik van gebieden binnen de 12-mijlszone daarbij.

Het kabinet wil de opgave van het SER-Energieakkoord realiseren in drie gebieden: het al in 2009 aangewezen gebied Borssele (ruim 22 km vanaf de Zeeuwse kust) en twee gebieden voor de Noord- en Zuid-Hollandse kust met gebruikmaking van een smalle strook tussen de 10 en 12 nautische mijl (minimaal 18,5 km uit de kust). De overige in de Haalbaarheidsstudie onderzochte gebieden, te weten Zeeland, Maasvlakte en Ameland, zijn niet opgenomen in de 'routekaart'.

De windparken zullen via platforms van netbeheerder TenneT worden aangesloten op het landelijke elektriciteitsnet, wat een grote kostenbesparing oplevert. Met de toepassing van een net op zee kan het gebruik van de 12-mijlszone worden beperkt. Daarmee wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de zorgen van de verschillende stakeholders over de effecten van windenergie dichtbij de kust en wordt windenergie op zee tegen zo laag mogelijke kosten gerealiseerd.

De gebieden Borssele en Hollandse Kust buiten de 12-mijlszone zijn aangewezen in (de partiële herziening van) het Nationaal Waterplan 2009-2015. De zone tussen 10 en 12 nautische mijl is nog niet aangewezen. Hiervoor zal een aparte, formele, procedure tot herziening van het Nationaal Waterplan 2015-2021 moeten worden gestart met de daarbij behorende milieueffectrapportage en passende beoordeling. Uiteraard worden belanghebbenden betrokken bij de verdere planvorming.

Mocht er behoefte bestaan aan een nadere toelichting, dan zijn wij hier uiteraard graag toe bereid. In opdracht van de projectorganisatie wordt een interactieve 'tool' ontwikkeld, waarmee kan worden gevisualiseerd wat de beslissing van het kabinet voor uw gemeente kan betekenen. Met behulp van deze tool is het mogelijk een beeld te schetsen van het zicht onder verschillende weersituaties, vanuit diverse zichthoeken en met uiteenlopende types windturbines. Indien u hiervan gebruik wilt maken, kunt u contact opnemen met windopzee@minienm.nl.

De Kamerbrief, het persbericht en alle bijlagen zijn te downloaden via
<http://www.rijksoverheid.nl/regering/nieuws/2014/09/26/kabinet-kiest-locaties-windenergie-op-zee.html>.

Met vriendelijke groet,

mede namens

Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

187

Van: ... (ZD)
Verzonden: vrijdag 26 september 2014 17:33
Aan: @ziggo.nl
Onderwerp: Re: Wind op zee

187,4

ja er moet nog een structuurvisieproces doorlopen worden voor die stroken binnen de 12nm want ze zijn nog niet aangewezen en er mogen alleen windparken worden gebouwd in aangewezen windgebieden. Hoop zo voldoende je vraag beantwoord te hebben.

Tel.

Dit bericht is verstuurd per blackberry.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: [mailto: [@ziggo.nl"\]
Verzonden: Friday, September 26, 2014 05:17 PM
Aan: \(ZD\)
Onderwerp: Re: Wind op zee](mailto:@ziggo.nl)

187,3

Dat had ik gelezen. Er staat 'voorgesteld gebied'. Blijft mijn vraag staan of nu nog door een 'structuurvisie binnen de 12 mijlzone procedure' heengelopen moet worden.

Met vriendelijke groet

Mobiel:
Email: @ziggo.nl

> Op 26 sep. 2014 om 16:17 heeft
volgende geschreven:

(ZD)" <[@rws.nl>](mailto:@rws.nl) het

>
> Op rijksoverheid.nl vind je nu al wat info. Alle rapporten en de tk brief en zo komen daar ook op.
>

>

>

>

>

7

>

>

>

>

> ----- Oorspronkelijk bericht -----

> Van: (ZD)
> Verzonden: Friday, September 26, 2014 04:01 PM
> Aan: '@ziggo.nl' <[@ziggo.nl>](mailto:@ziggo.nl)

187,2

> Onderwerp: Re: Wind op zee

>

> Hoi

>

>

Het is idd juist dat de stroken tussen de 10 en de 12 mijlszone nog aangewezen moeten worden op structuurvisieniveau. Er komt nog een mail naar jullie, die vanuit ez verstuurd wordt.

>

198

198,2

Van: - DGRW
Verzonden: maandag 17 november 2014 16:11
Aan: - DGRW
Onderwerp: FW: Kabinet kiest route windenergie op zee

198,1

Van: Windopzee
Verzonden: vrijdag 26 september 2014 14:34
Aan: Windopzee
Onderwerp: Kabinet kiest route windenergie op zee

Beste Gedeputeerde/ bestuurder,

Graag informeer ik u, als betrokkene bij de plannen voor windenergie op zee, over het feit dat het kabinet vandaag een beslissing heeft genomen over de 'routekaart' voor de uitrol van windenergie op zee en het gebruik van gebieden binnen de 12-mijlszone daarbij.

Het kabinet wil de opgave van het SER-Energieakkoord realiseren in drie gebieden: het al in 2009 aangewezen gebied Borssele (ruim 22 km vanaf de Zeeuwse kust) en twee gebieden voor de Noord- en Zuid-Hollandse kust met gebruikmaking van een smalle strook tussen de 10 en 12 nautische mijl (minimaal 18,5 km uit de kust). De overige in de Haalbaarheidsstudie onderzochte gebieden, te weten Zeeland, Maasvlakte en Ameland, zijn niet opgenomen in de 'routekaart'.

De windparken zullen via platforms van netbeheerder TenneT worden aangesloten op het landelijke elektriciteitsnet, wat een grote kostenbesparing oplevert. Met de toepassing van een net op zee kan het gebruik van de 12-mijlszone worden beperkt. Daarmee wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de zorgen van de verschillende stakeholders over de effecten van windenergie dichtbij de kust en wordt windenergie op zee tegen zo laag mogelijke kosten gerealiseerd.

De gebieden Borssele en Hollandse Kust buiten de 12-mijlszone zijn aangewezen in (de partiële herziening van) het Nationaal Waterplan 2009-2015. De zone tussen 10 en 12 nautische mijl is nog niet aangewezen. Hiervoor zal een aparte, formele, procedure tot herziening van het Nationaal Waterplan 2015-2021 moeten worden gestart met de daarbij behorende milieueffectrapportage en passende beoordeling. Uiteraard worden belanghebbenden betrokken bij de verdere planvorming.

Mocht er behoefte bestaan aan een nadere toelichting, dan zijn wij hier uiteraard graag toe bereid. In opdracht van de projectorganisatie wordt een interactieve 'tool' ontwikkeld, waarmee kan worden gevisualiseerd wat de beslissing van het kabinet voor uw gemeente kan betekenen. Met behulp van deze tool is het mogelijk een beeld te schetsen van het zicht onder verschillende weersituaties, vanuit diverse zichthoeken en met uiteenlopende types windturbines. Indien u hiervan gebruik wilt maken, kunt u contact opnemen met windopzee@minienm.nl.

De Kamerbrief, het persbericht en alle bijlagen zijn te downloaden via
<http://www.rijksoverheid.nl/regering/nieuws/2014/09/26/kabinet-kiest-locaties-windenergie-op-zee.html>.

Met vriendelijke groet,

mede namens

Ministerie van Economische Zaken

200

200,2

Van: - DGRW
Verzonden: donderdag 27 november 2014 12:34
Aan: - DGRW;) - DGRW;
I - DGRW, I) - DGRW; - BSK;
- DGRW
CC: DGRW
Onderwerp: FW: Afschrift nota: Rijksstructuurvisie windenergie op zee.
Bijlagen: 26112014Eerste Kamervragen M EZ.PDF; Rijksstructuurvisie windenergie op zee.pdf;
Brief EZ eerste kamer antwoorden op vragen Rijksstructuurvisie windenergie op zee.pdf

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van:) - DGRW 200,1
Verzonden: donderdag 27 november 2014 11:04
Aan: -, - DGRW: - DBO; DBO-SPZ Postbus; I
- DGRW , - BSK; -) - DGRW; I (BS);
- DGRW; - DGRW; - DGRW; I - DGRW;
- DGRW; - DGRW; - BSK
CC: DGRW
Onderwerp: Afschrift nota: Rijksstructuurvisie windenergie op zee.

Bijgaand een afschrift van bovengenoemde nota, brief + bijlage.

Van: |
Verzonden: dinsdag 30 september 2014 11:49
Aan: DGRW
Onderwerp: Extra punten

Beste

Heb je al een akkoord op de nog uit te werken 7 standpunten:

Voorstel nog uit te werken standpunten:

- 17 Texel
- 18 Westvoorne
- 19 Goerree
- 20 Nieuw Haamstede
- 21 Domburg
- 22 Cadzand
- 23 Vlissingen

Voor deze standpunten hebben we gegevens nodig van de Belgische windparken en de contour van het aangewezen gebied bij Borssele.

Graag hoor ik hoe jullie er instaan. Dan kan ik ook aangeven welk budget extra benodigd is.

Met vriendelijke groet,

Gedaan eerste serie:

01 Den Helder	gemeente Den Helder
02 Callantsoog	gemeente Schagen
03 Camperduin	gemeente Bergen
04 Egmond	gemeente Bergen
05 IJmuiden	gemeente Velsen
06 Zandvoort	gemeente Zandvoort
07 Noordwijk	gemeente Noordwijk
08 Katwijk	gemeente Katwijk
09 Scheveningen	gemeente 's Gravenhage
10 Hoek van Holland	gemeente Rotterdam

Gedaan tweede serie:

11 Castricum	- locatie Zeeweg
12 Heemskerk	- Enige strandopgang
13 Beverwijk	- Strandopgang
14 Bloemendaal	- Strandtent op duin
15 Westland	- Ter Heide
16 Wassenaar	- Wassenaarseslag

ROM3D

@ROM3D.nl | www.ROM3D.nl | www.win3d.nl (nieuw)

2
Van: (WVL)
Verzonden: woensdag 1 oktober 2014 15:14
Aan: DGRW
Onderwerp: RE: Briefofferte Aanvullende opgave drie locaties

2.1
Van: [rom3d.nl]
Verzonden: woensdag 1 oktober 2014 14:56
Aan: DGRW; (WVL)
Onderwerp: Briefofferte Aanvullende opgave drie locaties

Beste en

Aanvullend aan de reeds bestaande opgave vragen jullie ons drie extra standpunten uit te werken.

Te weten:

Texel, Westvoorne en Goerree.

Hiervoor werken we evenals de vorige standpunten 5 scenario's uit:

- Huidig
- 3MW 10NM
- 3MW 12NM
- 8MW 10NM
- 8MW 12NM

Deze punten worden verder opgenomen in de 3D tool net zoals de andere standpunten.

In totaal worden 15 beelden opgeleverd + de toevoeging in de 3D tool.

Om de beelden op hetzelfde niveau uit te werken is een additionele 40 uur arbeid benodigd.

Waarmee een additioneel budget van 1000 euro benodigd is.

Graag verneem ik of jullie hiermee akkoord gaan.

Met vriendelijke groet,

ROM3D

[@ROM3D.nl](#) | [www.ROM3D.nl](#) | [www.win3d.nl](#) (nieuw)

Van: (WVL)
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 14:54
Aan:
Onderwerp: RE: verkaveling

3.6

Hoi

Prima zo!

Groet

Van: @rom3d.nl] 3.5
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 14:48
Aan: (WVL)
Onderwerp: Re: verkaveling

Dag

Ik heb nu de afstand tussen de parken verkort tot 1km.

Graag hoor ik van je of ik zo de verkaveling voor nu kan aanhouden.

Met vriendelijke groet,

Van: WVL <vrws.nl> 3.4
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 14:03
Aan:
Onderwerp: RE: verkaveling

Hoi

Ik zie het, valt nogal tegen. Dacht dat het nog wel meeviel, maar nee, maak die afstand tussen dan ook maar 1km. We zullen dinsdag moeten bezien of dat acceptabel is, maar als ik dit zo zie hebben we weinig andere keuzes (zolang er geen kabels verplaatst worden).

Groet

Van: @rom3d.nl] 3.3
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 13:55
Aan: (WVL)
Onderwerp: Re: verkaveling

Dag

Bij deze heb ik globaal de zones van 2km tussen parken en 500m bij buisleidingen aangehouden.

Ik denk alleen wel dat nu de kavels te klein worden.

Graag je reactie.

Met vriendelijke groet,

Beste [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] | ROM3D
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] | E-mail: [REDACTED]

Van: (WVL) [@rws.nl>
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 12:09
Aan: Rik Olde Loohuis
Onderwerp: RE: verkaveling](mailto:@rws.nl)

3.2

Hoi

Zo had ik het ongeveer bedoeld, toch 2 opmerkingen:

Zou liever de grens tussen 2 en 3 OW hebben lopen, dan heb je iets van een visuele corridor tussen deze gebieden. Zoals die nu loopt zul je daar niet meer van zien.

De zone om die pijpleiding lijkt nu net zo groot als de zone tussen kavels. Maar die zou maar half zo groot moeten zijn (500 m afstand bewaren tot kabels en leidingen, 2km tussen kavels).

Groet,

Van: [@rom3d.nl\]
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 11:52
Aan: \(WVL\)
Onderwerp: verkaveling](mailto:@rom3d.nl)

3.1

Beste

Bij deze mijn voorstel.

Ik heb links onder ook globaal aangegeven wat 50km² is op de kaart.

Ik hoor graag je reactie.

Met vriendelijke groet,

Graag je reactie.

Met vriendelijke groet,

Van: (WVL) [@rws.nl >](mailto:@rws.nl)
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 12:09
Aan: Rik Olde Loohuis
Onderwerp: RE: verkaveling

3.2

Hoi

Zo had ik het ongeveer bedoeld, toch 2 opmerkingen:

Zou liever de grens tussen 2 en 3 OW hebben lopen, dan heb je iets van een visuele corridor tussen deze gebieden. Zoals die nu loopt zul je daar niet meer van zien.

De zone om die pijpleiding lijkt nu net zo groot als de zone tussen kavels. Maar die zou maar half zo groot moeten zijn (500 m afstand bewaren tot kabels en leidingen, 2km tussen kavels).

Groet,

Van: [@rom3d.nl\]
Verzonden: vrijdag 27 februari 2015 11:52
Aan: \(WVL\)
Onderwerp: verkaveling](mailto:@rom3d.nl)

3.1

Beste

Bij deze mijn voorstel.

Ik heb links onder ook globaal aangegeven wat 50km2 is op de kaart.

Ik hoor graag je reactie.

Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED] t@minez.nl] 3.4
Verzonden: donderdag 4 juli 2013 10:28
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Even contact over de visserij in de 12 mijlszone
Bijlagen: Onderzoek effecten visserij binnen 12 mijlszone.doc; Eindversie kennisdocument 'Varen en vissen in windparken' 28022013.doc

Urgentie: Hoog

Beste [REDACTED]

Hierbij ons A-4 tje m.b.t. het onderzoek inzake de effecten voor de visserij ten behoeve van de op te stellen MKBA analyse

[REDACTED]
NI.

* Verschillende soorten visserij, die soms wel en soms niet combineerbaar zijn met windparken

* Vraag waar welke vorm van visserij plaatsvindt en wat de routes zijn.

[REDACTED]
NB: het antwoord op vraag 1 is al voor een belangrijk deel beantwoord in bijgaand kennisdocument !

Groet, [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] - DGRW [REDACTED] @minienm.nl] 3.3
Verzonden: woensdag 26 juni 2013 16:15
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Even contact over de visserij in de 12 mijlszone

Beste [REDACTED]

Even een terugmelding, nadat ik ook net met [REDACTED]
[REDACTED] heb overlegd.

[REDACTED]
Afgesproken is dat het initiatief bij EZ ligt omdat het zowel een beleidsterrein van EZ is als toelevend aan de MKBA die door EZ getrokken wordt.

[REDACTED]
Met vriendelijke groet,

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] @minez.nl]

Verzonden: maandag 17 juni 2013 12:07

Aan: [REDACTED] DGRW

CC: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Even contact over de visserij in de 12 mijlszone

Urgentie: Hoog

Beste [REDACTED]

3.2

Een mogelijkheid om deze kennis te verkrijgen is het doen van schattingen. Deze schattingen kunnen (door IMARES) worden gemaakt door het uitvoeren van een simulatie op basis van de VMS (Vessel Monitoring System) pings. Hierbij wordt rekening gehouden op met de vaarsnelheid van de schepen.

Dit is een gebruikelijke methode die al vaker is toegepast. (en ook binnen I&M bekend is !)

Mocht je nog aanvullende informatie nodig hebben dan kun je ook bij Lianne of Henk (zie cc) terecht.

Groet,

[REDACTED] Ministerie Economische Zaken Directoraat
Generaal Agro Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag
Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
Tel. [REDACTED]
E-mail: [REDACTED] @mineleni.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] - DGRW [REDACTED] @minienm.nl]

Verzonden: vrijdag 14 juni 2013 11:54

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Even contact over de visserij in de 12 mijlszone

3.1

Groet [REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

=====

=====

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

=====

=====

Onderzoeksopdracht: Effecten voor de visserij bij de aanleg van windmolenvelden binnen de 12 mijlszone.

1. Aanleiding:

In het onderzoek moeten de effecten op de visserij van verschillende varianten voor de aanwijzing van gebieden voor windenergie binnen de 12 mijlszone worden onderzocht. Daarbij geldt dat medegebruik niet is toegestaan: windmolenvelden zijn niet toegankelijk voor de visserij.

2. Onderzoeks vragen:

De volgende onderzoeks vragen zijn van belang:

- Wat zijn de opbrengsten voor de visserij in de nog te selecteren (PM) plangebieden?
- Wat is de inkomstenderving als gevolg van verplaatsing van visserijactiviteiten (of, indien aan de orde beëindiging)?

Toelichting:

In het algemeen zullen de kosten van de aanleg van windmolenvelden voor de visserij niet gelijk zijn aan de opbrengsten van vis uit de windmolengebieden. Alleen als vissers besluiten de zeedagen niet in andere gebieden in te zetten, zal dit het geval zijn. Indien de visserij inspanning elders wordt ingezet, zal het verlies voor de visserij lager zijn. De mogelijke kosten voor de visserij zijn in vier categorieën onder te verdelen:

- Lagere opbrengsten per eenheid inspanning: als we veronderstellen dat vissers hun winst maximaliseren, is het aannemelijk dat, indien vissers hun inspanning verplaatsen naar andere visgebieden, de opbrengsten per eenheid visserij inspanning in die andere gebieden gemiddeld genomen lager zullen liggen dan in de oorspronkelijke visgebieden. Hierbij wordt uitgegaan van 15% lagere opbrengsten per eenheid inspanning.
- Eventueel verder varen naar de visgronden: indien visserij inspanning verplaatst wordt naar verderaf gelegen gebieden, zullen de schepen extra kosten moeten maken om deze gebieden te bereiken. Hierbij gaat het enerzijds om brandstofkosten, maar ook om kosten in verband met een lager aantal visuren per hoeveelheid stoomuren. Dit effect is zeer onzeker omdat schepen net zo goed kunnen uitwijken naar dichterbij gelegen gebieden als naar verder weg gelegen gebieden. In dit onderzoek wordt dit effect dan ook verondersteld deel uit te maken van de productiviteitsvermindering van de verplaatste activiteiten.
- Omvaren: Schepen die de windmolengebieden gebruiken als vaarroute op weg naar andere visgronden zullen nu wellicht een langere weg moeten afleggen. Dit effect zal waarschijnlijk in het niet vallen vergeleken bij de effecten van een lagere opbrengst per eenheid inspanning, en wordt hier dan ook buiten beschouwing gelaten.
- Crowding effect: verplaatsing van visserijinspanning zal ertoe leiden dat het in andere gebieden drukker wordt. Hierdoor zouden de vangsten en opbrengsten per eenheid visserij inspanning in die gebieden kunnen verminderen, zowel voor de schepen die hun inspanning naar dat gebied verplaatsen als voor de schepen die al in het gebied visten.. Het bestaan van dit crowding effect wordt vaak verondersteld in economische studies, maar tot op heden bestaat er geen hard bewijs voor het bestaan van dit effect.

3. Voorgestelde onderzoeks methode:

De bepaling van kosten voor de visserij gebeurt in 5 stappen:

- Bepaling vangsten per soort per visreis uit logboek gegevens (VIRIS databank)
- Bepaling opbrengsten per visreis op basis van gemiddelde afslagprijzen (maandgemiddelden)
- Ruimtelijke verdeling van de opbrengsten per visreis op basis van VMS gegevens (satelliet data van het Vessel Monitoring System). Uit de VMS gegevens is af te leiden waar een schip zich op een bepaald moment bevindt en met welke snelheid het vaart. Uit de snelheid is vervolgens af te leiden of het schip aan het varen of aan het stomen is. NB: VMS registreert geen schepen < 12 meter. Kleinere visserschepen moeten door simulatie van AIS (?) gegevens in kaart worden gebracht.
- Bepaling van bruto toegevoegde waarde op basis het gemiddeld aandeel van de bruto toegevoegde waarde in de opbrengst.
- Veronderstellingen met betrekking tot verminderde effectiviteit van de verplaatste visserij inspanning in alternatieve locaties.

le

163

Van: @sportvisserijnederland.nl
Verzonden: maandag 25 november 2013 16:02
Aan: DGRW
CC:
Onderwerp: Betr.: RE: Overleg visserijonderzoek Haalbaarheidsstudie Wind op Zee 12NM
Bijlagen: 11.022.NB.doc

Geachte heer beste

Vind s.v.p. bijgaande brief,
onze reactie op het geleverde IMARES onderzoek.

Deze brief werd samengesteld op basis van verzameld commentaar
en afgestemd binnen de diverse sportvisserijorganisaties.

Wij denken u hiermee van voldoende informatie te hebben voorzien
en zien uit naar de ontwikkelingen op de Haalbaarheidsstudie Wind op Zee 12 NM.

Met vriendelijke groet,

Sportvisserij Nederland

DGRW" <@minienm.nl> 29-10-2013 12:16 >>>
Beste mensen,

Na het overleg hierbij het concept-verslag van onze bijeenkomst, met dank aan
voor hun prachtige voorzet.

Graag reacties binnen een week naar mij.

Als belangrijk punt is er toegevoegd dat jullie t/m 26 november (dus 4 weken vanaf nu) krijgen om
feitelijk commentaar op het rapport aan te leveren. Tot op dat moment kunnen wij dat commentaar
nog meenemen in de rapportage op weg naar een concept-besluit, eventueel commentaar dat later
komt kan wel nog invloed hebben op het definitieve besluit, maar niet op dit rapport.

Hiermee doen wij onze uiterste best om jullie voldoende tijd te geven en komen we tegemoet aan de
bezuivaren tegen de korte reactietijd.

Met vriendelijke groet,

16

2

Ministerie van I & M
T.a.v.
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Bilthoven, 25 november 2013.

Kenmerk: NB/11.022

Onderwerp: IMARES rapport "Effecten voor de visserij bij de aanleg van windmolenvelden binnen de 12 mijlzone" Versie 30 augustus 2013.

Contactpersonen:

Geachte heer

Sportvisserij Nederland maakt als nationale belangenbehartiger van de sportvisserij graag gebruik van de mogelijkheid een reactie te geven op het bovenvermelde conceptrapport. Deze reactie wordt mede gegeven namens de nationale vereniging voor Noordzee charters, de Vereniging Noordzeereiders en namens de Nederlandse Charterboot Vereniging, de DNCV. Sportvisserij Nederland en beide charterboot organisaties waren aanwezig bij de besprekking van de concept rapportage d.d. donderdag 24 oktober in Den Haag.

Algemene opmerkingen

Wij onderschrijven de keuze van het gemeenschappelijk behandelen van beroepsmatige en recreatieve visserij in het rapport. Wij bevelen aan de recreatieve visserij duidelijker te omschrijven. Recreatieve visserij op zee kan ingevolge de Europese Controleverordening uitsluitend bestaan uit sportvisserij met hengels. Deze vorm van recreatieve visserij werd goed beschreven in deel 1 van de Mariene Strategie voor het Nederlandse deel van de Noordzee 2012-2020, als onderdeel van de visserijactiviteiten die daar worden uitgeoefend (pag. 46). Wij bevelen een verwijzing naar dit deel van de KRM in het IMARES rapport op te nemen of in de tekst de sportvisserij goed te omschrijven. Tevens bevelen wij aan i.p.v. recreatieve visserij de term sportvisserij te gebruiken en deze volgens de lijn van de KRM te definiëren als "recreatieve visserij met de hengel" met als aanvulling "waarbij de vangst is beperkt voor eigen gebruik of wordt teruggézet".

In aanvulling daarop dient te worden vermeld dat de Nederlandse zeesportvisserij sector, bestaande uit een netwerk van kleinschalige kust gebonden detailhandel, horeca, verblijfsaccommodatie, rederijen en charterbedrijven, hengelsport detailhandel, aasleveranciers en verenigingen, goed is voor een jaarlijkse omzet van 160 tot 165 miljoen euro.

(1i)

2

Onderscheid sportvisserij activiteiten

Voor het gebruik van windenergiegebieden door de sportvisserij zijn drie vormen van sportvisserij relevant:

- De kleine, particuliere bootjes
- De kleine charterbootsector (max 12 personen), organisatie: DNV
- De grote charterbootsector (meer dan 12 personen), organisatie: Vereniging Noordzeereders

De chartervisserij is voor zijn activiteiten afhankelijk van de op de Noordzee beschikbare ruimtelijke mogelijkheden. Inperking van die ruimte heeft effecten op de bedrijfsvoering en inkomsten doordat visgebieden niet meer kunnen worden bereikt of moet worden omgevaren.

De chartersector vindt dat zij als economische activiteit in het rapport onvoldoende uit de verf komt. Essentiële onderdelen als de makreelvisserij en het aandeel dat de sector levert in het economisch aanbod aan toeristische activiteiten (bijv. trips met Duitse en Belgische hengelaars) zijn al decennia lang wezenlijke onderdelen van de sector. Dit wordt gemist in het rapport en dient te worden aangevuld.

De DNVB vindt dat er tot op heden onvoldoende onderzoek is geweest naar de bedrijvigheid van de charterboten binnen de aangewezen zoekgebieden. De beschikbare gegevens zijn naar de mening van DNV niet representatief en men zou hiervan graag onderzoeksresultaten willen zien. DNV stelt voor dat IMARES kajuitgesprekken aangaat en aanvullend logboekgegevens gaat verzamelen. Voorts adviseert de DNV dat men doormiddel van tussentijdse rapportages op de hoogte gesteld worden van het onderzoek. De afbeeldingen in het rapport vindt men onduidelijk. Waarom beslaat een afbeelding niet een gehele of halve A4 pagina?

De Vereniging Noordzeereders is bereid bij te dragen aan verder onderzoek door een opgave te doen van de gemiddelde vaardagen. Daarbij ligt het zwaartepunt voor deze sector op het makreelseizoen en dus binnen de 12 mijlszone, en is zeker in die periode niet altijd het vissen op wrakken maatgevend.

Overige opmerkingen

De resultaten uit het lopende onderzoek recreatieve visserij van IMARES vormen de belangrijkste bouwstenen van het rapport. Hoewel dat onderzoek niet echt aansluit op de vraagstelling in dit rapport is er toch gebruik van gemaakt. Met erkennung van de beperkingen die dit in zich heeft is de uitkomst van het onderzoek, dat vanwege het zwaartepunt van sportvisserij-activiteiten in de ZW regio, de effecten daar het grootste zijn. Wij kunnen dat onderschrijven.

Er wordt vervolgonderzoek voorgesteld naar sportvisserijgebruik op wrakken en naar de economische waarde van de recreatieve visserij in een zoekgebied. Wij onderschrijven de noodzaak tot het doen van vervolgonderzoek. Daarbij kan het gebruik van wrakken als indicatie worden gebruikt maar dient evenveel aandacht te worden geschonken aan de visserij daar buiten – de makreel visserij en geankerde visserij. Deze is binnen de 12 mijlszone relatief belangrijker dan daarbuiten.

Tot slot

Buitend bovenstaande reactie op het onderzoek willen wij, mogelijk ten overvloede, aangeven dat er voor de sportvisserij twee vormen van recreatief medegebruik relevant zijn: (door)varen en sportvissen in windparken. Daarnaast zien wij dat onderzoek naar

de ecologische kosten (of baten) van windparken een voorwaarde is om een passende beoordeling te kunnen geven van de economische waarde voor de (sport)visserij. Vis en visserij, ecologie en economie zijn in deze sterk verweven. Dit vereist een creatief (internationaal) beleid om de steeds beperkter wordende ruimte op zee op een goede en verantwoorde manier te gebruiken.

Wij denken met voorliggende brief voldoende reactie gegeven te hebben op het onderzoek van IMARES en zien met belangstelling uit naar het vervolg van dossier wind op zee binnen de 12 mijl.

Met vriendelijke groeten,

Sportvisserij Nederland

Van: [redacted] @wur.nl
Verzonden: donderdag 12 december 2013 14:41
Aan: [redacted] DGRW
Onderwerp: RE: Concept rapport IMARES/LEI Haalbaarheid windmolenvelden 12 mijlzone
Bijlagen: Waardekaarten maken van visgebieden op de Noordzee_NTH.pptx

15.4

Hallo [redacted]

Bij deze stuur ik je de presentatie toe die ik van plan ben morgen te geven.
Mijn 3 elementen die ik daar zou willen bespreken zijn, die probeer ik ook te dekken in de presentatie:

- 1) Een presentatie geef over de technieken die we gebruiken, en daarin terug koppel naar een workshop die we met de sector in Januari 2013 hebben gehad over deze technieken.
- 2) Reacties verzamel van de achterban over het rapport.
- 3) Een discussie begeleid waarin we met de sector kunnen kijken hoe de methodieken die we gebruiken ook ingezet kunnen worden voor de sector. Oftewel, een vervolgproject / traject, waarin de sector de mogelijkheid heeft om aanvullende analyses uit te laten voeren.

[redacted] (+/- 20min)

Als je commentaren hebt kan ik die morgenvroeg nog verwerken. Stuur jij deze door naar de collega van EZ die meegaat?

groet, [redacted]

From: [redacted] DGRW @minienm.nl]
Sent: dinsdag, december 10, 2013 10:58
To: [redacted]
Subject: FW: Concept rapport IMARES/LEI Haalbaarheid windmolenvelden 12 mijlzone

Zoals besproken

Van: [redacted] @minez.nl]
Verzonden: [redacted] 9 december 2013 14:11
Aan: [redacted] GRW
Onderwerp: RE: Concept rapport IMARES/LEI Haalbaarheid windmolenvelden 12 mijlzone

15.5

Beste [redacted]

Afgelopen donderdag hebben we afgesproken dat ik met voorstellen zou komen voor de concept rapportage van IMARES d.d. 30 augustus
Dit naar aanleiding van de ingediende reactie van de sportvisserijorganisaties.

Wij zien elkaar in ieder geval vrijdag in Urk !

Groet ☺ ☺

Van: DGRW @minienm.nl

Verzonden: vrijdag 18 oktober 2013 16:39

Aan: DGRW

CC: DGRW

Onderwerp: FW: Concept rapport IMARES/LEI Haalbaarheid windmolenvelden 12 mijlszone

15.2

hoi

Nav je verzoek, stuur ik je deze ook nog een door. Omdat er geen feitelijk commentaar was
vanuit F7 en alleen redactioneel commentaar van mij.

Daarbij we afgesproken geen tweede concept te maken
maar pas na de bespreking van donderdag het rapport definitief te maken.

Groet

Van: @wur.nl

Verzonden: vrijdag 30 augustus 2013 11:58

Aan: DGRW

CC:

Onderwerp: Concept rapport IMARES/LEI Haalbaarheid windmolenvelden 12 mijlszone

15.1

Beste

Graag stuur ik hierbij het concept rapport dat IMARES in samenwerking met het LEI heeft geschreven op basis van de overeengekomen offerte. Ik heb in de offertestatus vooral met u gesproken, maar daarnaast ook met verschillende anderen, waaronder en vandaar dat ik hen direct in de Cc heb gezet.

Mag ik aan u vragen dit rapport verder te verspreiden.

Commentaren ontvangen we graag voor 27 september en uiteraard hoor ik ook graag wanneer we deze resultaten kunnen presenteren op het ministerie.

Met vriendelijke groet,

IMARES, part of Wageningen UR
Scientific Researcher

PO Box 68 1970 AB IJmuiden, The Netherlands

Phone

Fax:

Visiting address: Haringkade 1, IJmuiden

E-mail:

Internet: www.imares.wur.nl

Business card: <http://www.wageningenur.nl/>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages..

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs of rijspas) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages

- DGRW

17

Van: [REDACTED] - DGRW
Verzonden: dinsdag 14 januari 2014 20:56
Aan: [REDACTED] - DGRW
CC: [REDACTED] - DGRW
Onderwerp: FW: Organisatie overleg Visserij/I&M/EZ
Bijlagen: verslag gesprek Slangen en Kool over visserij in gebiedsagenda en woz 2....pdf

17.3

Bekijken jullie even of het handig en nodig is bij deze actie aan te sluiten mee voor te bereiden vanuit RWS? Zie actie die afgesproken is in eerder gesprek tusser [REDACTED] en [REDACTED] lie nu wordt opgepakt door [REDACTED].

met vriendelijke groet,

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat Generaal Ruimte en Water

Hesmanweg 1-6
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

Van: [REDACTED] - DGRW
Verzonden: dinsdag 14 januari 2014 17:13
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Organisatie overleg Visserij/I&M/EZ

17.2

Helemaal top.

Laten we zorgen dat we deze actie ruim voor het IDON congres hebben afgerond en de discussie over 12 nm etc. dus bij voorkeur half februari oid.

[REDACTED] had laten weten dat [REDACTED] of (vanaf nu) [REDACTED] graag zou willen aanschuiven.

Zien we elkaar volgende week op de werkbijeenkomst voor de Gebiedsagenda?

Groet

[REDACTED] succes met de drukte!

Van: [REDACTED] [REDACTED] Dominez.nl
Verzonden: dinsdag 14 januari 2014 17:07
Aan: [REDACTED] - GRW
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Organisatie overleg Visserij/I&M/EZ
Urgentie: Hoog

17.1

beste

Na afloop van de laatste IDON vergadering hebben we het kort gehad over bijgaand verslag en de actie die hierin staat opgenomen.

Gelet op de drukke agenda van [REDACTED] neem ik zijn taak over om, samen met jou, het overleg te plannen.

Ik neem nog contact met je op om het overleg verder vorm en inhoud te geven !

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bezoekt u het kerndepartement van het Ministerie van Economische Zaken?

Houd er dan rekening mee dat u een geldig identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs of rijkspas) dient te tonen. Indien u bij de receptie geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt u geen toegang verleend. Legitimatiebewijzen en toegangspassen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

- DGRW

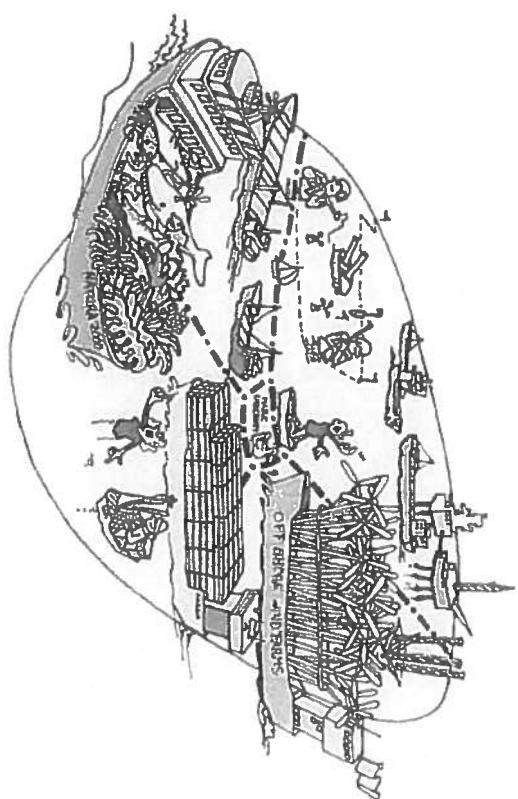
19

Van: DGRW
Verzonden: woensdag 12 maart 2014 14:50
Aan: (ZD)
Onderwerp: rapport visserij haalbaarheidsstudie
Bijlagen: C175 13 HaalbaarheidWind12mijl_V.pdf

Heren,

Bij deze zoals eerder beloofd, het rapport van de visserij voor de Haalbaarheidsstudie.

Groet,

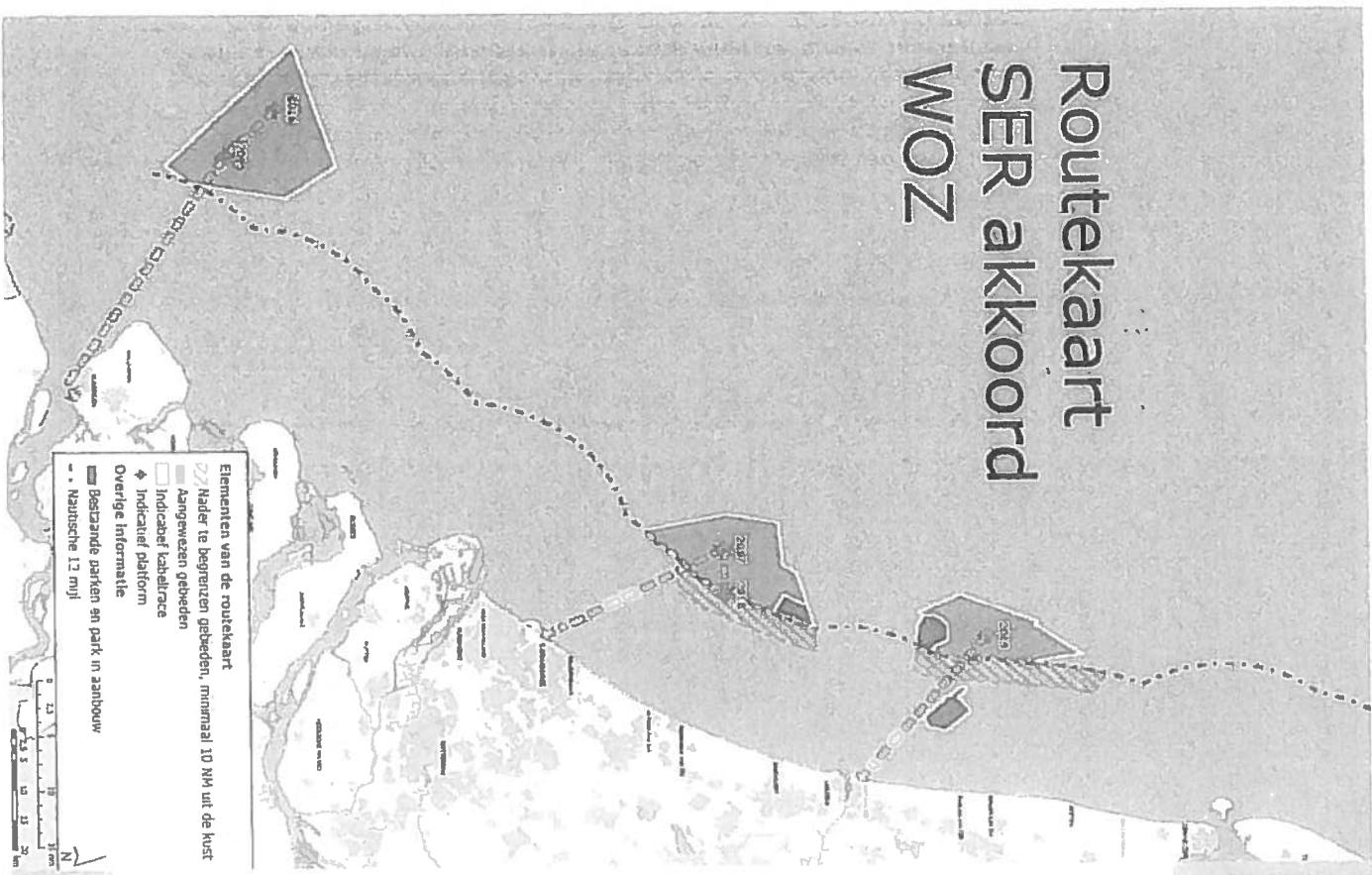
Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Aanvulling gebied Hollandse
kust,
aanwijzing stroken 10-12 NM

13 februari 2015

Tenderschema

Routekaart SER akkoord WOZ

gebied	N	W	Jaar	gerekend
	ván	tender	van	tender
Borssele 1,2	700	2015	2019	
		2016	2020	
HK zuid 1,2	700	2017	2021	
HK zuid 3,4	700	2018	2022	
HK noord 1,2	700	2019	2023	

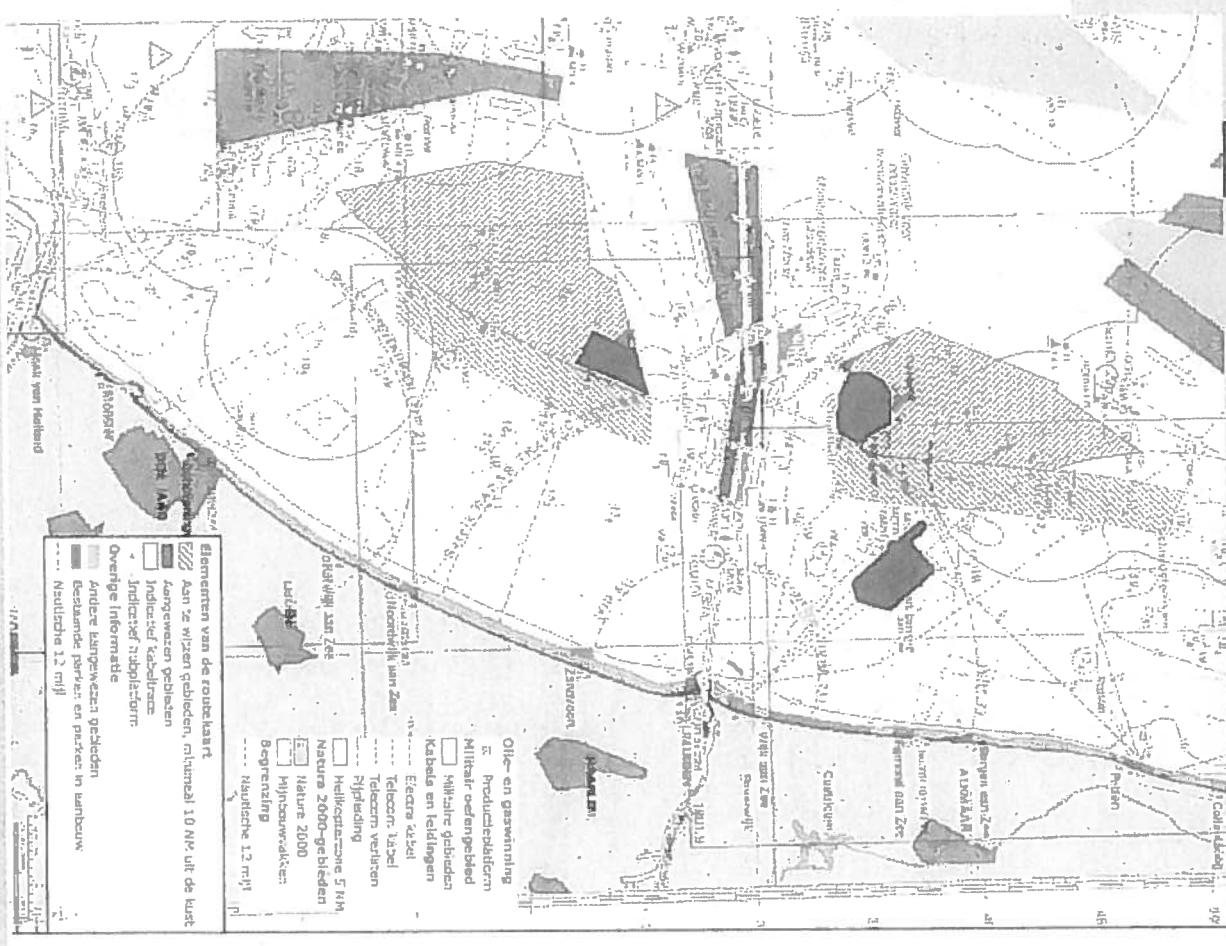
- Elementen van de routekaart
- Helder te begrenzen gebieden, minimaal 10 NM uit de kust
 - Aangewezen gebieden
 - Indicatief platform
 - ◆ Indicatief platform
 - Bestaande parken en park in aanbouw
 - Nautische mijl

Routekaart en aanwijzing stroken

- Standaardplatforms 700 MW → ruimte nodig voor (een veelvoud van) 700 MW
- Zo ver mogelijk uit de kust (haalbaarheidsstudie 12 NM: effecten op zicht en beleving, scheepvaart, visserij nemen af naarmate de afstand tot de kust groter is)
- Zo goedkoop mogelijk

→ Gebieden HK noord en zuid net te klein voor 700 en 1400 MW, dus strook tussen 10 en 12 NM nodig

Ontwikkeling gebied Hollandse kust

1. Aanvulling gebied Hollandse kust met stroken 10-12 NM:

Rijksstructuurvisie (RSV) als partiële herziening van Nationaal Waterplan 2: start voorjaar 2015, ontwerp RSV begin 2016, definitieve RSV medio 2016

2. Kavelbesluiten gebied Hollandse kust: 2016/2017

n.b.

doorvaart/medegebruik: in Nationaal Waterplan 2 (definitief eind 2015)

Inrichting van het gebied/evt. corridors: bij kavelbesluiten

Globale planning aanvulling gebied HK

- Eerste helft 2015: onderzoeken (Mer, Pb)
 - Omgeving: bilateraal en informeel overleg bij de start, inspraak op voornemen/NRD, Overleg Infrastructuur en Milieu
- Tweede helft 2015: voorbereiding besluitvorming
 - omgeving: consultatie. Overleg Infrastructuur en Milieu
- Eerste helft 2016: besluitvorming (ontwerp- en definitieve RSV)
 - Omgeving: inspraak op ontwerp-RSV

Voornaamste vraagstukken

- Begrenzing aan de noord- en zuidzijde van de stroken in relatie tot scheepvaart, kabels en leidingen, zicht en beleving,

- Benutting van de ruimte in relatie tot mijnbouwplatforms

- Effecten op kosten en ander gebruik zonder en met de stroken in de 12 mijlzone (nulalternatief en routekaartalternatief)

→ Meer informatie?

Van: [REDACTED] (ZD)
Verzonden: vrijdag 6 juni 2014 13:46
Aan: [REDACTED] - DGRW; [REDACTED] (ZD)
Onderwerp: Re: overleg KNMI windklimatologie Noordzee

1.2

Hoi [REDACTED], je had de verkeerde [REDACTED] us bij deze heb ik hem doorgestuurd aan de goede.....

[REDACTED]

Dit bericht is verstuurd per blackberry.

Van: [REDACTED] - DGRW [mailto:[REDACTED]@minienm.nl]
Verzonden: Friday, June 06, 2014 01:26 PM
Aan: [REDACTED] ILT
Cc: [REDACTED] (ZD)
Onderwerp: overleg KNMI windklimatologie Noordzee

1.1

Beste [REDACTED]

Graag vraag ik je aandacht voor het volgende. Op 3 juni jl. stuurde [REDACTED] al een mail van mij aan haar met onderstaande tekst door, maar volledigheidshalve toch nog een keer onderstaand bericht.

Op ons verzoek (DGRW) heeft het KNMI de afgelopen periode gewerkt aan het reviewen van bestaande windklimaatmodellen en het werken aan een nieuw windklimaatmodel. Tot dus ver is op verschillende wijzen door partijen gebruik gemaakt van windklimaatdata. Naar mate meer windenergie op zee gerealiseerd moet gaan worden, is er meer behoefte aan kwalitatief hoogwaardige offshore windklimaat-informatie. Onlangs zijn de twee KNMI-rapporten afgerond. Daarmee is fase 1 dit onderzoek afgelopen [REDACTED]

Alvast bedankt voor je reactie

Hartelijke groet,

[REDACTED]

Directie Gebieden en Projecten
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
2597 IG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

.....
[REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

• DGRW

Van: [REDACTED] - DGRW
Verzonden: dinsdag 22 juli 2014 13:43
Aan: [REDACTED] DGRW
Onderwerp: Fw: verslag rijksoverleg windklimatologie
Bijlagen: 140702 Verslag rijksoverleg windklimaat 26 juni 2014.docx; 140702 presentatie KNMI rijksoverleg KNW-fase 2. 26 juni 2014..pdf

From: [REDACTED] DGRW
Sent: Wednesday, July 02, 2014 11:29 AM W. Europe Standard Time
To: [REDACTED] DGRW
Subject: FW: verslag rijksoverleg windklimatologie

Dag

Ter info. Ik ga er nog steeds vanuit dat jij waarschijnlijk het beste het overzicht hebt wat er zoal speelt bij wind op zee.

Vriendelijke groet,

Directie Gebieden en Projecten
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
2597 IG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

T: 070 - 456 0000 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ienm

Van: [REDACTED] - DGRW
Verzonden: woensdag 2 juli 2014 11:25
Aan: [REDACTED] .. (KNMI); [REDACTED] (ZD); [REDACTED] (ZD); [REDACTED] - DGRW;
[REDACTED] (ZD); [REDACTED] (ZD); [REDACTED] (ZD); [REDACTED] (ZD);
DGRW
CC: [REDACTED] - DGRW; [REDACTED] DGRW
Onderwerp: verslag rijksoverleg windklimatologie

Beste collega's,

1. Hierbij de concept-notulen van ons overleg van 26 juni met daarbij de afgesproken acties.
Graag eventueel commentaar voor het eind van deze week aan mij melden.
2. Tevens sluit ik bij de presentatie van Ine Wijnant.
3. Zoals afgesproken zal de volgende stap in het consultatieproces (KNW-fase 2) zijn het overleg met de kennisinstellingen {ECN, CPB, PBL, Deltares, Ecofys}. Daartoe zullen Ine en ondergetekende de gespreksnotitie die vorige week is behandeld, aanpassen en specifiek richten op punten waarvan we graag de mening van de kennisinstellingen willen horen. Een concept-notitie zal ondergetekende nog aan jullie voor commentaar voorleggen. [Op dit moment denken] aan de volgende punten:
 - Feedback over aanpak fase 1 (i.p.v. Quantile Mapping 35 jaar re-analyses Harmonie?)
 - Discussie over validatie (Hoe doe je dat "eerlijk"? Van welke nauwkeurigheid ga je uit? Is de nauwkeurigheid die in de sector geclaimd wordt een echte of een schijnnauwkeurigheid?): is relevant voor de acceptatie
 - Meer kwalitatief hoogwaardige metingen: zijn er metingen (met name van ECN en ECOFYS) die we mogen gebruiken voor de validatie van de concept KNW atlas? Zijn er mogelijkheden om gezamenlijk meetcampagnes op te zetten?

Graag jullie reactie.

4. Verder hebben we afgesproken dat we ook korte termijn overleg gaan voeren met vertegenwoordigers van de certificatie-instellingen en bankwezen.
-
-

Alvast bedankt voor jullie reacties.

Met vriendelijke groet,

Directie Gebieden en Projecten
Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
2597 IG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

.....
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

T : 070 - 456 0000 (algemeen)

[REDACTED]@minienm.nl

www.rijksoverheid.nl/ienm

Puntsgewijze samenvatting van het rijksoverleg over het KNMI Noordzee Windklimaatmodel (KNW-model). 26 juni 2014.

Aanwezig: [REDACTED] (I&M/RWS/Zee en Delta). Vervangt [REDACTED]
[REDACTED] (I&M/DGRW), [REDACTED] (I&M/KNMI), [REDACTED] (I&M/KNMI),
[REDACTED] (EZ), [REDACTED] (EZ, vervangt [REDACTED]), [REDACTED] (RVO), [REDACTED] (I&M/DGRW,
voorzitter))

Afwezig: [REDACTED] (I&M/DGRW), [REDACTED] (RVO), [REDACTED];
(I&M/RWS/Zee en Delta), [REDACTED] (EZ)

- De vergadering wordt begonnen met een kort voorstelrondje waarin een ieder de betrokkenheid met het onderwerp windklimaat Noordzee toelicht.
- De voorzitter licht vervolgens toe waarom I&M indertijd het KNMI heeft gevraagd bestaande offshore windklimaatmodellen te reviewen en daar waar nodig en mogelijk met verbeteringen te komen. De overheid heeft om meerdere redenen belang bij een kwalitatief hoogwaardig windklimaatmodel.
- [REDACTED] presenteert vervolgens de door het KNMI verrichte studie die in twee delen uiteenvalt. Allereerst een review van bestaande windatlassen en vervolgens een voorstel voor een nieuwe atlas met windklimatologie op de Noordzee. Afgesproken wordt de presentatie onder de deelnemers van het overleg te verspreiden (**Actie nr. 1**, [REDACTED])
- De op de agenda staande gespreksnotitie van DGRW/KNMI (consultatiefase 2) wordt behandeld aan de hand van een viertal gesprekspunten:

Van: [REDACTED] (ZD)
Verzonden: maandag 29 september 2014 15:44
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: vraag MKBA

42

Hoi

Alle stukken en dus ook de MKBA zijn te downloaden op de volgende sites:

<http://noordzeeloket.nl/functies-en-gebruik/windenergie/index.aspx>

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/09/26/kamerbrief-over-windenergie-op-zee.html>

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED] [noordwijk.nl]
Verzonden: maandag 29 september 2014 15:20
Aan: [REDACTED] (ZD)
Onderwerp: vraag MKBA

4.1

Dag [REDACTED]

De minister heeft duidelijkheid gegeven over zijn marsroute op zee wat betreft de aanwijzing van locaties voor windmolens. In de afgelopen maanden hebben we de minister op verschillende momenten verzocht om de onderliggende documenten bij de besluitvorming vrij te geven, zoals bijvoorbeeld de MKBA. Weet jij of deze informatie inmiddels vrij beschikbaar is en waar ik die dan kan downloaden?

Dank alvast voor reactie.

Met vriendelijke groet,

Mijn locatie
Goohorstlaan 10
2203 BC NOORDWIJK
Postbus 298
2200 AG NOORDWIJK

[REDACTED]
E gemeente@noordwijk.nl
I www.noordwijk.nl

Van: [REDACTED] DGRW S.1
Verzonden: maandag 1 december 2014 16:45
Aan: [REDACTED] - DGRW; [REDACTED] - DGRW;
BSK; [REDACTED] DGRW; [REDACTED] DGRW;
[REDACTED] DGRW
CC: [REDACTED] - DGMI; [REDACTED] DGRW;
DGRW; [REDACTED] - DGRW
Onderwerp: Verslag van KNMI Noordzee Windklimaatatlas symposium

Beste collega's,

Vrijdag 28 november vond bij het KNMI een symposium plaats (ca. 60 deelnemers) waarin het recente KNMI Noordzee Windklimaat atlas (KNW-project) centraal stond. Deze atlas is tot stand gekomen als project van onze afdeling binnen de BSK-Vraagsturingsovereenkomst met het KNMI. Met deze bijeenkomst is de tweede fase (consultatiefase) van het KNW-project afgerond. Fase III loopt en houdt met name validatie met publieke windklimaatdata in.

[REDACTED]
[REDACTED] Eerder zijn al op verzoek van en betaald door het RVO windklimaatdata voor het windgebied Borssele aangeleverd.

De bijeenkomst kende twee delen: 's ochtends gaven de aanbieders van kennis (met name KNMI) presentaties. 's Middags waren de vragers van kennis (waaronder de energieproducenten) aan het woord. Hieronder een samenvatting van de presentaties:

Groet,

Directoraat-Generaal Ruimte en Water
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Plesmanweg 1-6
2597 IG Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

F:
T:
T:
T:
[REDACTED]

www.rijksoverheid.nl/ienm